

Úřad práce ČR

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Brně

Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2021 a strategie APZ pro rok 2022

Obsah

1	Zaměstnanost	5
1.1	Celková situace v zaměstnanosti kraje	5
1.2	Zaměstnanost u nejvýznamnějších zaměstnavatelů kraje a u zaměstnavatelů, kteří zaznamenali nejvýraznější personální pohyb	9
1.3	Stručná charakteristika stavu a vývoje poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle (volná pracovní místa)	12
2	Nezaměstnanost	18
2.1	Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2021	19
2.2	Hlavní příčiny nezaměstnanosti v kraji	29
2.3	Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v kraji	31
3	Charakteristika problémových skupin na krajském trhu práce a problémových regionů kraje z hlediska rozvoje zaměstnanosti	56
4	Cizinci na trhu práce	69
5	Prognóza vývoje trhu práce na rok 2022	81
6	Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2021	83
6.1	Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2021	86
6.2	Rekvalifikace (RK zabezpečované ÚP ČR, zvolené, zaměstnanecké), poradenství a pracovní rehabilitace	103
6.3	Projekty ESF	117
6.4	Vyhodnocení cílů APZ stanovených na rok 2021	133
7	Cíle APZ pro rok 2022	135
8	PŘÍLOHY	136

Charakteristika kraje

Jihomoravský kraj se rozkládá v jihovýchodní části České republiky při hranicích s Rakouskem a Slovenskem. Kraj je vymezen sedmi okresy (Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov a Znojmo). Poloha kraje je z geografického hlediska strategická, nachází se na křižovatce transevropských silničních a železničních dálnových tras, v Brně je také mezinárodní letiště. Severní část Jihomoravského kraje má historicky rozvinutou industriální infrastrukturu, jižní část je tradiční zemědělský region. Zemědělská půda se na celkové výměře území podílí šedesáti procenty. Jihomoravský kraj je regionem s bohatými kulturně-historickými kořeny a taktéž s významným množstvím chráněných přírodních území, které pozitivně přispívají k rozvoji cestovního ruchu (architektonické a přírodní památky UNESCO, NP Podyjí, CHKO, folklór, vinařská a cykloturistika).

Obr. 1 Administrativní členění Jihomoravského kraje

Pramen: www.czso.cz

Sídelní strukturu Jihomoravského kraje tvoří celkem 673 obcí, přirozeným spádovým centrem je Brno se zhruba 380 tis. obyvateli, které má značný nadregionální význam. Zhruba tři čtvrtiny obcí mají méně než tisíc obyvatel. K 30.9.2021 žilo na území kraje 1,195 tis. osob s převažujícím podílem žen (50,8 %). Z hlediska věkové struktury obyvatelstva lze v roce 2021 proti roku předchozímu sledovat pokračující pokles počtu obyvatel ve věkové skupině 15–64 let, naopak nárůst byl zaznamenán ve skupině 65letých a starších, a i skupině dětí ve věku

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Brně

0–14 let. Podíl cizinců na obyvatelích Jihomoravského kraje dosahuje téměř 5-ti %, každoročně dochází k mírnému nárůstu.

Jihomoravský kraj patří k regionům s výrazným ekonomickým potenciálem. Vytvořený hrubý domácí produkt kraje představuje 10,8 % hrubého domácího produktu České republiky. Vzhledem k průmyslové tradici Brna a jeho okolí má stále významné postavení v ekonomice kraje průmysl, který se na celkové hrubé přidané hodnotě kraje v roce 2020 podílel 24,7 %, na stavebnictví připadalo 6,8 %, na zemědělství pouze 2,6 %. Nejvýraznější podíl připadá na rozvíjející se služby, a to 65,9 %. Tyto výsledky jsou však pravděpodobně mírně zkreslené opatřeními vlády pro boj s nemocí COVID-19 a nezohledňují například zaměstnance na překážkách, kteří jsou podporováni z programu Antivirus.

Úroveň vzdělanosti se obyvatelé Jihomoravského kraje zařazují na druhé místo v ČR. Síť středních škol převážně pokrývá požadavky na umístění dětí, důraz je kladem na zabezpečení provázanosti nabídky s potřebami trhu práce. Na nadprůměrné vzdělanostní úrovni obyvatel v kraji má podíl kvalitní systém vysokého školství.

Průměrná hrubá měsíční mzda v Jihomoravském kraji ve 3. čtvrtletí 2021 dosahovala 36 852 Kč, a byla tak mírně pod průměrem ČR (37 499 Kč).

1 Zaměstnanost

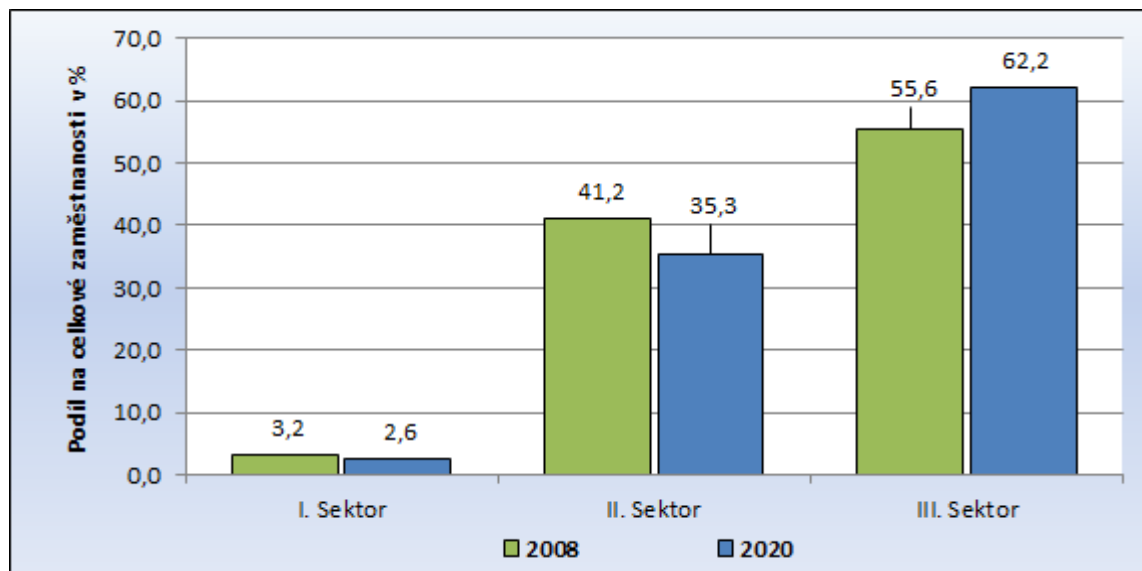
1.1 Celková situace v zaměstnanosti kraje

Počet ekonomických subjektů v kraji k 31.12.2021 dosahoval **332 277**, z toho zhruba 65 % tvořily osoby podnikající podle živnostenského zákona a 20 % byly obchodní společnosti.

Podle údajů z Výběrového šetření pracovních sil bylo v roce 2020 (průměrné celoroční stavy; za rok 2021 roční průměry nejsou zatím k dispozici) v Jihomoravském kraji 1 000,2 tis. osob ve věku 15 a více let, z toho **596,3 tis. ekonomicky aktivních. Míra ekonomické aktivity dosáhla 59,6 %** (u mužů 68,0 %, u žen 51,6 %) a míra zaměstnanosti 58,3 % (muži 66,8 %, ženy 50,1 %). Oba ukazatele se pohybují dlouhodobě zhruba na úrovni průměru ČR.

Zaměstnáno bylo celkem 582,7 tis. osob, z toho 55,8 % byli muži (325,5 tis.). Podle postavení v zaměstnání **84,3 %** pracujících osob představovali **zaměstnanci** a 15,7 % osoby podnikající (včetně pomáhajících rodinných příslušníků). Podíl pracujících osob v postavení zaměstnanců je dlouhodobě mírně nad průměrem ČR, ještě vyšší podíl mají kraje Pardubický, Ústecký, Plzeňský, Moravskoslezský, Karlovarský a Olomoucký.

Obr. 2 Struktura zaměstnanosti v Jihomoravském kraji v roce 2008–2020 podle hlavních sektorů ekonomiky

Pramen: Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – roční průměry - 2008, 2020 ČSÚ Praha, 2009, 2021

Sektorová skladba zaměstnanosti v kraji byla v roce 2020 následující: primární sféra ekonomiky se na úhrnné zaměstnanosti v kraji podílela 2,6 %, sekundární sféra 35,2 %, **zastoupení terciární sféry dosahovalo 62,2 %**. Vzhledem k celostátnímu průměru je míra

zaměstnanosti v kraji mírně nižší v sekundární sféře ekonomiky (ČR - 37,2 %), zatímco v terciární sféře je naopak zaměstnanost mírně vyšší (ČR - 60,1 %).

Tab. 1 Vývoj v sektorové skladbě zaměstnanosti v národním hospodářství Jihomoravského kraje v letech 2008–2021

Sektor NH	Počet pracovníků			Změna počtu 2008–2021 (v tis.)	Index změny 2021/2008
	2008	2020	2021*		
I. sektor (zemědělství, lesnictví)	17,3	14,9	12,1	-5,2	69,9
II. sektor (průmysl, stavebnictví)	221,1	205,5	208,8	-12,3	94,4
III. sektor (ostatní odvětví NH)	298,6	362,2	361,9	63,3	121,2
Celkem	537,0	582,7	582,8	45,8	108,5

Pramen: Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – roční průměry - 2008, 2020 ČSÚ Praha, 2009, 2021

Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – čtvrtletní údaje – 3. čtvrtletí 2021, ČSÚ Praha, 2021

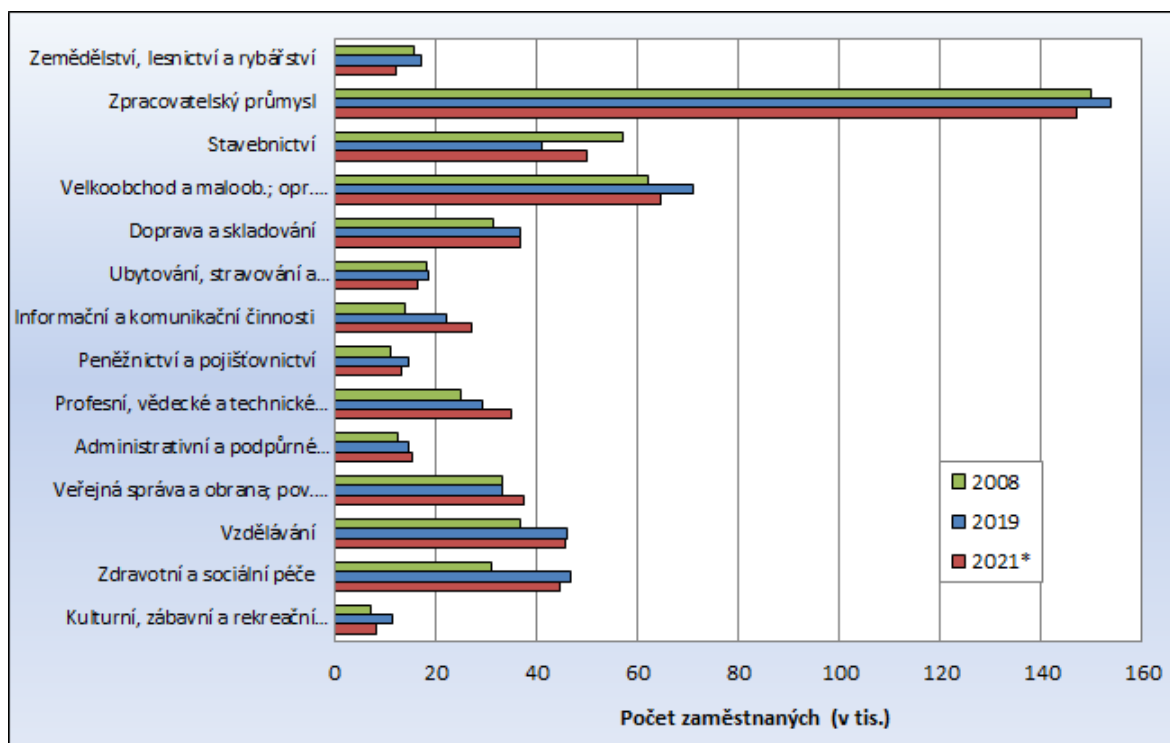
* údaje za 3. čtvrtletí

**bazický index (stav 2008 = 100 %)

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že **počet zaměstnaných v Jihomoravském kraji se mezi lety 2008 a 2021 zvýšil o téměř 46 tis. osob.** Nešlo však o pozvolný mírný nárůst, ale o poměrně dynamický vývoj. V důsledku ekonomické krize v letech 2008 až 2009, která zasáhla hlavně sektor průmyslu, počet zaměstnaných nejprve klesl o 13,5 tis. osob, poté stagnoval a od roku 2012 každoročně mírně rostl až do počátku roku 2020, kdy situaci na trhu práce ovlivnila nemoc Covid 19. I přes vládní opatření na podporu zachování zaměstnanosti (program Antivirus), došlo v době pandemie v některých odvětvích k poklesu počtu zaměstnaných osob - viz. Obr.3.

Aktuální situace na trhu práce v jednotlivých sektorech NH je stále ovlivněna pandemií, zejména zaměstnanost ve službách byla negativně ovlivněna uzavřením provozů v dobách nouzového stavu.

Ve struktuře zaměstnanosti Jihomoravského kraje, členěné podle jednotlivých odvětví národního hospodářství, stále dominuje zpracovatelský průmysl, jehož zastoupení na celokrajské zaměstnanosti ve 3. čtvrtletí 2021 dosahovalo 25,4 %. Další v pořadí, avšak s výrazně nižším podílem, je odvětví obchodu (11,2 %), vysoké je stále také zastoupení stavebnictví (8,7 %). Na významných pozicích se dále v kraji umísťují již výhradně odvětví terciární sféry: zdravotnictví (7,7 %), vzdělávání (7,9 %), veřejná správa a obrana (6,5 %), doprava a skladování (6,4 %) a profesní, vědecké a technické činnosti (6,0 %).

Obr. 3 Počty zaměstnaných ve vybraných odvětvích NH v Jihomoravském kraji v letech 2008–2021 podle odvětví

*... rok 2021 údaje za 3. čtvrtletí (za roky 2008 a 2019 průměrné celoroční stavy)

Pramen: Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – roční průměry - 2008, 2019 ČSÚ Praha, 2009, 2020

Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – čtvrtletní údaje – 3. čtvrtletí 2021, ČSÚ Praha, 2021

V kraji jsou výrazné rozdíly v sektorové skladbě zaměstnanosti mužů a žen. V odvětvích terciární sféry bylo ve 3. čtvrtletí 2021 zaměstnáno 78,1 % žen a 49,9 % mužů, v sekundárním sektoru ekonomiky 20,3 % žen a 47,7 % mužů.

Tab. 2 Zaměstnanost v národním hospodářství Jihomoravského kraje a České republiky podle stupně vzdělání (KKOV) ve 3. čtvrtletí 2021

Stupeň vzdělání	Jihomoravský kraj		ČR	
	počet (v tis.)	%	počet (v tis.)	%
Základní (včetně nedokončeného)	16,4	2,8	222,2	4,2
Střední bez maturity	192,9	33,1	1 670,2	31,8
Střední s maturitou	203,0	34,8	1 945,4	37,0
Vysokoškolské	170,6	29,3	1 418,7	27,0
Celkem	582,9	100,0	5 257,2	100,0

Pramen: Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – čtvrtletní údaje – 3. čtvrtletí 2021, ČSÚ Praha, 2021

V hospodářské struktuře Jihomoravského kraje bylo ve 3. čtvrtletí 2021 zaměstnáno 170,6 tis. pracovníků s vysokoškolskou kvalifikací (tj. 29,3 % z celkového úhrnu), dále 203,0 tis. pracovníků se vzděláním úplným středním s maturitou (34,8 %), 192,9 tis. zaměstnanců (tj. 33,1 %) má výuční list a 16,4 tis. pracovníků (2,8 %) vykazuje pouze základní vzdělání. Maturitní a vyšší vzdělání má tak cca 64 % z celkového úhrnu pracovních sil kraje.

Celkovou vzdělanostní úroveň pracovní síly v Jihomoravském kraji pozitivním způsobem formuje krajské město Brno, jehož pracovní síla je v České republice úrovní kvalifikace po Praze druhá nejlepší.

Podobně jako kvalifikační struktura i zaměstnanecká skladba pracovních sil v Jihomoravském kraji je oproti celostátnímu průměru příznivější díky postavení Brna, které je druhým nejvýznamnějším centrem vysokého školství a soudnictví v zemi. Do Brna také lokalizovaly svá centra některé velké nadnárodní společnosti poskytující služby v oblasti IT technologií. Kategorie „vědečtí a odborní duševní pracovníci“ (neboli specialisté) se tak na úhrnné zaměstnanosti v kraji podílí téměř jednou pětinou (120,6 tis. osob), což je nejvíce ze všech tříd v kraji.

Tab. 3 Zaměstnanost v národním hospodářství Jihomoravského kraje a České republiky podle hlavních tříd kategorie zaměstnání ve 3. čtvrtletí 2021

Kategorie zaměstnání	Hlavní třída CZ-ISCO	Jihomoravský kraj		ČR	
		počet	%	počet	%
Zákonodárci, vedoucí a řídící pracovníci	1	27,7	4,8	266,5	5,1
Vědečtí a odborní duševní pracovníci	2	120,6	20,7	976,4	18,6
Techn., zdravot. a pedagog. pracovníci	3	101,8	17,5	872,0	16,6
Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	4	54,3	9,3	483,7	9,2
Provozní pracovníci ve službách a obchodě	5	77,6	13,3	772,6	14,7
Kvalifikovaní dělníci v zemědělství a lesnictví	6	5,8	1,0	62,0	1,2
Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci	7	90,8	15,6	810,6	15,4
Obsluha strojů a zařízení	8	65,2	11,2	696,5	13,2
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	9	38,3	6,6	302,1	5,7
Příslušníci armády	0	0,8	0,1	14,7	0,3
Celkem		582,9	100,0	5 257,2	100,0

Pramen: Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – čtvrtletní údaje – 3. čtvrtletí 2021, ČSÚ Praha, 2021

V oblasti řemeslných profesí je situace v Jihomoravském kraji v zásadě obdobná jako v celé ČR, v méně kvalifikačně náročné hlavní třídě 8 CZ-ISCO tj. „obsluha strojů a zařízení“ (vč. montérů) je v Jihomoravském kraji zaměstnáno o 2 p.b. méně osob, naopak je v JMK o něco více pomocných a nekvalifikovaných osob, než je tomu na celorepublikové úrovni. Podíl pracovníků nekvalifikovaných se v kraji v devadesátých letech 20. století prudce snižoval, po roce 2000 ale už spíše jen stagnuje na nízké úrovni. V souboru mužů je podíl nekvalifikovaných nižší (5,1 %) než v souboru žen (8,5 %).

1.2 Zaměstnanost u nejvýznamnějších zaměstnavatelů kraje a u zaměstnavatelů, kteří zaznamenali nejvýraznější personální pohyb

Vzhledem k tomu, že v současné době je řada zaměstnavatelů nucena využívat agenturní pracovníky, je kategorie počtu pracovníků uvedena včetně těchto zaměstnanců.

Tab. 4 TOP 20 největších zaměstnavatelů (nevýrobní sféra) v Jihomoravském kraji k 31.12.2021

Pořadí	Název zaměstnavatele	Předmět činnosti CZ-NACE		Kategorie počtu zaměstnanců	Hlavní provoz v okrese
1	Fakultní nemocnice Brno	86	zdravotní péče	6000 - 6999	Brno-město
2	Masarykova univerzita	85	vzdělávání	6000 - 6999	Brno-město
3	Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje	84	veřejná správa	4000 - 4999	Brno-město
4	Kyndryl Client Center, s.r.o. (= IBM)	62	IT	3000 - 3999	Brno-město
5	Vysoké učení technické v Brně	85	vzdělávání	3000 - 3999	Brno-město
6	Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně	86	zdravotní péče	3000 - 3999	Brno-město
7	Česká pošta, s.p.	53	poštovní a kurýrní činnosti	2000 - 2499	Brno-město
8	Dopravní podnik města Brna, a.s.	49	osobní přeprava	2000 - 2499	Brno-město
9	Statutární město Brno	84	veřejná správa	2000 - 2499	Brno-město
10	České dráhy, a.s.	49	pozemní a potrubní doprava	1500 - 1999	Brno-město
11	Mendelova univerzita v Brně	85	vzdělávání	1500 - 1999	Brno-město
12	Generální finanční ředitelství	84	veřejná správa	1500 - 1999	Brno-město
13	Albert Česká republika, s.r.o.	47	maloobchod	1000 - 1499	Brno-město
14	Red Hat Czech s.r.o.	62	IT	1000 - 1499	Brno-město
15	Správa železnic, státní organizace	52	skladování a vedlejší čin. v dopr.	1000 - 1499	Brno-venkov
16	Notino, s.r.o.	47	maloobchod	1000 - 1499	Brno-město
17	Úřad práce České republiky	84	veřejná správa	1000 - 1499	Brno-město
18	Nemocnice Kyjov, příspěvková organizace	86	zdravotní péče	1000 - 1499	Hodonín
19	AT&T Global Network Services Cz. Rep. s.r.o.	62	IT	1000 - 1499	Brno-město
20	Tesco Stores ČR a.s.	47	maloobchod	1000 - 1499	Znojmo

Tab. 5 TOP 20 největších zaměstnavatelů (výrobní sféra) v Jihomoravském kraji k 31.12.2021

Pořadí	Název zaměstnavatele	Předmět činnosti CZ-NACE		Kategorie počtu pracovníků v kraji	Hlavní provoz v okrese
1	TE Connectivity Czech s.r.o.	27	výroba elektrosoučástek	2500 - 2999	Brno-venkov
2	ABB s.r.o.	27	výroba el. zařízení	1500 - 2000	Brno-město
3	Thermo Fisher Scientific Brno s.r.o.	27	výroba el. zařízení	1000 - 1499	Brno-město
4	Gebauer a Griller Kabeltechnik, spol. s r.o.	27	výroba kabelů, elektrosoučástek	1000 - 1499	Břeclav
5	DHL Supply Chain s.r.o.	52	skladování, distribuce, přep.	500 - 999	Brno-venkov
6	HARTMANN - RICO a.s.	21	výroba textil. výrobků pro zdrav.	500 - 999	Brno-venkov
7	IFE-CR,a.s.	25	kovoobrábění	500 - 999	Brno-venkov
8	OHLA ŽS, a.s.	42	stavebnictví	500 - 999	Brno-město
9	Vodňanská drůbež, a.s.	10	výroba potravin	500 - 999	Brno-venkov
10	Ademco CZ s.r.o.	27	výroba el. zařízení	500 - 999	Brno-město
11	SAINT-GOBAIN ADFORS CZ s.r.o.	23	výroba skleněných vláken	500 - 999	Znojmo
12	Bioveta, a.s.	21	výroba a prodej veter. preparátů	500 - 999	Vyškov
13	Skupina GUMOTEX	22	výroba pryž. a plast.výrobků	500 - 999	Břeclav
14	European Data Project s.r.o.	27	výroba el. zařízení	500 - 999	Vyškov
15	EG.D, a.s. (pův. E.ON Distribuce)	35	výroba a rozvod elektřiny, plynu	500 - 999	Brno-město
16	MINERVA BOSKOVICE, a.s.	28	výroba průmyslov. šicích strojů	500 - 999	Blansko
17	Siemens Electric Machines s.r.o.	27	výroba el. zařízení	500 - 999	Brno-venkov
18	EGSTON SYSTEM ELECTRONIC, spol. s r.o.	27	Výroba elektrických zařízení	500 - 999	Znojmo
19	Nová Mosilana, a.s.	13	výroba textílií	500 - 999	Brno-město
20	s. n. o. p. cz a.s.	25	výroba kovových konstrukcí	500 - 999	Brno-venkov

Tab. 6 TOP 5 největších zaměstnavatelů v okresech Jihomoravského kraje k 31.12.2021

Název zaměstnavatele		Předmět činnosti CZ-NACE	Kategorie počtu zaměstnanců
okres Blansko			
MINERVA BOSKOVICE, a.s.	28	výroba průmyslových šicích strojů	500 - 999
Nemocnice Boskovice s.r.o.	86	zdravotní péče	500 - 999
Itab Shop Concept CZ, a.s.	25	výroba regálů aj. vybavení pro řetězce	500 - 999
ALPS Electric Czech, s.r.o.	27	výroba elektrosoučástek	500 - 999
Nemocnice Blansko	86	zdravotní péče	250 - 499
okres Brno-město			
Fakultní nemocnice Brno	86	zdravotní péče	6000 - 6999
Masarykova univerzita	85	vzdělávání	6000 - 6999
Kyndryl Client Center, s.r.o. (= IBM)	62	IT	3000 - 3999
Vysoké učení technické	85	vzdělávání	3000 - 3999
Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně	86	zdravotní péče	3000 - 3999
okres Brno-venkov			
TE Connectivity Czech s.r.o.	27	výroba elektrosoučástek	2500 - 2999
DHL Supply Chain s.r.o.	52	skladování, distribuce, přeprava	1000 - 1499
HARTMANN - RICO a.s. – Závod Veverská Bítýška	21	výroba zdrav. a hygienických výrobků	500 - 999
IFE-CR,a.s.	25	kovoobrábění	500 - 999
Notino, s.r.o.	47	maloobchod	500 - 999
okres Břeclav			
Gebauer a Griller Kabeltechnik, spol. s r.o.	27	výroba kabelů, elektrosoučástek	1000 - 1499
Nemocnice Břeclav, příspěvková organizace	86	zdravotní péče	500 - 999
Skupina GUMOTEX	22	výroba pryžových a plastových výrobků	500 - 999
Alca plast, s.r.o.	22	výroba pryžových a plastových výrobků	500 - 999
Jednota, spotřební družstvo v Mikulově	47	maloobchod	500 - 999
okres Hodonín			
Nemocnice Kyjov, příspěvková organizace	86	zdravotní péče	1000 - 1499
Jednota, spotřební družstvo Hodonín	47	maloobchod	500 - 999
Skupina MND (Moravské naftové doly)	6	těžba ropy a zemního plynu	500 - 999
KORDÁRNA Plus a.s.	13	výroba výtuzných technických tkanin	500 - 999
Nemocnice TGM Hodonín, příspěvková org.	86	zdravotní péče	500 - 999
okres Vyškov			
Nemocnice Vyškov, příspěvková organizace	86	zdravotní péče	500 - 999
Bioveta, a.s.	21	výroba a prodej veterin. preparátů	500 - 999
European Data Project s.r.o.	27	výroba elektrických zařízení	500 - 999
Lohmann & Rauscher, s.r.o.	21	výroba textilních výrobků pro zdrav.	500 - 999
Fritzmeier s.r.o.	29	výroba komponentů pro zem. a stav. stroje	250 - 499
okres Znojmo			
Nemocnice Znojmo, příspěvková organizace	86	zdravotní péče	1000 - 1499
SAINT-GOBAIN ADFORS CZ s.r.o.	23	výroba skleněných vláken	500 - 999
EGSTON SYSTEM ELECTRONIC, spol. s r.o.	27	Výroba elektrických zařízení	500 - 999
LAUFEN CZ s.r.o.	23	výroba sanitární keramiky	250 - 499
Nevoga s.r.o.	22	výroba plastových výrobků pro staveb.	250 - 499

1.3 Stručná charakteristika stavu a vývoje poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle (volná pracovní místa)

Počet volných pracovních míst nabízených v Jihomoravském kraji se v roce 2021 pohyboval v průměru okolo 31,5 tisíc. Proti loňskému roku počet nabízených míst vzrostl v průměru o 3,2 tis. Největší počet volných míst byl nabízen v prosinci, a to 33 tis., nejméně naopak v květnu, a to 29,8 tis. míst. Více než polovina míst byla nabízena v okrese Brno-město, a to v průměru 17,2 tis. (tj. 54,7 %). Naopak nejméně volných míst bylo uchazečům nabízeno v okresech Blansko (v průměru 1,0 tis., tj. 3,2 %) a Znojmo (v průměru 1,2 tis., tj. 4,0 %).

V roce 2021 na jedno volné pracovní místo připadlo v kraji v průměru 1,1 nezaměstnaných, což je hodnota převyšující celorepublikový průměr (0,8). Nejnižší disproporce mezi nabídkou a poptávkou byla evidována v okresech Brno-město a Brno-venkov, kde se o každé z nabízených míst ucházelo v průměru 0,8 nezaměstnaných, naopak nejvyšší disproporce byla v okrese Znojmo (na každé z nabízených míst v tomto okrese připadalo 3,4 nezaměstnaných).

Tab. 7 Struktura volných míst v Jihomoravském kraji podle stupně vzdělání (průměrný počet nabízených míst)

Stupeň vzdělání	2020		2021	
	abs.	rel. %	abs.	rel. %
základní a bez vzdělání (A, B, C, D)	19 796	70,1	22 399	71,1
učňovské a střední bez maturity (E, H, J)	4 670	16,5	4 398	14,0
střední s maturitou (K, L, M)	2 875	10,2	3 722	11,8
vyšší a vysokoškolské (N, R, T, V)	914	3,2	980	3,1
Celkem	28 254	100,0	31 498	100,0

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistika struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2020, 2021

Počet volných pracovních míst narostl zejména v kategorii míst s požadovaným základním či nižším vzděláním (o 2,6 tis.), ta v roce 2021 představovala již 71 % nabízených míst. Narostl i počet míst pro vysokoškoláky a středoškoláky s maturitou, pouze počet míst nabízených vyučeným se mírně snížil. Počty i struktura evidovaných volných pracovních míst jsou však výrazně ovlivněny dlouhodobou registrací pracovních míst spojených se zaměstnaneckými kartami pro cizince (nejvíce jich je právě na nekvalifikované pozice). Zaměstnavatelé rovněž v souvislosti s nedostatkem pracovní síly své nároky výrazně snižují a stlačují kvalifikační požadavky na minimum. Pozice pro vyučené tak zaměstnavatelé často nabízejí uchazečům se základním vzděláním s tím, že si je zaškolí. Často jediným požadavkem na budoucího zaměstnance je „chuť pracovat“. Podobně je i u výše kvalifikovaných pozic často požadavek na vzdělání o stupeň snížený. Vysoce kvalifikovaná místa pak zaměstnavatelé často nemají zájem zveřejňovat prostřednictvím úřadů práce vůbec. Skutečná nabídka míst pro osoby s vyšším vzděláním na trhu práce je tedy podstatně vyšší, jak relativně, tak absolutně.

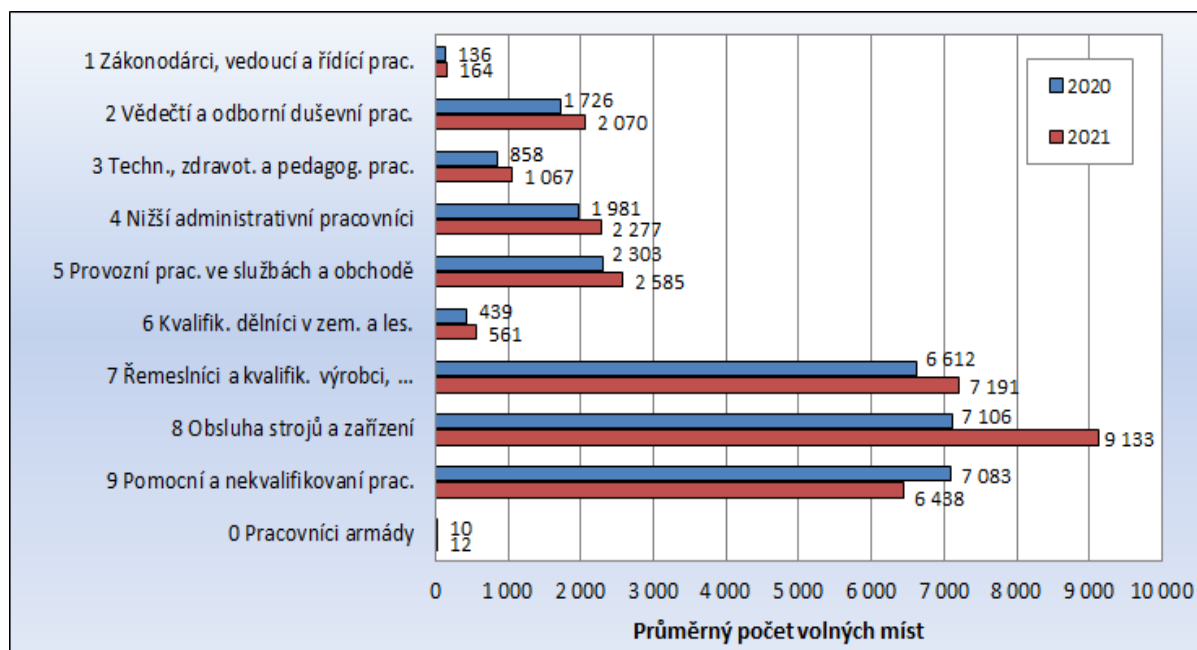
Z hlediska kategorií zaměstnání v evidenci volných míst převažují především místa **pro profese manuální**. V hlavních třídách 5 až 9 CZ-ISCO bylo v roce 2021 průměrně měsíčně evidováno 25,9 tis. pracovních míst, tj. **více než čtyři pětiny všech nabízených míst**. Z toho kvalifikovaným profesím v 5. – 7. hlavní třídě CZ-ISCO bylo nabízeno 10,3 tis. volných pracovních míst. Vůbec nejžádanější třídou CZ-ISCO s průměrným počtem 9,1 tis. nabízených pracovních míst se stala tř. 8 CZ-ISCO – Obsluha strojů a zařízení.

Tab. 8 Struktura volných míst v Jihomoravském kraji v roce 2021 podle hlavních tříd kategorie zaměstnání (CZ-ISCO) – průměrný počet

Kategorie zaměstnání	Hlavní třída CZ-ISCO	Průměrný počet míst	
		abs.	rel. %
Zákonodárci, vedoucí a řídící pracovníci	1	164	0,5
Vědečtí a odborní duševní pracovníci	2	2 070	6,6
Techn., zdravot. a pedagog. pracovníci	3	1 067	3,4
Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	4	2 277	7,2
Provozní pracovníci ve službách a obchodě	5	2 585	8,2
Kvalifikovaní dělníci v zem. a les. (vč. příbuzných oborů)	6	561	1,8
Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři	7	7 191	22,8
Obsluha strojů a zařízení	8	9 133	29,0
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	9	6 438	20,4
Pracovníci armády	0	12	0,0
Celkem		31 498	100,0

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistika struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2021

Obr. 4 Změna průměrného počtu hlášených volných míst v roce 2021 oproti roku 2020 v Jihomoravském kraji v třídách kategorie zaměstnání (CZ-ISCO)

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2020, 2021

Nárůst poptávky po pracovní síle jsme v uplynulém roce zaznamenali téměř ve všech třídách vyjma tř. 9 - Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci, kde byl průměrný počet volných pracovních míst o 645 nižší než v roce 2020 (pokles souvisí s omezeními v důsledku vládních opatření spojených s pandemií COVID-19, zejména v oblasti ubytovacích a gastro služeb – místa pracovníků v úklidu, pomocných sil v kuchyni). **Nejvýraznější nárůst nabídky** volných pracovních míst **byl zaznamenán u tř. 8 CZ-ISCO** –Obsluha strojů a zařízení, a to o 2 027 míst.

Dle jednotlivých profesí byli v uplynulém roce nejčastěji žádáni zejména dělníci v oblasti výstavby budov, uklízeči, pomocní pracovníci ve výrobě, pracovníci v zákaznických kontaktních centrech, obsluha vysokozdvizných vozíků a skladníci, montážní dělníci, zedníci, dlaždiči a montéři suchých staveb, kuchaři a pomocní kuchaři, řidiči nákladních automobilů a tahačů, řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební výroby, pomocní pracovníci v rostlinné výrobě, nástrojáři, pomocní manipulační pracovníci. Pokud jde o kuchaře, poptávka byla díky proticovidovým omezením sice nižší než v minulých letech, stále však tato profese patří mezi nejčastěji žádané.

U řady z výše uvedených profesí však dochází k velké fluktuaci pracovníků – jako např. kuchaři, uklízeči, pracovníci call center apod., kde je sice na jedné straně velká nabídka pracovních míst, ale na druhé straně i vysoká nabídka pracovní síly. V období nouzových stavů a s nimi spojených omezení počet nabízených míst v postižených oborech výrazně klesl (kuchaři, číšníci, kadeřníci atd.), nabídka v jiných profesích (pracovníci call center, pracovníci přepravních společností) však naopak vzrostla.

Dlouhodobě žádané a zároveň **nedostatkové jsou technické profese** – zejména ve strojírenství (např. seřizovači a obsluha obráběcích strojů, obsluha CNC, zámečníci, svářeči a řezači plamenem, ale i technici), ale i další kvalifikované dělnické profese, např. lakýrníci, elektrikáři, skladníci (často jazykově vybavení) a řidiči VZV. Vysoce nedostatkoví jsou také řidiči nákladních automobilů a tahačů. Trvalá nabídka pracovních míst je i pro specialisty v oblasti IT technologií (programátoři, vývojáři softwaru apod.). V roce 2021 firmy hojně poptávaly také pracovníky z oblastí vývoje elektroniky a programování průmyslové automatizace.

V průběhu roku 2021, stejně jako v předchozím období, se úřadům práce nedařilo dlouhodobě obsazovat některá volná pracovní místa. Důvodem je zčásti struktura nabízených volných pracovních míst, která je odlišná od skladby uchazečů a jejich profesního zaměření, u míst s nízkou požadovanou kvalifikací je to pak nezáměr ze strany uchazečů, většinou z důvodu nízké nabízené mzdy a fyzicky namáhavé práce. U řady uchazečů vedle objektivních důvodů (zdravotní stav, péče o děti...) hrají podstatnou roli i důvody subjektivní (exekuce, ztráta pracovních návyků...). Nejčastějším problémem z pohledu zaměstnavatelů je nespolehlivost a neochota českých uchazečů vykonávat daný druh práce (za nabízenou mzdu), zároveň však zaměstnavatelé nechtějí měnit mzdovou politiku firmy a volí raději cestu zaměstnávání cizinců.

Obsazování pracovních míst uchazeči o zaměstnání bylo v roce 2021 nadále komplikováno pandemickou situací. Jak zaměstnavatelé, tak i samotní uchazeči měli snahu omezovat osobní kontakty na minimum.

Burzy práce a výběrová a předvýběrová řízení ve většině okresů organizovány nebyly vzhledem k obtížnému zajištění a dodržení protiepidemických opatření. Ani samotní zaměstnavatelé o ně neměli zájem z obavy zavlečení infekce do svých provozů. Pouze v okrese Znojmo se Úřadu práce dařilo předvýběrová a výběrová řízení realizovat.

Zaměstnavatelé většinou požadovali, aby se zájemci o zaměstnání nejprve hlásili telefonicky nebo mailem, uchazeči si přitom často stěžovali, že zaměstnavatelé nereagují na zasláné žádosti a životopisy. V případě osobního jednání někdy před jednáním zaměstnavatelé požadovali test na COVID, a k projednání doporučenek si klienty objednávali na určitý termín.

Bylo také patrné, že zaměstnavatelé jsou opatrnější, upřednostňují uzavírání dohod před pracovními smlouvami, u pracovních smluv pak převažují smlouvy na dobu určitou. Důvodem byly obavy, že z důvodu karantén či zajištění péče o děti v době distanční výuky vypadnou zaměstnanci z pracovního procesu.

Řada zaměstnavatelů údajně také požadovala očkování, a pokud jej zájemce o práci neměl, neměla o něj firma zájem. Uchazeči toto často uváděli jako důvod nepřijetí, ÚP přitom nemá možnost ověřit, zda je uchazeč očkovaný či nikoli.

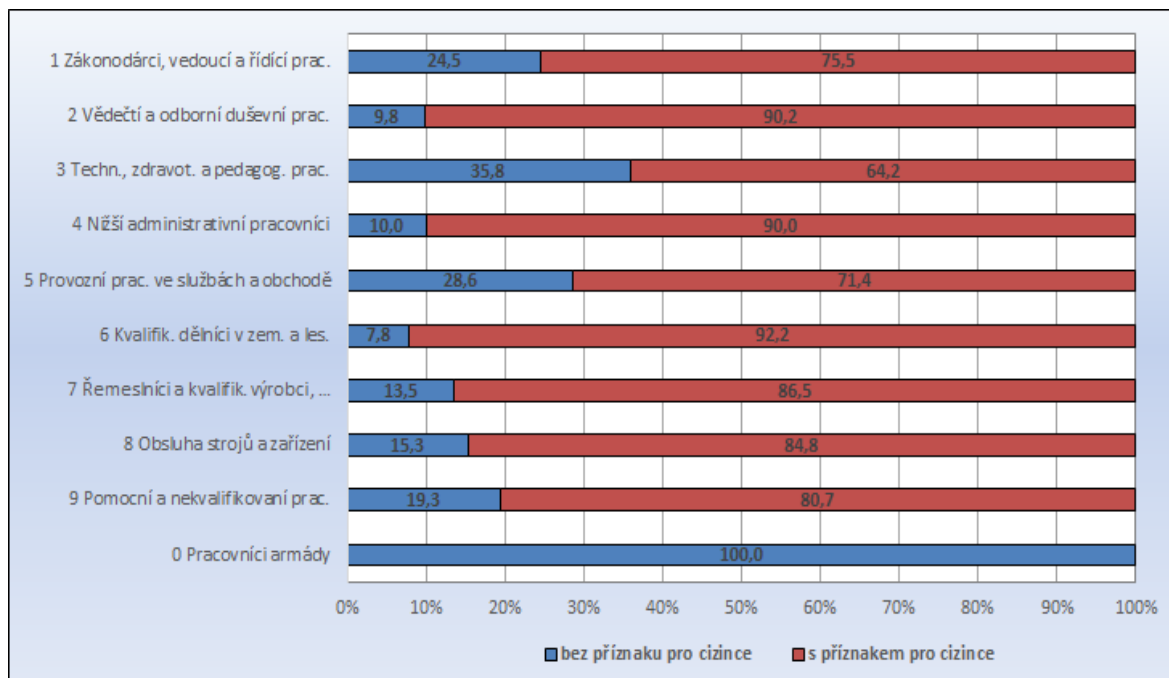
Také ze strany uchazečů (zejména starších a OZP) panovaly obavy z osobního jednání ve firmách i na ÚP z důvodu možné nákazy, mladším uchazečům situace většinou vyhovovala, vítali a maximálně využívali možnosti elektronické komunikace jak s Úřadem práce, tak se zaměstnavateli.

Přes všechny výše uvedené problémy spojené s pandemií však lze konstatovat, že lidé, kteří pracovat chtějí, si práci většinou nacházejí poměrně rychle sami. Pomoc ÚP potřebují a vyžadují specifické skupiny uchazečů, jejichž uplatnění na trhu práce je omezeno různými handicapami.

Nedostatek vhodné pracovní síly téměř ve všech segmentech zaměstnavatele často limituje v rozvoji firmy. Stále tak roste poptávka po zahraniční pracovní síle, především v dělnických profesích.

Obr. 5 Struktura volných míst v Jihomoravském kraji dle kategorie zaměstnání (CZ-ISCO) a požadavku na zaměstnávání cizinců – průměr za rok 2021

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2021

Rekordně vysoké počty evidovaných volných pracovních míst v roce 2021 (nejvyšší počty v historii sledování od roku 1993) do značné míry souvisí právě s poptávkou po zahraniční pracovní síle. Vzhledem k složitým a zdouhavým administrativním procesům při vyřizování zaměstnaneckých karet rostou počty evidovaných tzv. "volných" pracovních míst, která nelze z evidence vyřadit, přestože reálně tato místa již českým uchazečům o zaměstnání nabízet nelze (místa spojená s požadavkem na zaměstnaneckou kartu nelze vyřadit bez doloženého obsazení cizincem nebo bez písemného souhlasu zaměstnavatele). Zároveň zaměstnavatelé hlásí nadhodnocené počty volných míst, aby si vytvořili „rezervu“, pokud jim všechny požadavky na zaměstnání cizince nebudou schváleny. A zároveň tato místa hlásí ještě opakovaně pro žádost o krátkodobé pracovní povolení, které má překlenout období do vyřízení zaměstnanecké karty. Nedostatek pracovníků či aktuální potřeby řeší zaměstnavatelé často také přes agentury práce, které rovněž žádají na ÚP o povolení na krátkodobé zaměstnání do 90 dnů (schengenské vízum). Roste také zájem zaměstnavatelů o informace a poradenství v souvislosti se zaměstnáváním cizinců na zaměstnanecké karty zejména prostřednictvím Programu kvalifikovaný zaměstnanec.

V kraji bylo v roce 2021 v průměru 83 % míst nabízeno pro cizince, v Brně to bylo dokonce přes 93 % míst. Útlum ekonomiky v souvislosti s koronavirou krizí se tedy na celkových počtech evidovaných pracovních míst nijak neprojevil, reálná nabídka (bez míst určených pro cizince) však poklesla výrazně. **Počet míst nabízených výhradně českým uchazečům klesl ve srovnání s obdobím před Covidem zhruba o třetinu.** Trend poklesu počtu míst nabízených výlučně českým uchazečům však začal již v roce 2018.

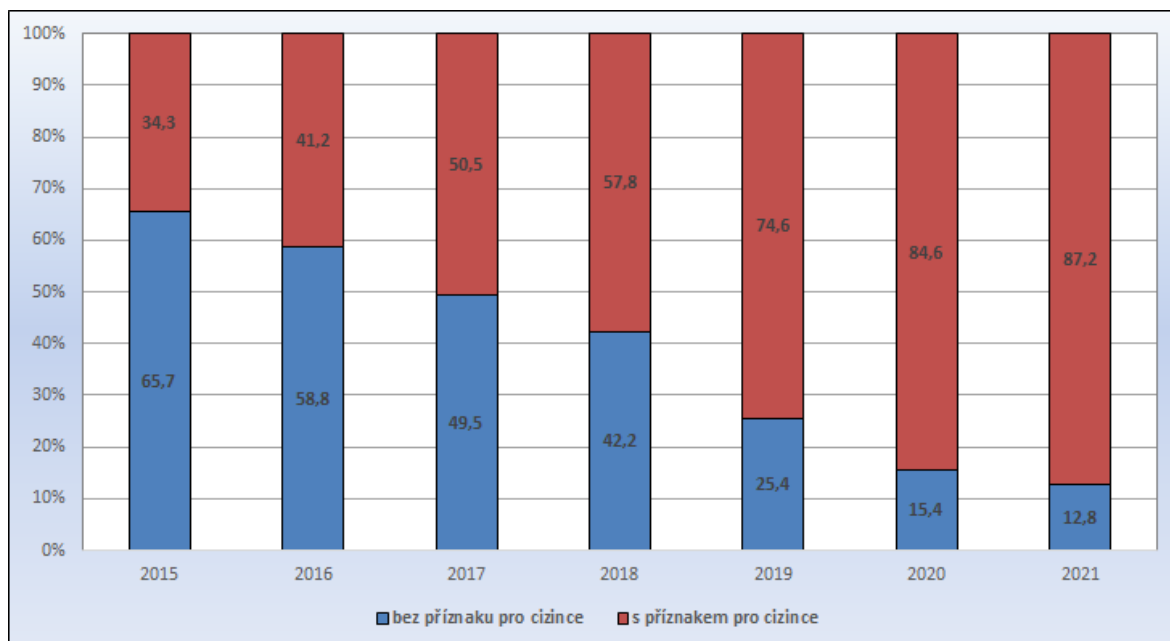

Jestliže v roce 2018 bylo v kraji průběžně nabízeno v průměru 23 tis. míst a z toho 11,3 tis bylo bez příznaku pro cizince, pak v roce 2021 bylo z průměrného počtu 31,5 tis. míst nabízeno výhradně pro české uchazeče pouze 5,2 tis. míst.

Relativně pak podíl míst určených pro cizince roste trvale, což je důsledkem kumulace cizineckých míst v evidenci v souvislosti s výše zmiňovanými komplikovanými procesy v evidenci pracovních míst spojených se zaměstnaneckými kartami – viz následující obrázek.

Obr. 6 Struktura volných míst v Jihomoravském kraji v letech 2015-2021 – stav k 31.12.

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2015-2021

2 Nezaměstnanost

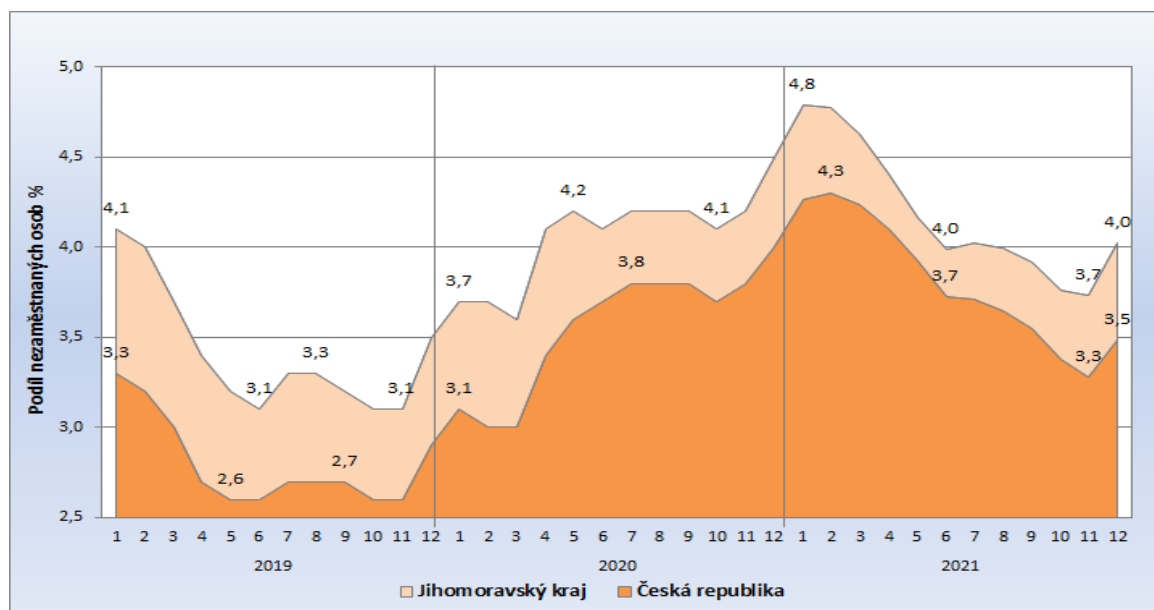
K 31. 12. 2021 bylo v Jihomoravském kraji evidováno 33 023 uchazečů o zaměstnání. Počet uchazečů na konci roku 2021 byl o cca 3,8 tis. osob nižší než na konci roku 2020. Díky programu Antivirus byly dopady pandemie na vývoj nezaměstnanosti minimální, vývojová křivka víceméně kopírovala obvyklý sezónní průběh (viz obr.8).

Současná úroveň nezaměstnanosti je z dlouhodobého hlediska stále relativně nízká. **Průměrný počet evidovaných uchazečů v roce 2021** (34 241 osob) byl nižší pouze v předchozích třech letech (přičemž nižší průměr roku 2020 byl ovlivněn hodnotami z počátku roku před nástupem pandemie), a pak až před rokem 1998 (v roce 1998 - 35 887 osob). V průměru bylo v letech 1998-2020 v kraji evidováno 52,7 tis. uchazečů.

Ještě na počátku roku 2014 byl v evidenci více než dvojnásobný počet uchazečů (75,4 tis.) pak začala nezaměstnanost rychle klesat, každoročně o 7-10 tis. osob. V roce 2019 meziroční pokles sice již zpomalil (neboť s klesajícími celkovými počty roste podíl obtížně umístitelných skupin uchazečů), avšak pokračoval i v prvních měsících roku 2020 – až do nástupu pandemie. V jarních měsících roku 2020 počet uchazečů v souvislosti s pandemií koronaviru skokově narostl, po rozeběhnutí programu Antivirus se však vývojová křivka vrátila k obvyklému sezónnímu průběhu a nezaměstnanost začala opět postupně klesat.

Ve srovnání s Českou republikou je podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu 15-64 let v kraji dlouhodobě oproti celostátnímu průměru vyšší, ale v posledních dvou letech se tento rozdíl snížil z 0,6 na 0,4 p.b. (před rokem 2019 se pohyboval až na 0,8 p.b.). Průměrný podíl nezaměstnaných v kraji dosáhl v roce 2021 hodnoty 4,2 %, v ČR 3,8 %.

Obr. 7 Srovnání vývoje podílu nezaměstnaných v JMK a ČR v letech 2019–2021

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2019–2021

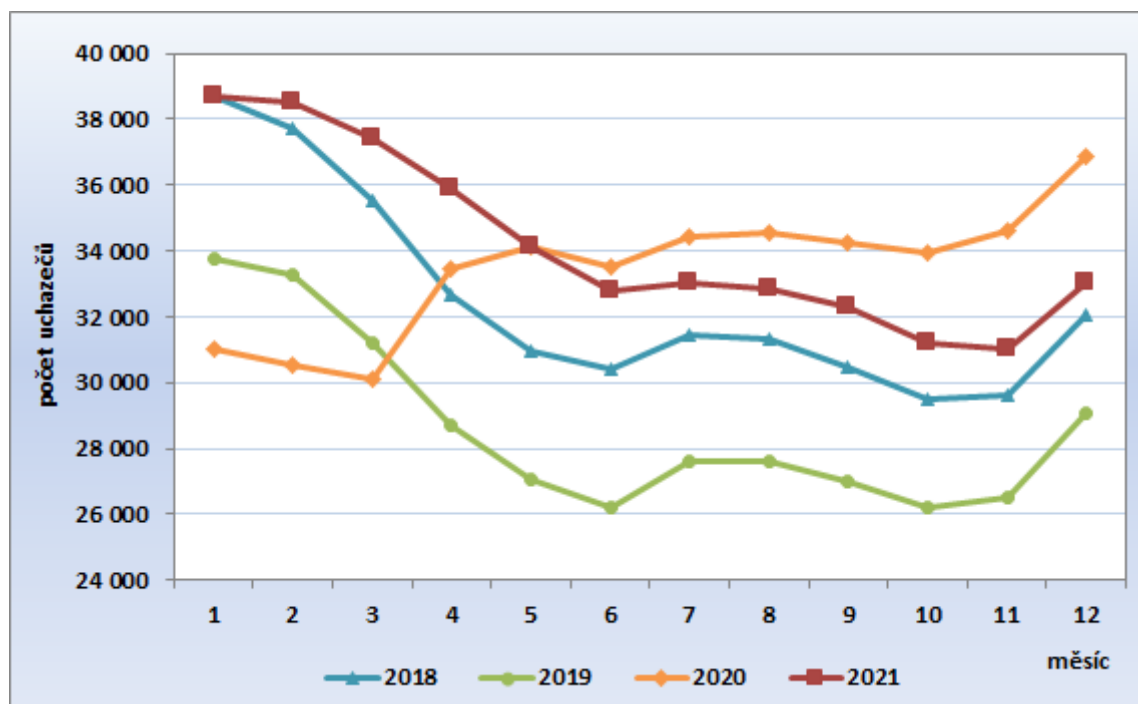

2.1 Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2021

Vývoj nezaměstnanosti se po abnormálním vývoji v roce 2020 (nárůst nezaměstnanosti v jarních měsících v důsledku protiepidemických opatření) vrátil v roce 2021 k obvyklému trendu, kdy nezaměstnanost po většinu roku klesala a výraznější sezónní nárůst se projevil až v posledním měsíci roku. Vývoj byl však do jisté míry ovlivněn programem Antivirus, který uměle udržoval část pracovních míst.

Křivka znázorňující vývoj počtu uchazečů o zaměstnání se v roce 2021 víceméně vrátila k obvyklému **sezónnímu vývoji** (samozřejmě s rozdílnou dynamikou v jednotlivých okresech), s tím, že **celkově nezaměstnanost klesala**. Sezónní nárůst v zimních měsících byl stejně jako v období před pandemií nižší, než pokles počtu uchazečů v průběhu roku (zejména v jarních měsících). V letních měsících trh práce víceméně stagnuje, což souvisí s útlumem aktivit a „odkládáním“ hledání pracovního místa po dobu prázdnin a dovolených na straně uchazečů i zaměstnavatelů. Pouze na počátku prázdnin dochází k mírnému nárůstu počtu uchazečů, který je spojený se vstupem části absolventů na trh práce a ukončování pracovních poměrů na dobu určitou ve školství. K opětovnému oživení pracovního trhu pak dochází v září, kdy také na trh práce vstupuje většina absolventů škol. V dalších podzimních měsících počet nezaměstnaných obvykle mírně klesá. V závěru roku počet uchazečů roste v souvislosti s ukončováním sezónních prací. V letech 2014-2019 byl počet uchazečů k 31.12. vždy nižší, než stav ke konci předchozího roku, a stejně tomu bylo i v roce 2021.

Obr. 8 Roční vývoj počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji v letech 2018–2021

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2018-2021

Problémy s umístováním uchazečů na trh práce však byly i v roce 2021. V obavách z pandemie **zaměstnavatelé omezovali přímé kontakty s uchazeči**, což komplikovalo zejména práci s obtížně umístitelnými uchazeči. Vzhledem ke komplikovanému zajišťování a dodržování protiepidemických opatření nebylo možno (až na výjimky) organizovat výběrová a předvýběrová řízení na úřadech práce. Zaměstnavatelé většinou požadovali, aby se zájemci o zaměstnání nejprve hlásili telefonicky nebo e-mailem, a pokud byla vydaná doporučenka, uchazeč doložil mailovou komunikaci, nebo řekl, že do firmy telefonoval (a že firma nemá zájem). Jako důvod nepřijetí uchazeči také často uvedli, že zaměstnavatel (údajně) požaduje očkování, a pokud jej zájemce o práci nemá, nemá o něj firma zájem. Skutečnost, zda je uchazeč očkovaný či nikoli přitom Úřad práce nemá možnost ověřit. Zaměstnavatelé také upřednostňovali uzavírání dohod a pracovních poměrů na dobu určitou a řada uchazečů tak přicházela do evidence několikrát za rok (s ukončením pracovního poměru ve zkušební době nebo po době určité).

Rovněž podobně jako v roce 2020 byly i v roce 2021 **omezovány osobní kontakty uchazečů o zaměstnání na úřadu práce**, a byly využívány i jiné zdroje vzájemné komunikace než osobní, a to komunikace elektronická, telefonická, prostřednictvím datové schránky, SMS zpráv nebo prostřednictvím poštovních služeb. Úřad práce jimi především informoval uchazeče o zaměstnání o volných pracovních místech, nabídkách poradenských aktivit a další aktuálních informacích; sloužily také ke zjištění skutečností majících vliv na setrvání uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce. Uchazeči o zaměstnání možnost elektronické komunikace uvítali a začali hojně využívat. Rostl počet uchazečů, kteří se odmítali dostavovat osobně na kontakty s odkazem na Covid-19. Někteří uchazeči o zaměstnání žádali o změnu termínu osobního jednání z důvodu kontaktu s nakaženou osobou, nařízené karantény nebo se necítili zdrávi. Zprostředkování zaměstnání bylo komplikované také u uchazečů o zaměstnání pečující o děti školního věku, které nemohly navštěvovat školu a vyučování probíhalo distanční formou.

Za dané situace bylo velmi obtížné intenzivně pracovat s obtížně umístitelnými uchazeči a těmi, kteří se do evidence ÚP vrací opakovaně. Tito uchazeči proto v evidenci zůstávají a jejich počet narůstá, a roste tedy i dlouhodobá nezaměstnanost. Zatímco celkový počet uchazečů umístěných na trhu práce v roce 2021 byl oproti roku 2019 (tzn. před pandemií) nižší pouze o 1 894 osob, celkový počet ukončených evidencí (vyřazených uchazečů) byl nižší o 7 953 osob.

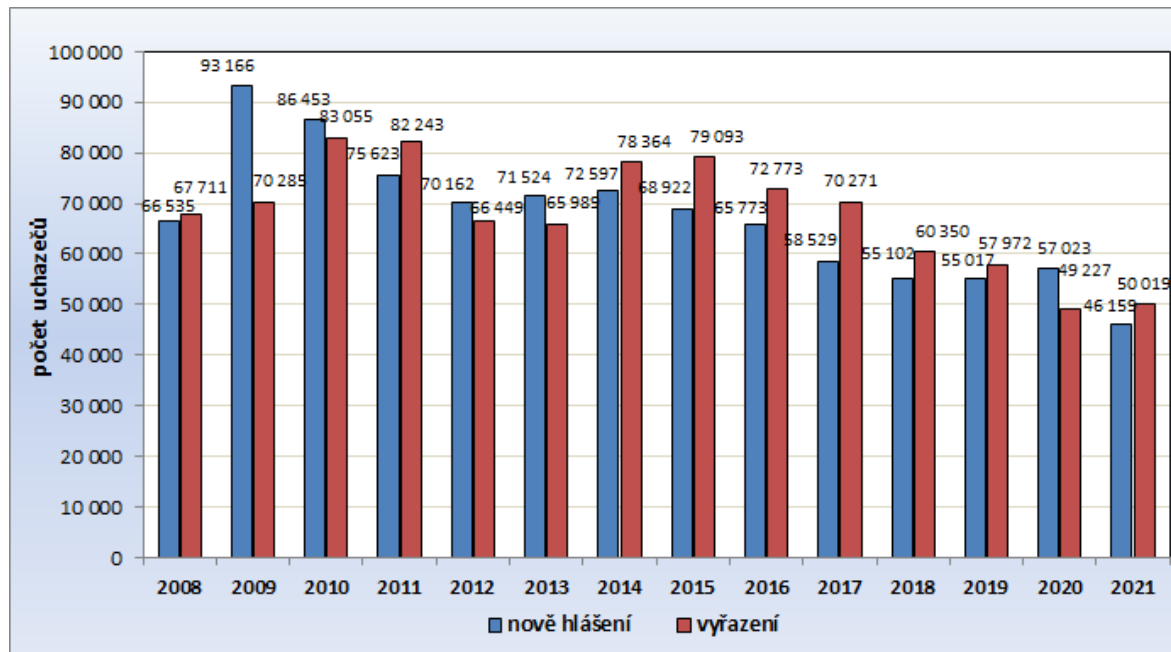
Vývoj počtu nově hlášených uchazečů v průběhu roku 2021 víceméně kopíroval obvyklou sezónní křivku (před pandemií), díky programu Antivirus však byly počty nově hlášených uchazečů nižší. Celkem bylo v roce 2021 nově evidováno 46 159 uchazečů, což je o cca 9 tis. méně, než v letech 2018-2019.

Rovněž počty umístěných uchazečů se již vracely k obvyklému sezónnímu vývoji, pouze v jarních měsících byly jejich počty nižší kvůli striktním protikoronavirovým opatřením v segmentu služeb (zejména gastronomie), kdy zaměstnavatelé z důvodu nejistoty omezili přijímání nových zaměstnanců. Po rozvolnění opatření však došlo k nárůstu počtu

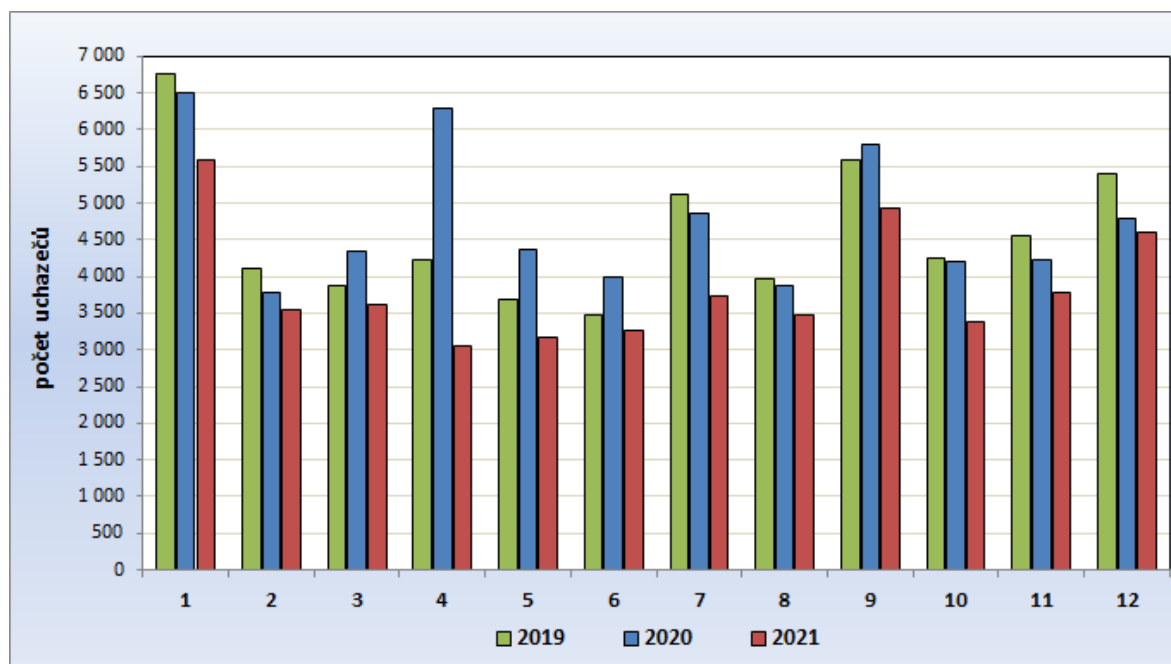
umístěných uchazečů (obvyklý jarní nárůst počtu umístěných se tak posunul do května a června).

Obr. 9 Tok nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji v letech 2008-2021

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2008–2021

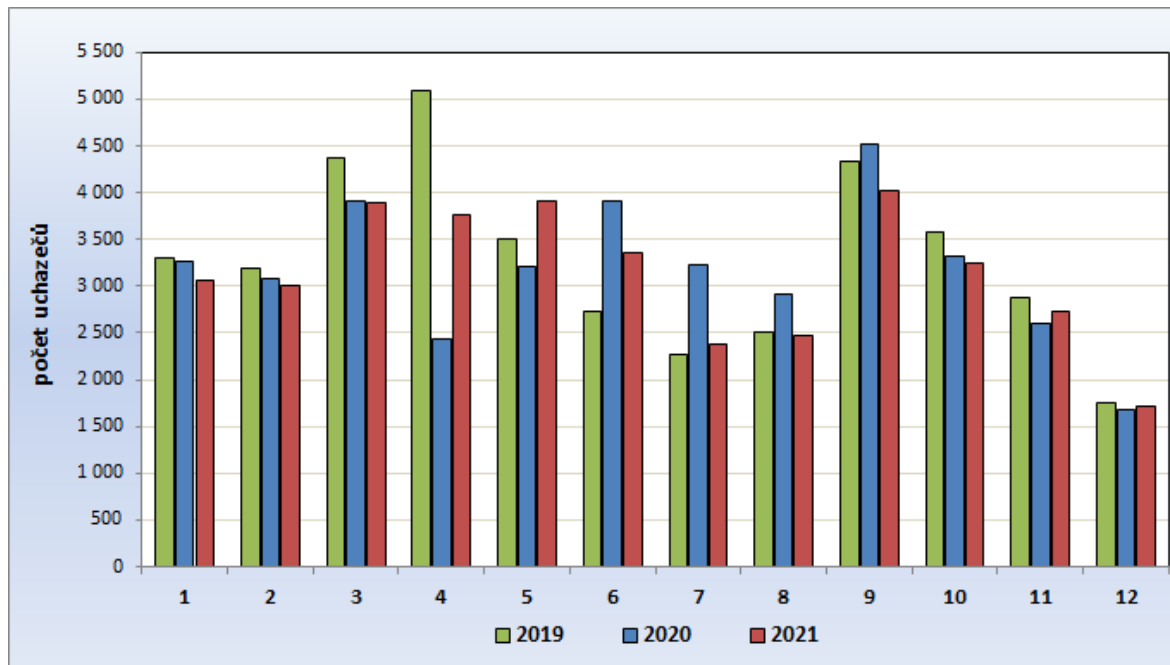
Obr. 10 Vývoj počtu nově hlášených uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji v průběhu let 2019-2021

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2019-2021

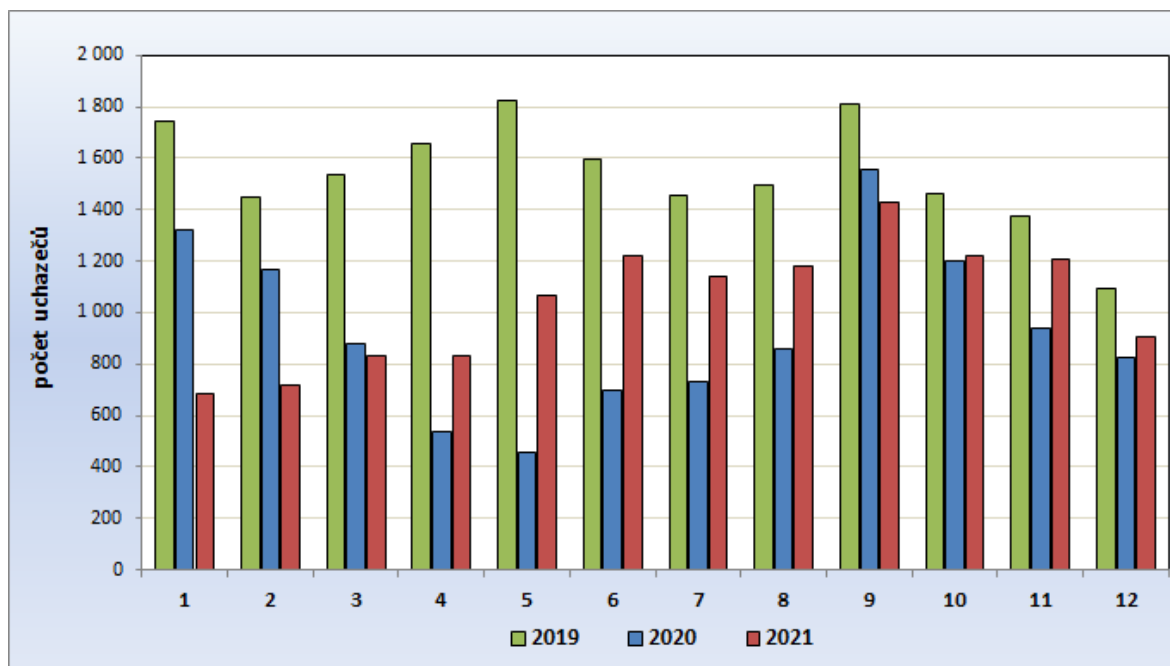

Obr. 11 Vývoj počtu umístěných uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji v průběhu let 2019-2021

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2019-2021

Obr. 12 Vývoj počtu uchazečů vyřazených bez umístění v Jihomoravském kraji v letech 2019-2021

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2019-2021

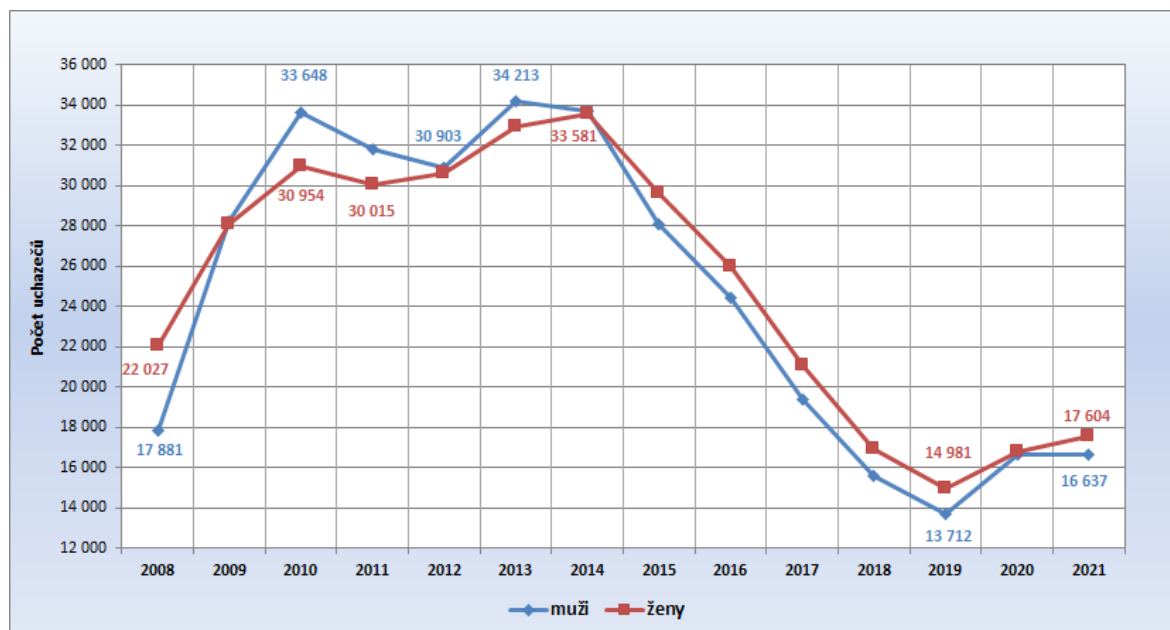

V průběhu roku 2021 se na úřadech práce Jihomoravského kraje nově zaregistrovalo 46,2 tis. uchazečů, naopak vyřazeno z evidence bylo 50,0 tis. osob.

V souvislosti s poklesem počtu evidovaných uchazečů klesl v kraji i podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15–64 let, který se ze 4,5 % na konci roku 2020 snížil na 4,0 % v prosinci 2021. **V celoročním průměru pak podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15–64 let meziročně mírně vzrostl ze 4,1 % na 4,2 %** (tj. o 0,1 p. b.; v rámci ČR vzrostl o 0,2 p. b.), a to proto, že průměr roku 2020 je ovlivněn počátečními měsíci roku před nástupem pandemie. Z hlediska regionálního došlo k poklesu podílu v okrese Znojmo (o 0,3 p.b.) a Břeclav, nárůst naopak zaznamenaly okresy Brno-město (o 0,4 p.b.), Brno-venkov a Hodonín.

Z hlediska pohlaví nezaměstnanost mužů v meziročním průměru v roce 2021 stagnovala. U žen se v meziročním průměru zvýšila o 0,2 p. b. Podíl žen na celkovém počtu uchazečů meziročně se mírně zvýšil na 51,4 %. K 31. 12. 2021 bylo na úřadech práce v Jihomoravském kraji evidováno 16 100 mužů a 16 923 žen.

Obr. 13 Vývoj průměrného počtu uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji podle pohlaví v letech 2008–2021 (roční průměry)

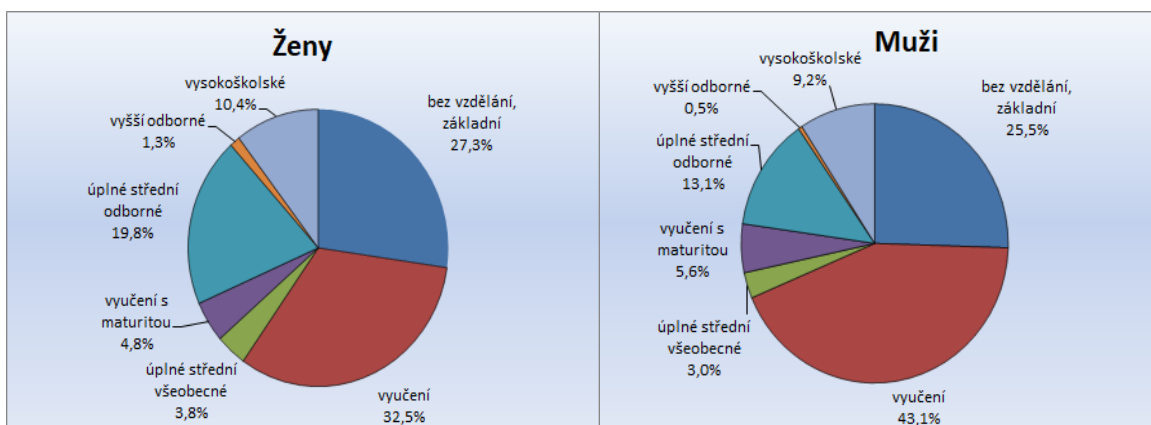

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2008-2021

Z hlediska **kvalifikační struktury** jsou v Jihomoravském kraji nejpočetnější skupinou uchazečů o zaměstnání osoby s výučním listem (celkem 37,7 %), následují je uchazeči se základním vzděláním (26,4 %) a osoby se středním odborným vzděláním s maturitou (16,6 %). Zastoupení jednotlivých kategorií je však u mužů a u žen rozdílné.

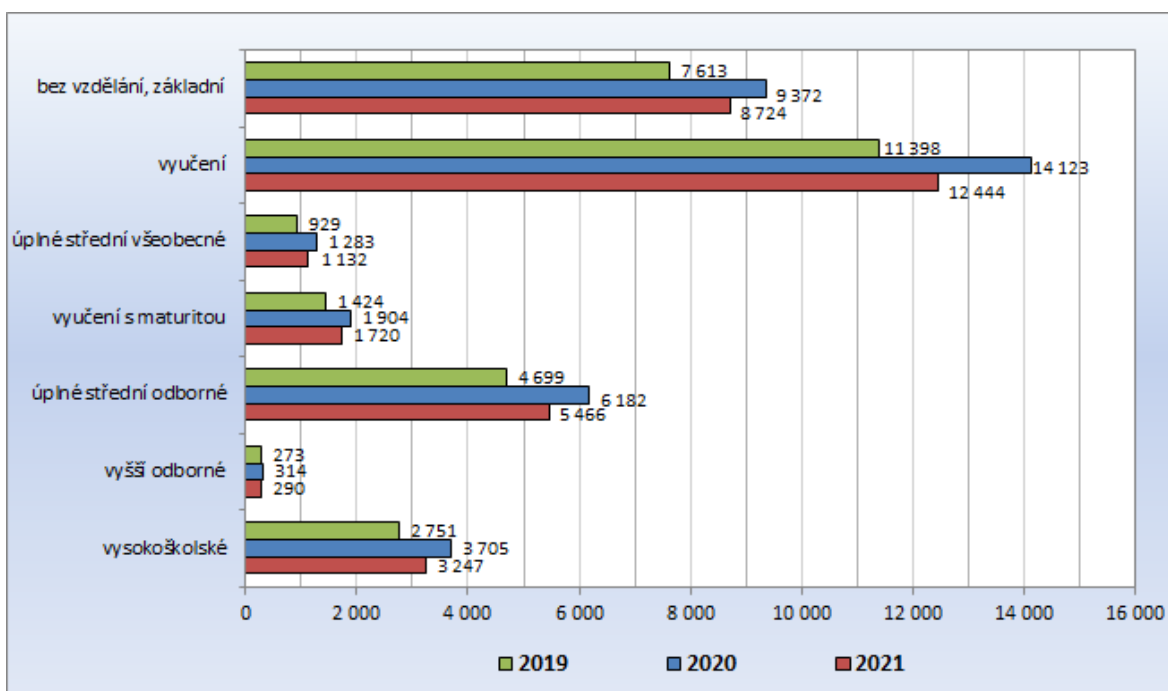
Obr. 14 Struktura uchazečů o zaměstnání podle vzdělání a pohlaví evidovaných v Jihomoravském kraji k 31.12.2021

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2021

Zatímco mezi muži výrazně převažují vyučení, kteří tvoří téměř polovinu (43,1 %) všech uchazečů, kvalifikační struktura u žen je vyrovnanější a také celkově vyšší než u mužů. Střední vzdělání s maturitou má 28,5 % uchazeček - žen (u uchazečů - mužů jen 21,7 %) a také podíl uchazečů s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním je mezi ženami vyšší (11,7 %) než mezi muži (9,7 %).

Obr. 15 Kvalifikační struktura uchazečů o zaměstnání evidovaných v Jihomoravském kraji v letech 2019–2021 (stav k 31.12. daného roku)

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2019-2021

Meziročně v kraji klesl počet evidovaných uchazečů o zaměstnání ve všech sledovaných vzdělanostních kategoriích. Absolutně nejvíce ubylo uchazečů **v nejpočetněji zastoupené**

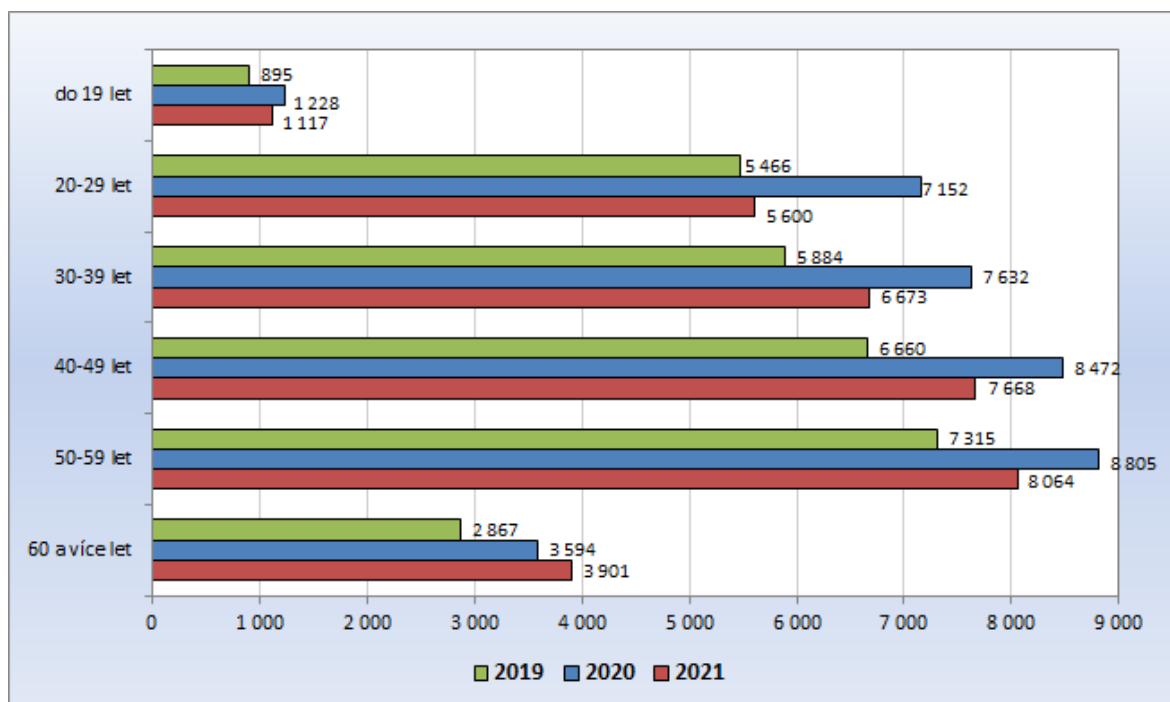

kategorii „vyučen“, v níž se počet uchazečů snížil o 1 679 osob, tj. o 11,9 % původního stavu. Více než desetiprocentní pokles počtu uchazečů zaznamenaly kategorie úplné střední všeobecné, úplné střední odborné a vysokoškolské.

Z hlediska **věkové struktury** klesl meziročně počet nezaměstnaných ve většině kategorií, k nárůstu došlo pouze v kategorii do 18 let a v kategorii 60 a více let. Relativně nejvíce v roce 2021 poklesl počet uchazečů v kategorii 25–29 let (o 32,6 %), naopak nejvyšší nárůst zaznamenala kategorie nad 65 let (o 22,2 %). Tato skutečnost je dána tím, že v evidenci setrvávají uchazeči, kteří z důvodu nedostatečného počtu odpracovaných let nemají nárok na starobní důchod. Díky tomu roste celkově i kategorie osob nad 50 let věku, jejíž podíl na celkovém počtu uchazečů dosahuje 36,2 %. Průměrný věk nezaměstnaných se tak v Jihomoravském kraji zvýšil, k datu 31. 12. 2021 dosáhl hodnoty 43,3 let.

Obr. 16 Vývoj věkové struktury uchazečů o zaměstnání evidovaných v Jihomoravském kraji v letech 2019-2021 (stavy k 31.12.)

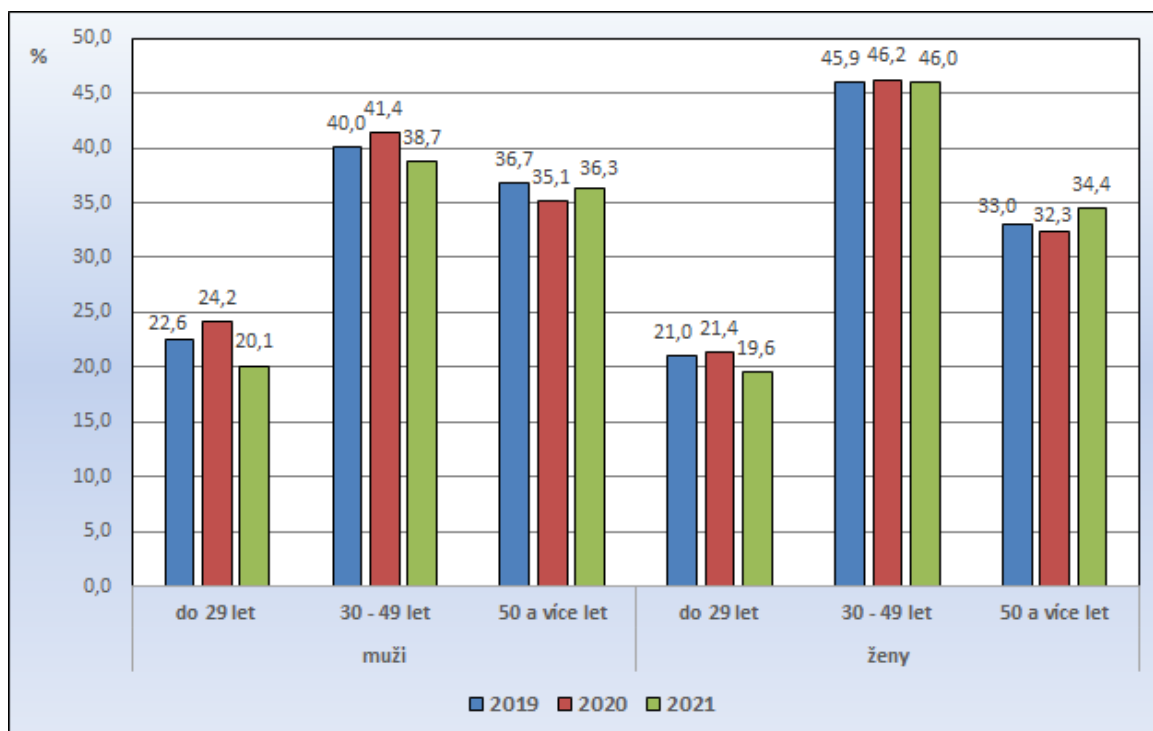
Pramen: MPSV ČR, měsíční statistika struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2019-2021

Ve struktuře nezaměstnaných dle věku jsou přitom zjevné genderové rozdíly, dané jak rozdílným věkem odchodu do důchodu pro jednotlivá pohlaví, tak především omezeními žen na trhu práce v období péče o děti a rodinu. Zatímco v kategoriích do 25 let a nad 60 let převažují muži, ve věkové kategorii 25–29 let se situace obrací a ženy převažují ve všech zbývajících kategoriích, nejvýrazněji ve věku mezi 35 až 44 lety.

V souvislosti s koronavirou situací od roku 2019 lze konstatovat, že uchazeči v mladších věkových kategoriích se s uvolňováním opatření rychle vraceli zpět na trh práce, naproti tomu podíl uchazečů v kategorii 50 a více let výrazněji vzrostl v případě mužů i žen.

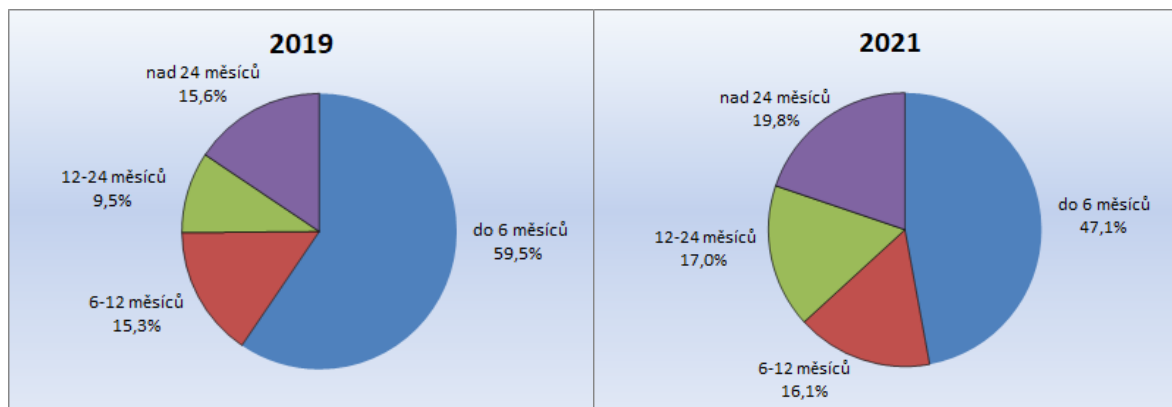
Obr. 17 Struktura uchazečů o zaměstnání dle věku a pohlaví evidovaných v Jihomoravském kraji v letech 2019–2021 (podíl k 31. 12.)

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2019-2021

Kromě celkového poklesu nezaměstnanosti se v roce 2021 změnila v kraji jako celku i **struktura evidovaných uchazečů dle délky evidence**. Počet dlouhodobě evidovaných uchazečů (nad 12 měsíců), navzdory celkovému poklesu počtu uchazečů, vzrostl o 14,9 % (o 1 807 osob), a to zejména díky omezeným možnostem práce s obtížně umístitelnými uchazeči v době pandemie a postupnému návratu dříve vyřazených osob zpět do evidence. Podíl dlouhodobě evidovaných uchazečů (nad 12 měsíců) se v kraji meziročně výrazně zvýšil z 28,0 % na 36,8 %.

Obr. 18 Struktura uchazečů o zaměstnání evidovaných v Jihomoravském kraji podle délky evidence v roce 2019 a 2021 (stav k 31.12.)

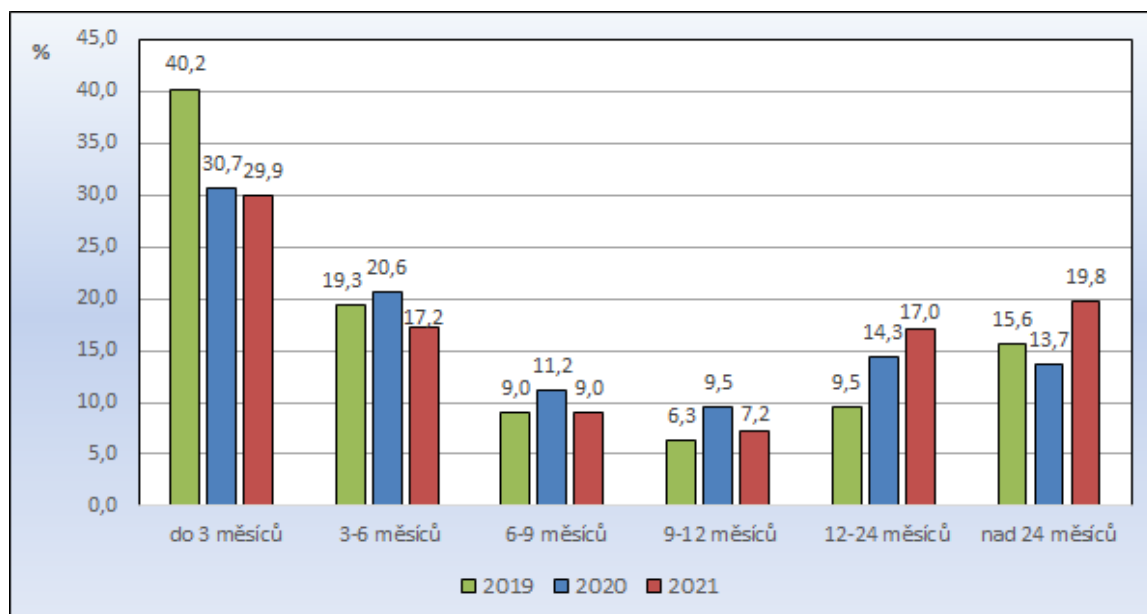
Pramen: MPSV ČR, měsíční statistika struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2019, 2021

Za uplynulý rok došlo k nárůstu dlouhodobé nezaměstnanosti ve všech okresech Jihomoravského kraje. Okres Brno-město má stále nejvyšší podíl dlouhodobě nezaměstnaných v Jihomoravském kraji, a to 45,2 %. Důvodem vysokého podílu dlouhodobě nezaměstnaných v okrese Brno-město jsou především podmínky velkoměsta (zejména větší možnosti čerpání sociálních dávek a nelegální práce), které umožňují setrvávat uchazečům ve „chtěné“ nezaměstnanosti. Nejnižší podíl je v okrese Břeclav (21,5 %), a to hlavně z důvodu vysoké sezónnosti prací. Z hlediska meziročního vývoje vzrostl počet dlouhodobě nezaměstnaných nejvíce v okrese Brno-město (o 12,2 %).

Celokrajský ukazatel průměrné délky evidence se proti roku 2020 zvýšil o 82 dnů na hodnotu 584 dní, a stále se pohybuje nad průměrem ČR (501 dnů, zvýšení o 75 dnů).

Obr. 19 Struktura uchazečů o zaměstnání evidovaných v Jihomoravském kraji dle délky evidence v letech 2019–2021 (stav k 31. 12. daného roku)

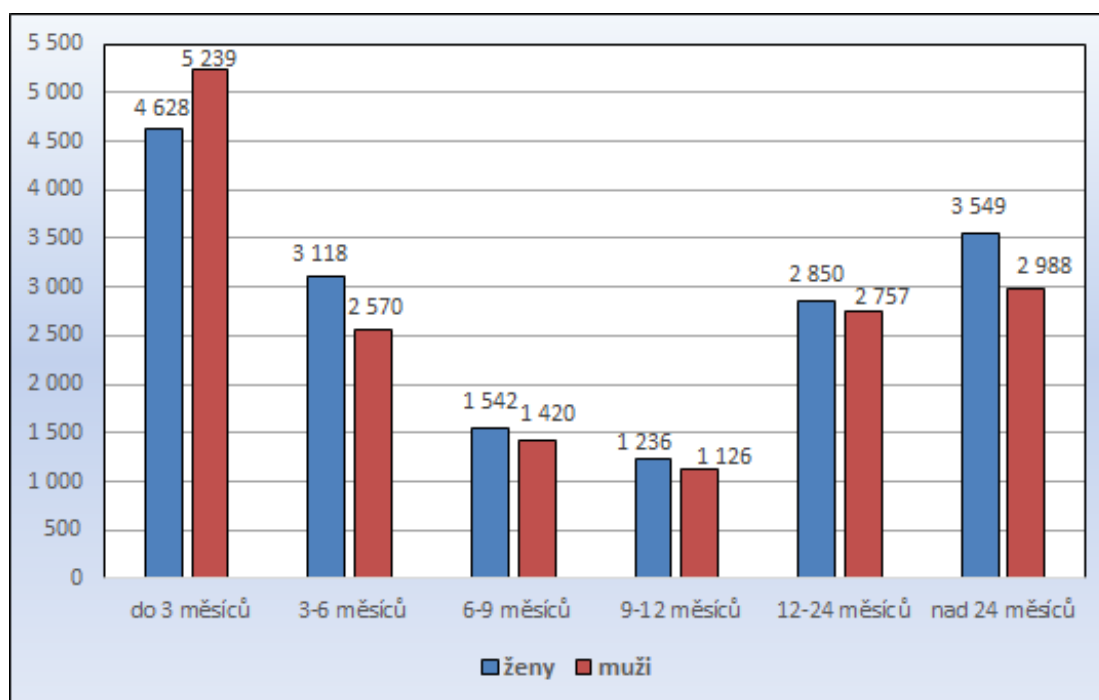

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistika struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2019-2021

Průměrná délka evidence žen v Jihomoravském kraji byla na konci roku 2021 vyšší než mužů a činila 602 dní. Ženy dominují ve všech kategoriích délky evidence mimo kategorie evidence do 3 měsíců. Na tuto skutečnost má vliv zejména péče žen o děti (nízká nabídka částečných úvazků, vysoká obsazenost mateřských školek) a také to, že sezónní práce spojené s krátkodobou zimní evidencí jsou většinou doménou mužů.

Obr. 20 Struktura uchazečů o zaměstnání evidovaných v Jihomoravském kraji dle délky evidence a pohlaví k 31.12.2021

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistika struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2021

2.2 Hlavní příčiny nezaměstnanosti v kraji

Úroveň nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji je výrazně regionálně diferencovaná. Ke 31.12.2021 byl rozdíl mezi okresem s nejnižší (Vyškov 2,4 %) a nejvyšší nezaměstnaností (Znojmo 5,4 %) 3,0 p.b., v ročním průměru pak 2,8 p.b. (Vyškov 2,6 %, Znojmo 5,4 %).

Okres Vyškov také patří k okresům s nejnižší nezaměstnaností v rámci celé ČR, a úroveň nezaměstnanosti se zde blíží přirozené míře. V dalších třech okresech (Blansko, Brno-venkov a Břeclav) je nezaměstnanost také pod celorepublikovým průměrem. Naopak výrazně **nadprůměrná úroveň nezaměstnanosti** je v příhraničních okresech **Znojmo** a **Hodonín**, a také v krajském městě (okres **Brno-město**) je stále nad průměrem ČR i kraje.

Důvody vysoké nezaměstnanosti v okresech Znojmo a Hodonín jsou jednak geografické (vzdálenost od center, horší dopravní dostupnost, a tudíž malá atraktivita pro investory), jednak historicko-ekonomické (tradičně vyšší podíl zemědělské výroby, rozpad navazujícího zpracovatelského průmyslu po r. 1989, absence významných zaměstnavatelů). U okresu Hodonín navíc hraje roli geografická blízkost Slovenska umožňující denní pracovní dojížděku, což dále zvyšuje konkurenci na místním pracovním trhu.

Pro oba okresy je charakteristický výrazný sezónní vývoj zaměstnanosti, který je v případě okresu Znojmo umocňován i sezónním pracovním uplatněním v sousedním Rakousku. Avšak i v těchto okresech jsou již zaměstnavatelé nuceni řešit potřebu sezónních pracovníků importem zahraniční pracovní síly, která – na rozdíl od domácích uchazečů – je ochotna akceptovat minimální mzdu a často fyzicky náročné pracovní podmínky.

V případě krajského města pak úroveň nezaměstnanosti ovlivňuje faktorů více.

- Významně je propojený trh práce mezi městem a jeho zázemím, v důsledku čehož pracovní síla dojíždějící do města zdařile konkuruje místní pracovní síle.
- Relativně vysoký je podíl cizinců na trhu práce. Geografická blízkost Slovenska přitahuje tamější pracovní sílu. Absolventi VŠ pak často po studiu zůstávají pracovat v Brně.
- Velký počet studentů studujících na zdejších vysokých školách již při studiu pracuje formou brigád, zejména v obchodě a ve službách, a opět tak konkuruje místní pracovní síle.
- Je zde výrazná koncentrace osob sociálně vyloučených, které ztratily nebo ani nikdy neměly pracovní návyky.
- Specifické podmínky a anonymita velkoměsta, umožňují setrvávat ve „chtěné“ nezaměstnanosti (možnosti nelegální práce, vysoký podíl nájemního bydlení podporující snadný přístup k sociálním dávkám). Nezáměr legálně pracovat také ovlivňuje vysoké procento exekucí mezi uchazeči o zaměstnání.

Lze říct, že nezaměstnanost je vedle objektivních důvodů (především v příhraničních regionech) **podmíněna poměrem nabízených, resp. dosažitelných legálních pracovních příjmů k úrovni sociálních dávek.**

Základní příčinou nezaměstnanosti v případech, které nejsou objektivně podmíněny (zdravotní či jiné handicap) je v současné době nesoulad mezi výší sociálních dávek a potenciální výší mezd, kterou by v průměru uchazeči o zaměstnání evidovaní na ÚP ČR obdrželi, pokud by pracovali. Pro velkou část nezaměstnaných je z ekonomického hlediska výhodnější pobírat v nečinnosti sociální dávky než pracovat v (legálním) pracovním poměru za mzdu/plat. Nezaměstnaní se tedy chovají v zásadě ekonomicky a je nutno poznamenat, že administrativními zásahy je velmi obtížné s ekonomickými zákonitostmi takového povahy bojovat.

Dalším důvodem nárůstu nezaměstnanosti je pak řada omezení a nestabilní situace především v terciérním sektoru, kde vlivem vládních opatření spojených s bojem proti šíření onemocnění COVID-19 došlo k útlumu nabídky i poptávky, např. v odvětvích spojených s cestovním ruchem, restauračních zařízeních, ubytovacích službách apod. Dopad pandemie můžeme pozorovat i v administrativních pozicích, kdy firmy v obavách z budoucího vývoje se snaží omezovat náklady.

Nárůst nezaměstnanosti v průběhu koronavirové krize je však prozatím podstatně více než příchodem vyššího počtu nových uchazečů ovlivňován nižšími počty uchazečů vyřazovaných, a to především vyřazovaných bez umístění na trhu práce. Tento faktor se projevuje ve všech okresech, nejvýrazněji však právě v okrese Brno-město.

Přijatá antivirová opatření však velmi zkomplikovala či téměř znemožnila intenzivní práci s uchazeči, kteří si sami aktivně pracovní uplatnění nehledají, nebo kteří potřebují podporu ze strany ÚP. Počet sankčně vyřazených uchazečů v kraji byl v letech 2020 a 2021 o 50 až 60 % nižší než v předchozích letech (V letech 2018-2019 bylo každoročně v kraji sankčně vyřazováno cca 7,8 tis. osob, v roce 2020 to bylo 3,5 tis. osob, v roce 2021 4,1 tis.). Nejvíce se tento fenomén projevuje na nárůstu nezaměstnanosti v krajském městě.

2.3 Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v kraji

Vzhledem k velikosti sídel, geografické poloze, dopravní obslužnosti a s tím spojené odlišně atraktivitě pro zaměstnavatele (rozložení průmyslu a zemědělství) vykazují okresy rozdílnou nezaměstnanost.

Dle administrativního členění se území Jihomoravského kraje člení na 7 okresů, na 21 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a na 35 obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. Celkem se v kraji nachází 673 obcí, z nichž 49 má statut města. Jediné z nich – krajské město Brno - je statutárním městem. Z hlediska vnitřní struktury ÚP zahrnuje krajská pobočka v Brně celkem 20 tzv. kontaktních pracovišť.

Tab. 9 Charakteristika okresů Jihomoravského kraje v roce 2021 – roční průměry

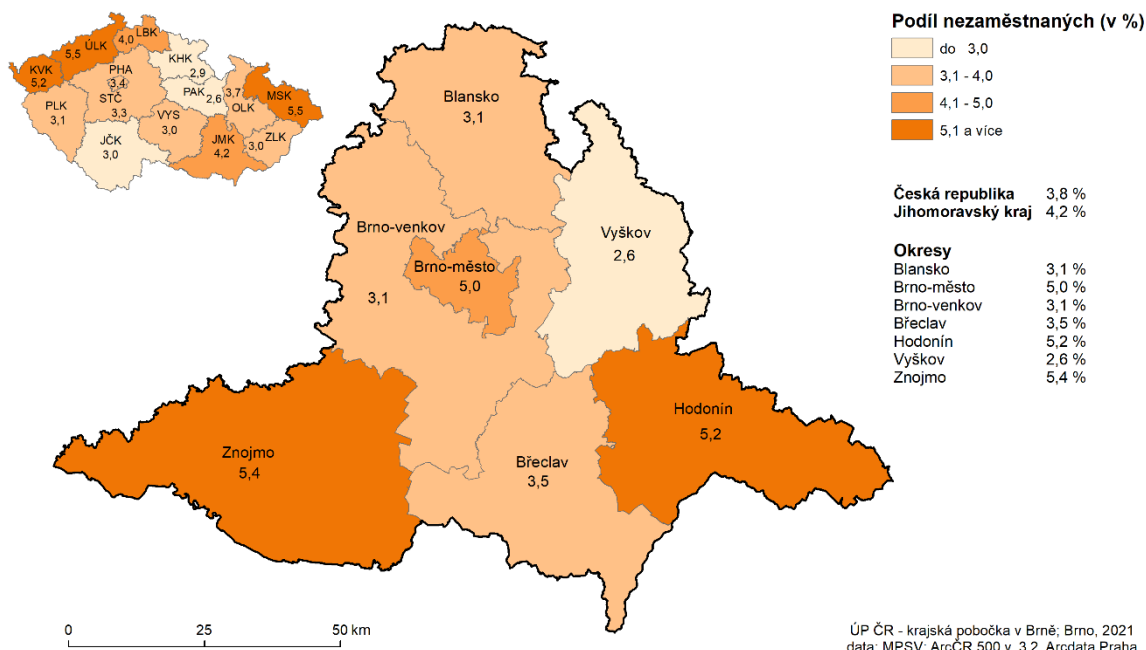
Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Volná pracovní místa	Počet uchazečů na 1 volné místo	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Blansko	2 317	1 142	1 175	103	1 013	2,3	3,1
Brno-město	13 155	6 336	6 819	590	17 218	0,8	5,0
Brno-venkov	4 717	2 242	2 475	245	5 912	0,8	3,1
Břeclav	2 753	1 344	1 409	150	2 140	1,3	3,5
Hodonín	5 538	2 862	2 677	288	2 080	2,7	5,2
Vyškov	1 658	777	881	91	1 883	0,9	2,6
Znojmo	4 103	1 935	2 169	204	1 254	3,3	5,4
Jihomoravský kraj	34 241	16 637	17 604	1 671	31 498	1,1	4,2
Česká republika	278 463	134 487	143 977	12 305	346 689	0,8	3,8

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2021

Úroveň nezaměstnanosti ve venkovských okresech kraje je významně ovlivňována průběhem sezónních prací v zemědělství, stavebnictví a cestovním ruchu, což se promítá do celkového vývoje nezaměstnanosti v průběhu roku na úrovni celého kraje. V roce 2020 a 2021 výrazně do celkového vývoje nezaměstnanosti zasáhla celosvětová pandemie COVID-19, v jejímž důsledku byl omezen běžný provoz a fungování řady podniků ve výrobní i nevýrobní sféře na území celého kraje i státu. Díky podpoře zaměstnavatelů v rámci programu Antivirus však nedošlo ve větším rozsahu k hromadným propouštěním a po skokovém nárůstu nezaměstnanosti v jarních měsících roku 2020 se vývoj vrátil víceméně k obvyklému sezónnímu průběhu.

Nejvyšší nezaměstnanost je zaznamenávána v zimních měsících, v roce 2021 v lednu a únoru (4,8 %), naopak nejnižší hodnota byla zaznamenána v listopadu (3,7 %).

Obr. 21 Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15-64 v jednotlivých okresech Jihomoravského kraje - roční průměry

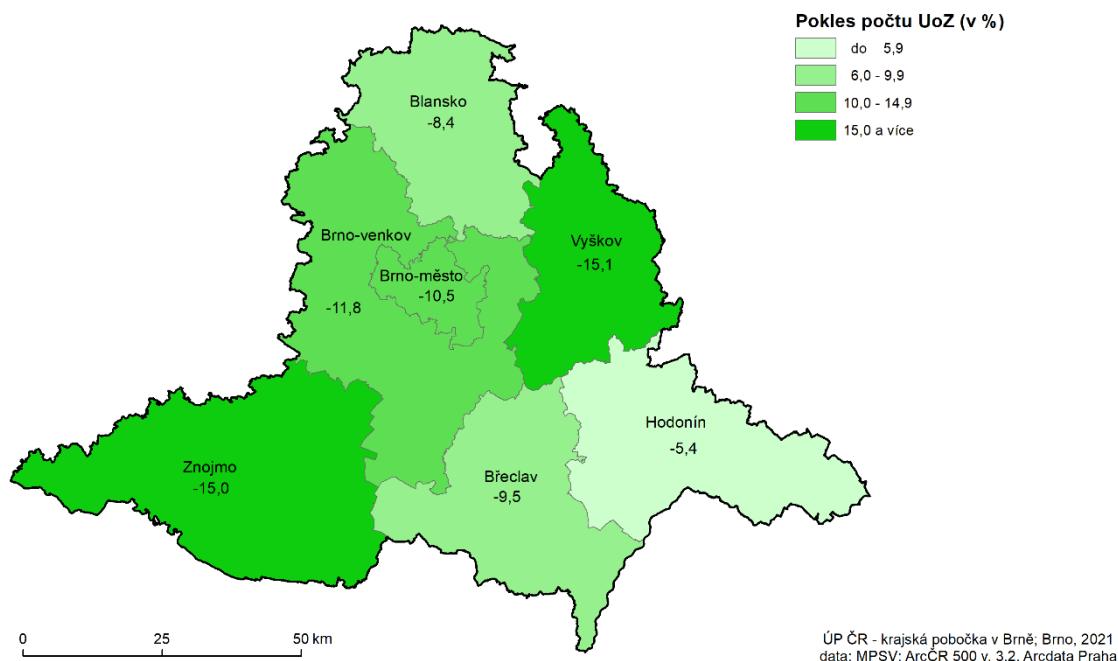
Podíl nezaměstnaných osob v obcích vyšší než 10 % byl k 31.12.2021 zaznamenán v okrese Znojmo (obce Čejkovice, Černín, Kadov, Lančov, Medlice, Prokopov, Rudlice, Stálky, Šafov, Uherčice, Újezd, Vysočany, Zálesí) a v okrese Blansko (obec Roubanina). Naopak nulová nezaměstnanost byla zaznamenána celkem ve 14-ti obcích (okres Blansko - Bukovinka, Holštejn, Kunice, Lhota u Olešnice, Lubě, Ústup; okres Brno-venkov - Hluboké dvory, Lubné, Úsuší, Zálesná Zhoř, Zhoř; okres Vyškov – Zelená Hora; okres Znojmo - Čermákovice, Zblovice).

Ve všech okresech Jihomoravského kraje došlo meziročně k poklesu evidovaných dosažitelných uchazečů o zaměstnání. Zaměříme-li se na správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem (tedy mikroregiony) k nárůstu evidovaných došlo pouze ve dvou obvodech (Velké Opatovice a Strážnice), jde však o nárůst pouze ve výši 2 %. Ve všech obcích s rozšířenou působností došlo k poklesu počtu uchazečů. Pokles evidovaných uchazečů o více než 20 % byl zaznamenán ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností Blansko, Hustopeče, Rosice, Slavkov u Brna, Vyškov a Znojmo.

K nejmenšímu relativnímu poklesu počtu uchazečů došlo v okrese Hodonín (-5,4 %), nejvýraznější pokles zaznamenaly okresy Vyškov (-15,1 %) a Znojmo (-15,0 %). Z hlediska úrovně celého kraje došlo k meziročnímu poklesu dosažitelných uchazečů o zaměstnání o 11,9 % (v rámci celé ČR o 13,6 %).

Obr. 22 Meziroční změna počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání v letech 2020–2021 (stav k 31. 12.) - vyjádřeno v %

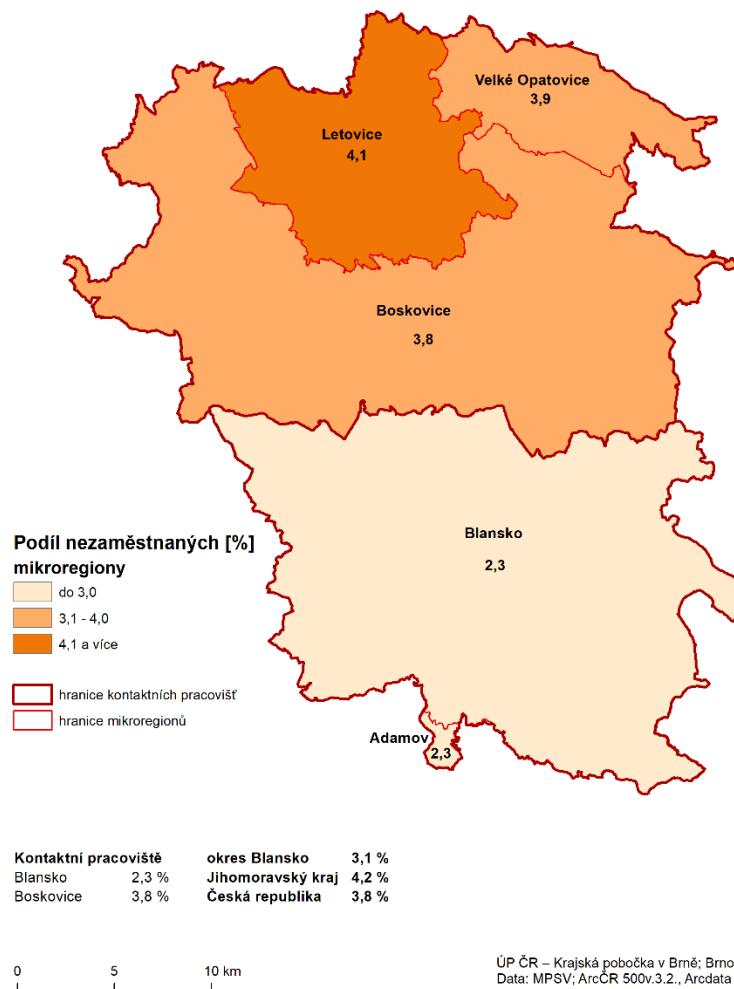

Okres Blansko

Okres Blansko je okresem s dlouhodobě druhou až třetí nejnižší úrovní nezaměstnanosti v Jihomoravském. Podíl nezaměstnaných osob se dlouhodobě pohybuje nejen pod celokrajským, ale i pod celorepublikovým průměrem. V roce 2021 dosáhl průměrné roční hodnoty 3,1 % (krajský průměr byl 4,2 %, celorepublikový 3,8 %).

Krajská pobočka úřadu práce je v tomto okrese zastoupena dvěma kontaktními pracovišti: v Blansku a Boskovicích.

Obr. 23 Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 v mikroregionech okresu Blansko (průměr za rok 2021)

Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích okresu k 31.12.2021 je znázorněn v kartogramu v Příl. 2.

Silné stránky okresu

- staletá tradice strojírenské výroby
- existence nově vybudovaných průmyslových zón
- kvalifikovaná pracovní síla
- dobrá vzdělanostní úroveň
- dobrá silniční i železniční dostupnost regionu
- atraktivní oblast z hlediska rozvoje cestovního a turistického ruchu

Slabé stránky okresu

- omezená nabídka volných pracovních míst
- podprůměrná úroveň mezd

- přetíženost silnice 1. tř. č. 43
- špatná silniční dostupnost mikroregionu Adamov, Kunštát a Olešnice

Tab. 10 Charakteristika mikroregionů (POÚ) v okrese Blansko v roce 2021 – roční průměr

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Adamov	76	35	41	2	19	26	2,3
Blansko	838	397	441	37	197	299	2,3
Boskovice	925	470	455	39	206	248	3,8
Letovice	293	146	147	11	76	126	4,1
Velké Opatovice	154	79	75	7	37	13	3,9

Pramen: MPSV ČR, GIS Prostorová analýza, 2021

Adamovsko

Kdysi významné průmyslové centrum kraje. ADAST zaměstnával přes 5 tisíc zaměstnanců. Tiskařské stroje se značkou vyvážel podnik do 30 zemí. Po pádu komunismu nebyly schopny kvalitou konkurovat nejmodernějším polygrafickým strojům, což znamenalo konec výroby. Stejně dopadla i rozsáhlá přísně utajovaná vojenská výroba protitankových střel Tandem. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 76 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 2,3 %, což je v rámci kraje sedmá nejnižší hodnota podílu nezaměstnaných osob. Nejvýznamnější zaměstnavatel je společnost Adast Systems, a.s. a společnost Tenza cast, a.s.

Blanensko

Mikroregion Blansko má průmyslový charakter. Svou polohou je součástí brněnské průmyslové aglomerace. Převažujícím odvětvím se staletou tradicí je zde strojírenství, následováno textilní výrobou, elektrotechnickým, potravinářským a dřevozpracujícím průmyslem. Nejvýznamnější průmyslové podniky regionu jsou rozmístěny převážně ve význačných sídlech, v těsné blízkosti železniční tratě Brno - Česká Třebová. V Blansku jsou to například firmy ČKD Blansko Holding, a.s. a PYROTEK CZ, s.r.o. V Ráječku sídlí výrobce elektrických rozvodných a kontrolních zařízení společnost Tyco Fire & Security Czech Republic s.r.o. Největším zaměstnavatelem je však v roce 2021 Nemocnice Blansko. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 838 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 2,3 %, což je v rámci kraje jedna z nejnižších hodnot.

Boskovicko

Jedná se o mikroregion, v němž se vzájemně výrazně ovlivňuje průmyslové centrum regionu (Boskovice) a jeho venkovské zázemí, a v jehož zaměstnanecké struktuře je výrazně zastoupeno zemědělství. V mikroregionu je mnohem více rozvinuto živnostenské podnikání než v jiných částech okresu. Větší část regionu má dobré dopravní spojení jak po silnici, tak i po železnici. Specifickou částí mikroregionu je oblast Olešnicka a Kunštátska. Hlavním důvodem je omezené množství pracovních příležitostí (sezónní práce zejména v zemědělství), chybějící infrastruktura a velké vzdálenosti (k vyjíždce za prací) do průmyslových center. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 925 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 3,8 %. K významným zaměstnavatelům patří Minerva Boskovice, a.s., NOVIBRA Boskovice s.r.o., Nemocnice Boskovice, Jednota Boskovice, ITAB Shop Concept CZ, a.s. a společnost ALPS Electric Czech, s.r.o v Sebranicích.

Letovicko

Letovicko je průmyslový mikroregion s částečným podílem zemědělství na celkové zaměstnanosti. K významným zaměstnavatelům patří firmy Letovické strojírny, s.r.o, Tylex Letovice a.s., LETOPLAST s.r.o., Ledeko a.s. Sídlí zde i množství menších firem. K největším zaměstnavatelům patří Nemocnice Letovice, p. o. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 293 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 4,1 %.

Velkoopatovicko

Jedná se o průmyslově - zemědělský region s jediným dominantním zaměstnavatelem (tím je společnost P-D Refractories CZ a.s.) a několika menšími – VOS zemědělců, a.s., GERBRICH s.r.o. a příspěvkovou organizací Paprsek (domov pro osoby se zdravotním postižením). Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno celkem 154 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 3,9 %.

Okres Brno-město

Město Brno je správním, ekonomickým a kulturním centrem Jihomoravského kraje. Zaměstnanost ve městě je rozložena do širokého spektra odvětví, přičemž žádné z nich nemá na trhu práce dominantní postavení. Největší zaměstnavatelé ve městě vyvíjejí činnost v odvětvích terciární sféry (nemocnice, vysoké školy, dopravní organizace). V důsledku vysokého počtu pracovníků ve veřejné správě (úřady, policie, soudy), školství, zdravotnictví a sociální péči je podíl státu na zaměstnanosti ve městě značný. Takto vázaná pracovní síla je stabilní a méně ohrožena nezaměstnaností, což je při výrazných turbulencích na trhu práce pokládáno za značnou výhodu.

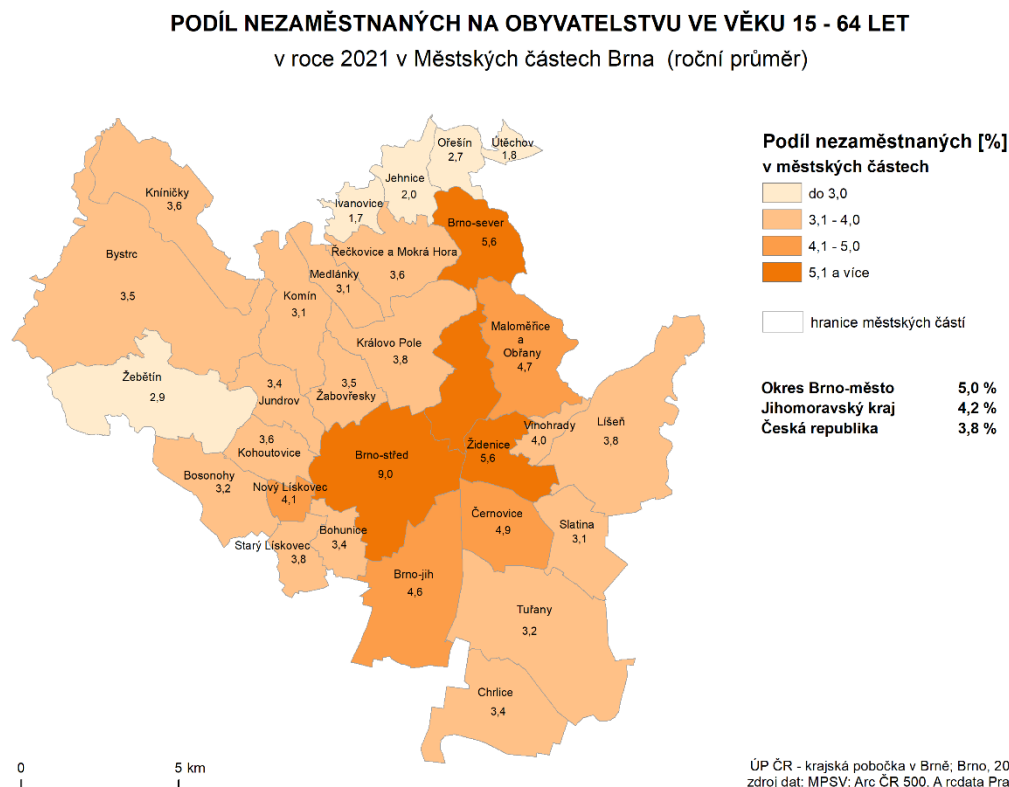
Úroveň nezaměstnanosti v krajském městě se však dlouhodobě pohybuje nad celorepublikovým, a v posledních devíti letech dokonce i nad celokrajským průměrem. V roce 2021 dosáhl podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu 15-64 let průměrné roční

hodnoty 5,0 % (kraj 4,2 %, ČR 3,8 %). Tento stav je podmíněn několika faktory. Jednak je pracovní trh města úzce provázán s jeho zázemím, kdy z okolních okresů denně do města dojíždí za prací cca 60 tis. osob a zdařile tak konkuruje místní pracovní síle, ale zejména je zde výrazná koncentrace osob sociálně vyloučených, které ztratily nebo ani nikdy neměly pracovní návyky. Sociálně vyloučené lokality se nacházejí zejména na území městských částí Brno-střed a Brno-sever. V městské části Brno střed jsou navíc také evidovány osoby na "úřední adrese", z celkového počtu evidovaných tvoří cca čtvrtinu, přes 60 % z nich má přitom korespondenční adresu v jiných městských částech. Po přepočtu by tak nezaměstnanost v MČ Brno-střed byla o něco nižší (cca 8,4 %).

Specifické podmínky a anonymita velkoměsta navíc umožňují setrvávat ve „chtěné“ nezaměstnanosti (možnosti nelegální práce, vysoký podíl nájemního bydlení podporující snadný přístup k sociálním dávkám). Významnou roli hraje i relativně vysoký je i podíl cizinců na trhu práce. Geografická blízkost Slovenska přitahuje tamější pracovní sílu. Také velký počet studentů studujících na zdejších vysokých školách již při studiu pracuje formou brigád, zejména v obchodě a ve službách, a absolventi VŠ pak často po studiu zůstávají pracovat v Brně.

Obr. 24 Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 v městských částech okresu Brno-město (průměr za rok 2021)

Silné stránky okresu

- rozsáhlý pracovní potenciál
- kvalitní střední, vyšší a vysoké školství

- kvalifikovaná pracovní síla
- kvalitní infrastruktura pro rozvoj inovativního podnikání a klastrů
- možnost využití vědeckovýzkumného potenciálu města Brna
- rozvoj průmyslových zón

Slabé stránky okresu

- nepříznivá demografická struktura obyvatel města
- vysoká koncentrace osob ohrožených sociální exkluzí a jejich slabá motivace k pracovnímu uplatnění

Tab. 11 Charakteristika městských částí okresu Brno-město v roce 2021 – roční průměr

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Brno-Bohunice	302	142	160	13	38	63	3,4
Brno-Bosonohy	55	22	33	3	6	57	3,2
Brno-Bystrc	538	243	295	27	45	245	3,5
Brno-Černovice	268	116	152	10	29	1 344	4,9
Brno-Chrlice	81	39	42	2	9	169	3,4
Brno-Ivanovice	21	12	9	0	1	56	1,7
Brno-Jehnice	16	6	10	1	4	8	2,0
Brno-jih	310	144	166	11	36	1 679	4,6
Brno-Jundrov	91	40	51	2	4	21	3,4
Brno-Kníníčky	25	13	13	1	4	2	3,6
Brno-Kohoutovice	280	141	139	9	30	92	3,6
Brno-Komín	144	63	81	8	12	33	3,1
Brno-Královo Pole	713	329	384	28	61	3 104	3,8
Brno-Líšeň	648	275	372	27	77	327	3,8
Brno-Maloměřice a Obřany	189	80	109	9	11	199	4,7
Brno-Medlánky	121	50	71	5	12	144	3,1
Brno-Nový Lískovec	310	140	170	12	35	9	4,1
Brno-Ořešín	10	4	6	2	0	2	2,7
Brno-Řečkovice a Mokrá Hora	326	147	179	17	33	285	3,6
Brno-sever	1 767	807	960	50	199	958	5,6
Brno-Slatina	225	90	135	5	22	671	3,1
Brno-Starý Lískovec	307	132	175	11	30	206	3,8
Brno-střed	4 091	2 236	1 854	81	400	5 028	9,0
Brno-Tuřany	120	52	68	6	16	686	3,2
Brno-Útěchov	10	4	6	1	0	3	1,8
Brno-Vinohrady	350	154	196	16	46	137	4,0
Brno-Žabovřesky	445	208	237	24	40	246	3,5
Brno-Žebětín	100	39	61	4	13	36	2,9
Brno-Židenice	807	356	451	23	75	550	5,6

Pramen: MPSV ČR, GIS Prostorová analýza, 2021

V roce 2021 bylo v Brně průměrně měsíčně evidováno celkem 17 218 volných pracovních míst, z toho však přes 90 % nabízených pro cizince.

V brněnských průmyslových zónách meziročně narůstá počet zaměstnaných. V největší zóně Černovická terasa pracuje cca 8 tisíc zaměstnanců, jsou zde lokalizovány např. firmy Ademco CZ, DAIDO METAL CZECH, Daikin Device Czech Republic, FERMAT CZ Honeywell, Thermo Fisher Scientific Brno a další. V Technologickém parku Brno je již zaměstnáno kolem 7 tis. osob. Zde má na nárůstu počtu zaměstnanců největší podíl společnost Kyndryl Client Center, s.r.o. (původně IBM Global Services Delivery Center Czech Republic, změna názvu na konci r. 2021). Toto brněnské centrum IBM se zaměřuje na podporu databázového a systémového programového vybavení. Kromě tohoto zaměstnavatele je v tzv. Brno Business Parku lokalizováno dalších 20 významných zaměstnavatelů mezi nimi např. Red Hat Czech, Zebra Technologies CZ s.r.o., Y Soft Corporation, Vodafone Czech Republic, MANN & HUMMEL (CZ). Navíc, díky své výhodné poloze v sousedství kampusu Vysokého učení technického v Brně a výzkumných center CEITEC (Středoevropský technologický institut) a AdMaS (Advanced Materials, Structures and Technologies) nabízí prostor parku zdejšími zaměstnavatelům výhody nejen v podobě vysoce kvalifikované pracovní síly „na dosah ruky“, ale také příležitosti ke spolupráci na rozvojových a výzkumných projektech ať už s univerzitou tak i s výše uvedenými výzkumnými centry. Mnoho firem přesídluje do areálu Campus Science Parku u Univerzitého kampusu Masarykovy univerzity v Bohunicích. Nejrychleji rostoucí firma je zde AT&T Global Network Services Czech Republic s.r.o., zabývající se telekomunikačními službami. Další rozvíjející se zónou je Business park Ponávka, kam přesídlila společnost ABB, a Vlněna Office Park, kde nalezneme např. Avast Software s.r.o. Společnost Kiwi.com v roce 2020 přesídlila do nové budovy v areálu tzv. Nové Zbrojovky v brněnských Židenicích.

Okres Brno-venkov

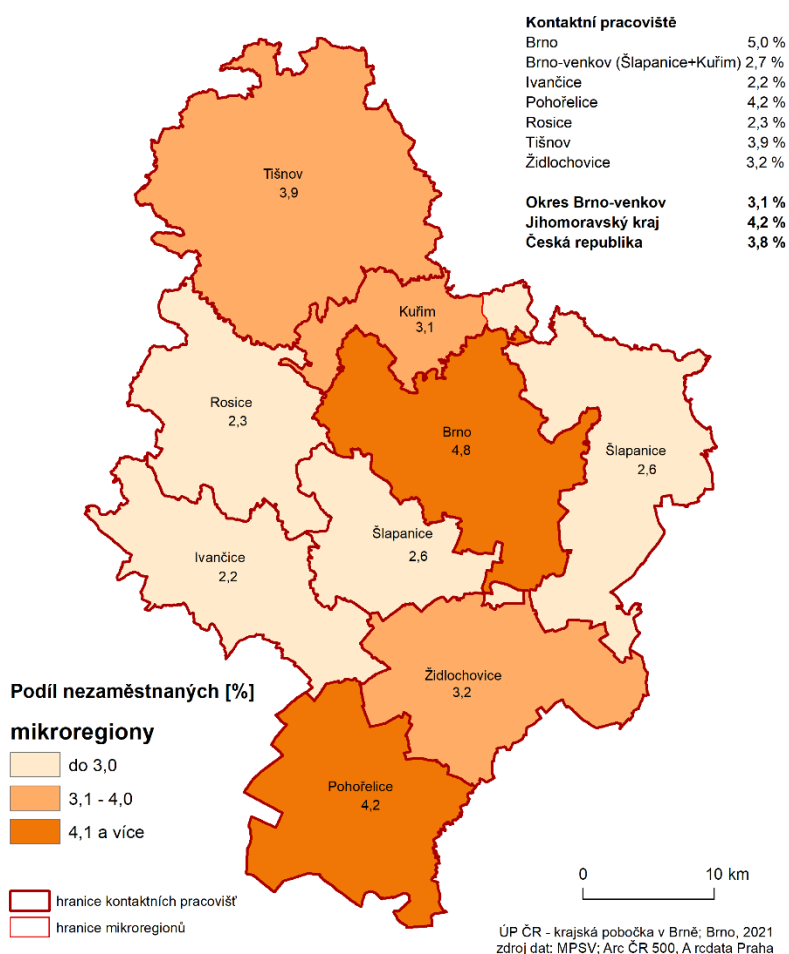
Okres je tvořen nejbližším zázemím krajského města. Má průmyslový charakter, dříve relativně vysoký podíl zaměstnaných v zemědělství v posledních letech neustále klesá. Díky své poloze má okres Brno-venkov značnou intenzitu dopravy. Silniční doprava (dálnice Brno-Praha-Bratislava-Ostrava) i železniční trasy zákonitě procházejí jeho územím a tím kladně ovlivňují hospodářství i rozvoj podnikatelských aktivit.

Úroveň nezaměstnanosti je dlouhodobě pod celorepublikovým průměrem a až do roku 2013 měl okres i nejnižší nezaměstnanost v kraji (nyní druhou nejnižší po okrese Vyškov). Okres těží ze své geografické polohy. Jednak velká část obyvatel dojíždí za prací do krajského města Brna, jednak řada investorů využila výhodné polohy těsně za hranicemi města a okres díky tomu disponuje i relativně vysokým počtem nabízených volných pracovních míst. V roce 2021 dosáhl podíl nezaměstnaných průměrné roční hodnoty 3,1 %. Počet uchazečů na jedno nahlášené pracovní místo byl průměrně 0,8 osoby na 1 nahlášené pracovní místo.

Úřad práce Brno-venkov sídlí v Brně. Další kontaktní pracoviště jsou umístěna ve městech Ivančice, Pohořelice, Rosice, Tišnov a Židlochovice.

Obr. 25 Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 v okrese Brno-město a mikroregionech okresu Brno-venkov (průměr za rok 2021)

Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích okresu ke 31.12.2021 je znázorněn v kartogramu v Příl. 3.

Silné stránky okresu

- rozmach průmyslových zón
- významné podnikatelské subjekty se zahraničním kapitálem na území okresu
- značný počet kvalifikované pracovní síly

- nižší cena pozemků oproti městu Brnu, což také ovlivňuje vstup zahraničních investorů
- významná tranzitní funkce okresu
- dobrá dopravní dostupnost obyvatel okresu do krajského centra Brna
- sousedství s univerzitním městem Brnem, které je rovněž sídlem řady středních a vyšších odborných škol, tedy dostatečná kapacita škol v dojížděkové vzdálenosti

Slabé stránky okresu

- dlouhodobě podprůměrná úroveň mezd
- nedostatečná mobilita pracovní síly
- nerovnoměrné rozložení pracovních příležitostí na okrese
- větší vliv sezónní zaměstnanosti na trh práce

Tab. 12 Charakteristika mikroregionů (POÚ) v okrese Brno-venkov v roce 2021 – roční průměr

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Ivančice	429	202	227	14	99	436	2,2
Kuřim	495	232	263	28	90	893	3,1
Pohořelice	432	199	233	17	87	808	4,2
Rosice	422	213	209	22	81	422	2,3
Šlapanice	1 240	559	681	65	175	1 716	2,6
Tišnov	812	411	401	38	189	428	3,9
Židlochovice	710	333	377	31	93	685	3,2

Pramen: MPSV ČR, GIS Prostorová analýza, 2021

Ivančicko

Ivančicko je průmyslově - zemědělským regionem, který byl stejně jako sousední region Rosicko v minulosti postižen útlumem hornictví. V současnosti má však v rámci okresu nezaměstnanost nejnižší. Nejvýznamnějším zaměstnavatelem byla v roce 2021 Nemocnice Ivančice. V Oslavanech je významný zaměstnavatel společnost Metaldyne Oslavany spol. s r.o. a Strojárna Oslavany, spol. s r.o. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 429 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 2,2 %, což je druhá nejnižší hodnota v rámci kraje.

Kuřimsko

Kuřimsko je průmyslovým regionem, na trhu práce se kladně projevuje přítomnost většího počtu středních a velkých zaměstnavatelů a dobré dopravní spojení s Brnem. V Kuřimi sídlí nejvýznamnější zaměstnavatel v okrese Brno-venkov, společnost TE Connectivity Czech s.r.o. (dříve Tyco Electronics Czech – změna názvu od 1.10.2021) - výrobce elektrosoučástek pro automobilový průmysl. Ve Veverské Bítýšce sídlí výrobce zdravotnických a hygienických výrobků společnost HARTMANN - RICO a.s. Dalším

významným zaměstnavatelem v mikroregionu je akciová společnost Slévárna Kuřim a výrobce nástrojových brusek společnost Walter s.r.o. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 495 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 3,1 %.

Pohořelicko

Pohořelicko má průmyslově - zemědělský charakter i proto, že se jedná o vinařskou oblast. Pro zaměstnanost na území mikroregionu mělo významnou roli vybudování průmyslové zóny Pohořelice - Dolní Štíngary. Tato skutečnost kladně ovlivňuje situaci na trhu práce v celém regionu, i přesto je však tento mikroregion spolu s Tišnovskem oblastí s nejvyšší nezaměstnaností v okrese Brno-venkov. Mezi významné zaměstnavatele patří firmy DHL Supply Chain s.r.o, papírenský výrobce CPI Moravia Books s.r.o. a francouzská společnost zabývající se lisováním a svařováním kovových dílů pro automobilový průmysl s. n. o. p. cz. V Branišovicích sídlí spediční společnost Cross Speed s.r.o Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 432 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 4,2 %.

Rosicko

Rosicko bylo v minulosti charakteristické především těžbou černého uhlí v Rosicko-oslavanské pánvi. Těžba však byla na počátku 90. let shledána nerentabilní a doly byly v roce 1992 uzavřeny. Těžební průmysl ustoupil do pozadí a v současnosti jsou největšími zaměstnavateli autobusový dopravce ADOSA a.s. a výrobce zdravotnických potřeb Panep s.r.o. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 422 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 2,3 %, což patří k nejnižším hodnotám v kraji.

Šlapanicko

Šlapanicko je regionem s přítomností většího počtu středních a velkých zaměstnavatelů a má dobré dopravní spojení s Brnem. V roce 1996 byla založena v Modřicích průmyslová zóna Černovická terasa, ve které mají sídlo nejvýznamnější zaměstnavatelé regionu, ale i Jihomoravského kraje. Mezi významné zaměstnavatele v Modřicích patří následující společnosti: IFE-CR, IMI International, s.r.o., akciová společnost Vodňanská drůbež a Kovolit, a.s. Mezi další významné zaměstnavatele regionu patří JULI Motorenwerk, s.r.o se sídlem v Moravanech a společnost Carmeuse Czech Republic, s.r.o. (dříve Českomoravský cement, a.s.) v Mokré-Horákově. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 1 240 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 2,6 %.

Tišnovsko

Tišnovsko je průmyslovým regionem, který dříve patřil v rámci okresu Brno-venkov k oblastem s nižší nezaměstnaností. Na trhu práce se kladně projevuje přítomnost většího počtu středních a velkých zaměstnavatelů a dobré dopravní spojení s městem Brnem. Situace v mikroregionu se zhoršila od roku 2005, kdy bylo k tomuto mikroregionu přiřazeno 24 převážně menších obcí s vyšší mírou nezaměstnanosti z okresu Žďár nad Sázavou.

Z významných zaměstnavatelů v okrese, kteří v tomto mikroregionu působí, lze uvést firmy: Siemens Electric Machines s.r.o. v Drásově, ČSAD Tišnov s.r.o. v Tišnově, Steinhauser s.r.o. v Tišnově. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 812 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 3,9 %, čímž je tento mikroregion spolu s Pohořelickem oblastí s nejvyšší nezaměstnaností v okrese Brno-venkov.

Židlochovicko

Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 710 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 3,2 %. Nejvýznamnějšími zaměstnavateli jsou zde výrobce pečárenských a cukrárenských výrobků společnost Karlova pekárna s.r.o. se sídlem v Židlochovicích a společnost Notino, s.r.o., která má sklad v Rajhradě.

Okres Břeclav

Okres má průmyslově-zemědělský charakter, dříve poměrně významný podíl zemědělské výroby na hospodářství okresu se však postupně snižuje. Nezaměstnanost zde v minulosti bývala vždy nad průměrem ČR a tvrdě se zde projevily i dopady hospodářské krize v letech 2009-2010, kdy drobní subdodavatelé zahraničních firem přišli o zakázky. Okres má však relativně výhodnou polohu při hlavních dopravních tazích do Rakouska a na Slovensko, což se v poslední době příznivě odráží v rozvoji podnikatelských aktivit a nabídce pracovních míst. Významnou roli zde hraje také sezónní zaměstnanost v sousedním Rakousku.

Krajská pobočka úřadu práce je v tomto okrese zastoupena třemi kontaktními pracovišti – Břeclav, Hustopeče a Mikulov.

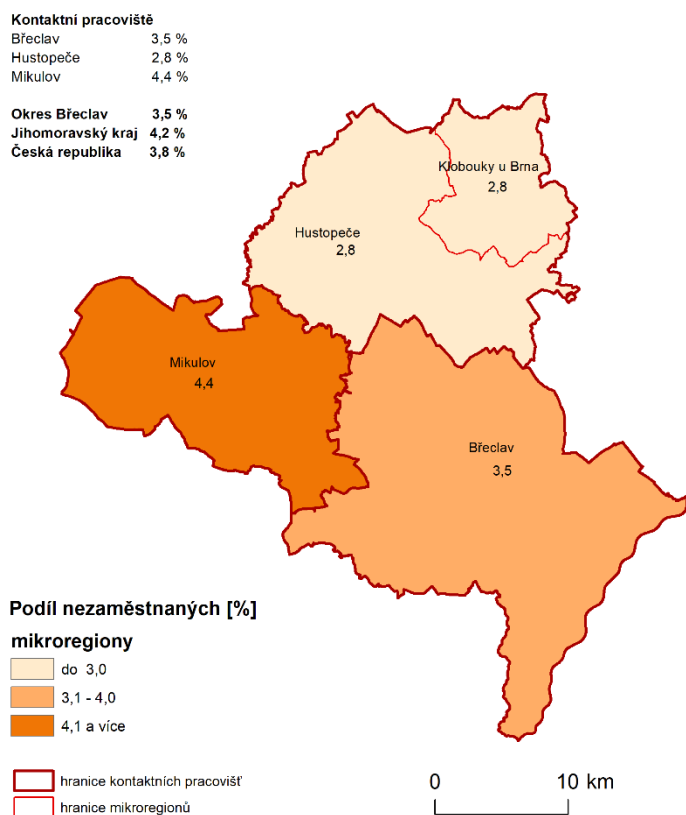
Od roku 2015 se nezaměstnanost v okrese výrazně snižuje. Průměrný podíl nezaměstnaných osob za rok 2021 dosáhl hodnoty 3,5 % a dostal se tak pod krajský průměr. Průměrně bylo v celém okrese Břeclav v roce 2021 evidováno 2 753 uchazečů a 2 140 volných pracovních míst. O každé z nich se tedy ucházelo 1,3 nezaměstnaných osob.

Silné stránky okresu

- fungující spolupráce mezi obcemi (mikroregiony)
- existence nově vybudovaných průmyslových zón
- významný podíl malého a středního podnikání
- tradice vinařství a ovocnářství

Slabé stránky okresu

- nesoulad mezi profesní kvalifikační strukturou nabídky a poptávky na trhu práce
- nízká kvalifikace pracovních sil
- nízká úroveň vzdělanosti obyvatelstva
- nedostatečná dopravní síť a dopravní dostupnost mezi malými obcemi

Obr. 26 Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 v mikroregionech okresu Břeclav (průměr za rok 2021)

ÚP ČR - krajská pobočka v Brně; Brno, 2021
zdroj dat: MPSV; Arc ČR 500, A rodata Praha

Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích okresu ke 31.12.2021 je znázorněn v kartogramu viz Příl. 4.

Tab. 13 Charakteristika mikroregionů (POÚ) v okrese Břeclav v roce 2021 – roční průměr

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Břeclav	1 431	703	728	74	220	685	3,5
Hustopeče	552	258	294	31	119	305	2,8
Klobouky u Brna	148	68	80	5	26	53	2,8
Mikulov	611	306	305	25	116	428	4,4

Pramen: MPSV ČR, GIS Prostorová analýza, 2021

Břeclavsko

Z hlediska odvětví poskytuje nejvíce pracovních míst v okrese odvětví zpracovatelského průmyslu, obchodu a odvětví stavebnictví. Největší průmyslový podnik břeclavského

regionu s více než polovinou produkce určenou pro export akciová společnost Gumotex, která zaměstnávala v roce 2018 okolo tisíce pracovníků, se v roce 2019 rozštěpila a převedla většinu svých zaměstnanců na nástupnické firmy GUMOTEX Automotive Břeclav s.r.o., zabývající se výrobou plastových a gumárenských výrobků pro osobní automobily a autopříslušenství a GUMOTEX coating. s.r.o., vyrábějící plastové a pryžové výrobky. Dalším významným zaměstnavatelem regionu je Nemocnice Břeclav, výrobce sanitární techniky Alca plast, dále pak výrobce výtahů a eskalátorů OTIS, či společnost BORS BUS s.r.o. zabývající se automobilovou dopravou. Zaměstnavatelé ze zemědělských firem a družstev řeší situaci na trhu práce se zaměstnanci tak, že je vždy ke konci roku propouštějí, posílají na úřad práce a s příchodem jarních měsíců je opětovně přijímají do zaměstnání na sezónní zemědělské práce Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 1 431 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl 3,5 %.

Hustopečsko

Hustopečsko má průmyslově - zemědělský charakter. Vzhledem ke geografické poloze regionu a dojezdovým vzdálenostem je v mikroregionu silná i vrstva živnostníků zabývajících se prvovýrobou a službami. Nejvýznamnějšími zaměstnavateli regionu jsou SIGNUM, spol. s r.o. vyrábějící ocelové konstrukce a MOSS logistics s.r.o. zabývající se automobilovou dopravou. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 552 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 2,8 %.

Kloboucko

Kloboucko je oblast se zemědělským charakterem, významná část obyvatel dojíždí za prací do Brna. Nejvýznamnějším zaměstnavatelem je výrobce nábytku BLANÁŘ NÁBYTEK v Brumovicích a výrobce plastových oken PRAMOS, a.s. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 148 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 2,8 %.

Mikulovsko

Mikulovsko má vzhledem ke specifickému postavení v rámci okresu Břeclav tradičně jednu z nejvyšších nezaměstnaností. Tato situace je dána i tím, že jde o region s relativně významnou zaměstnaností v odvětví zemědělství, což se odráží v zaměření podnikatelských aktivit. Vzhledem k přírodním podmínkám je v regionu rozšířené pěstování vinné révy a její následné zpracování. Na tuto oblast podnikání je úzce navázána i agroturistika, další aktivity v oblasti cestovního ruchu a rozvoj služeb s ním spojených. Ve výše uvedených případech však jde převážně o sezónní aktivity, které významně ovlivňují nezaměstnanost pouze v některých obdobích kalendářního roku. Nejvýznamnějším zaměstnavatelem je rakouská společnost na výrobu kabelů a kabelových svazků Gebauer a Griller Kabeltechnik, která zaměstnává nejvíce lidí v celém okrese. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 611 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 4,4 %.

Okres Hodonín

Okres Hodonín patří úrovni nezaměstnanosti k nejvíce postiženým okresům v rámci celé ČR. Do roku 2014 byl okresem s nejvyšší průměrnou hodnotou podílu nezaměstnaných osob v Jihomoravském kraji, až v roce 2015 byl „předstižen“ okresem Znojmo. V roce 2021 dosáhl podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu 15-64 let průměrné roční hodnoty 5,2 %.

Okres Hodonín je zároveň charakterizován relativně vysokým počtem uchazečů na jedno pracovní místo, na konci roku 2021 tento poměr činil 2,7 osob, což je vysoko nad krajským (1,1) i celorepublikovým průměrem (0,8). Tato situace je dána zejména historickým vývojem, kdy zde po roce 1989 zanikla řada významných zaměstnavatelů a v současné době investoři nejeví o tuto oblast příliš velký zájem díky okrajové poloze regionu. Nezanedbatelným faktorem je také poměrně vysoký počet občanů Slovenska na místním pracovním trhu, kteří využívají možnosti denní dojíždky a konkurují tak domácí pracovní síle. Úroveň nezaměstnanosti v okrese Hodonín je také výrazně ovlivňována průběhem sezónních prací v zemědělství. Nejvíce volných míst bývá proto hlášeno v letních měsících.

Důvody vysokého podílu nezaměstnaných v níže uvedených regionech okresu Hodonín lze spatřovat v relativně významném zastoupení zemědělství a značném úbytku pracovních příležitostí v souvislosti s restrukturalizací hospodářských odvětví sahající do devadesátých let minulého století, a to především ve spádových centrech – Kyjově a zejména Hodoníně, kam byli obyvatelé z mikroregionů léta zvyklí dojíždět za prací.

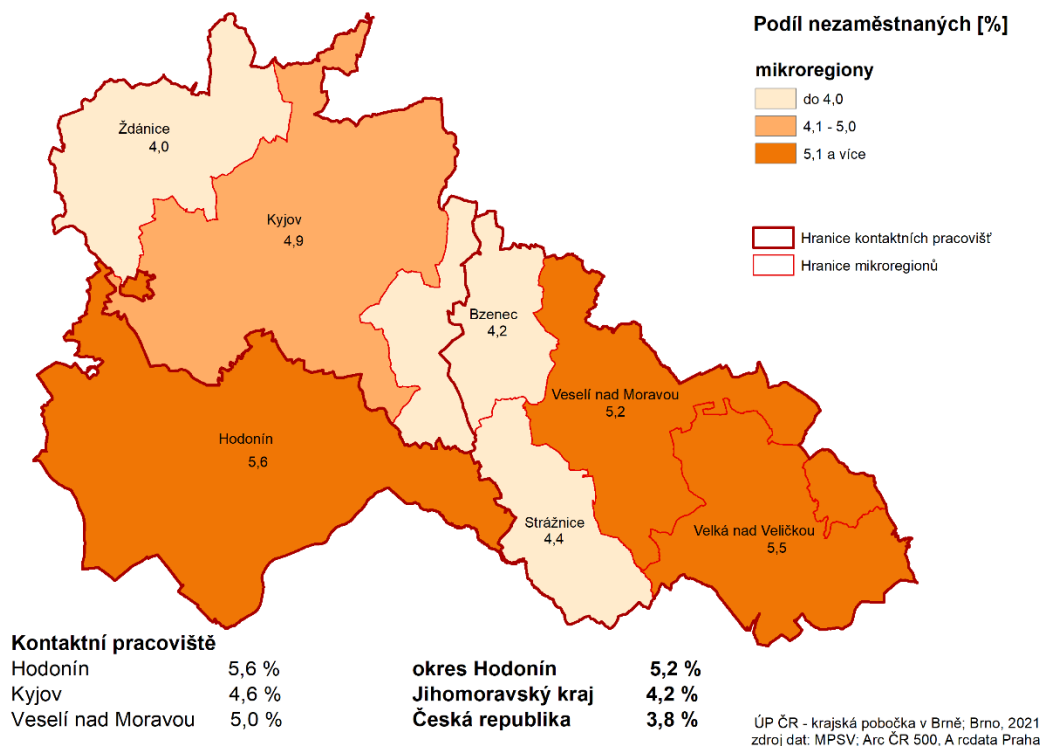
Krajská pobočka úřadu práce je v tomto okrese zastoupena třemi kontaktními pracovišti: v Hodoníně, Kyjově a ve Veselí nad Moravou.

Silné stránky okresu

- blízkost dálnice D2 a hustá síť dopravní infrastruktury (ovšem jen pro část území)
- vysoká podpora zvyšování zaměstnanosti z národních i evropských zdrojů
- příhodné podmínky pro zemědělství
- tradice průmyslové výroby

Slabé stránky okresu

- okrajová příhraniční poloha regionu a horší dopravní dostupnost části území
- nadprůměrná nezaměstnanost
- na rozlohu okresu atypicky vysoký počet obyvatel, a tudíž i vysoká pracovní síla, pro kterou v periferním regionu republiky trh práce negeneruje dostatek pracovních příležitostí
- sezónnost trhu práce
- nízká úroveň vzdělanosti obyvatelstva
- nízká úroveň mezd

Obr. 27 Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 v mikroregionech okresu Hodonín (průměr za rok 2021)

Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích okresu ke 31.12.2021 je znázorněn v kartogramu v Příl. 5.

Tab. 14 Charakteristika mikroregionů v okrese Hodonín v roce 2021 – roční průměr

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Bzenec	373	199	174	16	74	510	4,2
Hodonín	2 350	1 234	1 116	91	408	703	5,6
Kyjov	1 181	608	573	58	232	233	4,9
Strážnice	223	117	106	16	40	137	4,4
Velká nad Veličkou	300	156	144	12	74	237	5,5
Veselí nad Moravou	823	409	414	36	164	145	5,2
Ždánice	238	115	123	15	54	17	4,0

Pramen: MPSV ČR, GIS Prostorová analýza, 2021

Bzenecko

V mikroregionu Bzenecko je soustředěno několik středně velkých i velkých firem. Největší zaměstnavatelem je výrobce automobilových konektorů společnost AVX Czech Republic, která je zároveň čtvrtým největším zaměstnavatelem okresu. Mezi významné

zaměstnavatele v mikroregionu patří konzervářská společnost PIKA a.s., výrobce plastových výrobků společnost WMW-Production, s.r.o. a výrobce zahradního kovového nábytku společnost UNIKOV Steel. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 373 uchazečů a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 4,2 %.

Hodonínsko

Hodonínsko je průmyslový mikroregion s významnou zemědělskou produkcí a vysokou hustotou zalidnění. Pro sídelní strukturu je typický častý výskyt městysů a velkých obcí s několika tisíci obyvateli. Hodonínsko bylo ze všech regionů v okrese nejvíce postiženo restrukturalizací hospodářství. V Hodoníně a okolí byla v minulosti nezvykle vysoká koncentrace zaměstnavatelů s několika stovkami, příp. i více než tisícem zaměstnanců. Tyto podniky však během poměrně krátké doby buď zanikly, nebo prošly radikálním snížením stavů zaměstnanců a do dnešní doby za ně nevznikla adekvátní náhrada vytvořením obdobného počtu volných míst v jiných odvětvích. V současné době mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v mikroregionu Hodonín patří společnost VAG s.r.o., Jednota spotřební družstvo Hodonín, Nemocnice TGM Hodonín, Delimax, a.s. Groz-Beckert Czech s.r.o., The Candy Plus Sweet Factory, s.r.o. a MND Drilling&Services, a.s. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 2 350 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 5,6 %, což je nejvyšší hodnota v rámci celého okresu Hodonín a zároveň (společně se Znojemskem) třetí nejvyšší hodnota v rámci Jihomoravského kraje.

Kyjovsko

Kyjovsko je průmyslově - zemědělský region vyplňující severní část okresu. Většina ekonomických aktivit je soustředěna do osy Kyjov - Bzenec podél hlavní silnice protínající tento region. Nejvýznamnějším zaměstnavatelem v mikroregionu je Nemocnice Kyjov, která je zároveň největším zaměstnavatelem okresu. Významným zaměstnavatelem je také společnost Vetropack Moravia Glass, a.s. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 1 181 uchazečů a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 4,9 %.

Strážnicko

Strážnicko je mikroregionem s relativně významným zastoupením zemědělství, které se postupně snižuje. Ekonomickým centrem je město Strážnice. Sídlí zde největší podniky. Jedním z největších zaměstnavatelů je zemědělský podnik Žerotín, a.s., který sídlí ve Strážnici. V mikroregionu se nachází pouze 3 obce – Radějov, Strážnice, Tvarožná Lhota. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 223 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 4,4 %.

Veličsko

Veličsko je mikroregionem ležící v nejvýchodnější části okresu Hodonín, do něhož zasahuje horská část Bílých Karpat. Veličsko díky své odlehlosti a částečně i velké závislosti na jednom zaměstnavateli (KORDÁRNA Plus a.s.), mívá spolu s Hodonínem a Veselskem v rámci okresu největší problémy s nezaměstnaností. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 300 uchazečů a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 5,5 %.

Veselsko

Veselí nad Moravou je průmyslový mikroregion s relativně významným zastoupením zemědělství. Mikroregion se nachází ve východní části okresu, do něhož zasahuje horská část Bílých Karpat. Jako výhoda se projevuje existující přirozená spádovost obcí na sousední hospodářsky silnější Uherskohradištsko. Na Veselsku je většina hospodářských aktivit soustředěna do samotného města Veselí nad Moravou a do dvou významnějších sídel – do Moravského Písku a Blatnice pod Svatým Antonínkem. V současné době mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v mikroregionu Veselsko patří společnost FERROMET a.s. (z hutní skupiny Z-Group), STIVAL Automotive s.r.o., výrobce obráběcích strojů Siempelkamp CZ s.r.o. a EUROTEC, k. s. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 823 uchazečů a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 5,2 %.

Ždánicko

Nejnižší nezaměstnanost v rámci okresu Hodonín vykazuje mikroregion Ždánicko. Tato situace je z větší míry způsobena vyjížděním pracovní síly do města Brna. Občané z tohoto mikroregionu tradičně ve velké míře denně dojíždějí za prací do krajského města. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 238 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 4,0 %. Nejvýznamnější zaměstnavatelé regionu jsou společnosti NAREX Ždánice a STAR TECHNIK, s.r.o.

Okres Vyškov

Okres Vyškov je nejmenším okresem kraje a zároveň okresem s nejnižší hodnotou podílu nezaměstnaných osob v Jihomoravském kraji v posledních osmi letech. Podíl nezaměstnaných osob se trvale pohybuje výrazně pod celokrajským i pod celorepublikovým průměrem. V roce 2021 dosáhl průměrné roční hodnoty 2,6 % (krajský průměr byl 4,2 %, celorepublikový 3,8 %).

Okres těží z blízkosti a dobré dopravní dostupnosti Brna, kam řada obyvatel za prací dojíždí, a také z výhodné polohy na křížení hlavních dopravních tahů na Ostravu a na Zlín, která přilákala řadu investorů. Díky tomu je v okrese nabízeno poměrně velké množství pracovních míst. Počet uchazečů na jedno pracovní místo v průměru hodnoty 0,9 osob.

Krajská pobočka úřadu práce je v tomto okrese zastoupena třemi kontaktními pracovišti: v Bučovicích, Slavkově u Brna a Vyškově.

Silné stránky okresu

- ve struktuře zaměstnavatelů nepřevažuje výrazně jeden obor

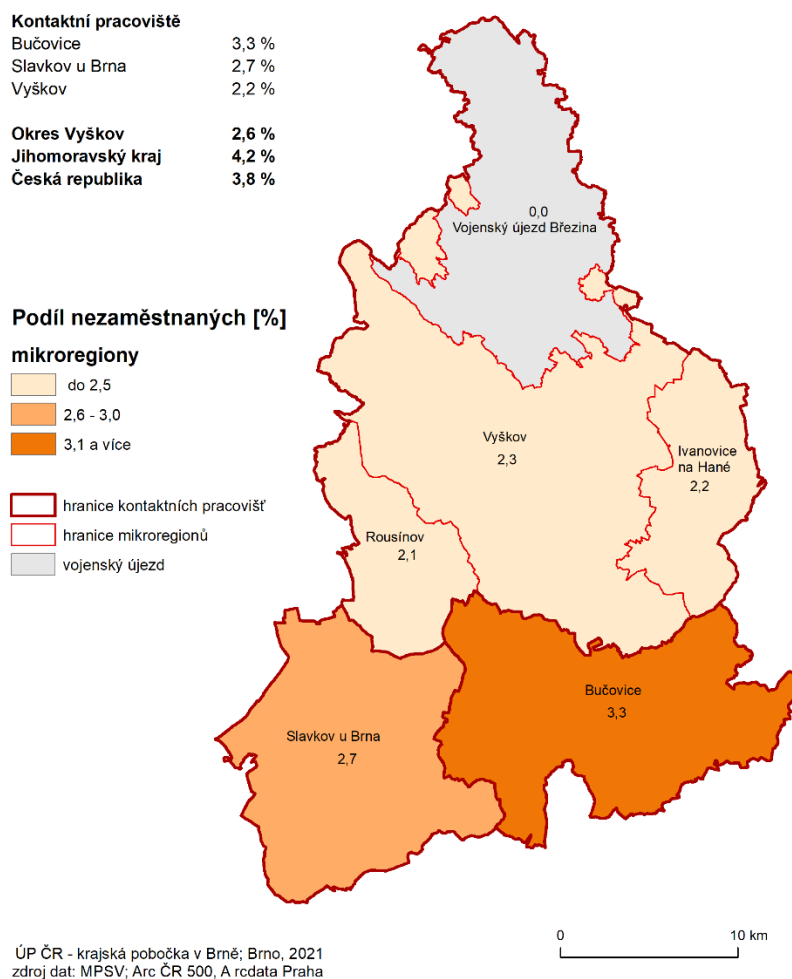

- na zaměstnanosti v okrese Vyškov se podílejí především drobné a středně velké firmy
- výborná poloha okresu, kterým prochází páteřní komunikace D1

Slabé stránky okresu

- poměrně nízká úroveň mezd

Obr. 28 Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 let v mikroregionech okresu Vyškov (průměr za rok 2021)

Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích okresu ke 31.12.2021 je znázorněn v kartogramu v Příl. 6.

Tab. 15 Charakteristika mikroregionů v okrese Vyškov v roce 2021 – roční průměr

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Bučovice	362	181	181	19	68	147	3,3
Ivanovice na Hané	87	40	47	3	20	114	2,2
Rousínov	125	56	69	6	32	362	2,1
Slavkov u Brna	445	195	250	21	83	456	2,7
Vyškov	620	296	324	28	149	561	2,3

Pramen: MPSV ČR, GIS Prostorová analýza, 2021

Bučovicko

Je jediným dlouhodobě problematickým mikroregionem okresu. Za hlavní příčinu tohoto stavu je možno označit minimum středních a velkých zaměstnavatelských subjektů v této části okresu a dále pak kvalifikační strukturu uchazečů o zaměstnání. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 362 uchazečů a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 3,3 %. Významným zaměstnavatelem v této části okresu je textilní výrobce DINA – HITEK, spol. s r.o. v Bučovicích. Další významní zaměstnavatelé sídlí v průmyslové zóně v Brankovicích, a to výrobce bezpečnostních komponentů do automobilů PATVAG s.r.o. a případně výrobce lahůdek společnost KOKR BRANKOVICE, s.r.o.

Ivanovicko

Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v mikroregionu patří výrobce veterinárních výrobků společnost Bioveta, a.s, dále je to výrobce komponentů do motorových vozidel společnost fischer automotive systems s.r.o. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 87 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 2,2 % (společně s Ivančickem druhá nejnižší hodnota v rámci Jihomoravského kraje).

Rousínovsko

Hospodářské aktivity na území mikroregionu Rousínov jsou do značné míry podmíněny charakterem a socioekonomickými podmínkami zdejšího území. V mikroregionu má sídlo vedle malých a středních firem (tj. podniku do 250 pracovníků) i jeden větší podnik - výrobce výherních automatů a herních systémů – firma European Data Project (EDP), která do roku 2018 zaměstnávala přes tisíc pracovníků, v letech 2019 a 2020 jejich počet mírně poklesl (v Rousínově má výrobní závod, sídlí v Komořanech u Vyškova). Dalším důvodem nízké nezaměstnanosti mikroregionu je jeho dobrá poloha v rámci Jihomoravského kraje. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 125 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 2,1 % (tj. nejnižší hodnota v rámci kraje).

Slavkovsko

Slavkovsko je průmyslový mikroregion s relativně výrazným zastoupením zemědělství. Mikroregion se nachází v jižní části vyškovského okresu. Většina ekonomických aktivit je

soustředěna do města Slavkov u Brna. Na stabilizaci zaměstnanosti se i nadále podílejí společnost Lohmann & Rauscher, s.r.o., LIKO-S, a.s., PEGAS - GONDA s.r.o., Devro s.r.o. a EMP s.r.o. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 445 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 2,7 %.

Vyškovsko

Druhým největším zaměstnavatelským subjektem na Vyškovsku je již výše zmíněná společnost European Data Project s.r.o. v Komořanech. Největším zaměstnavatelem v okrese Vyškov je Nemocnice s poliklinikou ve Vyškově, k dalším výrazným zaměstnavatelům v nevýrobní sféře stále patří i Ministerstvo obrany ČR – vojenské útvary se sídlem ve Vyškově - Dědicích. V mikroregionu Vyškov se nachází několik průmyslových zón. Ve městě Vyškov se nacházejí tři průmyslové zóny, kde mají svá sídla následující společnosti: Lear Corporation Czech Republic s.r.o., Fritzmeier s.r.o., HESTEGO a. s., BKR ČR s.r.o, STAEG Facility, spol. s r.o., Böttcher ČR, k. s. Výrobní závod zde má společnost SMC Industrial Automation CZ, s.r.o., která sídlí v Brně. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 620 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 2,3 %.

Okres Znojmo

Okres Znojmo byl v roce 2021 okresem s nejvyšší hodnotou podílu nezaměstnaných osob v Jihomoravském kraji (roční průměr 5,4 %) a zároveň osmou nejvyšší úrovní nezaměstnanosti mezi okresy ČR. Patří dlouhodobě mezi nezaměstnaností nejvíce postižené okresy zejména díky své geografické vzdálenosti od významných center a nedostatečné dopravní infrastruktuře, která limituje možnosti denní dojížděky za prací.

Trh práce v okrese Znojmo je nevyvážený a má výrazně sezónní charakter s velkými výkyvy v zaměstnanosti. V regionu je nedostatek větších zaměstnavatelů a v ekonomice a zaměstnanosti hraje stále významnou roli zemědělská výroba a navazující zpracovatelský průmysl. Průmysl je koncentrován do Znojma a jeho blízkého okolí. Nedostatek pracovních příležitostí je zejména v okrajových mikroregionech Vranovska a Hrušovanska, kde se rovněž nejvíce projevuje sezónnost. Řada místních občanů vyjíždí za prací do blízkého Rakouska, ale v převážné míře se jedná pouze o pomocné sezónní práce v zemědělství a ve službách. V důsledku toho patří okres Znojmo v dlouhodobém měřítku k okresům s nejvyššími sezónními výkyvy v úrovni zaměstnanosti, resp. nezaměstnanosti v rámci celé ČR. Počet uchazečů na jedno nahlášené pracovní místo v okrese Znojmo dosahoval průměrně v roce 2021 hodnoty 3,3 osob.

Krajská pobočka úřadu práce je v tomto okrese zastoupena dvěma kontaktními pracovišti: v Moravském Krumlově a Znojmě.

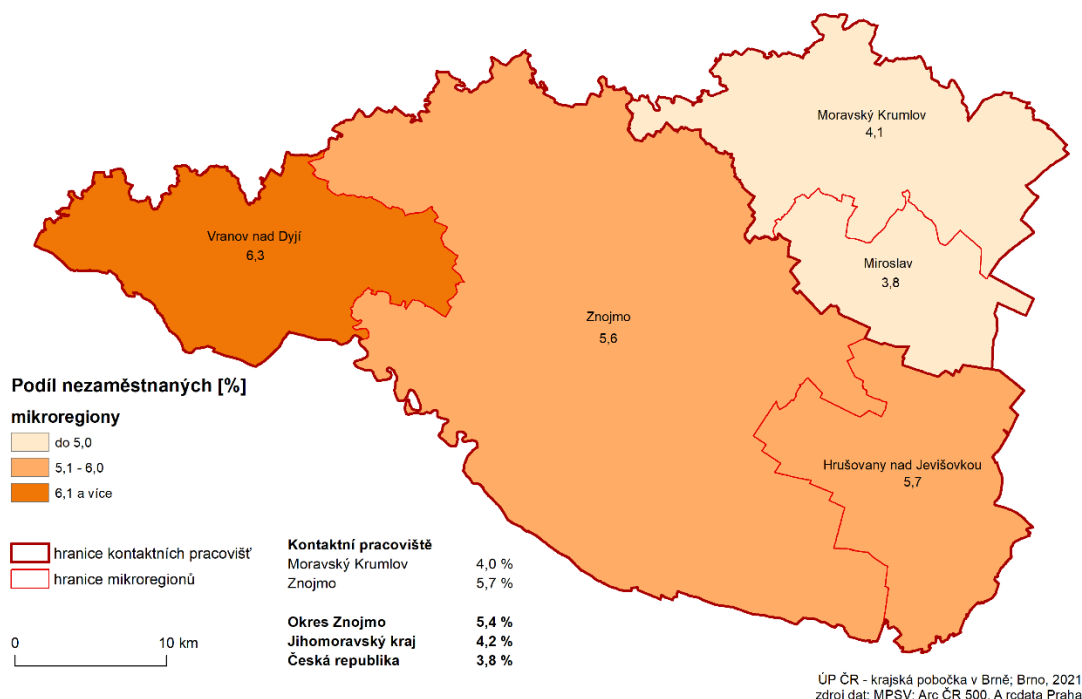
Silné stránky okresu

- sousedství s Rakouskem

Slabé stránky okresu

- geografická vzdálenost od větších center
- špatná dopravní infrastruktura a špatná dostupnost velké části regionu
- sezónnost trhu práce
- nízká úroveň vzdělanosti obyvatelstva
- nadprůměrná nezaměstnanost

Obr. 29 Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 15-64 v okrese Znojmo (průměr za rok 2021)

Podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích okresu k 31.12.2021 je znázorněn v kartogramu viz Příl. 7.

Tab. 16 Charakteristika mikroregionů v okrese Znojmo v roce 2021 – roční průměr

Území	Počet nezaměstnaných			Absolventi škol a mladiství	Osoby se ZP	Volná pracovní místa	Podíl nezaměst. [%]
	celkem	v tom					
		muži	ženy				
Hrušovany nad Jevišovkou	454	233	221	17	47	331	5,7
Miroslav	188	85	103	7	20	110	3,8
Moravský Krumlov	413	191	222	14	64	121	4,1
Vranov nad Dyjí	209	107	102	9	38	33	6,3
Znojmo	2 817	1 308	1 509	121	334	1 061	5,6

Pramen: MPSV ČR, GIS Prostorová analýza, 2021

Hrušovansko

Region Hrušovany nad Jevišovkou patří v rámci kraje k nejproblémovějším. Dopravní obslužnost je nedostatečná, zvláště v okrajových oblastech, které jsou odkázány na silniční dopravu. Ta je vzhledem k velkým vzdálenostem mezi obcemi neefektivní a přepravci ji trvale redukují. Velkou výhodou je doprava železniční, neboť mikroregionem prochází trať Znojmo-Břeclav a Znojmo-Brno. Ve srovnání s Vranovskem je zde situace po transformaci zemědělství příznivější. Bývalý Státní statek Znojmo (dříve největší zaměstnavatel okresu) se rozpadl na řadu nových zemědělských subjektů, které zaměstnaly značnou část uvolněných pracovníků. Hlavním odvětvím regionu je zemědělství, které ovlivňuje svou sezonností také místní průmysl, orientovaný na zpracování zemědělských produktů – tj. průmysl cukrovarnický a konzervářský. S produkcí je úzce spjata také činnost přepravních společností. Jedním z největších zaměstnavatelů mikroregionu jsou Moravskoslezské cukrovary a.s. v Hrušovanech nad Jevišovkou, které zaměstnávají v době sezony až 300 zaměstnanců (stálých zaměstnanců 230-240). Dále zde působí firma VAPAS a.s., Hrušovany nad Jevišovkou. V menší míře je v regionu zastoupen průmysl stavebních hmot, dřevozpracující, kovoobráběcí a elektro průmysl.

Díky své poloze blízkosti rakouských hranic v posledních letech v regionu vzrostl podíl soukromých firem, jejichž předmětem podnikání je obchod, služby a pohostinství čerpající z potenciálu zahraniční klientely. Řada místních občanů vyjíždí za prací do blízkého Rakouska. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 454 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob byl druhý nejvyšší v rámci kraje, dosáhl hodnoty 5,7 %.

Mirotavsko

Malý region při hlavní dopravní komunikaci spojující Znojmo s Brnem. Poměrně výhodná dopravní poloha umožňující dojíždět za prací do krajského města i do větších hospodářských center okresu Brno-venkov (např. Ivančice, Pohorelice) způsobuje, že nezaměstnanost je v tomto mikroregionu nejnižší v okrese. Významným zaměstnavatelem jsou Miroslavské strojírní, s.r.o. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 188 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 3,8 %.

Moravskokrumlovsko

Druhou nejnižší nezaměstnanost v rámci okresu Znojmo má mikroregion Moravský Krumlov. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 413 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 4,1 %. Moravský Krumlov je po okresním městě druhým nejvýznamnějším hospodářským centrem okresu. Ve městě samotném však ubývá pracovních příležitostí. Nedaří se přivést investory, kteří by vytvořili nová pracovní místa. Významnou roli hraje sousedství regionu s okresem Brno-venkov a rovněž i možnost dojíždět ze severních částí regionu za prací do Brna. Nejvýznamnější zaměstnavatel je spotřební družstvo Jednota Moravský Krumlov. Dalším důležitým zaměstnavatelem je výrobce netkaných textilií RETEX a.s. a výrobní závod společnosti PBS POWER EQUIPMENT, s.r.o.

Vranovsko

V mikroregionu Vranovsko se na trhu práce dlouhodobě výrazně projevuje vliv sezónnosti, v důsledku čehož bývá podíl nezaměstnaných osob v letních měsících až o polovinu nižší než v měsících zimních. Jedná se o trvale problémovou část okresu Znojmo. V jižní části regionu se rozkládá Národní park Podyjí, který svými striktními ochrannými předpisy neumožňuje rozvoj dalšího průmyslu ani podnikání v této oblasti. Trh práce je jednostranně orientován na zemědělství, lesnictví a v letním období i na cestovní ruch v oblasti Vranovské přehrady. Nově vytvářené pracovní příležitosti jsou až na malé výjimky pouze sezónního charakteru. V oblasti není rozvinut téměř žádný průmysl. Pracovní příležitosti v sousedním regionu Rakouska jsou většinou krátkodobého sezónního charakteru. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 209 uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob činil 6,3 % a byl tak nejvyšší v rámci Jihomoravského kraje.

Znojensko

I přes vysokou nezaměstnanost (spolu s Hodonínem třetí nejvyšší v rámci kraje) je Znojensko mikroregionem s nejvyšší hospodářskou a sociální úrovní v rámci okresu. Tato je ovlivňována zejména městem Znojmem, které představuje přirozené centrum regionu s nejvíce pracovními příležitostmi v průmyslu, stavebnictví, obchodě i ve službách. Velká přednost pro budoucí rozvoj této části okresu spočívá v jeho výhodné poloze na příjezdu do České republiky. Ze své polohy, zejména z pohledu mezinárodního, může znojenský region do budoucna více získávat. Jedná se především o pracovní příležitosti ve službách a cestovním ruchu zaměřené z velké části na zahraniční klientelu. Mnoho pracovních míst již v příhraniční části regionu vzniklo; řada podnikatelských aktivit je zaměřena na poskytování služeb zejména rakouským občanům. Průměrně bylo v celém mikroregionu v roce 2021 evidováno 2 817 uchazečů a podíl nezaměstnaných osob činil 5,6 %. V současné době mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v mikroregionu Znojmo patří společnost SAINT-GOBAIN ADFORS CZ s.r.o., Nemocnice Znojmo (největší zaměstnavatel okresu), LAUFEN CZ, Nevoga s.r.o., EGSTON SYSTEM ELECTRONIC, spol. s r.o. a TAMURA-EUROPE LIMITED, o. s.

Společným znakem mikroregionu Znojensko je dlouhodobě především sezonnost prací jak ve výrobě, tak ve službách. Nedochozí k příchodu nových investorů, kteří by mohli pozitivně ovlivnit míru nezaměstnanosti. Některé obce se potýkají s nedostatečnou dopravní obsluhovaností – lidé nemohou migrovat za prací do větších měst, popř. do sousedních regionů. Osoby samostatně podnikající vytvářejí pracovní místa především pro svou osobu a mnohdy pouze na sezonu. Vliv na rozdílnost ve výši nezaměstnanosti pak mají také VPP, která jsou uzavírána v mikroregionu Znojenska sice v hojně míře, nicméně se jedná opět především o místa sezonní.

Nejhorší situace na trhu práce je v oblasti ležící východně a jihovýchodně od města Znojma (okolí obce Jaroslavice). Jedná se oblast s převažující zemědělskou produkcí. Částečně jsou obyvatelé zaměstnáváni v mikroregionu Hrušovany nad Jevišovkou, s nímž tato oblast sousedí. I zde jsou především zemědělské, popř. stavební činnosti vykonávány v době sezóny. Velký podíl na zaměstnanosti v této lokalitě má bezprostřední blízkost hranic.

3 Charakteristika problémových skupin na krajském trhu práce a problémových regionů kraje z hlediska rozvoje zaměstnanosti

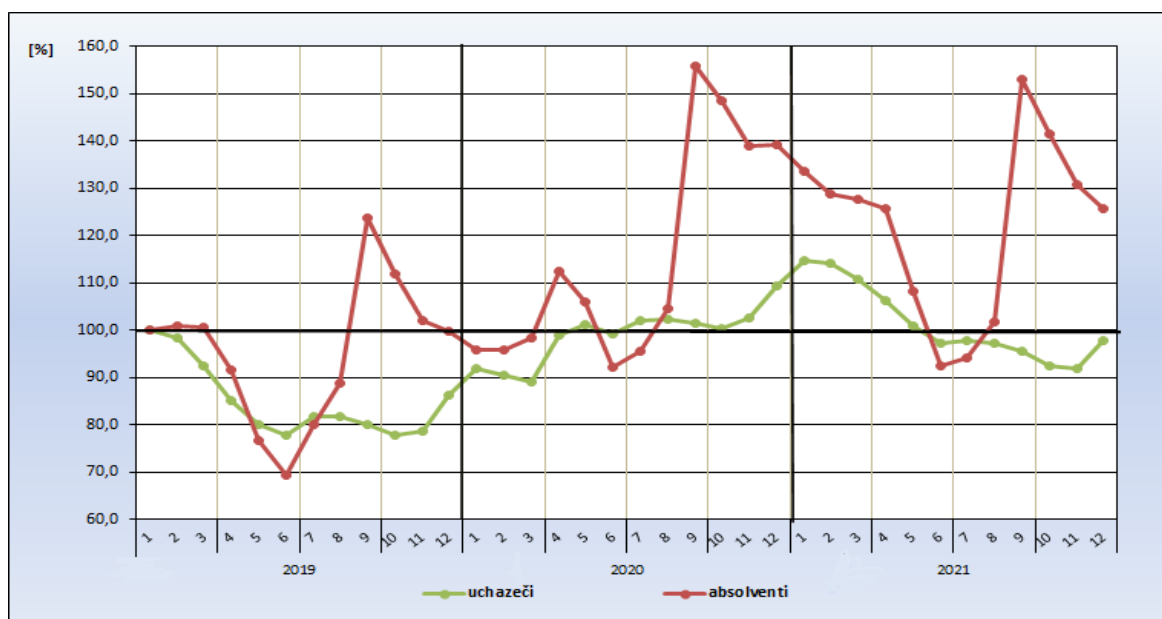
Problémové skupiny

K dlouhodobě obtížně umístitelným skupinám osob v Jihomoravském kraji vždy patřily osoby starší 50-ti let, dlouhodobě nezaměstnaní, nekvalifikovaní, zdravotně postižení a částečně také absolventi škol a mladiství. Tyto skupiny se mnohdy vzájemně prolínají a většina problémových uchazečů tak náleží k více skupinám současně.

Absolventi a mladiství

V současné době absolventi obecně k problémovým skupinám nepatří, důvodem je jednak to, že na trh práce nyní nastupují slabé populační ročníky, jednak zaměstnavatelé při současném nedostatku pracovní síly jsou ochotni přijmout téměř kohokoli. Problémem však je, pokud mladí lidé – ať už z jakéhokoli důvodu - setrvávají v evidenci úřadu práce delší dobu. Rychle přivyknou na „volný“ život, nevytvoří si pracovní návyky a je pro ně pak velmi obtížné akceptovat jakýkoli pravidelný režim a pevnou pracovní dobu. Důvodem setrvávání v evidenci bývají často nereálná očekávání ohledně výše nabízené mzdy, nevhodný obor vzdělání či právě požadavky na „volnou“ pracovní dobu.

Obr. 30 Vývoj ukazatelů nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji v období 2019-2021 (vyjádřeno bazickým indexem)

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2021

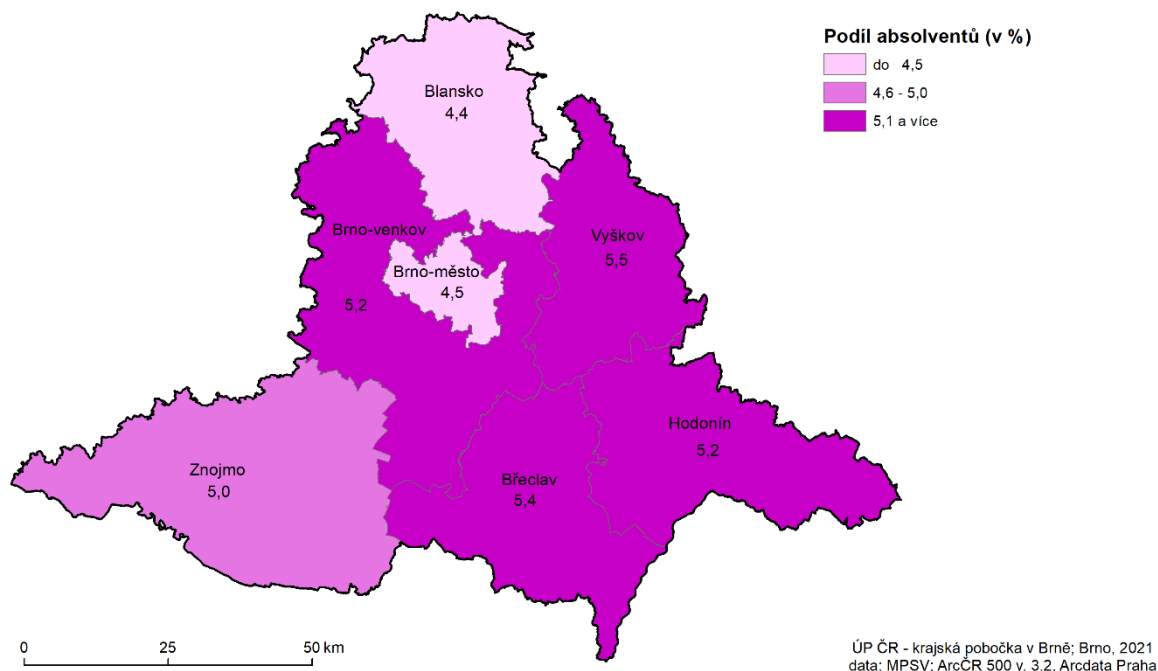

S uplatnitelností se potýkají zejména absolventi bez jasné profesní profilace a bez dostatečných IT dovedností či jazykových znalostí, případně absolventi oborů, kterých školy produkují násobně více, než je trh práce schopen absorbovat. Absolventi s technickým zaměřením nemívají s uplatnitelností problémy, absolventi humanitních oborů hledají uplatnění obtížněji.

Z celkového počtu uchazečů o zaměstnání tvořili v Jihomoravském kraji na konci roku 2021 absolventi škol a mladiství 5,2 % (1 721 osob), tento podíl byl o 0,4 % vyšší než celorepublikový průměr. Z hlediska absolutního počtu došlo meziročně k poklesu počtu absolventů a mladistvých (o 189 osob, tj. o 9,9 % jejich stavu ke konci roku 2020). Průměrný roční podíl absolventů a mladistvých na celkovém počtu uchazečů byl v roce 2021 4,9 %, což je o 0,2 p. b. více než v roce 2020.

Z regionálního hlediska byl v roce 2021, měřeno celkovým počtem, absolutně nejnižší počet absolventů evidován v okrese Vyškov (79 osob), nejvíce jich logicky bylo v Brně-městě (614 osob). Z hlediska relativního podílu absolventů na celkovém počtu uchazečů je však situace rozdílná, neboť nejnižší průměrnou roční hodnotu vykazoval okres Blansko (4,4 %) a Brno-město (4,5 %), naopak nejvyšší Vyškov (5,5 %) a Břeclav (5,4 %). V případě okresu Brno-město má na nízkém podílu absolventů mezi uchazeči o zaměstnání rovněž vliv rostoucí počet společností zaměřených na poskytování strategických služeb, které často přijímají i osoby bez praxe (administrativní pracovníky, programátory, účetní).

Obr. 31 Podíl absolventů na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji v roce 2021 – roční průměr

Uplatnění mladých lidí na trhu práce se stále více dostává do popředí zájmu široké odborné veřejnosti ve všech evropských zemích. Známa skutečnost, že úroveň vzdělání je rozhodující pro uplatnění na trhu práce, se potvrzuje i u mladé generace vstupující na pracovní trh. Získání přinejmenším středního vzdělání s maturitou či v posledních letech i vysokoškolského vzdělání, se stává standardem pro mladé lidi. Bohužel však tento tlak na masové zvyšování kvalifikační úrovně s sebou na straně druhé přináší i snížení nároků na účastníky vzdělávání a tím také pokles výsledné kvality dosaženého vzdělání. Zaměstnavatelé si pak často oprávněně stěžují na současnou úroveň absolventů, a to jak středních, tak vysokých škol.

Tab. 17 Struktura absolventů podle délky evidence v Jihomoravském kraji k 31.12.2021

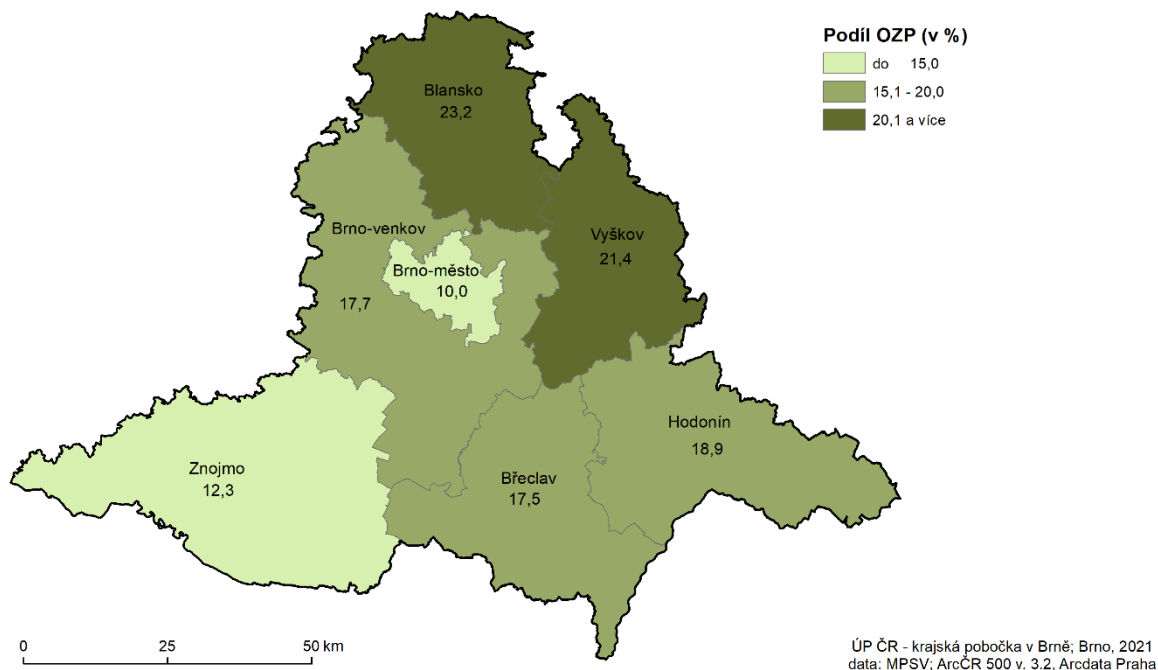
	celkem	z toho evidence do 3 měsíců		z toho evidence 3-6 měsíců		z toho evidence 6-12 měsíců		z toho evidence nad 12 měsíců	
		abs.	rel. %	abs.	rel. %	abs.	rel. %	abs.	rel. %
Blansko	97	21	21,6	57	58,8	12	12,4	7	7,2
Brno-město	436	116	26,6	240	55,0	44	10,1	36	8,3
Brno-venkov	218	55	25,2	126	57,8	18	8,3	19	8,7
Břeclav	138	48	34,8	74	53,6	9	6,5	7	5,1
Hodonín	270	56	20,7	170	63,0	23	8,5	21	7,8
Vyškov	64	17	26,6	37	57,8	5	7,8	5	7,8
Znojmo	187	66	35,3	105	56,1	5	2,7	11	5,9
Jihomoravský kraj	1 410	379	26,9	809	57,4	116	8,2	106	7,5

Osoby se ZP

Počet uchazečů o zaměstnání se zdravotním postižením (dále OZP) se od roku 2017 postupně snižoval ze zhruba 7 tis. na 4,5 tis. v roce 2019. V roce 2020 se tento vývoj zastavil a počet uchazečů se zdravotním postižením začal naopak opět stoupat až do března 2021. Vývoj počtu OZP v podstatě kopíruje trend vývoje celkového počtu uchazečů, jen není tak dynamický. Na konci roku 2021 bylo registrováno 5 010 uchazečů se zdravotním postižením, což bylo o 40 osob méně než před rokem. Jejich podíl na celkové nezaměstnanosti však meziročně vzrostl o 1,5 % na 15,2 %.

V absolutním počtu osob je cca čtvrtina OZP koncentrována do okresu Brno-město (25,9 %). Vysoký počet uchazečů se zdravotním postižením je také v okrese Hodonín (20,7 %). Naopak nejméně osob z této skupiny je evidováno v okrese Vyškov (6,8 %). Z hlediska podílu na celkové nezaměstnanosti však byl na konci roku 2021 nejnižší podíl OZP v okrese Brno-město (10,6 %) a Znojmo (11,7 %), nejvyšší pak pochopitelně v okresech s nejnižší celkovou úrovní nezaměstnanosti - v okresech Blansko (23,7 %) a Vyškov (22,0 %). Hodnota tohoto podílu za celý Jihomoravský kraj byla na konci roku 2021 15,2 % (na úrovni celé ČR tvoří OZP 14,7 % všech uchazečů o zaměstnání).

Obr. 32 Podíl osob se zdravotním postižením na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji v roce 2021 – roční průměr

Obr. 33 Vývoj ukazatelů nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji v období 2019–2021 (vyjádřeno bazickým indexem)

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2021

Mezi osobami se zdravotním postižením je na úřadech práce v JMK nejvíce evidováno osob invalidních v I. stupni invalidity (58,6 %). Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o osoby s lehčími formami postižení, lze jim při cílené pomoci místo na trhu práce nalézt. Druhou významnou skupinou jsou invalidní osoby náležející do II. stupně invalidity (30,1 %). Ve struktuře osob se zdravotním postižením lze zaznamenat i některé odlišnosti ve zdravotním omezení podle pohlaví.

Tab. 18 Struktura OZP podle stupně zdravotního postižení v JMK k 31.12.2021

	celkem	ženy v %	muži v %	z toho osoba invalidní			z toho osoba zdrav. znevýhodněná
				I. stupeň invalidity	II. stupeň invalidity	III. stupeň invalidity	
Blansko	538	52,6	47,4	368	150	0	20
Brno-město	1 299	53,7	46,3	678	352	4	265
Brno-venkov	834	54,6	45,4	499	292	1	42
Břeclav	479	53,2	46,8	302	127	1	49
Hodonín	1 039	49,7	50,3	656	323	1	59
Vyškov	339	53,1	46,9	191	100	0	48
Znojmo	482	49,4	50,6	244	166	2	70
Jihomoravský kraj	5 010	52,4	47,6	2 938	1 510	9	553

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky 2021

Z hlediska profesního uplatnění nachází osoby se zdravotním postižením práci v jednoduchých pracovních činnostech, které nejsou náročné fyzicky, mentálně ani smyslově. Mezi typy vhodných činností pro osoby s tělesným postižením se obecně řadí lehké či středně těžké manuální práce jakými jsou například: lepení papírových výrobků, zhotovení obalových materiálů, manipulace a práce s nejrůznějšími materiály, práce s ručním nářadím, montáž a demontáž různých součástí, obsluha mechanických strojů.

Uplatnění zdravotně handicapovaných uchazečů na trhu práce v Jihomoravském kraji je v současné době obtížné především z „kvalifikačních“ a osobních důvodů na straně uchazečů. Velká část těchto uchazečů má pouze základní vzdělání, což v kombinaci se zdravotním handicapem znamená, že na trhu práce jsou uplatnitelní jen stěží. Podpora ze strany státu, a to nejen finanční (§ 78 zk. o zam. – chráněný trh práce tvořen zaměstnavateli, kteří zaměstnávají více než 50 % OZP z celkového počtu svých zaměstnanců) vytváří pro zaměstnávání OZP podmínky více než dobré a představuje pro řadu zaměstnavatelů významnou motivaci k rozvoji podnikání v této oblasti. Je však otázkou nakolik je tato masivní podpora skutečně efektivní – přestože totiž vynakládané prostředky na podporu zaměstnávání OZP rostou, jejich počet v evidenci se výrazněji nemění.

Tab. 19 Struktura uchazečů OZP v Jihomoravském kraji k 31.12.2021

	celkem	z toho ženy		z toho starší 50-ti let		z toho evidence nad 12 měsíců	
		abs.	rel. %	abs.	rel. %	abs.	rel. %
Blansko	542	283	52,2	381	70,3	311	57,4
Brno-město	1 323	705	53,3	876	66,2	795	60,1
Brno-venkov	828	451	54,5	589	71,1	472	57,0
Břeclav	491	263	53,6	348	70,9	217	44,2
Hodonín	1 051	519	49,4	744	70,8	599	57,0
Vyškov	341	182	53,4	232	68,0	183	53,7
Znojmo	486	236	48,6	357	73,5	263	54,1
Jihomoravský kraj	5 062	2 639	52,1	3 527	69,7	2 840	56,1

Pramen: Výběry z databáze OKpráce, ÚPČR 2021

Možnosti zaměstnání OZP jsou ztíženy i díky kombinaci dalších znevýhodnění, a to hlavně z hlediska věku a délky evidence. Téměř 70 % OZP je v Jihomoravském kraji starších 50-ti let a více než polovina OZP je v evidenci déle než 1 rok.

Dlouhodobě nezaměstnaní s délkou evidence nad 12 měsíců

Meziročně se podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkovém počtu uchazečů v Jihomoravském kraji zvýšil z 28,0 % na 36,8 %. V posledních letech jsme mohli sledovat postupné snižování tohoto podílu, v roce 2018 podíl dlouhodobě nezaměstnaných dosáhl hodnot, které jsme mohli pozorovat před nástupem hospodářské krize (na konci roku 2008 činil v kraji podíl dlouhodobě nezaměstnaných 30,3 %), v roce 2020 se však tento trend otočil.

Tab. 20 Struktura uchazečů evidovaných nad 12 měsíců v Jihomoravském kraji k 31.12.2021

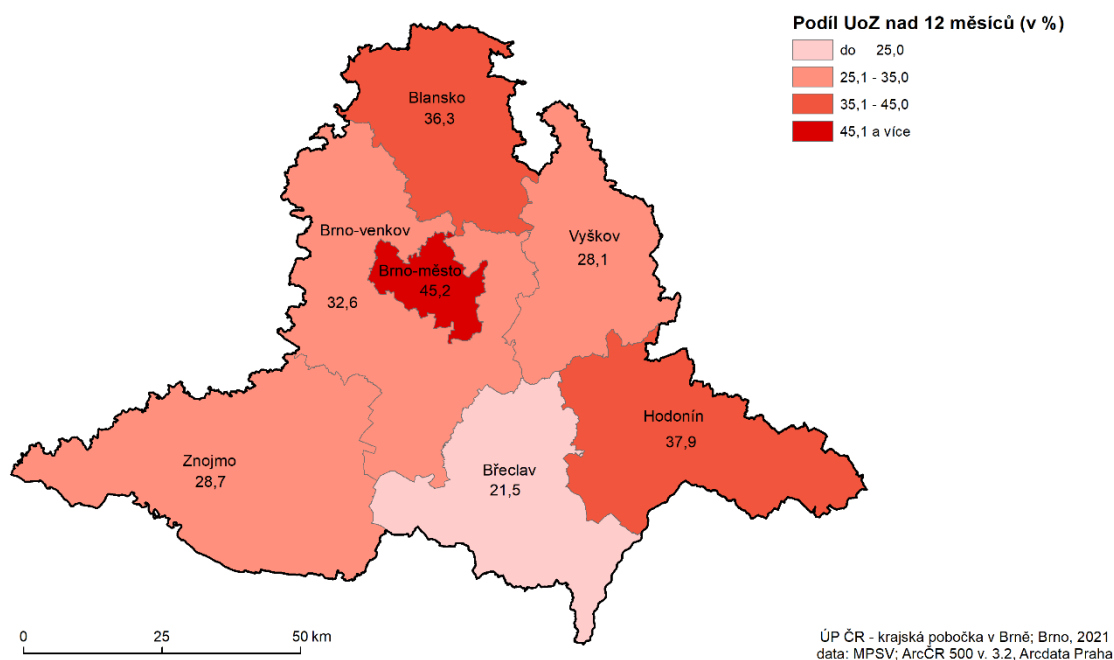
	celkem	z toho ženy		z toho starší 50-ti let		z toho OZP	
		abs.	rel. %	abs.	rel. %	abs.	rel. %
Blansko	856	436	50,9	445	52,0	311	36,3
Brno-město	5 719	3 061	53,5	2 407	42,1	795	13,9
Brno-venkov	1 539	798	51,9	794	51,6	472	30,7
Břeclav	670	350	52,2	393	58,7	217	32,4
Hodonín	2 219	1 102	49,7	1 090	49,1	599	27,0
Vyškov	462	248	53,7	264	57,1	183	39,6
Znojmo	1 248	698	55,9	689	55,2	263	21,1
Jihomoravský kraj	12 713	6 693	52,6	6 082	47,8	2 840	22,3

Pramen: Výběry z databáze OKpráce, ÚPČR 2021

Více než polovina ze všech dlouhodobě nezaměstnaných je navíc v evidenci úřadu práce déle než dva roky (53,8 %). Téměř polovina těchto osob již přesáhla věk 50 let, třetina má maximálně základní vzdělání, téměř pětina jsou osoby pečující o děti do 15 let. Významná část dlouhodobě nezaměstnaných se potýká se zdravotním omezením – 22 % je OZP a dalších 24 % udává jiné zdravotní omezení. Tito lidé se, často ne vlastní vinou, „vydělili ze společnosti“ a k možnosti najít nové pracovní uplatnění bývají skeptičtí. S hledáním zaměstnání mívají negativní zkušenosti – zaměstnavatelé je často již předem považují za osoby nezaměstnatelné. Faktem ovšem zůstává, že část z nich o pracovní uplatnění příliš nestojí a v evidenci úřadu práce setrvává pouze z důvodů možnosti žádat o sociální dávky.

Nezaměstnaností delší než 12 měsíců jsou postiženy především osoby ve věku nad 55 let, dále uchazeči se základním vzděláním a osoby se zdravotním omezením.

Obr. 34 Podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkovém počtu uchazečů v okresech Jihomoravského kraje k 31.12.2021

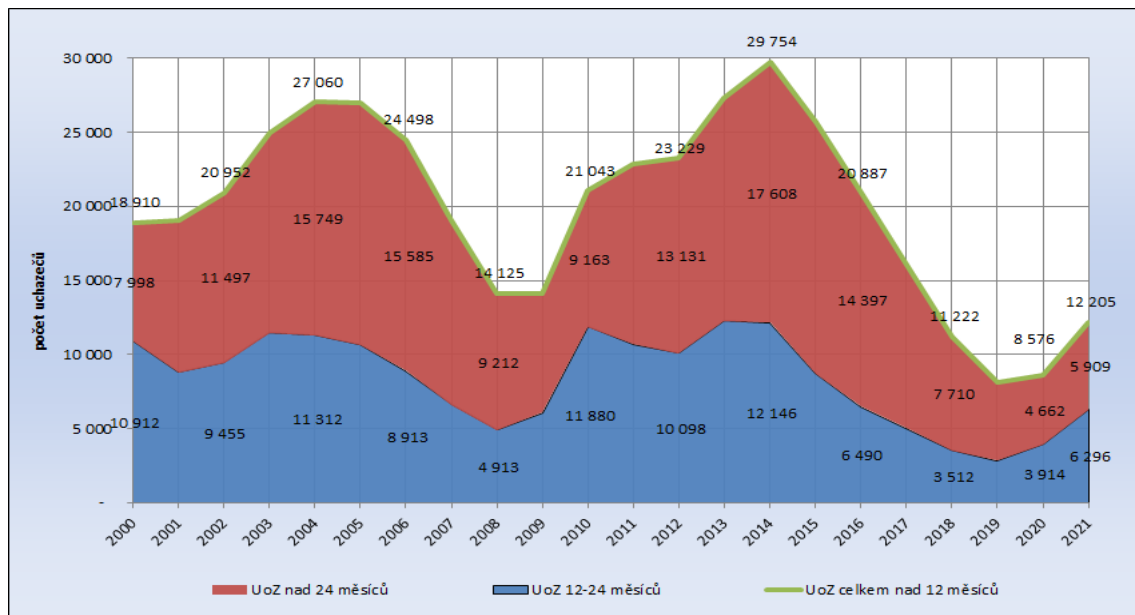

Z regionálního hlediska byl k 31.12.2021 nejnižší počet osob dlouhodobě nezaměstnaných evidován v okrese Vyškov (433 osob), nejvíce jich je ve městě Brně (5 537 osob). Z hlediska podílu dlouhodobě nezaměstnaných osob na celkovém počtu uchazečů nejnižší hodnotu vykazují okres Břeclav (21,5 %), nejvyšší okres Brno-město (45,2 %). Podíl dlouhodobě nezaměstnaných v Brně patří k nejvyšším v ČR, vyššího podílu na konci roku 2021 dosahovaly pouze dva okresy Ostrava-město (46,8 %) a Karviná (49,2 %). Uchazeči v evidenci ÚP déle než 2 roky tvoří téměř čtvrtinu všech nezaměstnaných v Brně (24,8 %). V Brně je takto vysoká úroveň dlouhodobé nezaměstnanosti do značné míry důsledkem koncentrace sociálně vyloučených osob, větších možností setrvat ve „chtěné“

nezaměstnanosti a v poslední řadě také nižší intenzitou práce s nezaměstnanými v době pandemie koronaviru.

Obr. 35 Vývoj počtu dlouhodobě nezaměstnaných v Jihomoravském kraji v letech 2000–2021

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2021

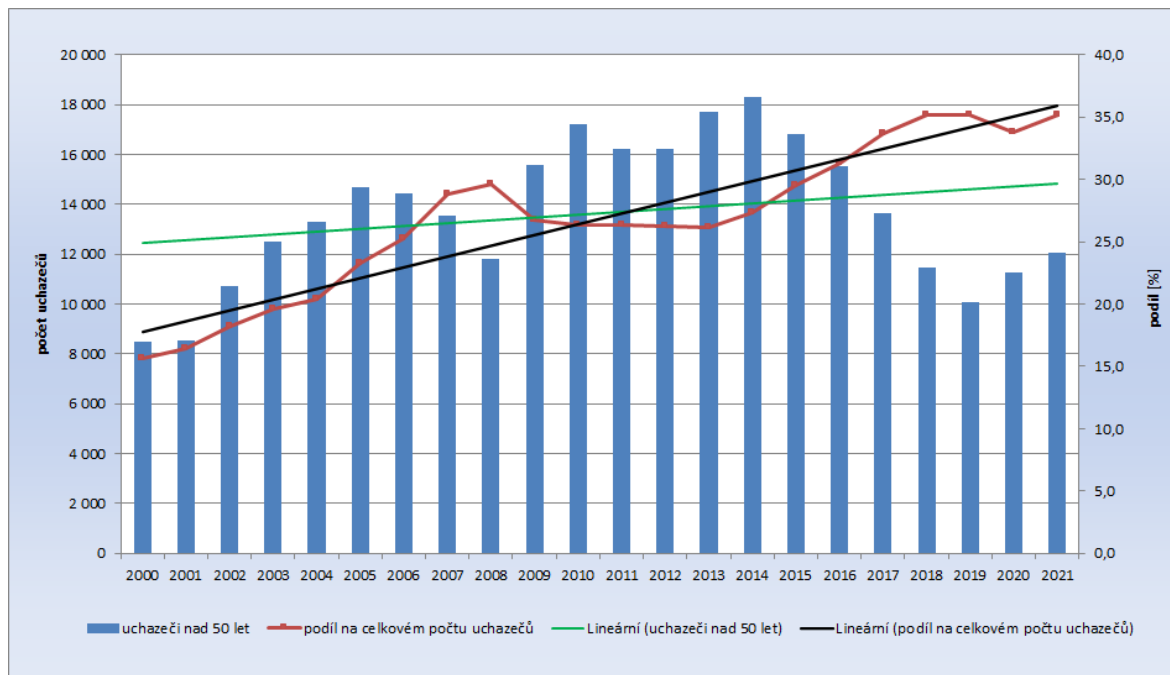
Díky příznivému vývoji ekonomiky a poklesu celkové nezaměstnanosti v průběhu let 2014 až 2019 se příznivě vyvíjela i oblast dlouhodobé nezaměstnanosti. V roce 2020 se však tento vývoj začal v souvislosti s pandemií zhoršovat. Počet dlouhodobě nezaměstnaných v průměru v roce 2021 dosahoval 12 205 osob. Oproti předchozím rokům, kdy dominoval počet uchazečů v evidenci delší než 2 roky nad počtem uchazečů v evidenci 1-2 roky, se v roce 2021 projevil dopad omezení v rámci pandemie z přechozího roku a situace se tak obrátila. V roce 2021 bylo v průměru v JMK evidovaných 6 296 osob 12-24 měsíců a 5 909 osob nad 24 měsíců.

Skupina osob nad 50 let

Počet evidovaných uchazečů o zaměstnání ve věku nad 50 let vzrostl od roku 2000 do roku 2014 v Jihomoravském kraji na více než dvojnásobek, v posledních letech však docházelo k postupnému poklesu počtu evidovaných uchazečů v této kategorii. Tento pozitivní trend se zastavil v roce 2020, kdy došlo k ovlivnění trhu práce nastupující pandemií koronaviru. Vzhledem k nárůstu celkového počtu uchazečů však relativní zastoupení této kategorie na celkovém počtu uchazečů v roce 2020 mírně kleslo, ale v roce 2021 se opět vrátilo nad 35 %. V roce 2008, kdy byl celkový počet uchazečů nad 50 let obdobný jako nyní a celkový počet uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji dosahoval téměř 40 tis. osob, byl podíl této skupiny 29,6 %, nyní (rok 2021) představují 35,2 % všech uchazečů (jedná se o průměrné roční hodnoty).

Obr. 36 Vývoj počtu a podílu uchazečů nad 50 let v Jihomoravském kraji v letech 2000–2021

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky struktury uchazečů a volných pracovních míst, 2021

Pokud rozdělíme skupinu uchazečů starších 50-ti let na pětileté kohorty, tak nejvíce osob je evidováno ve věkové kategorii 55 – 59 let (38,7 %) a stále roste podíl uchazečů ve věkové skupině nad 60 let (ke konci roku 2021 podíl této věkové skupiny činil 29,1 %). S ohledem na současnou věkovou hranici odchodu do důchodu se však jeví jako reálné motivovat k návratu na trh práce spíše uchazeče z věkových kategorií 50–59 let. Ve věkové kategorii nad 60 let lze již zaznamenat menší snahu si práci hledat; tyto osoby z převážné části zůstávají na úřadech práce evidovány až do dosažení jejich důchodového věku nebo využívají možnost odejít do předčasného důchodu.

Tab. 21 Struktura uchazečů starších 50-ti let v Jihomoravském kraji k 31.12.2021

	celkem	z toho ženy		z toho evidence nad 12 měsíců		z toho bez vzdělání a základní vzdělání		z toho OZP	
		abs.	rel. %	abs.	rel. %	abs.	rel. %	abs.	rel. %
Blansko	912	431	47,3	445	48,8	169	18,5	381	41,8
Brno-město	3 950	1 978	50,1	2 407	60,9	1 040	26,3	876	22,2
Brno-venkov	1 688	832	49,3	794	47,0	237	14,0	589	34,9
Břeclav	1 121	528	47,1	393	35,1	179	16,0	348	31,0
Hodonín	2 081	990	47,6	1 090	52,4	403	19,4	744	35,8
Vyškov	611	297	48,6	264	43,2	111	18,2	232	38,0
Znojmo	1 631	791	48,5	689	42,2	366	22,4	357	21,9
Jihomoravský kraj	11 994	5 847	48,7	6 082	50,7	2 505	20,9	3 527	29,4

Pramen: Výběry z databáze OKpráce, ÚPČR 2021

Tato skupina zároveň vykazuje nižší úroveň kvalifikace (pětina uchazečů nad 50 let má pouze základní vzdělání a téměř polovina je vyučena), jejich dosažená kvalifikace navíc již často neodpovídá požadavkům současného trhu práce. Uplatnění osob starších 50-ti let se výrazně snižuje také v souvislosti se zdravotním omezením. Zhruba 16 % osob z celkového počtu uchazečů má kombinaci znevýhodnění – je v evidenci více než 1 rok, je starší 50-ti let a spadá do kategorie OZP. Kombinace zdravotního omezení spolu s vyšším věkem a nedostatečnou kvalifikací vede ke skutečnosti, že tyto osoby velmi obtížně hledají uplatnění. Zároveň často mají negativní zkušenosti s přístupem zaměstnavatelů, kteří na volném trhu práce upřednostňují mladší věkové kategorie. To vede k postupné rezignaci a ztrátě motivace hledat nové zaměstnání.

Cílená podpora Úřadu práce při zaměstnávání těchto uchazečů je přitom ze strany zaměstnavatelů přijímána velmi pozitivně. Pro posílení možností APZ proto realizuje Krajská pobočka v Brně i Regionální individuální projekty zaměřené na tuto skupinu osob. V období 2016-2022 probíhá realizace projektu „50 PLUS v Jihomoravském kraji“, který je zaměřen na uchazeče ve věku nad 50 let, kteří jsou v evidenci déle než 5 měsíců a jeho hlavním cílem je pomoc klientům z cílové skupiny v jejich návratu na trh práce a získat kvalitní a dlouhodobé zaměstnání. Od začátku realizace projektu bylo zařazeno 2 255 uchazečů, v roce 2021 vstoupilo do projektu 205 klientů.

Nekvalifikovaní uchazeči

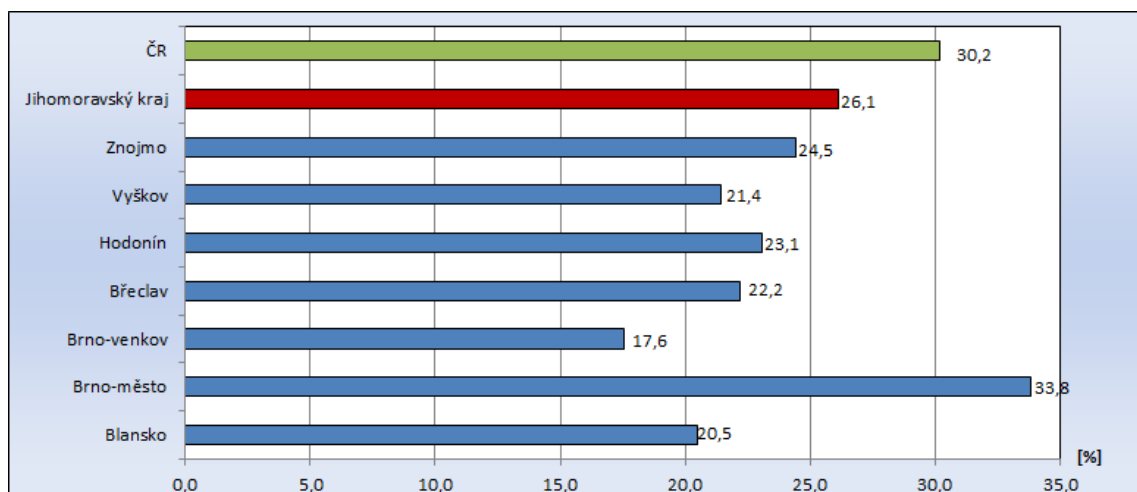
Meziročně se počet uchazečů se základním vzděláním (včetně kategorie „bez vzdělání“) snížil v Jihomoravském kraji o 655 osob, tedy o 7 % jejich stavu v prosinci 2020. V evidenci poboček úřadu práce v Jihomoravském kraji bylo na konci prosince 2021 registrováno celkem 8 709 uchazečů se základním vzděláním. Podíl této skupiny nezaměstnaných na počtu všech evidovaných činil koncem roku 2021 26,4 %. Šance najít pracovní uplatnění pro tyto uchazeče není příliš dobrá. V kraji je však o něco příznivější než v rámci celé ČR, kde podíl nekvalifikovaných uchazečů činil ke konci roku 2021 30,2 %.

Problémem této skupiny osob je často také jejich nízká motivace pracovat. Na trhu práce se tyto pracovníci nesnadno umisťují, pomoc úřadů práce proto spočívá i v možnosti nabídnout jim umístění např. prostřednictvím veřejně prospěšných prací (VPP). Důležitá je rovněž organizace rekvalifikačních kurzů či podpora zaměstnavatelů při přijetí a zaškolení těchto uchazečů o zaměstnání.

Z regionálního hlediska byl ke 31.12.2021 nejnižší počet nekvalifikovaných osob evidován v okrese Vyškov, nejvíce jich je ve městě Brně. Z hlediska podílu nekvalifikovaných osob na celkovém počtu uchazečů nejnižší hodnoty vykazují okresy Brno – venkov (17,6 %), naopak nejvyšší okres Brno-město (33,8 %), což souvisí s vysokým podílem sociálně vyloučených skupin obyvatel v Brně.

Obr. 37 Podíl uchazečů s nejvyšším dosaženým vzděláním základním na celkovém počtu uchazečů v okresech Jihomoravského kraje k 31.12.2021

Pramen: MPSV ČR, měsíční statistiky, 2021

Podíváme-li se na kombinaci znevýhodnění, tak se tato skupina do značné míry prolíná se skupinami dlouhodobě nezaměstnaných a uchazečů nad 50 let.

Tab. 22 Struktura nekvalifikovaných uchazečů v Jihomoravském kraji k 31.12.2021

	celkem	z toho ženy		z toho evidence nad 12 měsíců		z toho OZP		z toho starší 50-ti let	
		abs.	rel. %	abs.	rel. %	abs.	rel. %	abs.	rel. %
Blansko	469	226	48,2	187	39,9	99	21,1	169	36,0
Brno-město	4 070	2 135	52,5	2 425	59,6	440	10,8	1 040	25,6
Brno-venkov	811	425	52,4	341	42,0	127	15,7	237	29,2
Břeclav	637	349	54,8	197	30,9	98	15,4	179	28,1
Hodonín	1 259	651	51,7	648	51,5	224	17,8	403	32,0
Vyškov	327	214	65,4	134	41,0	72	22,0	111	33,9
Znojmo	1 016	572	56,3	367	36,1	118	11,6	366	36,0
Jihomoravský kraj	8 589	4 572	53,2	4 299	50,1	1 178	13,7	2 505	29,2

Pramen: Výběry z databáze OKpráce, ÚPČR 2021

Osoby pečující o děti do 15 let

Na konci roku 2021 bylo v evidenci ÚP v Jihomoravském kraji vedeno **5 287 osob** pečujících o dítě do 15-ti let. Výraznému zvýšení zaměstnanosti těchto uchazečů brání, stejně jako v minulosti, nízký počet jednosměnných pracovních míst a míst na zkrácený úvazek, chybějící možnost zabezpečit péči o děti formou finančně nenáročných služeb či v rámci rodin. Rodiče vracející se z mateřské dovolené zaměstnavatelé přirovnávají k absolventům. Navíc se obávají časté nemocnosti dětí a s tím spojené absence rodiče na

pracovišti. V době pandemie přibýly navíc obavy z absencí v důsledků karantén či distanční výuky.

Tab. 23 Struktura uchazečů o zaměstnání pečujících o dítě ve věku do 15 let v Jihomoravském kraji k 31.12.2021

	celkem	z toho ženy		z toho evidence nad 12 měsíců	
		abs.	rel. %	abs.	rel. %
Blansko	429	351	81,8	143	33,3
Brno-město	1 967	1 758	89,4	1 101	56,0
Brno-venkov	709	669	94,4	251	35,4
Břeclav	369	358	97,0	83	22,5
Hodonín	794	721	90,8	365	46,0
Vyškov	289	283	97,9	82	28,4
Znojmo	730	637	87,3	239	32,7
Jihomoravský kraj	5 287	4 777	90,4	2 264	42,8

Pramen: Výběry z databáze OKpráce, ÚPČR 2021

Tuto skupinu tvoří převážně ženy (90,4 %). Z hlediska detailní věkové struktury je nejvíce osob evidováno ve věkové kategorii 30–44 let. Co se týče úrovně kvalifikace, počet jedinců se základním vzděláním, vyučením a maturitou je vyrovnaný. Počet vysokoškoláku je v této skupině výrazně menší, jelikož tyto osoby často mohou kombinovat péči o děti s prací, nejen díky většímu finančnímu ohodnocení, ale i díky flexibilitě pracovní doby. Dosažená kvalifikace často po dlouhé neaktivitě, způsobené péčí o děti, již neodpovídá požadavkům současného trhu práce. Z pohledu délky evidence je 42,8 % pečujících osob evidováno více než 24 měsíců.

Pravděpodobným pozitivním důsledkem pandemie Covid-19 je zvýšení zaměstnanosti matek s dětmi, neboť díky Covidovým opatřením měly zaměstnané matky v době karantén dětí příjmy, na rozdíl od matek nezaměstnaných. Již vloni po první vlně tak řada matek začala aktivněji hledat pracovní uplatnění a ochotněji nastupovala do zaměstnání.

Problémové regiony

Nepříznivá situace na trhu práce je dlouhodobě zaznamenávána v příhraničních periferních regionech na jihu kraje. Problémové oblasti v Jihomoravském kraji jsou dislokovány přes cca polovinu území okresu Hodonín (mikroregiony Hodonín, Velká nad Veličkou a Veselí nad Moravou) a přes více než polovinu území okresu Znojmo (mikroregiony Vranov nad Dyjí, Hrušovany nad Jevišovkou a Znojmo). Tyto regiony jsou dlouhodobě nad celokrajským průměrem hodnot podílu nezaměstnaných osob.

Tab. 24 Problémové mikroregiony s nadprůměrnou nezaměstnaností v Jihomoravském kraji (stav k 31.12.2021)

Mikroregion	Podíl nezaměst. [%]	Počet nezaměstnaných			Okres
		celkem	v tom		
			muži	ženy	
Vranov nad Dyjí	6,3	209	107	102	Znojmo
Hrušovany nad Jevišovkou	5,7	454	233	221	Znojmo
Znojmo	5,6	2 817	1 308	1 501	Znojmo
Hodonín	5,6	2 350	1 234	1 116	Hodonín
Velká nad Veličkou	5,5	300	145	144	Hodonín
Veselí nad Moravou	5,2	823	409	414	Hodonín

Pramen: MPSV ČR, GIS Prostorová analýza, 2021

Podrobnější charakteristika jednotlivých mikroregionů je uvedena v kapitole 2.3.

4 Cizinci na trhu práce

Ke dni 31. 2. 2021 bylo na kontaktních pracovištích **Úřadu práce ČR** v Jihomoravském kraji **registrováno přes 77 tis. pracovníků ze zahraničí**. Kromě toho bylo živnostenskými úřady v kraji registrováno dalších 8,3 tis. cizinců, kteří soukromě podnikají. **Celkem se tedy na trhu práce v Jihomoravském kraji legálně pohybovalo přes 85,5 tis. cizinců.**

Tab. 25 Počet cizinců na trhu práce v Jihomoravském kraji k 31.12.2021

	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	JMK
Cizinci registrovaní Úřadem práce	2 203	50 427	12 201	5 567	3 202	1 902	1 701	77 203
<i>z toho</i>								
<i>Informace – občanů EU/EHP a Švýcarska</i>	1 409	32 249	5 822	4 141	2 335	1 271	1 090	48 317
<i>Informace - cizinci třetích zemí</i>	457	11 601	1 841	443	186	316	312	15 156
<i>Zaměstnanecké karty</i>	312	5 956	2 694	663	458	261	124	10 468
<i>Modré karty</i>	1	46	7	0	0	1	0	55
<i>Pracovní povolení</i>	24	575	1 837	320	223	53	175	3 207
Cizinci registrovaní živnostenskými úřady	392	5 099	810	565	497	420	534	8 317
Celkem	2 595	55 526	13 011	6 132	3 699	2 322	2 235	85 520

Pramen: Statistiky OK Práce 2021, statistika živnostenského podnikání MPO 2021

Celkový počet cizinců na trhu práce v Jihomoravském kraji od roku 2011 rychle roste, a to především díky zvyšujícímu se počtům pracovníků ze zemí EU. Od roku 2015 - v souvislosti s růstem ekonomiky a snižující se celkovou nezaměstnaností však rychle rostla i poptávka po zahraniční pracovní síle ze třetích zemí. Nic na tom zatím nezměnila ani současná pandemie COVID-19 a s ní spojená omezení či očekávání ekonomické recese. Meziročně (ve srovnání s koncem roku 2020) došlo k nárůstu celkového počtu cizinců v kraji o 7,9 tis., tedy o 10,2 %, přičemž počet cizinců-podnikatelů evidovaných živnostenskými úřady vzrostl o 553 osob (o 7,1 %) a počet zaměstnaných cizinců se meziročně navýšil o 7 335 osob (tj. o 10,5 %). Z toho více než třetina připadala na občany EU, avšak relativně nejrychleji se zvyšoval počet cizinců z třetích zemí (počet zaměstnaneckých karet vzrostl o 30,5 %).

Struktura cizinců působících na trhu práce v Jihomoravském kraji doznala od nástupu hospodářské krize v roce 2008 výrazných změn. Zatímco v roce 2008, těsně před nástupem hospodářské krize, byl počet pracovníků ze zemí EU a cizinců ze třetích zemí téměř vyrovnaný, v současné době zhruba **dvě třetiny cizinců evidovaných úřady práce (tedy cizinců v postavení zaměstnanců) v Jihomoravském kraji představují občané EU/EHP** (ke konci roku 2021 tento podíl činil 62,6 %).

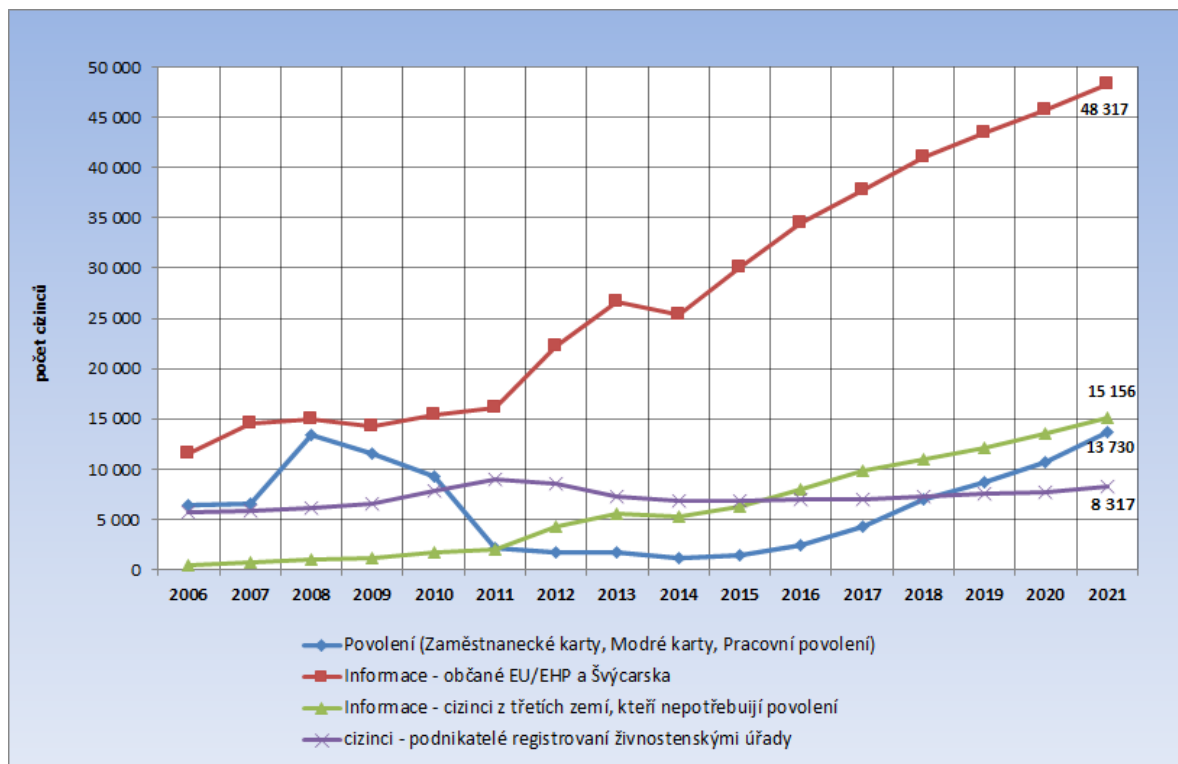

Obr. 38 Vývoj celkového počtu cizinců na trhu práce v Jihomoravském kraji v letech 2006-2021

Pramen: Statistiky OK Práce 2021, statistika živnostenského podnikání MPO 2021

Obr. 39 Vývoj počtu cizinců na trhu práce v Jihomoravském kraji v letech 2006–2021 dle typu registrace

Pramen: Statistiky OK Práce 2021, statistika živnostenského podnikání MPO 2021

Lze konstatovat, že probíhající pandemie neměla na poptávku po zahraniční pracovní síle téměř žádný vliv. Program Antivirus v podstatě zmrazil trh práce, což v kombinaci se stále relativně velmi nízkou úrovní nezaměstnanosti v ČR (v rámci EU) vedlo k tomu, že vhodné volné pracovní síly je na trhu stále nedostatek, což podněcuje další přísun zahraniční pracovní síly. Zároveň roste i počet cizinců z třetích zemí, kteří nepotřebují pracovní povolení či zaměstnaneckou kartu (získali trvalý pobyt, jsou rodinnými příslušníky občana EU apod.). Počet cizinců působících na trhu práce v kraji na základě pracovního povolení či zaměstnanecké karty tak již téměř dosáhl hodnoty z roku 2008, v celkovém součtu pak počet cizinců z třetích zemí dosáhl počtu 28 886 osob.

Tab. 26 Počet cizinců–podnikatelů registrovaných živnostenskými úřady k 31.12.2021

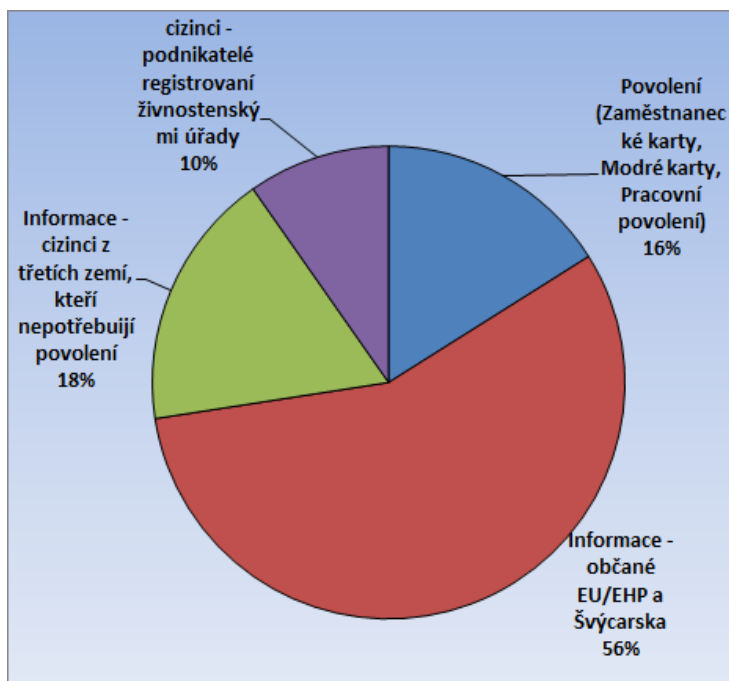
	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	JMK	ČR
celkem podnikatelů	17 511	86 793	38 292	22 879	27 053	17 419	20 500	230 447	2 106 539
z toho cizinci	392	5 099	810	565	497	420	534	8 317	102 422
<i>podíl cizinců - %</i>	<i>2,2</i>	<i>5,9</i>	<i>2,1</i>	<i>2,5</i>	<i>1,8</i>	<i>2,4</i>	<i>2,6</i>	<i>3,6</i>	<i>4,9</i>
v tom:									
Slovensko	92	2 071	252	211	267	119	112	3 124	21 560
<i>podíl na cizincích - %</i>	<i>23,5</i>	<i>40,6</i>	<i>31,1</i>	<i>37,3</i>	<i>53,7</i>	<i>28,3</i>	<i>21,0</i>	<i>37,6</i>	<i>21,1</i>
Ukrajina	154	1 063	250	87	38	97	51	1 740	25 662
<i>podíl na cizincích- %</i>	<i>39,3</i>	<i>20,8</i>	<i>30,9</i>	<i>15,4</i>	<i>7,6</i>	<i>23,1</i>	<i>9,6</i>	<i>20,9</i>	<i>25,1</i>
Vietnam	50	697	88	129	89	41	218	1 312	20 584
<i>podíl na cizincích - %</i>	<i>12,8</i>	<i>13,7</i>	<i>10,9</i>	<i>22,8</i>	<i>17,9</i>	<i>9,8</i>	<i>40,8</i>	<i>15,8</i>	<i>20,1</i>

Pramen: statistika živnostenského podnikání MPO 2021

Pokud jde o **počty cizinců-živnostníků**, tak po dočasném nárůstu jejich počtu v letech 2009-2011 se jejich stavy stabilizovaly. Nárůst počtu cizinců-podnikatelů v letech 2009-2011 byl důsledkem restriktivních opatření Úřadu práce v oblasti vydávání pracovních povolení. Část cizinců, jimž bylo odmítnuto standardní pracovní povolení, řešila situaci založením vlastní živnosti. Bylo to však zřejmě pouze dočasné řešení, protože po roce 2011 počet těchto živností postupně opět klesl na úroveň roku 2009. Více než třetinu celkového počtu představují Slováci (37 %), druhou nejpočetnější národností jsou s 21 % Ukrajinci, a třetí s 16 % Vietnamci. Občané těchto tří států tedy tvoří téměř tři čtvrtiny cizinců registrovaných živnostenskými úřady. Zastoupení dalších jednotlivých států dosahuje maximálně dvou procent a jedná se vesměs o sousední státy a země bývalého východního bloku (Rumuni 2,1 %, Bulhaři a Rusové 1,6 %, Poláci a Rakušané 1,5 %, Maďaři 1,4 % a Němci 1,3 %). V minulých letech v souvislosti s řešením očekávaných důsledků brexitu rostl podíl občanů Velké Británie, v roce 2021 se již jejich počet nezvyšoval a zůstal na 1,9 %.

Podíl cizinců na celkovém počtu podnikatelů je v Jihomoravském kraji nižší (3,6 %), než je republikový průměr (4,9 %), a jejich národnostní struktura je ovlivněna zejména geografickou blízkostí Slovenska. Zatímco v průměru ČR tvoří Slováci 21 % podnikatelů-cizinců, v Jihomoravském kraji je to 37 % a v okrese Hodonín přes 50 % (53,7 %).

Obr. 40 Cizinci na trhu práce v Jihomoravském kraji k 31.12.2021 dle typu registrace

Pramen: Statistiky OK Práce 2021, statistika živnostenského podnikání MPO 2021

Vedle rostoucího počtu cizinců ze zemí EU/EHP **roste trvale také počet cizinců z třetích zemí, kteří pracovní povolení nepotřebují**. Právě do této kategorie totiž (díky splnění zákonných podmínek pro trvalý pobyt) přechází část cizinců, působících zde dříve na standardní pracovní povolení. S velkou pravděpodobností také značná část těch, kteří situaci po roce 2009 řešili založením živnosti, zažádala později o trvalé pobyty a živnostenské oprávnění nyní již k legalizaci pobytu nepotřebují.

Jediným segmentem pracovního trhu, který v oblasti zahraniční zaměstnanosti může Úřad práce regulovat či ovlivňovat, je vydávání pracovních povolení a částečně i zaměstnanec karety, které dohromady v současné době představují 16 % cizinců na trhu práce v kraji. V případě pracovních povolení došlo od roku 2011 ze strany Úřadu práce k výraznému omezení vydávání těchto povolení pro nekvalifikovanou pracovní sílu. V posledních letech však poptávka po této pracovní síle opět rychle roste. Jednak je to důsledkem reálného nedostatku pracovní síly schopné vykonávat často fyzicky namáhavou práci, jednak je pro zaměstnavatele atraktivní zaměstnávat zahraniční pracovníky, kteří jsou ochotni, na rozdíl od českých uchazečů, přistoupit na nabízené nízké (obvykle minimální) mzdy. Značnou roli samozřejmě hraje nezájem a nechuť českých uchazečů o zaměstnání pracovat na těchto finančně (a často i fyzicky) neatraktivních pozicích, přestože odpovídají jejich kvalifikační úrovni.

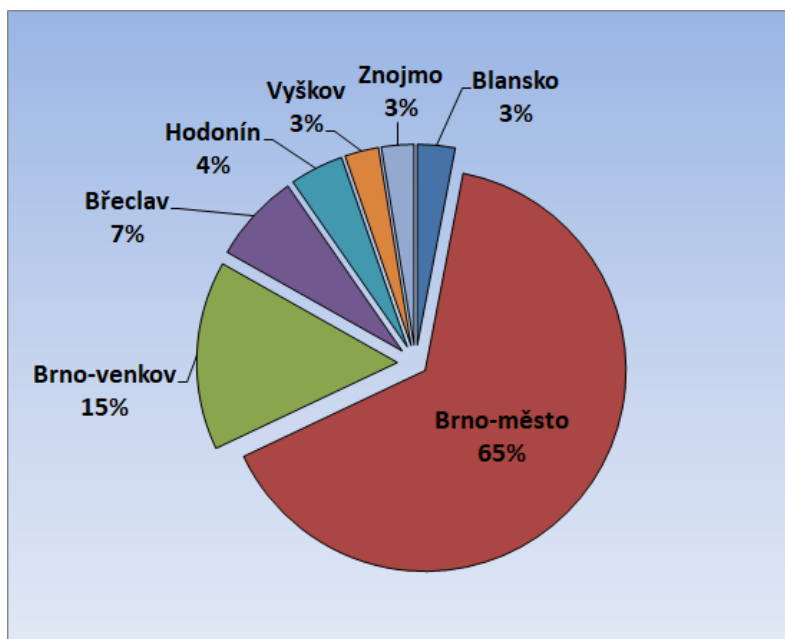
Vzhledem ke zdlouhavému administrativnímu procesu při vydávání zaměstnanec karety (v gesci ministerstva vnitra) výrazně roste počet krátkodobých povolení k zaměstnání vydávaných Úřadem práce. Zaměstnavatelé se tak snaží překlenout období do doby vyřízení zaměstnanec karety. Vyšší počet krátkodobých povolení je vydáván také

v jarních, letních a podzimních měsících na sezónní práce v zemědělství. Bez zahraničních pracovníků (vesměs z bývalého východního bloku) by zaměstnavatelé již nebyli schopni tyto práce zvládnout, protože čeští uchazeči nemají o fyzicky náročnou práci zájem.

Obr. 41 Podíl jednotlivých okresů v Jihomoravském kraji na celkovém počtu cizinců (včetně podnikatelů) k 31.12.2021

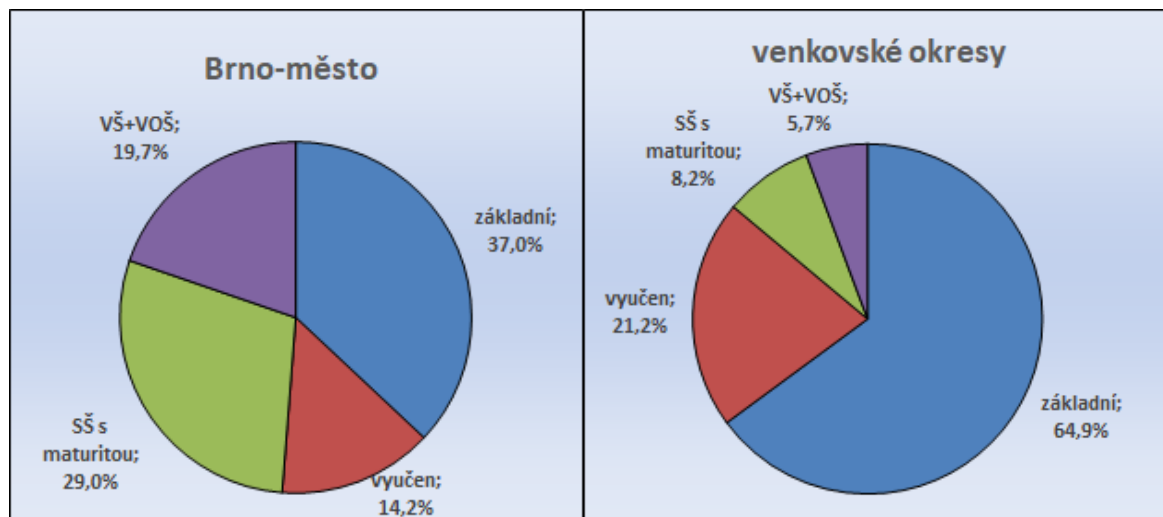
Pramen: Statistiky OKPráce, 2021

Téměř dvě třetiny všech cizinců působících v kraji jsou koncentrovány do krajského města. Zahraniční zaměstnanost je v Jihomoravském kraji relativně vysoká mimo jiné i díky vysokému počtu občanů Slovenska, kteří zde pracují téměř ve všech odvětvích národního hospodářství. Je to dáno jak geografickou blízkostí Slovenska, tak tím, že v Brně Slováci často zůstávají pracovat po ukončení studia. Brno navíc nabízí velký počet pracovních příležitostí v nadnárodních společnostech, které sem umístily svá mezinárodní centra a požadují kvalifikovanou, a hlavně dobře jazykově vybavenou pracovní sílu. Na tyto pozice pak směřují jak cizinci ze západní Evropy, tak i kvalifikovaná pracovní síla ze třetích zemí. Ve venkovských okresech kraje je zastoupení cizinců výrazně nižší, ačkoli postupně se i zde jejich počet zvyšuje. Rozdílná je i jejich struktura. Zatímco v Brně převažují cizinci na pracovních místech vyžadujících maturitní a vysokoškolské vzdělání (pracovní pozice pro vysokoškolsky vzdělané pracovníky v současnosti tvoří pětinu všech míst obsazených cizinci v Brně), ve venkovských okresech převažují naopak místa pro vyučené či nekvalifikované (4/5 míst). Cizinci zde pracují nejčastěji v dělnických profesích ve zpracovatelském průmyslu a ve stavebnictví a často také jako sezónní dělníci v zemědělství. Řada cizinců však pracuje na méně kvalifikovaných pozicích, než jaké je jejich skutečně dosažené vzdělání, reálná kvalifikační struktura cizinců je tedy lepší (v Brně město má např. vysokoškolské vzdělání 35 % cizinců). Jak výrazné jsou rozdíly mezi kvalifikační strukturou pracovních míst obsazených cizinci v Brně a ve venkovských

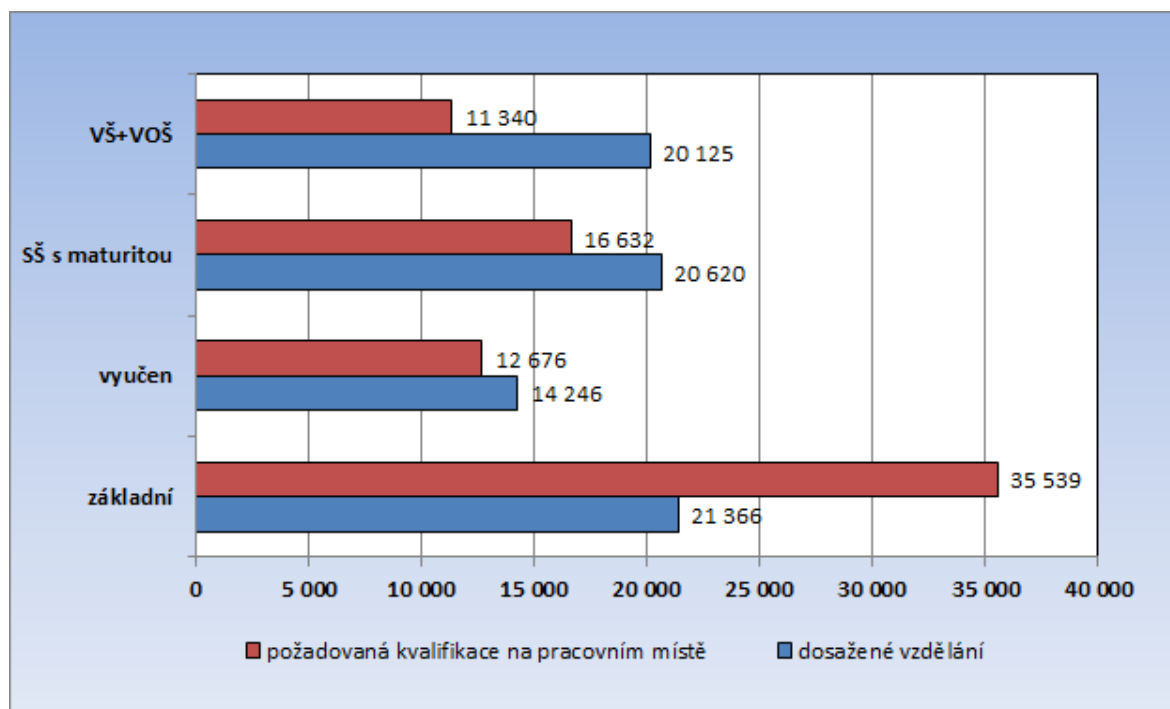
okresech a mezi kvalifikační strukturou míst a skutečnou kvalifikací cizinců ukazují následující grafy.

Obr. 42 Kvalifikační struktura pracovních míst obsazených cizinci v Brně-městě a ve venkovských okresech Jihomoravského kraje k 31.12.2021

Pramen: Statistiky OKPráce, 2021

Obr. 43 Kvalifikační struktura cizinců v Jihomoravském kraji k 31.12.2021 podle požadované kvalifikace na pracovním místě a cizincem skutečně dosaženého stupně kvalifikace

Pramen: Statistiky OKPráce, 2021

Kvalifikační struktura cizinců dle jimi dosaženého vzdělání je v současné době v průměru celého kraje poměrně vyrovnaná, 28 % cizinců má základní vzdělání, 19 % jsou vyučení, maturitní vzdělání má 27 % a 26 % má vzdělání vysokoškolské. Jak je ale uvedeno výše, rozdíly mezi strukturou cizinců v krajském městě a ve venkovských okresech jsou velmi výrazné. **Z hlediska nároků na pracovní sílu** opět v současné době **dominuje poptávka po méně kvalifikované pracovní síle**. Téměř polovina pracovních míst v současné době obsazených cizinci (46,6 %) nevyžaduje odbornou kvalifikaci.

Rozdíly v kvalifikační struktuře cizinců jsou jak regionální, tak z hlediska typu registrace. **Na pracovní povolení sem přichází zejména nekvalifikovaná pracovní síla** (sezónní zemědělní dělníci a málo kvalifikovaní dělníci ve stavebnictví a zpracovatelském průmyslu). **Největší změna v posledních pěti letech nastala ve struktuře skupiny cizinců, kteří mají zaměstnanecké karty**. Vysoká poptávka po pracovní síle, kterou domácí pracovní trh není schopen uspokojit, stupňuje požadavky na import pracovní síly ze zahraničí. Zatímco ještě v roce 2016 využívala zaměstnanecké karty většinou vysoce kvalifikovaná pracovní síla (odborníci v IT, manažeři, učitelé cizích jazyků), nyní již i v této skupině převládá pracovní síla nekvalifikovaná.

Struktura pracovní síly ze zemí Evropské unie je naopak poměrně vyrovnaná, což je dáno především vysokým zastoupením Slováků, kteří pracují téměř ve všech oborech. Ale i v této skupině začíná oproti předchozím letům převládat pracovní síla nekvalifikovaná.

Výrazně se také v posledních letech mění **struktura cizinců ze třetích zemí**, kteří nepotřebují pracovní povolení. Dříve se jednalo většinou o vysoce kvalifikovanou pracovní sílu (studenti, vědeckí pracovníci), v současnosti již převažují cizinci se základním vzděláním, neboť mnoho cizinců, kteří sem přišli pracovat na dělnické pozice na pracovní povolení, získalo trvalý pobyt.

Tab. 27 Věková struktura cizinců v Jihomoravském kraji k 31.12.2021 (relativně %)

	do 20 let	20-24 let	25-39 let	40-54 let	55-59 let	60-64 let	65 a více let
Blansko	1,3	5,9	36,6	40,6	8,0	4,0	3,5
Brno-město	1,0	11,0	53,1	25,5	4,4	2,8	2,2
Brno-venkov	1,3	10,3	43,5	33,6	5,7	3,5	2,2
Břeclav	1,0	6,3	38,5	36,6	7,8	4,9	4,9
Hodonín	0,9	5,7	35,1	38,4	8,2	5,8	5,9
Vyškov	0,8	7,7	37,0	39,3	7,6	5,2	2,4
Znojmo	1,7	8,1	39,1	35,3	7,4	4,0	4,5
Jihomoravský kraj	1,1	10,1	48,6	29,1	5,3	3,3	2,6

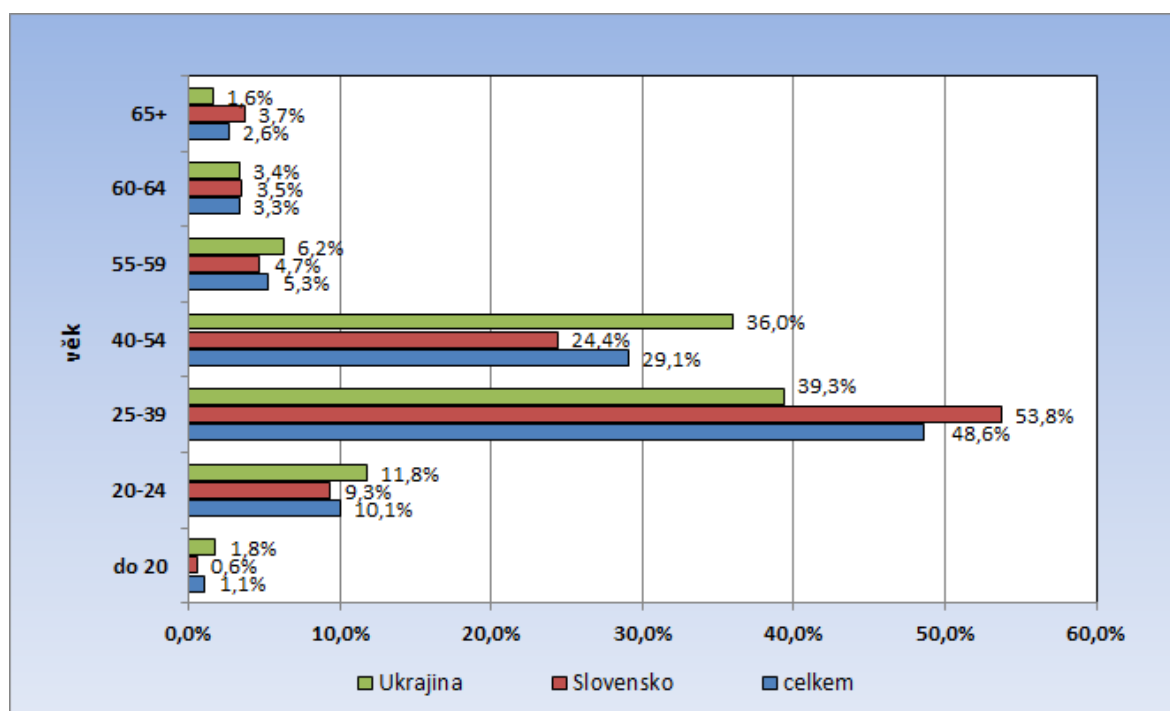
Pramen: Statistiky OKPráce, 2021

Také **věková struktura** cizinců vykazuje poměrně výrazné regionální odlišnosti. Vymyká se především Brno, kam přicházejí především mladí kvalifikovaní cizinci do nadnárodních společností a zůstávají slovenští absolventi místních vysokých škol. Dvě třetiny cizinců v

Brně jsou mladší 40-ti let, naopak ve věku nad 55 let je zde pouze necelých 10 %. Naopak nejvyšší podíl starších věkových skupin má okres Hodonín, kde většinu cizinců představují Slováci dojíždějící sem denně za prací. Cizinci nad 55 let zde představují téměř 20 %. Ve venkovských okresech, kam směřuje pracovní síla především do stavebnictví a zemědělství, případně zpracovatelského průmyslu jsou nejvíce zastoupeny věkové kategorie 25-39 a 40-54 let. Srovnání celkové věkové struktury cizinců a struktury dvou nejpočetnějších skupin cizinců – tedy Slováků a Ukrajinců ukazuje následující obrázek.

Obr. 44 Srovnání věkové struktury Ukrajinců, Slováků a cizinců celkem v Jihomoravském kraji k 31.12.2021

Pramen: Statistiky OKPráce, 2021

Z hlediska národnostního jednoznačně převažují občané Slovenska. Geografická blízkost, neexistence jazykové bariéry a poměrně dobrá dopravní dostupnost umožňují občanům SR uplatnění ve většině oblastí pracovního trhu. Z cizinců registrovaných Úřadem práce v Jihomoravském kraji **Slováci** představují cca 42 %. Druhou nejpočetnější skupinou jsou **Ukrajinci** (22,9 %), následují občané **Rumunska** (cca 5,2 %) a **Bulharska** (cca 4,0 %). Pokud zahrneme i cizince působící zde na živnostenská oprávnění, tak pátou nejpočetnější národností budou Vietnamci. (Podíl předchozích skupin přitom zůstává zhruba stejný.) Cizinci ze třetích zemí se koncentrují především do Brna, ve venkovských okresech je (mimo Ukrajinců) jejich počet minimální. Ještě v roce 2014 byla početná skupina pracovníků z Mongolska v okrese Blansko, kteří byli zaměstnáni především ve firmě APOS-AUTO s.r.o. Poté, co firma v roce 2015 postupně ukončila svou činnost, se na Blanensku jejich počty sice výrazně snížily, řada z nich však mezitím získala trvalý pobyt a nyní figurují i mezi uchazeči o zaměstnání.

Tab. 28 Struktura cizinců dle občanství v Jihomoravském kraji k 31.12.2021

	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	JMK
Cizinci celkem	2 203	50 427	12 201	5 567	3 202	1 902	1 701	77 203
<i>z toho</i>								
Slovensko	695	22 746	3 281	2 514	2 054	602	478	32 370
Ukrajina	513	9 423	5 106	1 135	642	484	368	17 671
Rumunsko	77	2 268	602	637	66	272	126	4 048
Bulharsko	274	1 596	613	321	53	163	65	3 085
Maďarsko	286	1 110	325	300	64	152	229	2 466
Rusko	25	1 914	263	24	12	12	22	2 272
Polsko	43	972	711	215	55	43	57	2 096
Vietnam	28	697	257	38	50	18	77	1 165
Indie	5	677	10	47	7	4	10	760
Itálie	1	601	23	14	5	1	10	655
Kazachstán	2	539	78	3	6	15	2	645
Bělorusko	5	408	92	12	29	4	13	563
Řecko		466	22	1	1			490
Mongolsko	155	142	91	8	34	4	28	462
Velká Británie	4	374	21	11	5	5	10	430
Srbsko	1	348	51	1	10	4	3	418
Německo	14	291	64	20	9	6	9	413
Španělsko	2	339	5	2		2		350
Filipíny	1	174	126	7	8	4	27	347
Francie		301	10	4	5	7	2	329
Moldavsko	7	173	50	45	13	33	6	327
Ghana	1	274	35	4		2		316
Rakousko		133	38	35	6	6	94	312
Bosna a Hercegovina		220	13		4	13		250
ostatní	64	4 241	314	169	64	46	65	4 963

Pramen: Statistiky OKPráce, 2021

Informační karty - občané EU/EHP a Švýcarska

Ke konci roku 2021 bylo Úřadem práce registrováno v Jihomoravském kraji 48,3 tis. pracovníků ze zemí Evropské unie. Největší podíl na této pracovní síle mají občané Slovenska, kterých bylo k 31.12.2021 v kraji zaměstnáno přes 30 tis. (32 370). Ti pracují kromě Brna především v příhraničních okresech Břeclav a Hodonín, kde využívají denní dojíždky do zaměstnání, a dále také na území okresu Brno-venkov. Slovenští občané jsou nejčastěji zaměstnáváni jako dělníci ve strojírenství, ve stavebnictví a zemědělství, navíc se - díky neexistenci jazykové bariéry – velmi často uplatňují rovněž v obchodě, službách a zdravotnictví. V Brně také postupně roste podíl vysoce kvalifikované pracovní síly ze

Slovenska, což je spojeno jak s vysokým počtem slovenských studentů zde na vysokých školách, kteří zde často po ukončení studia zůstávají a hledají si zaměstnání (typicky lékaři), tak s rozmachem zaměstnavatelů poskytujících služby v oblasti IT, kteří kvalifikovanou pracovní sílu stále poptávají.

Cizinci z ostatních zemí Evropské unie jsou koncentrováni především v Brně; jedná se jak o méně, tak i o vysoce kvalifikovanou pracovní sílu (programátoři, analytici a pracovníci operačních systémů, ale také učitele jazyků, obchodní zástupci či vedoucí a řídící pracovníci). Největšími zaměstnavateli těchto cizinců jsou firmy Kyndryl Client Center, s.r.o. (dříve IBM) a AT&T.

Počet v kraji registrovaných zahraničních pracovníků ze zemí EU/EHP sice v důsledku krize v první polovině roku 2009 mírně poklesl (uvolňování byli zejména agenturní pracovníci v dělnických profesích), od druhé poloviny roku 2009 však již jejich počet začal opět růst a již na konci roku 2010 byl vyšší než před počátkem krize. Nyní je jejich počet oproti roku 2008 více než trojnásobný. Po Slovácích jsou nejpočetněji zastoupeni občané Rumunska (4 048), Bulharska (3 085), Maďarska (2 466) a Polska (2 096). V průběhu roku 2021 výrazně vzrostl zejména počet Maďarů – o 529 osob, tj. o 27 %.

Informační karty cizinců třetích zemí dle § 98 Zákona o zaměstnanosti

Cizinci ze třetích zemí, kteří působí v ČR na základě zvláštních předpisů (cizinci s povolením k trvalému pobytu, vědeckí pracovníci, stáže, rodinní příslušníci občana EU apod.), jsou úřady práce také pouze registrováni a nepotřebují pracovní povolení. Jejich počet i význam na pracovním trhu rychle roste. Zejména díky poměrně snadnému způsobu získávání trvalého pobytu tak v této skupině cizinců již nepřevládají vysoce kvalifikovaní pracovníci jako v předchozích letech, ale naopak osoby s nízkou kvalifikací, pocházející z východoevropských a asijských zemí. K 31.12.2021 bylo touto formou v Jihomoravském kraji evidováno **15 156 cizinců**, tj. o 12 % více než v předchozím roce. Více než polovinu těchto cizinců v Jihomoravském kraji představují nyní Ukrajinci (51 %), početnějšími skupinami jsou ještě Rusové (10 %) a Vietnamci (6 %).

Cizinci s povolením (Zaměstnanecké karty, Modré karty a pracovní povolení)

V současné době mohou cizinci třetích zemí využít pro vstup na pracovní trh v ČR tři typy povolení, a to Zaměstnanecké karty, Modré karty a Pracovní povolení vydávaná Úřadem práce. Jejich bližší specifikace je uvedena dále.

K 31.12.2021 bylo v Jihomoravském kraji evidováno celkem **13 730** těchto dokladů. Oproti loňskému roku narostl jejich počet o 3 009, tj. o 28 %. Tato pracovní síla představuje v současné době **16 % cizinců** pohybující se na trhu práce v kraji, přičemž dvě třetiny z nich jsou Ukrajinci. Dále pak jsou početnější zastoupeni Rusové, Indové a Vietnamci.

Největší část pracovních povolení a zaměstnaneckých karet je využívána pro méně kvalifikované práce v průmyslové výrobě, stavebnictví a sezónní práce v zemědělství. Jedná se o případy, kdy ÚP není schopen nabídnout a zajistit odpovídající pracovní sílu, a to jak z důvodu objektivního nedostatku volné pracovní síly, tak z důvodů nezájmu ze strany českých uchazečů o zaměstnání (fyzicky náročná a málo placená práce).

Část cizinců z Ukrajiny i dalších východoevropských zemí působí i **v kvalifikovaných dělnických profesích** (svářeči, zámečníci, brusiči, frézaři, elektromechanici, zedníci, tesaři), které jsou na trhu práce (zejména pokud jde o strojírenské profese) trvale nedostatkové.

Vysokoškolsky kvalifikovaná pracovní síla je soustředěna především do Brna a jejími největšími zaměstnavateli jsou firmy poskytující široké spektrum služeb v oblasti informačních technologií (Kyndryl, AT&T). Důvodem zaměstnávání těchto cizinců je především nedostatečná jazyková vybavenost českých uchazečů, neboť vedle počítačové odbornosti je zde vyžadována výborná znalost minimálně jednoho světového jazyka. Z mimoevropských zemí jsou zde zaměstnání především Indové. Další cizinci působí v Brně na vysoce kvalifikovaných pozicích především jako manažeři, učitelé cizího jazyka, odborní a pedagogičtí pracovníci na vysokých školách.

Zaměstnanecké karty

V polovině roku 2014 došlo k významné změně v oblasti vydávání pracovních povolení pro cizince. Dne **24.6.2014 vstoupila v platnost novela Zákona o pobytu cizinců** a Zákona o zaměstnanosti, **kteří zavádí** nový druh povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR – **zaměstnanecké karty**. Ty spojují do jednoho dokladu pracovní povolení a povolení k pobytu a vydává je Ministerstvo vnitra. Úřad práce k vydání těchto karet vydává závazné stanovisko, posuzující možnost obsazení daného pracovního místa českými uchazeči o zaměstnání. Souhlasné stanovisko je vydáno, když úřad práce není schopen nabídnout zaměstnavateli pracovníky s odpovídající kvalifikací či zdravotním stavem a ochotou pracovat (pracovní místo je na volném trhu práce testováno po dobu 30-ti dnů).

K 31.12.2021 evidovaly úřady práce v Jihomoravském kraji **10 468 vydaných zaměstnaneckých karet**, oproti loňskému roku tak jejich počet narostl o 30,5 %.

V kompetenci Úřadu práce nadále zůstává **vydávání** a prodlužování pracovních povolení pro společníky a členy družstev a vydávání **krátkodobých pracovních povolení**. Ta jsou vydávána jednak na sezónní práce, jednak jimi zaměstnavatelé nyní řeší akutní nedostatek pracovní síly, aby překlenuli mezidobí, než získají cizince na zaměstnaneckou kartu. K 31.12.2021 pracovalo v Jihomoravském kraji na tato povolení **3 207 cizinců**. Pro vydávání nových povolení platí obdobná kritéria jako u stanovisek k zaměstnaneckým kartám. Prodlužování starších povolení pak je posuzováno zejména s ohledem na dobu, po kterou zde již žadatel žije a s ohledem na rodinné poměry. Někteří cizinci totiž nechtějí žádat o trvalý pobyt, přestože na území ČR již dlouhodobě žijí i se svými rodinami.

Modré karty

Modrá karta vydaná Českou republikou je povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího **vysokou kvalifikaci**. Cizinec, který má modrou kartu, je oprávněn:

- pobývat na území České republiky a
- pracovat na pracovním místě, na které byla modrá karta vydána, a případně toto místo za definovaných podmínek změnit.

Modrá karta tedy (obdobně jako zaměstnanecká karta) spojuje povolení k pobytu i povolení k zaměstnání.

Modrá karta se vydává pracovníkům s vyšším odborným nebo vysokoškolským vzděláním, kteří mají pracovní smlouvu nejméně na dobu jednoho roku na zákonem stanovenou týdenní pracovní dobu a sjednanou hrubou měsíční nebo roční mzdu, jejíž výše odpovídá alespoň 1,5 násobku v České republice. Platnost modré karty je na dobu výkonu zaměstnání stanovenou v pracovní smlouvě plus 3 měsíce, nejdéle však na 2 roky.

K 31.12.2021 pracovalo v Jihomoravském kraji na modré karty **55 cizinců**, z toho 46 v okrese Brno-město. Nejčastěji se jedná opět o Ukrajince.

5 Prognóza vývoje trhu práce na rok 2022

Prognózování vývoje na trhu práce je velmi obtížné i v případě relativně „spojitého“ vývoje v ekonomice. V současných podmínkách vývoje značně dynamického je to samozřejmě tím složitější. Situace na trhu práce bude odvislá jak od případného nástupu další vlny pandemie Covid 19, od reakce ekonomiky na turbulentní vývoj v oblasti trhu energií, tak i od případných politických rozhodnutí, vázaných na další nečekaný vývoj v oblasti mezinárodních vztahů.

Nezaměstnanost v ČR v letošním roce dle našeho názoru poroste v každém případě, je jen otázkou kdy a jak rychle. V důsledku nastupující energetické krize téměř jistě dojde k hospodářské recesi, která může být i značně hluboká. Růst životních nákladů výrazně sníží kupní sílu obyvatelstva, což se následně promítne v postupném snižování poptávky po zboží i službách, tedy ve snížení odbytu produkce. To nepochybně vyvolá tlak na snižování výrobních nákladů. Největší položkou těchto nákladů jsou obvykle pracovníci zdroje; bude tedy snaha jejich rozsah co nejvíce omezit. Pokud nadále bude snaha udržovat úroveň zaměstnanosti prakticky na hodnotě „plné zaměstnanosti“ vládními podpůrnými programy (Antivirus, Kurzarbeit apod.) v takové míře jako doposud, bude sice nárůst nezaměstnanosti probíhat v počátečních fázích pozvolně, ovšem pouze do té doby, než budou veřejné rozpočty vyčerpány. O to horší pak ovšem bude následný vývoj, a to jak v ekonomice, tak na pracovním trhu.

Dosud používané podpůrné programy v podstatě petrifikovaly trh práce v tom stavu, v jakém se nacházel na jaře roku 2020. Na jedné straně byla uměle udržována pracovní místa i v neperspektivních oborech, i u zaměstnavatelů, kteří by za běžných okolností (bez Covidu) ukončili činnost, na druhé straně řada perspektivních zaměstnavatelů marně poptávala vhodné pracovníky. Zůstává otázka, zda za těchto okolností může mít smysl uměle a s obrovskými náklady udržovat nezaměstnanost na úrovni, která je v mnoha regionech blízka přirozené míře nezaměstnanosti. Uchazeči vedení v současnosti v evidenci ÚP velmi často nesplňují požadavky zaměstnavatelů nejen po stránce kvalifikační, ale i z hlediska pracovní morálky, flexibility či ochoty pracovat za nabízenou mzdu. Zaměstnavatelé proto situaci řeší importem pracovní síly ze zahraničí.

Poptávka po zahraniční pracovní síle v ČR již řadu let silně deformuje obraz trhu práce. Vzhledem k složitým a zdlouhavým administrativním procesům při vyřizování zaměstnaneckých karet stále rostou počty evidovaných tzv. „volných“ pracovních míst, přestože reálně tato místa českým uchazečům o zaměstnání nabízet nelze.

Velmi výrazným způsobem se na rozsahu a struktuře nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji (jako ostatně všude v ČR) mohou projevit dopady konfliktu ve východní Evropě. A to jak v důsledku očekávané migrace pracovní síly, tak – a to zřejmě ještě mnohem závažněji – v důsledku dopadů tohoto konfliktu na ekonomiku ČR. Tento vývoj ovšem prognózovat v současné době nelze.

Lze předpokládat, že v případě scénáře značně pozitivního se nezaměstnanost v Jihomoravském kraji meziročně zvýší (dle velmi hrubého odhadu) o cca 15 procent, tedy k 31.12.2022 na cca 38 tis. osob. V případě scénáře pesimistického ovšem bude celkový nárůst nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji ještě podstatně vyšší.

S rostoucí nezaměstnaností bude také stále obtížnější dosáhnout vhodného pracovního uplatnění u některých skupin osob (věkových, vzdělanostních, zdravotních i profesních), u nichž je možnost podávat běžný pracovní výkon ztížena z objektivních důvodů (uchazeči starší 50-ti let, osoby pečující o děti do 15 let věku, občané zdravotně postižení). Počet uchazečů z těchto skupin pravděpodobně výrazně poroste a bez podpory Úřadu práce z kapitoly aktivní politiky zaměstnanosti bude jejich uplatnění v rostoucí konkurenci velmi obtížné.

K nejobtížněji uplatnitelným skupinám uchazečů budou v Jihomoravském kraji nadále patřit zejména nekvalifikovaní a dlouhodobě nezaměstnaní uchazeči, u nichž jednak došlo ke ztrátě pracovních návyků a jednak dosažitelný pracovní výdělek není pro ně dostatečně motivující v poměru k pobíraným sociálním dávkám, případně jsou navíc zatíženi exekucemi a o legální pracovní příjmy proto nemají zájem. Na volném trhu práce jsou prakticky neuplatnitelní, avšak řešení tohoto problému není v možnostech Úřadu práce a aktivní politiky zaměstnanosti. Nutná je změna legislativy, systému sociálních dávek i systému práce s touto skupinou.

6 Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2021

Realizaci aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2021 nadále ovlivňovala pandemie Covid 19. Zhoršená epidemická situace negativně ovlivnila zájem zaměstnavatelů o vstup do některých projektů ESF, pouze omezeně bylo možné realizovat v prezenční formě poradenství a rekvalifikace. Zároveň bylo nutné i v roce 2021 zabezpečit fungování cíleného programu Antivirus, jehož realizace pokračovala až do konce roku. V červnu navíc postihlo okresy Břeclav a Hodonín tornádo, a na pomoc postiženým zaměstnavatelům byl velmi rychle připraven a realizován cílený program Tornádo.

Na aktivní politiku zaměstnanosti bylo v roce 2021 vynaloženo celkem 3 200,3 mil. Kč, z čehož ovšem **přes 90 % (2 954,1 mil. Kč) připadlo na program Antivirus.** Na klasickou aktivní politiku zaměstnanosti, tzn. nástroje **na podporu uchazečů a zájemců o zaměstnání,** bylo vynaloženo **194,9 mil. Kč.** V rámci aktivní politiky zaměstnanosti je dále financován projekt *Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců (POVEZ II)*, na který bylo v roce 2021 vynaloženo 22,8 mil. Kč, a *Systémové individuální projekty (SIP)* zaměřené na rozvoj služeb zaměstnanosti. Mimořádným výdajem roku 2021 bylo 27,3 mil. Kč. vynaložených v rámci programu *Tornádo* na podporu zaměstnavatelů postižených tornádem, které v červnu zasáhlo okresy Hodonín a Břeclav. Objem prostředků vynaložených na APZ byl oproti minulému roku vyšší o cca 1 mld Kč, a to zejména díky programu Antivirus, na který bylo v roce 2021 vynaloženo ještě o 951 mil. Kč více než v roce 2020.

Z hlediska zdrojů financování bylo 2 855,3 mil. Kč vynaloženo ze státního rozpočtu (včetně národního podílu v projektech ESF-OPZ), z prostředků EU pak 345,0 mil. Kč. Základní přehled čerpání dle zdroje a účelu financování podává následující tabulka.

Tab. 29 Prostředky vynaložené na APZ v roce 2021 v Jihomoravském kraji dle zdroje a účelu financování

Náklady na APZ 2021	CELKEM	Národní APZ	Projekty ESF
klasická APZ	194 874 050	74 624 549	120 249 501
Program TORNÁDO	27 262 790	27 262 790	0
Program ANTIVIRUS	2 954 102 898	2 676 300 214	277 802 684
POVEZ II	22 802 859	0	22 802 859
Projekty OPZ - SIP	1 236 203	0	1 236 203
CELKEM	3 200 278 800	2 778 187 553	422 091 247
<i>z toho</i>			
národní podíl (Kč)	2 855 263 299	2 778 187 553	77 075 746
evropský podíl (Kč)	345 015 501	0	345 015 501

Pramen: Ekonomické oddělení KrP Brno 2021

Realizace aktivní politiky zaměstnanosti byla v roce 2021 ve všech okresech Jihomoravského kraje prováděna v souladu s Instrukcí MPSV 1/2019 a Směrnicí GŘ 4/2019 *Postup Úřadu práce ČR při realizaci nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti a zaměstnávání OZP* v platném znění. V souladu s těmito vnitřními řídicími akty byly příspěvky z APZ podpořeny přednostně kategorie uchazečů o zaměstnání znevýhodněných na trhu práce: dlouhodobě evidovaní uchazeči, uchazeči do 25 let a nad 50 let věku, ženy vracející se na trh práce po rodičovské dovolené, osoby pečující o děti do 10 let věku, osoby se zdravotním postižením a uchazeči, kterým je třeba věnovat zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání. Z nástrojů APZ byly vzhledem ke struktuře nezaměstnaných a dle nastavených priorit v čerpání národních prostředků nejvíce využívány veřejně prospěšné práce. V oblasti podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením bylo preferováno jejich umístění na otevřeném trhu práce, v odůvodněných případech byl poskytnut příspěvek na zřízení pracovního místa pro OZP. Při poskytování příspěvků na podporu zaměstnávání OZP byla preferována podpora vzniku nových pracovních míst.

Tab. 30 Prostředky vynaložené na jednotlivé nástroje APZ v roce 2021 v Jihomoravském kraji

Nástroj	CELKEM	národní APZ	Projekty ESF NIP	Projekty ESF RIP
Rekvalifikace	9 692 670	15 561	8 472 083	1 205 026
Poradenství	887 997	12 947	743 346	131 704
Veřejně prospěšné práce	89 949 277	60 796 393	29 152 884	0
SÚPM vyhrazená + sdílená	81 984 330	2 596 375	14 304 765	65 083 190
SÚPM -SVČ	5 870 499	5 870 499	0	0
CHPM-zřízení prac. místa pro OZP	4 710 000	4 710 000	0	0
CHPM - příspěvek na provoz	163 800	163 800	0	0
Příspěvek na dojíždění	312 051	312 051	0	0
Překlenovací příspěvek	113 740	113 740	0	0
Celkem	193 684 365	74 591 366	52 673 079	66 419 920

Pramen: Ekonomické oddělení KrP Brno, 2021

V rámci aktivní politiky zaměstnanosti bylo v Jihomoravském kraji **v roce 2021 nově** vytvořeno celkem 1 734 pracovních míst, z toho 866 VPP, 701 SÚPM vyhrazených, 118 SÚPM-SVČ a 49 pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením. Na tato místa bylo **umístěno 1 683 uchazečů** o zaměstnání (866 VPP, 630 SÚPM vyhrazených, 118 SÚPM-SVČ, 69 CHPM pro OZP). Celkem **929 osob bylo zařazeno do rekvalifikací a 294 osob bylo podpořeno dalšími nástroji** (příspěvek na dojíždění využilo 49 uchazečů, do externích poradenských aktivit bylo zařazeno 236 osob, překlenovací příspěvek využily 4 osoby a nově bylo poskytnuto 5 příspěvků na provoz CHPM).

Intenzita a struktura využití nástrojů APZ v jednotlivých okresech závisí jak na úrovni nezaměstnanosti, tak na charakteru území. V okresech s vysokou úrovní nezaměstnanosti

bývá intenzivnější tvorba pracovních míst, v okresech s nezaměstnaností nižší bývají naopak více využívány rekvalifikace. Realizaci rekvalifikací však v roce 2021 stále ještě ovlivňovala pandemie. Pokud se jedná o samotná pracovní místa, pouze v okrese Znojmo výrazně převažovala tvorba míst v rámci VPP, v ostatních okresech byl poměr VPP a SÚPM víceméně vyrovnaný.

Tab. 31 Počet osob podpořených nástroji APZ v roce 2021 (nově od počátku roku)

	Veřejně prospěšné práce	Společensky účelná pracovní místa	Rekvalifikace	Ostatní nástroje	Celkem
Blansko	58	88	80	30	256
Brno-město	165	135	281	126	707
Brno-venkov	98	139	141	5	383
Břeclav	86	53	92	29	260
Hodonín	153	154	179	76	562
Vyškov	74	81	104	56	315
Znojmo	232	98	52	41	423
Jihomoravský kraj	866	748	929	363	2 906

Pramen: Statistiky OKpráce, 2021

Tab. 32 Ostatní nástroje (z tab. 31) využité v roce 2021 – počet nově podpořených osob

	CHPM zřízená	Příspěvek na provoz pracovního místa pro OZP	příspěvek na dojížděku	Poradenství (externí)	Překlenovací příspěvek	ostatní nástroje celkem
Blansko	0	0	7	23	0	30
Brno-město	56	1	1	68	0	126
Brno-venkov	0	0	3	2	0	5
Břeclav	10	4	3	12	0	29
Hodonín	3	0	13	59	1	76
Vyškov	0	0	22	31	3	56
Znojmo	0	0	0	41	0	41
Jihomoravský kraj	69	5	49	236	4	363

Pramen: Statistiky OKpráce, 2021

6.1 Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2021

Veřejně prospěšné práce

Celkem bylo v rámci VPP **vytvořeno 866 pracovních míst**, nejvíce v okresech Znojmo (222), Hodonín (153) a Brno-město (150). Na tato místa bylo **umístěno 711 uchazečů**. Ve srovnání s rokem 2020 vzrostl počet vytvořených míst o 169, tedy o čtvrtinu, počet umístěných uchazečů pak vzrostl o 155.

Celkové náklady na VPP dosáhly v roce 2021 téměř **90 mil. Kč** (89 949 277 Kč).

Většina míst VPP byla financována z národních zdrojů. **Z národní APZ** bylo podpořeno **666 míst** (umístěno 674 uchazečů), výše nákladů činila **60,8 mil. Kč** (60 796 393 Kč).

V rámci Národního individuálního projektu *Podpora zaměstnanosti dlouhodobě evidovaných uchazečů (NIP - PDU)*, který je financován z ESF, bylo vytvořeno **200 pracovních míst**, na která bylo umístěno 192 uchazečů. Výše nákladů činila **29,2 mil. Kč** (29 152 884 Kč).

Nástroj veřejně prospěšné práce je využíván především pro časově omezené umístování dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání s nižší kvalifikací, u kterých je důležitá obnova pracovních návyků. VPP jsou vytvářeny ve spolupráci s městskými a obecními úřady, také v neziskové sféře a charitativních organizacích, zájem o vytváření VPP mají i základní a mateřské školy jako příspěvkové organizace měst a obcí. Počty vytvářených VPP jsou podmíněny zájmem obcí tato místa zřizovat. Ve větších městech je dlouhodobě zájem o něco nižší než v menších obcích, ale ve městě Brně se zájem především větších městských částí udržuje dlouhodobě na vysoké úrovni. V menších obcích je o tento nástroj mezi starosty stále velký zájem, obce využívají VPP především na úklid a údržbu veřejných prostranství a údržbu zeleně. Na tento nástroj jsou umístováni výhradně uchazeči evidovaní déle než 12 měsíců, upřednostňováni jsou klienti v hmotné nouzi.

Realizace v jednotlivých okresech:

Blansko:

V roce 2021 bylo vytvořeno **61 pracovních míst** (36 z národní APZ, 25 v PDU), na která bylo umístěno 58 uchazečů o zaměstnání. Ve srovnání s předchozím rokem zůstal počet vytvořených míst i umístěných uchazečů zhruba na stejné úrovni (počet míst klesl o 3, počet umístěných uchazečů o 5).

Vytváření a zejména obsazování vytvořených míst na VPP vhodnými uchazeči bylo stejně jako v předchozím roce ovlivněno situací na trhu práce – tzn. relativně nízkým podílem nezaměstnaných osob, počtem nabízených volných pracovních míst, a především množstvím disponibilních finančních prostředků. Úřad práce se v souladu se situací na

regionálním trhu práce a strategiemi snažil vytváření míst korigovat a následně vytvořená místa obsazovat především uchazeči na hmotné nouzi nebo dlouhodobě evidovanými uchazeči.

Brno-město:

V roce 2021 bylo vytvořeno **150 pracovních míst** (124 z národní APZ, 26 v PDU), na která bylo **umístěno 165 uchazečů** o zaměstnání. Ve srovnání s předchozím rokem zůstal počet vytvořených míst i umístěných uchazečů zhruba na stejné úrovni (počet míst vzrostl o 5, počet umístěných uchazečů o 12).

V podmínkách města Brna je nástroj VPP nezastupitelnou a často jedinou možností uplatnění pro klienty pocházející ze sociálně vyloučených lokalit, kterých je v Brně nejvíce z celého kraje. Největší počty míst jsou vytvářeny v městské části Brno – střed a Brno – sever, kde jsou nejvíce zastoupené sociálně vyloučené lokality, a také v Diecézní charitě a v Zoologické zahradě Brno. Nedaří se však plně obsazovat všechna vytvořená místa, protože řada klientů pobírající dávky hmotné nouze nemá zájem o VPP z obavy ze ztráty nároku na dávky a následného poklesu příjmů.

Brno-venkov:

V roce 2021 bylo vytvořeno **96 pracovních míst** (85 z národní APZ, 11 v PDU), na která bylo umístěno 98 uchazečů o zaměstnání. Ve srovnání s předchozím rokem zůstal počet vytvořených míst i umístěných uchazečů zhruba na stejné úrovni (počet míst klesl o 5, počet umístěných uchazečů o 5).

V roce 2021 probíhala realizace VPP plynule a bez větších problémů, a to i přes přetrvávající složitou situaci ovlivněnou pandemií Covid-19. Pandemie neměla vliv na zájem o VPP ze strany obcí.

Břeclav:

V roce 2021 bylo vytvořeno **110 pracovních míst** (57 z národní APZ, 53 v PDU), na která bylo umístěno 86 uchazečů o zaměstnání. Ve srovnání s předchozím rokem zůstal počet vytvořených míst zhruba na stejné úrovni (počet míst vzrostl o 6), počet umístěných uchazečů však klesl o 18.

Příspěvky na vytvoření pracovních příležitostí v rámci VPP byly ve většině případů poskytovány obcím a městům na pracovní pozice „Dělník na úklid a údržbu obce, města“ a „pomocný sociální asistent“. V šesti případech byli zaměstnavateli příspěvkové organizace případně společnosti zajišťující pro obce úklid a údržbu obecního majetku. Tři dohody byly ukončeny předčasně, neboť se nepodařilo nalézt vhodné uchazeče.

Na Břeclavsku je nižší nezaměstnanost oproti celostátnímu průměru a již delší dobu je problém obsadit vytvořená pracovní místa vhodnými uchazeči. Ti, kteří splňují kritéria pro zařazení na VPP, z velké většiny nevyhovují požadavkům zaměstnavatelů z důvodu životní situace (různé závislosti, nespolehlivost apod.) a hendikepů (zejména zdravotní omezení).

V průběhu roku došlo k navýšení finančních prostředků a prodloužení doby trvání projektu PDU. Díky této skutečnosti bylo možno obcím v případě jejich zájmu vyjít vstříc v prodloužení dohod o 1 měsíc, tedy do 30. listopadu.

Hodonín:

V roce 2021 bylo vytvořeno **153 pracovních míst** (131 z národní APZ, 22 v PDU), na která bylo umístěno 153 uchazečů o zaměstnání. Ve srovnání s předchozím rokem vzrostl počet vytvořených míst o 54.

V roce 2021 i přes pokračující pandemii bylo možno sjednat více pracovních míst na VPP než v roce předchozím. Obce i města nadále upřednostňovaly uchazeče, kteří již na VPP pracovali, avšak nebylo jim to vždy umožněno, proto se nedařilo rozpočet čerpat dle předpokladu. Dohody z národního zdroje byly uzavírány na dobu 6 měsíců, na podzim byly na žádost zaměstnavatelů prodlouženy do 30.11.2021. **V červnu byla část rozpočtu z VPP byla přesunuta na program Tornádo.**

Vyškov:

V roce 2021 bylo vytvořeno **74 pracovních míst** (43 z národní APZ, 31 v PDU), na která bylo umístěno 74 uchazečů o zaměstnání. Ve srovnání s předchozím rokem vzrostl počet vytvořených míst o 14.

Relativně nízká nezaměstnanost v okrese (pod průměrem ČR) vede k tomu, že v evidenci zůstávají vesměs uchazeči s kombinací různých hendikepů a část uchazečů je proto na VPP zařazována opakovaně. Pro opakované zařazení je obecně důvodem nedostatečná kvalifikace či jiné chybějící kompetence. Vždy však dochází k důslednému individuálnímu posouzení jednotlivých uchazečů a jejich možností uplatit se na jiných volných pozicích na trhu práce.

Faktorem ovlivňujícím čerpání prostředků byla skutečnost, že v evidenci uchazečů o zaměstnání je hodně osob se zdravotním omezením. Z toho plyne větší nemocnost po nástupu na VPP a tím nečerpání příspěvku v očekávaném objemu.

Znojmo:

V roce 2021 bylo vytvořeno **222 pracovních míst** (190 z národní APZ, 32 v PDU), na která bylo umístěno 232 uchazečů o zaměstnání. Ve srovnání s předchozím rokem **vzrostl počet vytvořených míst o 98, tj. o 79 %** a dostal se tak zpátky na úroveň roku 2019.

Na okrese Znojmo je o veřejně prospěšné práce velký zájem, hlavně ze strany městských a obecních úřadů. Přestože v roce 2021 bylo v okrese Znojmo vytvořeno téměř o sto pracovních míst více, nebyly schváleny všechny požadavky, a to jak z důvodu finančních, tak z důvodu nedostatku vhodných uchazečů o zaměstnání.

Dohody v rámci národní APZ se začaly uzavírat až od měsíce dubna a to na 6 měsíců, poté byla možnost prodloužení do listopadu, což většina obcí uskutečnila.

Společensky účelná pracovní místa vyhrazená u zaměstnavatele

Nástroj společensky účelné pracovní místo vyhrazené je využíván pro umístění uchazečů, jejichž uplatnění nelze zajistit jiným způsobem. Preferována jsou místa umožňující získání nových odborných kompetencí pro další uplatnění na trhu práce. Prioritně jsou zařazováni uchazeči o zaměstnání s kumulovanými handicapami. V roce 2021 byla SÚPM vyhrazená financována převážně ze zdrojů ESF (96,8 %). Realizované projekty v rámci svých cílových skupin pokrývají širokou škálu znevýhodněných uchazečů, takže uchazeči jsou přednostně zařazováni právě do těchto projektů.

Celkové náklady na SÚPM vyhrazená dosáhly v roce 2021 **81,8 mil. Kč** (81 799 916 Kč), z toho 65,1 mil. Kč bylo vynaloženo v rámci projektů RIP, 14,1 mil. Kč v rámci projektů NIP a 2,6 mil. Kč z národní APZ.

Tab. 33 Počet vytvořených SÚPM a umístěných uchazečů v roce 2021 (nově od počátku roku)

	SÚPM vyhrazená						Vytvořená pracovní místa NIP - OUT		Sdílená pracovní místa NIP		CELKEM	
	národní		NIP-PDU		RIP		vytvořená místa	umístění uchazeči	vytvořená místa	umístění uchazeči	vytvořená místa	umístění uchazeči
	vytvořená místa	umístění uchazeči	vytvořená místa	umístění uchazeči	vytvořená místa	umístění uchazeči						
Blansko	3	3	19	19	47	47	2	2	0	0	71	71
Brno-město	2	2	15	15	106	101	10	10	0	0	133	128
Brno-venkov	43	41	11	9	39	39	13	13	5	3	111	105
Břeclav	1	1	12	11	20	21	7	3	0	0	40	36
Hodonín	0	0	36	23	138	100	7	7	8	2	189	132
Vyškov	4	4	15	15	45	43	6	6	2	2	72	70
Znojmo	0	0	21	21	58	62	6	5	0	0	85	88
Jihomoravský kraj	53	51	129	113	453	413	51	46	15	7	701	630

Pramen: Statistiky OKpráce, 2021

Celkem bylo v kraji v roce 2021 **vytvořeno 701 pracovních míst** a na ně **umístěno 630 uchazečů a zájemců** o zaměstnání. Vedle národní APZ, projektu NIP-PDU a čtyř regionálních projektů (RIP Život bez bariér v JmK, RIP Šance pro rodiče v JmK, RIP Záruky pro mladé v JmK a RIP 50+ v JmK) jsou v roce 2021 **nově realizovány projekty Outplacement a Flexi** (NIP-OUT, NIP-Flexi), v rámci nichž jsou také vytvářena SÚPM vyhrazená. Tyto nové projekty jsou sledovány samostatně a blíže popsány v kapitole Projekty ESF.

V rámci Regionálních individuálních projektů ESF bylo vytvořeno **453 míst** a **umístěno 413 uchazečů**, z toho 130 míst (a 60 umístěných) bylo v rámci projektu „Záruky pro mladé“, výše nákladů dosáhla celkem 65,1 mil. Kč.

V rámci projektu NIP – PDU bylo vytvořeno **129 pracovních míst** a umístěno 113 uchazečů.

V rámci národní APZ bylo v roce 2021 vytvořeno **53 pracovních míst**, tzn. méně než desetina nově podpořených míst. Umístěno na ně bylo 51 uchazečů a výše nákladů činila **2,6 mil. Kč**.

Zájem zaměstnavatelů o využití příspěvku na SÚPM vzhledem k situaci na trhu práce zasaženém pandemií ve srovnání s rokem 2020 opět vzrostl. Nejvíce míst bylo vytvořeno v okresech Hodonín a Brno-město.

Realizace v jednotlivých okresech (národní + PDU + RIP), Projekty OUT a Flexi jsou popsány samostatně

Blansko:

V roce 2021 bylo vytvořeno **69 pracovních míst** (z toho **47 v projektech RIP**). Ve srovnání s předchozím rokem vzrostl počet vytvořených míst dvojnásobně (v roce 2020 to bylo pouze 34 míst).

S ohledem na situaci na trhu práce, nízký podíl nezaměstnaných a nabídku volných pracovních míst v mnoha profesích, bylo vytváření nových pracovních míst finančně podporováno prioritně prostřednictvím projektů financovaných z Evropského sociálního fondu, zejména z projektu NIP PDU a RIP.

Brno-město:

V roce 2021 bylo vytvořeno **123 pracovních míst** (z toho **106 v projektech RIP**). Oproti roku 2020 vzrostl počet vytvořených míst o 17, tj. o 16 %.

Tento nástroj je využíván pro umístění uchazečů, kterým nelze zajistit uplatnění jiným způsobem. Přednostně jsou pro realizaci tohoto nástroje využívány regionální individuální projekty a projekt PDU. Zájem zaměstnavatelů byl v roce 2021 vysoký, hlavně o projekt PDU, kde je vyšší částka měsíčního příspěvku než v národní APZ.

Brno-venkov:

V roce 2021 bylo vytvořeno **93 pracovních míst** (z toho **43 v národní APZ** a **39 v projektech RIP**). Ve srovnání s předchozím rokem vzrostl počet vytvořených míst o 38, tj. o 69 %.

Nejvýraznějším faktorem ovlivňujícím realizaci byla přetrvávající covidová situace, přesto se podařilo počet vytvořených míst výrazně navýšit.

Břeclav:

V roce 2021 bylo vytvořeno **33 pracovních míst** (z toho **20 v projektech RIP**). Ve srovnání s předchozím rokem počet vytvořených míst mírně vzrostl (nárůst o 4 místa).

Příspěvek je poskytován zaměstnavatelům na uchazeče o zaměstnání, kterým nelze zajistit uplatnění na TP jiným způsobem s tím, že prioritu má pracovní poměr uzavřený na dobu neurčitou.

Hodonín:

V roce 2021 bylo vytvořeno **174 pracovních míst** (z toho **138 v projektech RIP**). Ve srovnání s předchozím rokem vzrostl počet vytvořených míst o 36, tj. o 26 %.

Obdobně jako v roce 2020 pokračoval i v roce 2021 trend realizace tohoto nástroje pouze z OPZ, neboť závazky z dohod financované čistě z národních prostředků ovlivňují financování v následujícím roce.

Vyškov:

V roce 2021 bylo vytvořeno **64 pracovních míst** (z toho **45 v projektech RIP**). Ve srovnání s předchozím rokem vzrostl počet vytvořených míst o 37, tj. na více než dvojnásobek.

Relativně nízký počet vytvářených míst v rámci NIP-PDU je zapříčiněn tím, že uchazeči spadající do cílové skupiny projektu jsou často součástí jiného projektu, nesplňují požadavky zaměstnavatele anebo je jim v současné době vystavena dočasná neschopnost uchazeče o zaměstnání. Navíc uchazečům, kteří jsou v evidenci déle než 24 měsíců je často přiznána invalidita prvního nebo druhého stupně, pracovních míst pro tyto osoby je málo a často za podmínek, které tyto osoby nemohou splnit. Pokud i přes hendikep zaměstnavatel projeví zájem, přeje si nástup ihned a bez příspěvku, vzhledem k tomu, že je zde předpoklad čerpání § 78a.

Znojmo:

V roce 2021 bylo vytvořeno **79 pracovních míst** (z toho **58 v projektech RIP**). Ve srovnání s předchozím rokem zůstal počet vytvořených míst na téměř stejné úrovni (nárůst o 3 místa), avšak zvýšil se podíl míst v PDU.

V roce 2021 bylo postupováno dle směrnice GŘ č.4/2019 a doporučení financovat SÚPM přednostně z prostředků ESF. Na základě individuálního posuzování se nám vždy podařilo umístění jednotlivých uchazečů do konkrétních projektů. Ve všech případech byly žádosti realizovány z prostředků ESF – projektů RIP a NIP.

Společensky účelná pracovní místa zřízená zaměstnavatelem

Společensky účelná pracovní místa zřízená jsou nástrojem, kterého zaměstnavatelé příliš často nevyužívají. Zaměstnavatelé raději volí bezpečnější formu příspěvku, a to příspěvku do mzdy (SÚPM vyhrazená). Vzhledem k tomu, že výše příspěvku na mzdové náklady je srovnatelná s výší příspěvku na zřízení, mnohdy i vyšší, není tento nástroj využíván a zaměstnavatelé nová místa nezřizují. **V roce 2021 nebyl tento nástroj v JMK využit.**

Společensky účelná pracovní místa zřízená za účelem zahájení samostatné výdělečné činnosti

V roce 2021 bylo **nově zřízeno 118 pracovních míst**. Ve srovnání s rokem 2020 vzrostl počet vytvořených míst o 59, tedy na dvojnásobek.

Náklady na SÚPM-SVČ byly hrazeny pouze z národních prostředků a činily za rok 2021 celkem **5,9 mil. Kč** (5 870 499 Kč).

Příspěvky z APZ na zahájení samostatné výdělečné činnosti (SÚPM – SVČ) slouží uchazečům k částečnému krytí nákladů potřebných k zahájení podnikání. Jedná se o významnou pomoc v případech, kdy pro uchazeče není na trhu práce vhodné volné místo, ale jeho kvalifikace umožňuje, aby si své budoucí pracovní místo vytvořil sám. Z hlediska oblastí činností se zájem o zahájení SVČ s pomocí příspěvku od Úřadu práce se ve srovnání s předchozími léty příliš nezměnil. Nejčastěji uchazeči směřují svoji činnost do oblasti služeb (zejména osobní služby, např. kosmetika, manikúra, pedikúra, modeláž nehtů), o něco méně do oblasti řemesel. I přes pečlivé posuzování podnikatelských záměrů je někdy při průběžných kontrolách zjišťováno porušení dohod, zejména nenahlášení změny provozovny, nenahlášené předčasné ukončení činnosti, čerpání příspěvku v rozporu se schválenými nákladovými položkami.

Nejvíce byl tento nástroj v roce 2021 využit v okrese Brno-venkov, kde vzniklo 29 % míst celého kraje.

Realizace v jednotlivých okresech:

Blansko:

V roce 2021 bylo vytvořeno **17 pracovních míst**, což je třikrát více než v roce 2020.

Bylo podáno celkem 19 žádostí o příspěvek a schváleno 17. Žádosti byly posuzovány podle kvality podnikatelského záměru a oboru činnosti s ohledem na udržitelnost podnikání. Hlavní podmínkou pro schválení žádostí byla kumulace výrazných handicapů pro uplatnění na trhu práce.

Brno-město:

V roce 2021 bylo vytvořeno **7 pracovních míst**, tedy o 2 méně než v minulém roce.

Zájem o zahájení SVČ s pomocí příspěvku od Úřadu práce stále směřuje nejčastěji do oblasti osobních služeb (kosmetika, manikúra, pedikúra, modeláž nehtů) a obchodu. Od poloviny roku byl zaznamenán zvýšený zájem o uvedený příspěvek, ale někteří uchazeči nesplňovali základní podmínky (např. již podnikali ve stejném oboru v minulosti).

Brno-venkov:

V roce 2021 bylo vytvořeno **34 pracovních míst**. Ve srovnání s předchozím rokem **vzrostl počet vytvořených míst** více než trojnásobně (10 míst v roce 2020). Výše vynaložených

prostředků činila 1 918 000 Kč. Zájem byl o zahájení podnikatelské činnosti zejména ve službách (kadeřnice, kosmetičky), dále pak administrativní práce z domova nebo například truhlářství.

Břeclav:

V roce 2021 bylo vytvořeno pouze **17 pracovních míst**, tedy 4x více než vloni.

S ohledem na nízkou míru nezaměstnanosti, omezené finanční prostředky a negativní dopady pandemie COVID-19 se jedná o největší podporu tohoto nástroje APZ od roku 2018. Z uvedeného počtu bylo 12 uchazečů podpořeno v rámci „Pilotního projektu KPPP“ v období posledního čtvrtletí roku 2021 („KPPP“ = Komplexní program podpory uchazečů o zaměstnání se zájmem o podnikání).

Z pohledu zaměření vybraných činností podnikatelských záměrů měly největší zastoupení řemeslné živnosti (10) – zednictví, opravy vozidel, montáže a opravy el. zařízení, pokrývačství a tesařství, kadeřnictví; dále volné živnosti (5) – úklidové služby, fotografické služby, výroba a prodej textilií a oděvů; vázané živnosti byly zastoupeny ve 2 případech (masérské služby, provádění staveb).

Hodonín:

V roce 2021 bylo vytvořeno **22 pracovních míst**, tedy téměř stejný počet jako v loňském roce.

Bylo podáno 23 žádostí o příspěvek na zřízení společensky účelného pracovního místa uchazečem o zaměstnání za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti. 1 žádost byla zamítnuta. Celkově bylo do začátku podnikání podpořeno 22 uchazečů (z toho 7 uchazečů do 30 let a 0 uchazečů OZP) a vyplaceno bylo celkem 905 000,- Kč. Průměrná výše příspěvku na osobu činila 43 095,- Kč. Nejčastěji jsou podporované řemeslné činnosti, dále služby a obchodní činnost.

Vyškov:

V roce 2021 bylo vytvořeno **11 pracovních míst**, tedy téměř 3x více než v minulém roce (v roce 2020 pouze 4 místa).

V roce 2021 došlo k mírnému nárůstu počtu podaných žádostí na zřízení společensky účelného pracovního místa pro výkonu SVČ oproti roku 2020. Bylo podáno 11 žádostí o příspěvek na zřízení společensky účelného pracovního místa pro výkonu SVČ. ÚP podpořil vznik všech 11 míst. Vynaložené finanční prostředky byly ve výši 731 tisíc Kč. V 8 případech se jednalo o ženy pečující o dítě do 10 let věku, starší 50 let nebo dlouhodobě nezaměstnané.

Znojmo:

V roce 2021 bylo vytvořeno **10 pracovních míst**. Ve srovnání s předchozím rokem je to nárůst více než dvojnásobný (v roce 2020 pouze 4 místa).

V roce 2021 bylo podáno 14 žádostí, zamítnuty byly 2 žádosti, jedna žadatelka nepodepsala již schválenou dohodu. Uzavřeno bylo tedy 10 dohod. Celková částka vyplacená na tento nástroj byla 330 000 Kč, průměrný příspěvek byl 33 000 Kč. Žadatele podnikají převážně ve službách.

Překlenovací příspěvek

Překlenovací příspěvek je poskytován uchazečům o zaměstnání, kteří zahájili samostatnou výdělečnou činnost. Je poskytován na úhradu provozních nákladů na dobu nejdéle 5-ti měsíců. **V roce 2021 využily tohoto příspěvku v Jihomoravském kraji 4 osoby** (3 v okrese Vyškov, jedna v okrese Hodonín), náklady činily 113 740 Kč. Příspěvek je poskytován z národních zdrojů.

Zřízení pracovního místa pro OZP (osoby zdravotně postižené)

V roce 2021 bylo **nově zřízeno 49 pracovních míst pro OZP**. Příspěvek na zřízení pracovních míst pro OZP byl poskytnut z národních zdrojů v celkové částce **4,7 mil. Kč** (4 710 000 Kč).

Celkový počet zřízených míst pro OZP (včetně míst zřízených v předchozích letech) byl ke konci roku **122**. Umístěno na těchto místech bylo ke 31.12.2021 celkem 101 uchazečů. Nově v průběhu roku bylo v roce 2021 umístěno 69 uchazečů.

Ve srovnání s rokem 2020 došlo k navýšení zájmu zaměstnavatelů o tento příspěvek. Při výběru vhodných uchazečů nabízejí kontaktní pracoviště zaměstnavatelům možnost realizovat výběrová řízení v prostorách úřadu, což se velmi osvědčuje. Zároveň využívají zaměstnavatelé možnosti vybírat si zaměstnance i řad OZP mimo evidenci ÚP, což tento nástroj umožňuje.

Dlouhodobě přes 70 % zřizovaných míst pro OZP připadá na okres Brno-město, rovněž v roce 2021 vznikla většina (33) míst v Brně. Dalších 13 míst vzniklo v okrese Břeclav, kde požádali o příspěvek na zřízení chráněného pracovního místa pro OZP 3 zaměstnavatelé, z nichž jeden byl z volného trhu práce.

Příspěvek na provoz pracovního místa pro OZP a OZP-SVČ

Příspěvkem na provoz pracovního místa pro OZP a OZP-SVČ bylo v roce 2021 nově **podpořeno 5 OZP**. Celková výše příspěvku v roce 2021 činila 163,8 tis. Kč. Podpořena byla 4 pracovní místa v okrese Břeclav (profese pradáček/prádlena) a jedno místo v Brně pro OZP-SVČ.

Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce

Tento příspěvek není sice přímo součástí APZ, je však zdaleka nejvíce využívaným nástrojem podpory zaměstnávání OZP, proto jej zde zmiňujeme.

Poskytnutí **příspěvku dle § 78a** je podmíněno účinností dohody o uznání zaměstnavatele za zaměstnavatele na chráněném trhu práce. Chráněný trh práce je tvořen zaměstnavateli zaměstnávajícími více než 50 % OZP z celkového počtu svých zaměstnanců, kteří mají zároveň uzavřenou s ÚP ČR dohodu o uznání dle § 78 ZoZ. Během roku 2021 bylo v kraji uzavřeno celkem **425** dohod o uznání zaměstnavatele za zaměstnavatele na chráněném trhu práce, vyšší počet byl vyvolán povinností zaměstnavatelů požádat po 3 letech o opětovné uzavření dohody o uznání za zaměstnavatele na CHTP. Celkem platných dohod ke 31.12.2021 bylo 527, z toho téměř polovina (237) připadala na Brno-město. Příspěvky těmto zaměstnavatelům jsou vypláceny **mimo rozpočet APZ**.

Podpora regionální mobility – příspěvek na dojížděku

V roce 2021 bylo podáno 67 žádostí o **příspěvek na dojížděku, podpořeno bylo 49 uchazečů o zaměstnání**. Výše vynaložených prostředků v roce 2021 činila 312 tis. Kč (312 051 Kč). Příspěvek je poskytován z národních zdrojů.

V průběhu roku 2021 počet podaných žádostí i počet podpořených uchazečů mírně klesl. Nejvíce klientů využilo příspěvek v okresech Vyškov (22) a Hodonín (13 osob), naopak v okrese Znojmo nebyl využit vůbec.

Nejčastější dojížděková vzdálenost byla 10-25 km (22 případů), následně pak 25-50 km (13 případů), vzdálenost nad 50 km se vyskytla v 6-ti případech. Nejčastěji byl příspěvek poskytnut na dobu 6 měsíců (20 případů). Oproti loňskému roku se tak průměrná doba poskytování příspěvku prodloužila.

Spektrum profesí uchazečů využívajících příspěvek na dojížděku je velmi široké, nelze jednoznačně říct, že by se některé profese vyskytovaly častěji.

Dlouhodobě je tento příspěvek využíván nejvíce v okrese Hodonín, na který připadá třetina všech uzavřených dohod v kraji od počátku realizace tohoto nástroje v roce 2016. Příspěvek na dojížděku je zde běžně užívaným nástrojem na trhu práce pro motivaci klientů k dojíždění do zaměstnání mimo své bydliště. O příspěvek stále projevují zájem zejména uchazeči o zaměstnání, kteří jsou znevýhodněni na trhu práce špatnou dopravní dostupností, pro ty je tento příspěvek motivací dojíždět za prací na větší vzdálenost. Nejčastější vzdálenost dojíždění do zaměstnání se pohybuje mezi 10 až 25 km, tedy je poskytován příspěvek ve výši 1 500 Kč/měsíc.

Určitá specifika má využití tohoto příspěvku v okrese Znojmo. Ačkoli se jedná o okres s relativně vysokou úrovní nezaměstnanosti a malou nabídkou pracovních míst, kde by tedy teoreticky tento příspěvek mohl být velmi žádaný, není příliš využíván. Jedná se totiž o okres s velmi špatnou dopravní dostupností. Většina uchazečů z okresu Znojmo dojíždí za prací do Rakouska, kde jim není příspěvek na dojížděku v rámci regionální mobility hrazen. Některé firmy zde také v rámci bonusů pro získání zaměstnanců dojíždění do zaměstnání hradí, nebo poskytují vlastní dopravu svými dopravními prostředky. Jedná se především o stavební firmy a společnosti sídlící v jiném okrese.

Realizace tohoto nástroje probíhá bez větších obtíží, avšak zájem uchazečů o tento příspěvek se zlepšující se situací na trhu práce postupně klesá. Stává se také, že uchazeči ukončí pracovní poměr ještě před koncem platnosti uzavřených dohod o poskytnutí příspěvku na dojížděku.

V roce 2021 bylo podáno celkem 67 žádostí, zhruba pětina však byla zamítnuta. Nejčastějšími důvody pro zamítnutí žádosti bylo nesplnění podmínky evidence v době podání žádosti, pracovní právní vztah u zaměstnavatele v předchozích 24 měsících, neuvedení konkrétního místa výkonu práce (případně bydliště žadatele nebylo faktickým místem vyjížděky do místa výkonu práce) a výkon nekolidujícího zaměstnání v době podání žádosti. Dalšími důvody, které se vyskytovaly, byly daňové nedoplatky a nedoplatky a penále na pojistném za sociální či zdravotní pojištění. Významným faktorem je ovšem také stávající situace na trhu práce a s tím související neefektivní využití podpory, neboť v řadě případů je dostatek volných pracovních míst v blízkosti bydliště žadatele.

V rámci poradenství jsou o tomto příspěvku informováni nejenom uchazeči vstupující do různých projektů, ale i zaměstnavatelé, které nejčastěji zajímají podmínky poskytnutí tohoto příspěvku pro jejich potencionální zaměstnance. Stejně jako v minulých letech byl příspěvek na dojížděku mnohdy využíván uchazeči, kteří byli podpořeni i jiným nástrojem aktivní politiky zaměstnanosti, zpravidla se jednalo o příspěvek na SÚPM vyhrazené. Jako příklad dobré praxe lze uvést např. využití příspěvku na dojížděku jako podpory při nástupu do zaměstnání osob se zdravotním postižením a osob nad 50 let věku.

Cílený program Antivirus

Cílený program Antivirus byl schválen vládou usnesením č. 257/2020 ve znění usnesení č. 293/2020 ze dne 23.3.2020 jako nástroj pro zmírnění negativních dopadů celosvětové pandemie onemocnění COVID-19. Cílem programu je kompenzace mzdových nákladů v podobě náhrad mezd nebo platů náležejících zaměstnancům za dobu překážek v práci vyvolaných karanténou, mimořádnými opatřeními a krizovými opatřeními souvisejícími s šířením nákazy COVID-19.

Od počátku realizace programu vykazují zaměstnavatelé v Jihomoravském kraji velmi vysoký zájem o poskytované finanční příspěvky, celkem bylo **uzavřeno 8 838 dohod a podpořeno** bylo celkem **94 067 zaměstnanců**.

V roce 2021 bylo uzavřeno 1 054 nových dohod, většina subjektů však již měla uzavřenou dohodu, resp. dodatky k původní dohodě z roku 2020.

Objem vyplacených prostředků vzrostl oproti minulému roku téměř o 1 mld. Kč a v roce 2021 byly vyplaceny téměř 3 miliardy Kč.

Vyplaceny bylo 2 954 102 898 Kč:

v režimu A bylo vyplaceno **226 989 042 Kč** (z toho 176 175 400 z národních zdrojů a 277 802 684 z ESF – OP -Z),

v režimu B bylo vyplaceno **454 591 930 Kč** (z národních zdrojů),

v režimu A Plus bylo vyplaceno **2 045 532 883 Kč** (z národních zdrojů).

Nejvyšší zájem o poskytnutí příspěvků i nejvyšší objem vyplacených prostředků byl v rámci okresu Brno – město, na který připadá více než polovina dohod i podpořených osob.

Realizace programu pokračovala po celý rok 2021, v době od 1.6. do 31.10. pouze v režimu A. Zapojení pracovníci poskytovali i v době nouzového stavu žadatelům telefonickou podporu pro zvládnutí celého procesu podání žádosti, uzavření dohody a poté podání vyúčtování. Často se vyskytovaly ve vyúčtováních chyby vyvolané buď neznalostí nebo uváděním nesprávných údajů (zařazení jediného jednatele, výběr nesprávného režimu, uvedení chybného krizového opatření, chybné vyčíslení náhrad ve výkazu apod.).

V rámci kontrolní činnosti byla odhalena řada pochybení, zejména pozdní úhrada odvodů. Realizace programu byla zvládnuta velmi úspěšně, ale za cenu vysokých kapacitních nároků na zaměstnance zejména oddělení trhu práce, ale i ostatních vypomáhajících útvarů.

Tab. 34 Program Antivirus v Jihomoravském kraji od počátku

	počet unikátních žádostí celkem	počet podepsaných dohod	počet unikátních podpořených zaměstnanců za dobu projektu
Blansko	479	479	6 185
Brno-město	4 569	4 569	47 791
Brno-venkov	1 176	1 176	14 567
Břeclav	709	709	7 516
Hodonín	870	870	7 795
Vyškov	392	392	5 657
Znojmo	643	643	4 556
Jihomoravský kraj	8 838	8 838	94 067

Pramen: Statistiky Oddělení zaměstnanosti, 2021

Realizace v jednotlivých okresech:

Blansko

Při zahájení realizace CP Antivirus v r. 2020 byla ze strany zaměstnavatelů u žádostí velká chybovost, která bránila rychlejšímu vyřizování jejich žádostí a následnému uzavírání dohod. V roce 2021 tento problém nebyl již tak výrazný, problémy a komplikace přineslo opakované uzavírání dodatků k již uzavřeným dohodám, což způsobovalo problémy při zpracování vyúčtování. Nicméně lze konstatovat, že zkušenosti s realizací CP Antivirus v roce 2021 jsou ze strany ÚP dobré. I při komunikaci se zaměstnavateli byla oceňována rychlost zpracovávání měsíčních vyúčtování a CP Antivirus byl hodnocen jako jeden z mála fungujících programů. Bohužel v důsledku fungujícího CP došlo i na okrese Blansko k deformaci trhu práce, kdy na jedné straně jsou zaměstnavatelé bezúspěšně hledající nové zaměstnance a na straně druhé zaměstnavatelé, u nichž jsou mnohá místa uměle udržovaná do doby ukončení CP.

Brno-město

O cílený program Antivirus je stále vysoký zájem mezi zaměstnavateli. V rámci probíhající kontrolní činnosti byla odhalena řada pochybení, některé případy skončily pro porušení rozpočtové kázně na FÚ. Administrace programu je v Brně-městě vzhledem k množství žadatelů obtížná, dodatečné změny ve zdroji financování a jejich oznamování žadatelům byly kapacitně náročné a bylo potřeba využít výpomoc z jiných útvarů úřadu práce.

Brno-venkov

O CP Antivirus přetrvával zájem ze strany zaměstnavatelů po celý rok 2021 (útlum nastal přes letní měsíce v souvislosti s omezením možnosti čerpání). Obnovení možnosti čerpání v režimu B a zhoršující se epidemiologická situace způsobila nárůst počtu doručených vyúčtování a zájmu o uzavírání nových dohod v podzimních měsících až do konce roku. Vyúčtování se dařilo zpracovávat bez prodlev, chybovost ze strany zaměstnavatelů byla menší než v počátcích programu. Nejčastěji byli podpořeni zaměstnavatelé z oblasti stravování a pohostinství, ubytování, dopravy, maloobchodu a výroby.

Břeclav

V průběhu roku 2021 došlo ke znatelnému poklesu u nově přijatých vyřizovaných žádostí z programu Antivirus. Většina zaměstnavatelů si o příspěvek zažádala již v roce 2020 a během roku 2021 vykazovali pouze mzdové náklady v jednotlivých režimech. Celkem bylo nově přijato a zpracováno 85 žádostí. Z důvodu průběžných úprav podmínek programu se však musela velká část dohod upravovat prostřednictvím dodatků. Ty byly uzavřeny u 406 dohod.

Největší objem financí byl použit v rámci režimu A+, kdy bylo proplaceno 1 768 vyúčtování v celkové hodnotě přes 181 mil. Kč. S velkým odstupem pak následuje režim B v počtu 451

vyúčtování v celkové hodnotě téměř 24 mil. Kč. Nejmenší počet vyúčtování byl proplacen v režimu A, celkem 322 v hodnotě téměř 8 mil. Kč.

Příspěvek byl poskytován nejčastěji v oboru hotelnictví a restaurátérství. Dalšími podporovanými obory byl maloobchod, osobní služby, doprava, vinařství a provoz vinoték a vináren.

Hodonín

CP Antivirus je zaměstnavateli žádaným prostředkem k udržení svých zaměstnanců v době ekonomického útlumu způsobeného epidemií Covid-19 respektive restrikcemi, které mají dopady na podnikatelskou činnost těchto zaměstnavatelů. Dle očekávání čerpání prostředků z tohoto programu kopíruje křivku jednotlivých vln epidemie, kdy nejvyšší čerpání prostředků bylo v prvním pololetí roku 2021 z důvodu restrikcí jednotlivých provozů napříč různými podnikatelskými odvětvími. Výše vyplacené finanční podpory se v roce 2021 o třetinu zvýšila oproti roku předchozímu. Tento nárůst byl způsoben zejména čerpáním v režimu A+, který bylo možné uplatnit do konce května 2021. V následujících měsících epidemie ustupovala, restrikce se uvolňovaly a čerpání CP Antivirus bylo omezeno pouze na režim A pro § 192. Nastal tedy útlum podaných vyúčtování a tím i částka vyplacených finančních prostředků, podobně jako to probíhalo v roce 2020. S nástupem podzimní vlny epidemie, kdy se znovu spustil i režim B, se počet podaných vyúčtování mírně zvýšil, ale nárůst čerpání již nebyl tak vysoký jako v předchozích vlnách, převyšovalo spíše čerpání v režimu A na zaměstnance, kteří byli v karanténě.

V rámci okresu Hodonín byla zaměstnavatelům v roce 2021 z programu Antivirus vyplacena částka převyšující 193 mil. Kč, kterou bylo podpořeno přibližně 7 tis. zaměstnanců.

Mezi nejčastěji podporovanými obory podnikání z tohoto programu patří velkoobchod, maloobchod, ubytovací služby, gastronomie a zpracovatelský průmysl.

Vyškov

V roce 2021 pokračovala realizace programu Antivirus na našem okrese. Většina subjektů měla uzavřenou dohodu, resp. dodatky k původní dohodě z roku 2020. Nových dohod bylo uzavřeno 46, celkový počet subjektů k datu 31.12.2021, se kterými měl KoP Vyškov uzavřenu dohodu, byl 392. Vyplaceno za rok 2021 bylo celkem 190,198 mil. Kč.

Dle oborů podnikání byl nejčastěji příspěvek poskytován firmám, působícím v oblasti gastro, cestovního ruchu, obchodu, služeb a ve strojírenském průmyslu.

Znojmo

Oproti roku 2020, kdy podávání žádostí k příspěvků na Antivirus bylo hodně problematické, zaměstnavatelé mnohdy špatně podávali žádost, chybně prováděli vyúčtování a zpočátku velmi tápali ve všech režimech příspěvku A, B, A+, tak rok 2021 v tomto ohledu byl již úspěšnější.

Zaměstnavatelé se již orientovali v možnostech příspěvků a chybné podání bylo ojedinělé, častý problém byly dodatky ke smlouvám, které zaměstnavatelé značně opomíjeli, a to poté dělalo ve vyúčtování problémy, neboť dodatečně zaslané dodatky byly komplikovaně dohledávány. Zaměstnavatelé kromě vyúčtování v rámci režimu A+, který byl hojně využíván hlavně v době lockdownu, koncem roku zvyšovali počet žádostí o proplacení karantény a izolace v rámci režimu A. Již otevřené provozovny se potýkaly s problémem karantény a izolace svých zaměstnanců.

Jako specifikum okresu se do nároku promítl tvrdý lockdown Rakouska, kde především firmy z příhraničí měly značný pokles tržeb odlivem zákazníků z Rakouska a tím jim vznikl nárok na režim B, který především u zaměstnavatelů ve službách byl znatelně vyšší než z jiných částí okresu.

Cílený program Tornádo

Dne 24.6.2021 zasáhlo tornádo tři obce na Hodonínsku (Lužice, Mikulčice a Hodonín) a dvě obce v okrese Břeclav (Hrušky a Moravská Nová Ves). Tato živelní pohroma způsobila rozsáhlé škody na majetku a ohrozila životy i zdraví lidí.

Již v sobotu 26.6.2021 se zpracovával seznam firem z postižené oblasti a v následujícím týdnu proběhla informační kampaň o možné pomoci. Na Hodonínsku bylo postupně informováno 111 firem, v okrese Břeclav pracovníci ÚP navštívili obě postižené obce, aby poskytli postiženým firmám základní informace o plánové pomoci v rámci programu Tornádo.

Již po 14-ti dnech pak bylo možné subjektům zaslat potřebné materiály k získání podpory – formuláře žádosti, vyúčtování a podrobný postup při realizaci a zpracování žádosti od jejího schválení až po proplacení příspěvku. Přes počáteční chaos začaly přicházet první žádosti a následně byla prodloužená doba uznatelnosti mzdových nákladů za zaměstnance až do 31.8.2021. Zaměstnanci zpracovávající program Tornádo byli maximálně nápomocni všem subjektům, kteří o příspěvek požádali a metodicky je vedli. Zejména se snažili předejít tomu, aby nedocházelo k prodávám u předkládání potřebných dokladů a nezamezilo se tak z procesního hlediska čerpání příspěvku.

Zaměstnavatelé si mohli žádat ve 3 režimech:

- I. Režim – poničený zaměstnavatel
- II. Režim – přeložení zaměstnanci
- III. Režim – překážka na straně zaměstnance

V okrese Hodonín bylo přijato celkem 54 žádostí s tím, že některé firmy v žádosti žádaly o více režimů. Celkem bylo vyplaceno 22 723 216 Kč a celkový počet podpořených osob byl 1 165.

Dva žadatelé nebyli vyplaceni – v jednom případě zaměstnavatel nezaslal vyúčtování a v druhém požadoval příspěvek v III. režimu a zaměstnanci neměli bydliště v zasažené oblasti.

Jedním ze zasažených zaměstnavatelů byla i firma Groz-Beckert Czech s.r.o. se 420 zaměstnanci s provozovnou v Lužicích a sídlem v Českých Budějovicích. Tato firma čerpala ze všech zaměstnavatelů nejvíce tj. 9 655 233 Kč. Vyúčtování si zaslali za všechny 3 měsíce a v každém měsíci na jiný počet zaměstnanců červen 173, červenec 417 a za srpen 52. V červenci požadovali příspěvek za všechny zmíněné režimy s tím, že u I. a II. režimu byli omezení limitem de minimis a v rámci jednoho měsíce např. čerpali na 1 zaměstnance ze dvou režimů. Další větší příspěvek obdržela firma MND Drilling & Services a.s. z Lužic a to ve výši 2 737 240 Kč.

V okrese Břeclav bylo přijato celkem 50 žádostí, z toho 1 společnost odstoupila od žádosti a 1 společnost nevykázala žádné mzdové náklady. Celkem bylo vyplaceno 4 539 574 Kč a celkový počet podpořených osob byl 287.

U dvou žádostí nedošlo k proplacení finančních prostředků. K této skutečnosti došlo z důvodu, že žadatelé ani po opakovaných urgencích a výzvách nedoložili potřebné dokumenty ve stanovenou dobu, aby byly splněny všechny podmínky příspěvku. Chybou bylo pozdní doložení formuláře vyúčtování mzdových nákladů, respektive nedoložení dokumentů prokazujících bezdlužnost žadatele a jeho naprostá absence v komunikaci.

V obcích je velké množství podnikatelských subjektů, které měly možnost požádat o pomoc formou finančních příspěvků. Většina velkých firem si skutečně o příspěvek požádala, avšak drobní a menší živnostníci, případně právnické osoby, u kterých došlo k úplnému zničení majetku, své zaměstnance propustili, neboť zahájení jejich podnikatelské činnosti předpokládají v horizontu několika měsíců případně let, až se jim podaří vybudovat nové provozovny, restaurace apod.

Celkem bylo Programem TORNÁDO podpořeno **98 subjektů a vyplaceno 27 262 790 Kč. Celkový počet podpořených osob byl 1 452.**

V obou okresech nejvíce subjektů žádalo o příspěvek v režimu III., tedy na zaměstnance, kteří byli bezprostředně obětmi tornáda. Z důvodu zničení nebo poškození jejich vlastního majetku se museli věnovat jeho obnově, odstranění sutě a nánosů, případně úklidu apod., a z tohoto důvodu nemohli chodit do svého zaměstnávání. Vznikla tak překážka na straně zaměstnance.

Výrazně vyšší čerpání příspěvku v okrese Hodonín ovlivnily zejména žádosti firmy Groz-Beckert Czech s.r.o. (viz text výše), která čerpala více než třetinu (35,4 %) celkového objemu prostředků vynaložených na Program TORNÁDO.

V následující tabulce je uveden přehled podaných žádostí a vyplacených prostředků dle jednotlivých režimů. Někteří žadatelé čerpali finanční prostředky z více režimů, proto nesouhlasí celkový počet přijatých žádostí/podpořených subjektů se součtem dle jednotlivých režimů.

Tab. 35 Realizace programu Tornádo

Program TORNÁDO	Režim I.	Režim II.	Režim III.	Celkem
Počet přijatých „Žadostí...” celkem	30	20	72	104*
Počet podpořených subjektů	29	20	69	102*
z toho v okrese Hodonín	17	18	33	52
v okrese Břeclav	12	2	36	50
Počet podpořených zaměstnanců	.	.	.	1 452
z toho v okrese Hodonín	.	.	.	1 165
v okrese Břeclav	107	10	170	287
Vyplaceno celkem (v Kč)	6 502 495	7 752 209	13 008 086	27 262 790
z toho v okrese Hodonín	5 512 932	7 675 708	9 534 576	22 723 216
v okrese Břeclav	989 563	76 501	3 473 510	4 539 574

* některé firmy v žádosti žádaly o více režimů

. údaj není k dispozici

6.2 Rekvalifikace (RK zabezpečované ÚP ČR, zvolené, zaměstnanecké), poradenství a pracovní rehabilitace

Rekvalifikačních programů v Jihomoravském kraji se v roce 2021 účastnilo celkem 961 uchazečů a zájemců o zaměstnání, z toho nově zařazeno v roce 2021 bylo 929 klientů.

Náklady v celkové výši cca 9,7 mil Kč byly hrazeny z ESF a státního rozpočtu ČR prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost. V rámci NIP Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II (NIP-VDTP II) bylo na rekvalifikace vynaloženo 7,9 mil. Kč. Další 0,6 mil Kč pak bylo na rekvalifikace vynaloženo v rámci projektů Podpora zaměstnanosti dlouhodobě evidovaných uchazečů (NIP-PDU), OUTPLACEMENT (OUT) a 1,2 mil Kč v rámci Regionálních individuálních projektů (RIP). Z národních prostředků byla hrazena pouze jedna rekvalifikace v rámci pracovní rehabilitace.

Počet rekvalifikovaných uchazečů se oproti minulému roku zvýšil zhruba o 30 % (v roce 2020 bylo nově zařazeno 719 klientů), především díky menším omezením v souvislosti s probíhající pandemií COVID-19, a tomu, že realizátoři rekvalifikací již našli způsoby, jak v těchto ztížených podmínkách vzdělávání zajistit. V oblasti vzdělávání se tak postupně od 2. čtvrtletí roku 2021 začaly obnovovat vzdělávací aktivity za předpokladu dodržování nařízených vládních opatření.

Z celkového počtu 929 nově zařazených klientů bylo 794 podpořeno v rámci Národních individuálních projektů (VDTP II - 732 klientů, PDU - 35 klientů a OUTPLACEMENT- 27 klientů).

Dalších 134 klientů bylo nově zařazeno do rekvalifikací v projektech RIP (Regionální individuální projekty) hrazených rovněž převážně z ESF a jeden klient v rámci Grantových projektů.

Tab. 36 Struktura rekvalifikací v roce 2021 celkem (tj. zabezpečovaných + zvolených)

RK kompletní (zabezpečované + zvolené) - účastníci RK	Celkem v rekvalifikaci	Zahájené v roce 2021	Ukončené		Pokračují do dalšího roku	Zaměření RK zahájených v roce 2021	
			celkem	z toho úspěšně		profesní	ostatní
Celkem	961	929	915	840	24	236	693
z toho ženy	565	548	538	494	16	160	388
NIP	821	794	785	724	24	194	600
RIP	137	134	127	114	0	42	92
Grantové projekty	1	1	1	1	0	0	1
Národní APZ	2	0	2	1	0	0	0
Uchazeči o zaměstnání	872	847	831	760	23	229	618
Zájemci o zaměstnání	89	82	84	80	1	7	75
Osoby se ZP	115	115	114	104	1	38	77

Pramen: Statistiky OKpráce, 2021 a odd.rekvalifikací

Do rekvalifikací byli klienti zařazováni na základě profesně poradenského rozhovoru s odborným pracovníkem zprostředkování, odborným pracovníkem rekvalifikací, kariérovým poradcem, případně psychologem. Doporučování k rekvalifikaci byli zejména klienti, jimž je při zprostředkování zaměstnání věnována zvýšená péče dle § 33 odst. 1 zákona o zaměstnanosti, osoby sociálně vyloučené, osoby setrvávající v dlouhodobé evidenci, osoby s nízkou kvalifikací či osoby s kvalifikací, která neodpovídá aktuálním požadavkům na trhu práce.

Tab. 37 Struktura uchazečů zařazených do rekvalifikací v roce 2021

Zahájené 2021	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	kraj celkem
Účastníci rekvalifikací celkem	80	281	141	92	179	104	52	929
ženy	26	176	100	56	103	63	24	548
osoby se zdravot. postižením	6	37	14	11	14	30	3	115
péče o dítě do 15 let	20	45	35	26	54	20	14	214
evidence delší než 5 měsíců	35	161	59	45	89	47	26	462
do 25 let	19	36	19	10	23	7	7	121
nad 50 let	13	75	36	25	33	25	11	218
30. průměrný věk (roky)	36,7	40,8	39,6	41,0	39,7	41,3	39,8	40,1
Vzdělání:								
základní	19	32	15	8	13	6	6	99
střední bez maturity (vyučení)	25	66	33	23	49	42	11	249
SŠ s maturitou	30	118	61	50	101	39	29	428
VŠ, VOŠ	6	65	32	11	16	17	6	153

Pramen: Statistiky OKpráce, 2021

Tab. 38 Struktura uchazečů zařazených do rekvalifikací v roce 2021 – relativně (%)

Zahájené 2021	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	kraj celkem
Účastníci rekvalifikací celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
ženy	32,5	62,6	70,9	60,9	57,5	60,6	46,2	59,0
osoby se zdravot. postižením	7,5	13,2	9,9	12,0	7,8	28,8	5,8	12,4
péče o dítě do 15 let	25,0	16,0	24,8	28,3	30,2	19,2	26,9	23,0
evidence delší než 5 měsíců	43,8	57,3	41,8	48,9	49,7	45,2	50,0	49,7
do 25 let	23,8	12,8	13,5	10,9	12,8	6,7	13,5	13,0
nad 50 let	16,3	26,7	25,5	27,2	18,4	24,0	21,2	23,5
Vzdělání:								
základní	23,8	11,4	10,6	8,7	7,3	5,8	11,5	10,7
střední bez maturity (vyučení)	31,3	23,5	23,4	25,0	27,4	40,4	21,2	26,8
SŠ s maturitou	37,5	42,0	43,3	54,3	56,4	37,5	55,8	46,1
VŠ, VOŠ	7,5	23,1	22,7	12,0	8,9	16,3	11,5	16,5

Pramen: Statistiky OKpráce, 2021

Ženy tvořily 59 % zařazených uchazečů, téměř 40 % z nich pak pečovalo o děti do 15-ti let. Ženy mají o rekvalifikace větší zájem než muži, v průměru představují 60-70 % rekvalifikovaných. V letech 2020-2021 však jejich podíl oproti předchozím rokům mírně

poklesl, a to pravděpodobně v souvislosti s nutností péče o děti ve školním věku v době pandemie. Nejnižší zastoupení žen mezi rekvalifikovanými bylo v okrese Blansko, kde představovaly pouhou třetinu rekvalifikovaných. Průměrný věk uchazečů zařazených do rekvalifikací se dlouhodobě pohybuje mezi 40 až 41 lety, v roce 2021 to bylo 40,1 let.

O rekvalifikace mají nejčastěji zájem uchazeči se středoškolským vzděláním s maturitou, (v roce 2021 v rámci kraje 46,1 %), pouze v okrese Vyškov byli nejpočetnější skupinou klientů vyučení. Ti ve většině okresů představují dlouhodobě druhou nejpočetnější skupinu klientů zařazených do rekvalifikací (zhruba čtvrtina rekvalifikovaných). Vysokoškoláci jsou mezi rekvalifikovanými nejčastěji zastoupeni v okrese Brno-město, kde dlouhodobě představují více než pětinu rekvalifikovaných a v předcovidovém období převažovali i nad vyučenými. Nad průměrem kraje je zastoupení vysokoškoláků dlouhodobě ještě v okresech Brno-venkov a Vyškov, v ostatních okresech jejich podíl na rekvalifikovaných poměrně výrazně kolísá.

Zaměření rekvalifikačních kurzů se v jednotlivých okresech Jihomoravského kraje liší jen nepatrně. Ve většině okresů převládá zájem o kurzy ze sociální oblasti, získání řidičských oprávnění včetně profesních průkazů, svařování, účetnictví, počítačové rekvalifikace, sanitáře a bezpečnost práce a ochrana majetku.

Tab. 39 Zaměření rekvalifikačních kurzů (celkem zabezpečované + zvolené) v roce 2021

oblast rekvalifikací	počet klientů	%
celkem	929	100,0
účetnictví	166	17,9
sociální oblast	104	11,2
svářečské, strojnické a jiné odborné průkazy	98	10,5
osobní služby (péče o tělo, kosmetika, manikúra, pedikúra, ...)	93	10,0
řidičské průkazy vč. profesní způsobilosti	91	9,8
počítačové rekvalifikace - základní dovednosti	84	9,0
počítačové rekvalifikace - specializované dovednosti	55	5,9
bezpečnost práce, ochrana majetku a osob	41	4,4
stavebnictví strojírenství	34	3,7
doprava	31	3,3
ekonomika, administrativa, personalistika	26	2,8
příprava k podnikání	23	2,5
gastronomie, hotelnictví a turismus	21	2,3
zdravotnictví	16	1,7
obchod, skladování, logistika	11	1,2
ostatní	35	3,8

Pramen: Statistiky OKpráce, 2021

Zabezpečované rekvalifikace

Rekvalifikační kurzy zabezpečované Úřadem práce v roce 2021 představovaly 70 % všech rekvalifikací realizovaných v Jihomoravském kraji. Zařazeno do nich bylo celkem **643 klientů**, z toho 481 z projektu VDTP II, 32 z projektu PDU, 11 z projektu OUT a 118 klientů v rámci projektů RIP. Jeden uchazeč absolvoval rekvalifikaci v rámci Grantového projektu. Klientům byly kurzy nabízeny především s ohledem na situaci na trhu práce v příslušném regionu, dále dle dosaženého vzdělání, dosavadní praxe, zdravotního stavu a pracovní perspektivy.

Tab. 40 Struktura zabezpečovaných rekvalifikací v roce 2021

Účastníci rekvalifikací zabezpečovaných	Celkem v rekvalifikaci	Zahájené v roce 2021	Ukončené		Pokračují do dalšího roku
			celkem	z toho úspěšně	
Celkem	646	643	621	557	11
z toho ženy	411	411	390	350	11
NIP	524	524	508	457	11
RIP	118	118	110	98	0
Grantové projekty	1	1	1	1	0
Národní APZ	2	0	2	1	0
Uchazeči o zaměstnání	619	619	599	539	11
Zájemci o zaměstnání	24	24	22	18	0
Osoby se ZP	101	101	101	92	0

Pramen: Statistiky OKpráce, 2021

Realizace zabezpečovaných rekvalifikací byla z počátku roku 2021 díky krizovému období pandemie omezena. Od 2. čtvrtletí roku 2021 byl však zaznamenán zvýšený zájem o rekvalifikace a nejvyšší nárůst zařazených účastníků se projevil od měsíce září až do listopadu.

Tab. 41 Struktura uchazečů zařazených do zabezpečovaných rekvalifikací v roce 2021

Zahájené 2021	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	kraj celkem
Účastníci rekvalifikací celkem	47	216	88	70	120	66	36	643
ženy	13	139	69	50	73	44	23	411
osoby se zdravot. postižením	5	34	9	10	14	26	3	101
péče o dítě do 15 let	13	40	29	22	45	15	13	177
evidence delší než 5 měsíců	24	140	54	36	68	38	26	386
do 25 let	13	29	10	9	9	3	4	77
nad 50 let	5	66	21	19	28	18	9	166
průměrný věk (roky)	35,0	42,0	40,0	42,0	42,0	42,0	41,0	41,2
<i>vzdělání</i>								
základní	12	24	8	6	11	5	5	71
střední bez maturity (vyučení)	15	55	20	12	26	29	6	163
SŠ s maturitou	18	88	35	42	70	23	20	296
VŠ, VOŠ	2	49	25	10	13	9	5	113

Pramen: Statistiky OKPráce, 2021

Tab. 42 Struktura uchazečů zařazených do zabezpečovaných rekvalifikací v roce 2021 – relativně (%)

Zahájené 2021	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	kraj celkem
Účastníci rekvalifikací celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
ženy	27,7	64,1	78,4	71,4	60,8	64,7	63,9	63,6
osoby se zdrav. postižením	10,6	15,7	10,2	14,3	11,7	38,2	8,3	15,6
péče o dítě do 15 let	27,7	18,4	33,0	31,4	37,5	22,1	36,1	27,4
evidence delší než 5 měsíců	51,1	64,5	61,4	51,4	56,7	55,9	72,2	59,8
do 25 let	27,7	13,4	11,4	12,9	7,5	4,4	11,1	11,9
nad 50 let	10,6	30,4	23,9	27,1	23,3	26,5	25,0	25,7
<i>vzdělání</i>								
základní	25,5	11,1	9,1	8,6	9,2	7,6	13,9	11,0
střední bez maturity (vyučení)	31,9	25,5	22,7	17,1	21,7	43,9	16,7	25,3
SŠ s maturitou	38,3	40,7	39,8	60,0	58,3	34,8	55,6	46,0
VŠ, VOŠ	4,3	22,7	28,4	14,3	10,8	13,6	13,9	17,6

Pramen: Statistiky OKPráce, 2021

Do zabezpečovaných rekvalifikací je trvale zařazována většina klientů rekvalifikací, což svědčí o vhodném výběru zaměření kurzů při zadání veřejné zakázky, zohledňujícím situaci na trhu práce.

V rámci zabezpečovaných rekvalifikací financovaných z přidělených prostředků VDTP II docházelo nejčastěji k realizaci kurzů v oblasti účetnictví, svářečských průkazů, sociální oblasti, počítačové rekvalifikace, osobní služby a bezpečnost práce a ochrany majetku.

Nejčastěji realizované kurzy v rámci zabezpečovaných rekvalifikací v roce 2021:

Účetnictví – cca 25 % zabezpečovaných rekvalifikací (18 % všech rekvalifikací). V rámci Jihomoravského kraje byla v roce 2020 díky nové veřejné zakázce opět obnovena realizace těchto rekvalifikačních kurzů v rámci zabezpečovaných rekvalifikací. Do pozadí se tudíž dostal zájem o zvolenou rekvalifikaci v tomto oboru. Nejvíce využívají těchto kurzů ženy s následným uplatněním u zaměstnavatelů na pozici účetní, případně zahajují SVČ.

Svářečské kurzy – tvořily cca 13,7 % zabezpečovaných rekvalifikací (10,5 % všech rekvalifikací) – nabízejí výběr ze základních typů kurzů svařování, kterými si jednotlivci mají možnost jednak zvýšit svoji kvalifikaci pro výkon specifické činnosti a jednak získat okamžité uplatnění v dělnických profesích.

Počítačové rekvalifikace – tvořily 17,4 % zabezpečovaných rekvalifikací a 15 % rekvalifikací celkem. Zhruba 60 % z nich představovaly kurzy základní a 40 % kurzy specializované. **Základní kurzy jsou realizovány téměř výhradně v rámci zabezpečovaných rekvalifikací**, specializované jsou realizovány oběma formami ve zhruba stejném rozsahu.

Základní kurzy Obsluha osobního počítače (v rozsahu 80 hodin teoretické výuky) a Počítačová gramotnost (dle sylabů ECDL Core) nabízí praktické seznámení s kancelářskými a grafickými programy. Kurz umožňuje klientům ÚP zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce napříč obory, jelikož znalost práce na PC je jedním ze základních požadavků zaměstnavatelů. Základní počítačové kurzy slouží k získání povědomí o práci s počítačem především pro klientelu se základním vzděláním.

Osobní služby – tyto kurzy jsou realizovány jak v rámci zabezpečovaných, tak zvolených rekvalifikací. Tvořily cca 10 % rekvalifikací jak celkově, tak i v zabezpečovaných i zvolených.

O kurz Kosmetička, Vizážistka, Pedikérka a nehtová designérka projevují zájem nejčastěji ženy, ať už jsou to matky s dětmi nebo ženy ve věkové kategorii 50+, které vítají možnost zahájit SVČ a možnost regulovat svou pracovní dobu. Se zájmem mužů se setkáváme především u kurzu kosmetička, neboť je vstupním předpokladem pro navazující rekvalifikaci Tatér. Celkově představují tyto kurzy cca 40 % profesních rekvalifikací.

Sociální oblast – 8,6 % zabezpečovaných rekvalifikací (11,2 % všech rekvalifikací). Nejčastěji požadovaný je Kvalifikační kurz pro pracovníky v sociálních službách, o který jeví zájem především ženy různých věkových kategorií z řad evidovaných uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání na základě požadavků zaměstnavatelů. Ke zvýšenému zájmu přispělo i rozšíření pandemie COVID-19. Ve druhé polovině roku 2020 skončila smluvní spolupráce s vysoutěženým dodavatelem, tudíž zájem klientů se přesunul na formu zvolených rekvalifikací.

Oblast bezpečnosti práce a ochrany majetku – v roce 2021 představovala 6,4 % zabezpečovaných rekvalifikací (4,4 % všech rekvalifikací). Kurzy jsou realizovány výhradně v rámci zabezpečovaných rekvalifikací.

Nejvíce je realizován kurz Strážný (68-008-E), který je zároveň nejčastěji realizovanou profesní rekvalifikací. Tyto kurzy jsou významným nástrojem pro podporu uplatnění osob se zdravotním postižením na trhu práce. Tito klienti často mají kumulaci handicapů, vedle zdravotního stavu je to i nízká kvalifikace či vyšší věk, které vedou k dlouhodobé evidenci. Profese Strážný je pak jedna z mála pozic pro OZP, která je na trhu práce dlouhodobě nabízena v hojném počtu.

Příprava k podnikání – realizována výhradně v rámci zabezpečované rekvalifikace. Kurz Základy podnikání nepatří sice mezi nejčastěji realizované kurzy (pouhá cca 2-3 % rekvalifikací), má však významnou roli, pokud se klient rozhodne samostatně podnikat. Pomáhá klientům nejen stanovit předmět jejich podnikání, ale především zpracovat podnikatelský záměr.

Zvolené rekvalifikace

Zvolené rekvalifikace jsou zajišťovány na základě klientem podaného Zájmu o zvolenou rekvalifikaci, doporučovány na základě uskutečněného profesně poradenského rozhovoru ve spolupráci s útvary zprostředkování, rekvalifikací a poradenství a následného posouzení odbornou komisí. Prioritou pro odsouhlasení je především konkrétní následné pracovní uplatnění klienta na trhu práce, případně zahájení SVČ, nabídka volných pracovních míst na trhu práce a jiné skutečnosti mající vliv na brzký návrat klienta na trh práce. Po absolvování zvolené rekvalifikace je sledována efektivnost a hospodárnost vynakládání finančních prostředků. Mezi nejčastěji požadované zvolené rekvalifikace dlouhodobě patří řidičské průkazy vč. profesní způsobilosti, kurzy v sociální oblasti, ve zdravotnictví a počítačové rekvalifikace.

Nově bylo v roce 2021 **zahájeno 286 zvolených rekvalifikací, z toho 251 v rámci projektu VDTP, 3 v rámci projektu PDU, 16 v projektu OUTPLACEMENT a 16 v rámci projektů RIP**. Podíl zvolených rekvalifikací postupně roste. V roce 2018 bylo formou zvolených rekvalifikací realizováno 16,6 % rekvalifikací, v roce 2019 již 25 % a v letech 2020 a 2021 dosáhl jejich podíl 30 %.

V období pandemie byla ze strany MŠMT vzdělávacím zařízením a klientům umožněna realizace vzdělávacích aktivit formou distančního vzdělávání (webináře), a to do poloviny roku 2021. Danou formu však nelze aplikovat na všechny kurzy, a to z důvodu zákazu výkonu praxe či závěrečných zkoušek, nedostatečného technického zázemí na straně zaměstnavatelů, klientů atd.

Tab. 43 Struktura zvolených rekvalifikací v roce 2021

Účastníci RK zvolených	Celkem v rekvalifikaci	Zahájené v roce 2021	Ukončené		Pokračují do dalšího roku
			celkem	z toho úspěšně	
Celkem	315	286	294	283	13
z toho ženy	154	137	148	144	5
NIP	297	270	277	267	13
RIP	18	16	17	16	0
Grantové projekty	0	0	0	0	0
Národní APZ	0	0	0	0	0
Uchazeči o zaměstnání	250	228	232	221	12
Zájemci o zaměstnání	65	58	62	62	1
Osoby se ZP	14	14	13	12	1

Pramen: Statistiky OKpráce, 2020

V rámci zvolených rekvalifikací byly **nejčastěji realizovány kurzy** k získání **řidičských oprávnění** vč. profesní způsobilosti řidičů – **32 %** zvolených rekvalifikací, kurzy v sociální oblasti - 17 % ze zvolených rekvalifikací a osobní služby – 10 % zvolených rekvalifikací. Častěji byly realizovány ještě kurzy z oblasti speciálních počítačových dovedností (9 %), zdravotnictví (5,6 %) a svářečské, strojnické a jiné odborné průkazy (3,5 %).

V roce 2021 byly nejčastěji realizovány tyto kurzy:

1. Vstupní školení řidičů (140 hod.)
2. Kvalifikační kurz pro pracovníky v sociálních službách
3. Rozšíření řidičského oprávnění ze sk. B na sk. C
4. Rozšíření řidičského oprávnění ze sk. C na sk. CE
5. Sanitář
6. Pracovník grafického studia

S typy realizovaných kurzů souvisí také struktura uchazečů. Zvolené rekvalifikace absolvují častěji muži než ženy a průměrný věk klientů je výrazně nižší. Zhruba 28 % klientů zvolených rekvalifikací je ve věku do 30-ti let (do 35 pak 44 %) a ve skupině nad 50 let je jich pouze 18 %. U zabezpečovaných rekvalifikací je poměr obrácený.

Tab. 44 Struktura uchazečů zařazených do zvolených rekvalifikací v roce 2021

Zahájené 2021	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	kraj celkem
Účastníci rekvalifikací celkem	33	65	53	22	59	38	16	286
ženy	13	37	31	6	30	19	1	137
osoby se zdrav. postižením	1	3	5	1	0	4	0	14
péče o dítě do 15 let	7	5	6	4	9	5	1	37
evidence delší než 5 měsíců	11	21	5	9	21	9	0	76
do 25 let	6	7	9	1	14	4	3	44
nad 50 let	8	9	15	6	5	7	2	52
průměrný věk (roky)	39,0	37,0	39,0	38,0	35,0	40,0	37,0	37,7
<i>vzdělání</i>								
základní	7	8	7	2	2	1	1	28
střední bez maturity (vyučení)	10	11	13	11	23	13	5	86
SŠ s maturitou	12	30	26	8	31	16	9	132
VŠ, VOŠ	4	16	7	1	3	8	1	40

Pramen: Statistiky OKPráce, 2021

Tab. 45 Struktura uchazečů zařazených do zvolených rekvalifikací v roce 2021 – relativně (%)

Zahájené 2021	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	kraj celkem
Účastníci rekvalifikací celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
ženy	39,4	56,9	58,5	27,3	50,8	50,0	6,3	47,9
osoby se zdrav. postižením	3,0	4,6	9,4	4,5	0,0	10,5	0,0	4,9
péče o dítě do 15 let	21,2	7,7	11,3	18,2	15,3	13,2	6,3	12,9
evidence delší než 5 měsíců	33,3	32,3	9,4	40,9	35,6	23,7	0,0	26,6
do 25 let	18,2	10,8	17,0	4,5	23,7	10,5	18,8	15,4
nad 50 let	24,2	13,8	28,3	27,3	8,5	18,4	12,5	18,2
<i>vzdělání</i>								
základní	21,2	12,3	13,2	9,1	3,4	2,6	6,3	9,8
střední bez maturity (vyučení)	30,3	16,9	24,5	50,0	39,0	34,2	31,3	30,1
SŠ s maturitou	36,4	46,2	49,1	36,4	52,5	42,1	56,3	46,2
VŠ, VOŠ	12,1	24,6	13,2	4,5	5,1	21,1	6,3	14,0

Pramen: Statistiky OKPráce, 2021

Rozdíly jsou také z hlediska délky evidence před nástupem na rekvalifikaci. Do zvolených rekvalifikací vstupují klienti výrazně dříve. Přes 60 % účastníků zvolených rekvalifikací nastoupilo na rekvalifikaci do 6-ti měsíců, naopak dlouhodobě evidovaných (nad 12 měsíců) bylo pouze 13 %. U rekvalifikací zabezpečovaných nastupovalo do 6-ti měsíců 41 % klientů a dlouhodobě evidovaných bylo 34 %.

Poradenské činnosti KrP v Brně

Poradenské aktivity byly na KrP v Brně zajišťovány interně, tj. zaměstnanci ÚP ČR a externími dodavatelskými službami v různých typech poradenských činností. U externí spolupráce s dodavateli poradenských programů došlo při jejich zabezpečování k výraznému omezení poradenských činností v důsledku vládních opatření plynoucích z COVID-19.

Z pohledu externích poradenských programů byly **realizace financované v rámci projektu VDTP II** v první polovině roku 2021 utlumeny v souvislosti s pokračující pandemií COVID-19 a přijatými epidemiologickými opatřeními. Druhá polovina roku již byla příznivější. Vysoutěžené programy s externími dodavateli byly obnoveny.

Pokračovalo se v zajišťování on-line poradenství při práci s klientem. Prokázal se stálý zájem o on-line konzultace.

Nově se náš kraj zapojil prostřednictvím generálního ředitelství do pilotáže poradenského programu zaměřeného na finanční gramotnost formou distančního vzdělávání.

Interní poradenství

Informační a poradenská střediska pro volbu povolání svou činnost v roce 2021 aktivně zajišťovala a v rámci kraje se podařilo uskutečnit **258 skupinových akcí** pro **5 703 osob**, z toho pro 4 983 žáků základních škol a pro 720 studentů středních a vysokých škol, což je v porovnání s rokem 2020 o polovinu více.

Obsahovou náplní těchto schůzek byly informace o uplatnitelnosti vzdělání, konkurenceschopnosti na trhu práce a o volbě povolání. Poradci IPS taktéž prezentují svoji činnost na veletrzích, burzách práce či veřejných seminářích, obnovili setkání s výchovnými poradci nebo zástupci škol. I zde byl zaznamenán oproti roku 2020 nárůst akcí.

Skupinové informační schůzky slouží k informovanosti klientů ÚP o jejich právech a povinnostech, o nabídce služeb ÚP. V roce 2021 bylo uskutečněno **170** těchto akcí, kterých se zúčastnilo **2 110 klientů**, což bylo oproti roku 2020 téměř o polovinu méně. Cílovými skupinami těchto schůzek jsou klienti nově evidovaní, klienti dlouhodobě evidovaní (individuální akční plán), mladiství nebo klienti vracející se po rodičovské dovolené. Stejně jako v roce 2020 byly přínosem zorganizované skupinové schůzky pro vybrané skupiny motivovaných klientů k problematice rekvalifikací za účelem jejich vhodného výběru.

Díky přetrvávajícím protiepidemickým opatřením se v roce 2021 navázalo na nově zavedenou práci s klientem a pokračovalo se stejně jako v roce 2020 v online poradenství s využitím distančních přístupů např. Skype skupinové poradenství k IAP. Ze strany klientů byl také zaznamenán zájem o individuální online konzultace.

Poradenské programy interní byly poskytovány uchazečům v minimálním rozsahu osmi povinných poradenských témat - sebepoznání, komunikační dovednosti, sebeprezentace,

orientace na trhu práce, hledání zaměstnání, pracovně-právní gramotnost, finanční gramotnost a poradenství k podnikání.

V roce 2021 tímto typem poradenské aktivity prošlo **243 klientů** (uchazečů, zájemců o zaměstnání).

Tab. 46 Skupinové poradenství a akce ÚP realizované v roce 2021

Název poradenské činnosti	Počet konání	Počet zařazených účastníků
Skupinové poradenství pro ZŠ	224	4 983
Skupinové poradenství pro SŠ, VOŠ, VŠ	34	720
Skupinové poradenství pro UoZ, ZZ a veřejnost	79	517
Skupinové informační schůzky (práva a povinnosti UoZ, nabídka služeb ÚP, kontakty, ...)	170	2 110
Skupinový poradenský program interní	12	243
Celkem v roce 2021 skupinové poradenství	519	8 573
Akce IPS a poradenství (prezentace na veletrzích, výstavách, ...)	9	-
Setkání s výchovnými poradci (semináře, přednášky, besedy, ...)	9	-
Celkem v roce 2021 akce ÚP	18	-

Pramen: Statistiky OZaM KrP v Brně, 2021

Externí poradenství

Poradenské aktivity KrP v Brně byly nadále zajišťovány externím dodavatelem na základě výsledků vyhlášené veřejné zakázky. V návaznosti na uzavřené rámcové dohody v roce 2019 s dodavatelem pokračovala realizace vysoutěžených poradenských programů.

V roce 2021 bylo do externích poradenských aktivit **zařazeno celkem 236 klientů**, z toho v rámci projektu NIP-VDTP II 191 klientů v rámci projektů RIP 32 klientů a v rámci projektu NIP-PDU 13 klientů. Celkové náklady dosáhly 0,9 mil. Kč

Celkově se aktivit zúčastnilo o 207 klientů méně než v roce 2020 z důvodu nařízených restrikcí v covidovém období.

V rámci projektu NIP-VDTP II (financováno z rozpočtu projektu NIP-Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II ve výši 718 578 Kč) bylo do externích poradenských aktivit **zařazeno celkem 191 klientů**, z toho 119 prošlo **Bilanční diagnostikou, Poradenským programem se základy práce na PC** bylo podpořeno 6 účastníků a **Motivační programem** 68 klientů. Oproti roku 2020 se nepodařilo zahájit poradenský program Job club.

Do poradenských aktivit byli v souladu s cílovými podmínkami projektu VDTP II zařazováni především uchazeči o zaměstnání spadající do skupiny § 33 zákona o zaměstnanosti, kterým je věnována zvýšená péče, osoby sociálně vyloučené, osoby zdravotně či tělesně znevýhodněné, osoby s nízkou kvalifikací či osoby s kvalifikací, která neodpovídá

aktuálním požadavkům na trhu práce, osoby dlouhodobě evidované či jinak znevýhodněné při vstupu na trh práce.

V rámci projektu NIP-PDU bylo do externích poradenských aktivit zařazeno celkem 13 klientů do Motivačního programu.

V rámci projektů RIP prošlo 32 klientů Bilanční diagnostikou.

Přehled o celkovém počtu klientů zařazených do jednotlivých aktivit podává následující tabulka.

Tab. 47 Externí poradenství realizované v roce 2021 s počty zařazených klientů

Druh poradenské aktivity	Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	kraj celkem
Bilanční diagnostika RIP	0	0	0	3	17	3	9	32
Bilanční diagnostika VDTP II	20	47	2	9	9	15	17	119
Poradenský program se základy práce na PC	0	0	0	0	0	6	0	6
Motivační program - VDTP II	3	21	0	0	27	0	15	66
Motivační program - PDU	0	0	0	0	6	7	0	13
CELKEM	23	68	2	12	59	31	41	236

Pramen: Statistiky OZaM KrP v Brně, 2021

Realizace pracovní rehabilitace

Pracovní rehabilitace je souvislá činnost zaměřená na získání a udržení vhodného zaměstnání pro osoby se zdravotním postižením. Uskutečňuje se na základě individuálního plánu pracovní rehabilitace, který s účastníky pracovní rehabilitace sestavuje ÚP ČR po podání žádosti o pracovní rehabilitaci.

Možnost podat žádost o pracovní rehabilitaci mají klienti u odborného pracovníka zprostředkování nebo poradce pro OZP. Všem OZP je věnována zvýšená péče a jsou informováni o možnostech pracovní rehabilitace. Poradci pro OZP za tímto účelem realizují individuální a skupinová poradenství.

V návaznosti na Usnesení vlády České republiky o přijetí krizových opatření z důvodu ochrany zdraví všech občanů neprobíhala činnost v pracovní rehabilitaci v roce 2021 standartním způsobem. Klienti nejevili zájem o využití pracovní rehabilitace tak jako v předešlém roce zejména z důvodu obav z ohrožení nákazou COVID – 19.

V Jihomoravském kraji byl vybrán okres Brno-město ke spolupráci s organizací Asociace pracovní rehabilitace ČR z. s. na vývoji a **pilotním ověření konceptu „Pracovní rehabilitačního střediska“**. Ke spolupráci byli vybráni zaměstnanci projektu „Rozvoj systému zaměstnávání osob se zdravotním omezením na otevřeném trhu práce“. Tato spolupráce proto vedla ke zvýšení zájmu klientů o pracovní rehabilitaci pouze v okrese

Brno-město. Ve většině případů se jednalo o osoby se III. stupněm invalidity, které nemohou být vedeni v evidenci ÚP ČR jako uchazeči o zaměstnání, tedy o klienty, kterým nemohla být ze strany ÚP ČR poskytnuta prvotní informace o pracovní rehabilitaci.

Za loňský rok bylo v kraji podáno **15 žádostí o pracovní rehabilitaci** a v jejím rámci tedy podpořeno celkem 15 osob se zdravotním postižením, kdy celková výše vynaložených prostředků činila 5 453 Kč. Uzavřeno bylo celkem 10 individuálních plánů pracovní rehabilitace (tj. o 6 více než v roce 2020). U zbylých 5 účastníků pracovní rehabilitace probíhal proces nastavení aktivit individuálního plánu pracovní rehabilitace vedoucí k jejich pracovnímu uplatnění. K realizaci většiny těchto zvolených aktivit dochází převážně až v letošním roce 2022.

Nejčastěji využitou aktivitou pracovní rehabilitace byla poradenská činnost a ergodiagnostické vyšetření. Celkem byla realizována 3 ergodiagnostická vyšetření a celková výše na ně vynaložených prostředků činila 9 210 Kč.

Vzhledem k mimořádným opatřením přijatým během nouzového stavu došlo v prvním čtvrtletí roku 2021 k útlumu veškerých aktivit v rámci pracovní rehabilitace. Při práci s klienty se začala využívat možnost online poradenství přes Skype a Microsoft Teams. Ze strany klientů byl zaznamenán zájem o individuální a skupinové online poradenství. Celkem bylo uskutečněno 517 individuálních poradenských aktivit a 36 skupinových poradenských aktivit pro 178 klientů. Poradenská činnost obsahovala zejména poradenství v oblasti hledání vhodného zaměstnání a poradenství s využitím bilanční diagnostiky, tedy služby zaměřené na pomoc při uplatnění na trhu práce v souladu s osobnostními předpoklady. Byla realizována 1 bilanční diagnostika na jejímž základě bylo vybráno vhodné zaměstnání pro účastníka pracovní rehabilitace, který byl úspěšně umístěn na chráněném trhu práce.

K nejvíce preferovaným aktivitám účastníků pracovní rehabilitace patří asistované zaměstnání, rekvalifikační kurz a příprava k práci. Aktivita asistované zaměstnání byla zahájena u 1 účastníka, tedy pomoc pro vytvoření vhodných podmínek pro výkon zaměstnání, která i nadále probíhá. U klienta dochází k nácviku dopravy do zaměstnání a výrobního postupu na pracovišti.

Rekvalifikaci absolvoval v roce 2021 jeden účastník v rámci pilotního projektu (kurz „Účetnictví“, hrazeno z prostředků projektu) po němž účastník pracovní rehabilitace nastoupil do zaměstnání na chráněném trhu práce. Jedna osoba pak absolvovala rekvalifikační kurz zahájený v roce 2020, avšak nedokončený v daném roce z důvodu Covidu (hrazeno z národní APZ).

Aktivita příprava k práci byla ve stavu jednání u 1 účastníka pracovní rehabilitace a bude realizována v následujícím roce.

Příprava k práci a rekvalifikace se uskutečňují na základě dohod, které uzavírá ÚP ČR s účastníkem pracovní rehabilitace. Po dobu účasti na přípravě k práci a po dobu konání rekvalifikace náleží účastníkovi pracovní rehabilitace podpora při rekvalifikaci, pokud nepobírá dávky nemocenského pojištění, starobní důchod nebo mzdu nebo náhradu mzdy.

Cílem přípravy k práci je zapracovat osobu se zdravotním postižením na vhodné pracovní místo a připravit na výkon určité pracovní činnosti. Příprava k práci slouží ke zjištění, zda je možné danou pracovní pozici zvládnout s konkrétním zdravotním omezením účastníka pracovní rehabilitace.

Pro podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením v rámci pracovní rehabilitace byli zaměstnavatelé oslovováni zejména prostřednictvím telefonické a elektronické komunikace k získání vhodných pracovních míst pro tyto osoby. Za tímto účelem byla také realizována výběrová řízení a individuální konzultace, které měly OZP informovat o možnostech nástupu do zaměstnání.

Poradci pro OZP poskytují poradenství všem OZP (uchazečům o zaměstnání, zájemcům o zaměstnání a klientům z široké veřejnosti, kteří nejsou v evidenci ÚP ČR). V roce 2021 bylo úspěšně umístěno 62 klientů na otevřeném trhu práce a 79 klientů na chráněném trhu práce.

6.3 Projekty ESF

V roce 2021 realizoval Úřad práce v Jihomoravském kraji:

5 Národních individuálních projektů:

- Podpora zaměstnanosti dlouhodobě evidovaných uchazečů (PDU)
- Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II (VDTP II)
- Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců (POVEZ II)
- OUTPLACEMENT (OUT)
- Podpora forem flexibilního zaměstnávání (FLEXI)

4 Regionální individuální projekty:

- Záruky pro mladé v Jihomoravském kraji
- ŽIVOT BEZ BARIÉR v Jihomoravském kraji
- 50 PLUS v Jihomoravském kraji
- Šance pro rodiče v Jihomoravském kraji

4 Systémové individuální projekty (rozvoj služeb zaměstnanosti):

- Efektivní služby zaměstnanosti (EFES)
- Evropské služby zaměstnanosti ČR II (EURES ČR II)
- Podpora informačních a poradenských středisek Úřadu práce ČR (PIPS)
- Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce (OZP)

Z prostředků OPZ byl rovněž částečně financován **Program Antivirus** v režimu A.

Tab 48 Prostředky vynaložené na realizaci projektů ESF v roce 2021 v Jihomoravském kraji

	čerpání celkem (Kč)	národní podíl (Kč)	evropský podíl (Kč)
OPZ ANTIVIRUS A II	277 802 684	53 977 073	223 825 611
OP Z - NIP - VDTP II	8 652 185	1 524 516	7 127 669
OP Z - NIP - PDU	40 848 555	7 197 518	33 651 036
OP Z - NIP - POVEZ II	22 802 859	3 420 429	19 382 430
OPZ - NIP - OUT	2 373 405	461 153	1 912 252
OPZ - NIP - FLEXI	798 935	140 772	658 162
OP Z - RIP - Záruky pro mladé v JmK	22 308 618	3 346 293	18 962 325
OP Z - RIP - Život bez bariér v JmK	8 086 562	1 212 984	6 873 577
OP Z - RIP - 50 plus v JmK	28 235 993	4 235 399	24 000 594
OP Z - RIP - Šance pro rodiče v JmK	8 945 250	1 341 788	7 603 462
OP Z - SIP - EURES II	33 178	5 846	27 332
OP Z - SIP - EFES	259 518	45 728	213 791
OP Z - SIP - PIPS	619 089	109 084	510 005
OP Z - SIP - OZP	324 418	57 163	267 256
Projekty ESF celkem	422 091 247	77 075 746	345 015 501

Pramen: Ekonomické oddělení KrP Brno 2021

NÁRODNÍ INDIVIDUÁLNÍ PROJEKTY (NIP)

- **NIP Podpora zaměstnanosti dlouhodobě evidovaných uchazečů (PDU)**

Doba realizace: 1.1.2019 – 31.12.2023
Reg. č. projektu: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_121/0010247

Realizace projektu byla zahájena 1.1.2019. Projekt je zaměřen zejména na zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání, na začleňování dlouhodobě evidovaných uchazečů se sociálním znevýhodněním na volný trh práce a na podporu cílové skupiny komplexním poradenstvím a posilováním motivace ke změně.

Cílová skupina:

- dlouhodobě evidovaní uchazeči o zaměstnání (v evidenci ÚP ČR nad 12 měsíců), přednostně uchazeči opakovaně nebo dlouhodobě pobírající dávky pomoci v hmotné nouzi.
- uchazeči o zaměstnání, kteří byli ke dni vstupu do projektu v předchozích třech letech opakovaně evidováni na ÚP ČR a současně jsou osobami s žádnou nebo nízkou kvalifikací (tj. maximálně dosažené základní vzdělání).

Klíčové aktivity projektu: individuální a skupinové poradenství, rekvalifikace, krátkodobá pracovní příležitost, krátkodobé zaměstnání, SÚPM, VPP, doprovodná opatření.

V průběhu roku 2021 bylo do projektu **zařazeno celkem 447 nových klientů**. Na SÚPM bylo zařazeno 113 uchazečů a na VPP 184 uchazečů. Všichni klienti zařazení do projektu absolvují poradenské aktivity, do rekvalifikací bylo zařazeno 35 a úspěšně je ukončilo 32 klientů. Většinu rekvalifikací představují rekvalifikace zabezpečované (32 zařazených).

V roce 2021 bylo na projekt vynaloženo celkem 40,85 mil. Kč (přesně 40 848 555 Kč).

- **NIP Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II (VDTP II)**

Doba realizace: 1.1.2016 – 30.6.2023
Reg. č. projektu: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_121/0000597

V roce 2021 pokračovala realizace národního individuálního projektu **Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II**, v jehož rámci byly financovány rekvalifikace uchazečů a zájemců o zaměstnání a poradenské aktivity.

V rámci tohoto projektu bylo **do rekvalifikačních programů zařazeno 732 klientů**, tzn. 79 % všech osob zařazených do rekvalifikací v roce 2021. Realizovány byly jak rekvalifikace zabezpečované (481 osob), tak rekvalifikace zvolené (251 osob) a poradenské aktivity. **Do externích poradenských aktivit bylo zařazeno celkem 206 klientů**, z toho 119 prošlo

Bilanční diagnostikou, Poradenským programem se základy práce na PC bylo podpořeno 19 účastníků a Motivační programem 68 klientů. Podrobně jsou aktivity popsány v rámci kapitoly Rekvalifikace a poradenství.

V roce 2021 bylo na projekt vynaloženo celkem 8,65 mil. Kč (přesně 8 652 185 Kč).

- **NIP Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců (POVEZ II)**

Doba realizace: 1.1.2016 – 30.6.2023

Reg. č. projektu: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_121/0000597

Hlavním cílem projektu **Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců II** je pomoci zaměstnavatelům v odborném vzdělávání stávajících i nově přijímaných zaměstnanců tak, aby mohli pružně reagovat na měnící se situaci a podmínky na trhu. Projekt umožňuje zaměstnavatelům získat finanční příspěvky na externí vzdělávání zaměstnanců nebo na mzdy interních lektorů a zároveň na mzdové náklady vzdělávaných zaměstnanců po dobu jejich vzdělávání.

Konkrétním cílem projektu je podpora odborného vzdělávání. Zájem je především o kurzy v oblasti odborné IT, a to jak programátorské kurzy, tak kurzy různých projekčních softwarů. Druhou nejčastější oblastí jsou odborně technické vzdělávací aktivity, zde mají největší zastoupení svářečské kurzy a kurzy obsluhy CNC strojů. V neposlední řadě jsou žádané kurzy jazykové.

V roce 2021 bylo v celém Jihomoravském kraji do projektu **nově zapojeno 154 subjektů**, z toho 15 OSVČ. Celkem mělo být do vzdělávání zapojeno 882 osob, avšak vzhledem k omezením spojeným s pandemií COVID-19 bylo **podpořeno pouze 166 osob**. Nejvíce tento projekt využívají zaměstnavatelé v Brně, na které připadá více než polovina uzavřených dohod i podpořených zaměstnanců.

V roce 2021 bylo v Jihomoravském kraji uzavřeno s žadateli celkem 235 dohod (co dohoda, to vzdělávací aktivita). Přestože projekt nově umožňuje vzdělávání formou interního školení, **97 % vzdělávacích aktivit bylo realizováno prostřednictvím externího dodavatele.**

V roce 2021 bylo na projekt vynaloženo celkem 22,8 mil. Kč (přesně 22 802 859 Kč)

- **NIP OUTPLACEMENT (OUT)**

Doba realizace: 1.6.2020 – 31.5.2023

Reg. č. projektu: CZ.03.1.52/0.0/0.0/18_093/0017176

Projekt je zaměřen na **pomoc zaměstnancům, kteří jsou ohroženi ztrátou zaměstnání** nebo jsou již ve výpovědní době.

Cílem projektu je pomoc zaměstnancům podniků, které prochází strukturálními změnami, a které jsou tudíž nuceni své zaměstnance propouštět. Projekt se zaměřuje na **zvýšení adaptability** těchto **zaměstnanců pro nalezení nového pracovního uplatnění**. Propouštění zaměstnanci tak mají šanci najít si nové zaměstnání ještě před koncem stávajícího pracovního poměru. Zaměstnavatelé také mohou dál udržet dlouholeté pracovníky, pro které už nemají práci, ale díky projektu je mohou přeškolit na jinou pozici.

Klíčové aktivity projektu jsou: monitoring zaměstnavatelů, poradenská činnost, vzdělávací kurzy a rekvalifikace, zprostředkování zaměstnání a doprovodná opatření.

MONITORING ZAMĚSTNAVATELŮ A VÝBĚR ÚČASTNÍKŮ – v rámci projektu probíhá aktivní monitoring s cílem oslovit jak zaměstnavatele, kteří plánují propouštění, tak zaměstnavatele, kteří naopak chtějí nové zaměstnance přijímat. Využívány jsou veškeré dostupné informace a zdroje, které má Úřad práce k dispozici. Vedle přímého monitoringu zaměstnavatelů a hlášení o hromadných propouštěních jsou to mj. také informace přímo od nově registrovaných uchazečů o zaměstnání.

V průběhu roku 2021 proběhlo oslovení zaměstnavatelů při rozesílání monitorovacích dotazníků (cca 2,8 tis. zaměstnavatelů), oslovení firem pobírajících antivirus, proběhla kampaň v medicích, kampaň v MHD, navazovány byly kontakty s okresními organizacemi (samosprávy, příspěvkové organizace atd.).

ZAPOJENÍ ÚČASTNÍKŮ DO PROJEKTU, VSTUPNÍ ROZHOVOR A PORADENSTVÍ – na základě získaných informací jsou zaměstnavatelé, kteří se potýkají s problémy kontaktování, je jim představen projekt a jsou nabídnuty služby Úřadu práce. V případě zájmu jsou realizovány informační schůzky, kde jsou potencionálním účastníkům zodpovězeny dotazy týkající se aktivit projektu a případně i otázky ohledně evidence na Úřadu práce ČR. Cílem schůzek je dosáhnout zapojení účastníků do projektových aktivit.

Realizace projektu byla zahájena 1.6.2020, avšak vzhledem k pozitivní situaci na trhu práce v Jihomoravském kraji a nízkému počtu hlášených hromadných propouštění vstoupil do projektu první zájemce až v prosinci 2020. **V roce 2021 vstoupilo do projektu 207 osob**. Všem bylo poskytnuto individuální poradenství (počet unikátních osob, kterým bylo poskytnuto individuální poradenství 207, počet poskytnutého individuálního poradenství 448). Realizováno bylo také jedno skupinové poradenství.

VZDĚLÁVACÍ KURZY V OBLASTI PRACOVNÍHO PRÁVA, FINANČNÍ GRAMOTNOSTI A SOFT SKILLS – účastníci projektu jsou do této klíčové aktivity zařazováni průběžně dle individuálních potřeb a jejich aktuální situace. Snahou je poskytnout vzdělávací kurzy účastníkům bezprostředně po vstupu do projektu tzn. ještě v době jejich stávajícího zaměstnání. Kurzy jsou určeny nejen účastníkům projektu, kteří jsou ještě v zaměstnaneckém poměru, ale i těm, kterým se nepodařilo rychle nalézt vhodné pracovní

uplatnění a již se registrovali na Úřadu práce ČR jako uchazeči o zaměstnání. V roce 2021 úspěšně absolvovali externí vzdělávací kurzy 2 účastníci.

REKVALIFIKACE A VZDĚLÁVACÍ AKTIVITY – cílem je zabezpečení rekvalifikací a vzdělávacích aktivit pro účastníky projektu dle jejich individuálních požadavků a při zohlednění jejich uplatnitelnosti na trhu práce. **V roce 2021** bylo do rekvalifikací zařazeno celkem 27 účastníků projektu (11 rekvalifikací zabezpečených, 16 rekvalifikací zvolených). **Úspěšně kurzy ukončilo celkem 19 osob** (9 rekvalifikací zabezpečených, 10 rekvalifikací zvolených). Část zařazených účastníků nakonec rekvalifikace nevyužila, neboť ještě před jejich realizací našla pracovní uplatnění a nastoupila do nového zaměstnání.

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ – je realizováno formou nedotovaných pracovních míst nebo pracovních míst, jejichž financování je podpořeno s využitím prostředků poskytnutých z OPZ. Příspěvek na mzdy nových zaměstnanců může činit až 15 tisíc Kč měsíčně po dobu až 9 měsíců. **V roce 2021** bylo **44 osob umístěných na nedotovaná pracovní místa** a u 9 osob došlo ke zrušení výpovědi (např. osoba zůstává u stejného zaměstnavatele). Dále bylo **vytvořeno celkem 51 dotovaných pracovních míst**, na která bylo do konce roku umístěno 46 osob (přičemž 1 zájemce nástup zrušil, celkem nastoupí 18 zájemců a 32 uchazečů o zaměstnání).

DOPROVODNÁ OPATŘENÍ – v rámci realizace poradenských aktivit mohou účastníci projektu využívat doprovodná opatření. Jedná se např. o proplácení prokázaných cestovních výdajů. V odůvodněných případech mohou účastníci rovněž využít služeb hlídání dětí a jiných závislých členů rodiny. Účastníkům mohou být dále uhrazeny poplatky za vstupní prohlídky u lékaře, popř. za vyšetření nutná ke vstupu do rekvalifikací nebo do zaměstnávání.

V roce 2021 bylo na projekt vynaloženo celkem 2,4 mil. Kč (přesně 2 373 405 Kč).

- **NIP FLEXI**

Doba realizace: 1.1.2021 – 30.6.2023
Reg. č. projektu: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_121/0017211

Cílem projektu je podpořit vyšší soulad mezi rodinným (soukromým) a pracovním životem, získání praxe a pracovních návyků za účelem usnadnění vstupu a udržení se na trhu práce. Projekt vychází vstříc osobám, které se z nejrůznějších důvodů (zdravotních, rodinných apod.) nemohou nechat zaměstnat např. na plný pracovní úvazek. Projekt nabízí flexibilní formy zaměstnání v rámci sdílených pracovních míst a generačního tandemu či v rámci standardních nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (APZ), kterými jsou příspěvek na zapracování a společensky účelné pracovní místo vyhrazené.

Cílovou skupinou projektu jsou

- Uchazeči a zájemci o zaměstnání, u kterých hrozí dlouhodobé vyloučení z trhu práce, ztráta pracovních návyků nebo sociální vyloučení. Převážně se jedná o klientky – matky malých dětí, pro které je důležitá možnost skloubení pracovního a rodinného života a možnost rozvržení pracovní doby dle individuálních potřeb. Druhou převažující skupinou jsou klienti OZP, kteří hledají zaměstnání na zkrácený úvazek.
- Uchazeči a zájemci o zaměstnání do věku 30 let a také zájemci o zaměstnání, kteří dosáhnou důchodového věku v období následujících 36 měsíců a jsou stávajícími zaměstnanci zaměstnavatele. Cílem této skupiny je podpora mezigenerační solidarity na trhu práce, zajištění tak generační výměny, pracovních zkušeností a udržení zaměstnanců v předdůchodovém věku.

Uchazeči se vybírají na základě kritérií, které musí splňovat pro vstup do projektu. Výběry klientů probíhají ve spolupráci se zaměstnavateli.

Klíčové aktivity: podpora flexibilních forem zaměstnání (sdílená pracovní místa, generační tandem či příspěvek na zapracování), poradenství, rekvalifikace, doprovodná opatření

ZAŘAZENÍ ÚČASTNÍKŮ DO PROJEKTU, VSTUPNÍ POHOVOR A PORADENSKÁ ČINNOST – pro zapojení do projektu se musí osoba zaevidovat na Úřadu práce ČR jako zájemce o zaměstnání nebo uchazeč o zaměstnání. Následuje vstupní rozhovor se zaměstnancem ÚP ČR, na jehož základě vznikne seznam aktivit šitých na míru, které účastník absolvuje. Jednou z prvních aktivit je individuální či skupinové poradenství směřem k uplatnění na trhu práce.

SDÍLENÉ PRACOVNÍ MÍSTO – jedná se o místo, které je obsazeno dvěma nebo více zaměstnanci zaměstnavatele. Zaměstnanci na sdíleném pracovním místě vykonávají jeden (stejný) druh práce.

SPOLEČENSKY ÚČELNÁ PRACOVNÍ MÍSTA VYHRAZENÁ (SÚPM) - GENERAČNÍ TANDEM – cílem je podpora mezigenerační solidarity na trhu práce, zajištění generační výměny, mezigenerační přenos pracovních zkušeností, udržení zaměstnanců předdůchodového věku v zaměstnání, posílení souladu mezi kvalifikační nabídkou a poptávkou u osob vstupujících nově na trh práce (obzvláště u čerstvých on-line absolventů) pomocí investic do jejich vzdělání. U zaměstnavatele je tak zajištěno zapracování nově přijímaného zaměstnance provedené stávajícím zaměstnancem, kterému vznikne nárok na starobní důchod v období do 36 měsíců, je zaměstnán u zaměstnavatele minimálně 2 roky, a je zároveň ohrožen ztrátou zaměstnání.

PŘÍSPĚVEK NA UDRŽENÍ STÁVAJÍCÍHO ZAMĚSTNANCE – ÚP ČR uzavře se zaměstnavatelem Dohodu na udržení stávajícího zaměstnance. Zaměstnanec musí zůstat v pracovním poměru ještě minimálně 6 měsíců po skončení poskytování příspěvku (možnost výjimek). Poskytování příspěvku na udržení zaměstnance je vázáno na trvání pracovního poměru nově přijatého zaměstnance v rámci Generačního tandemu.

PŘÍSPĚVEK NA ZAPRACOVÁNÍ – příspěvek bude poskytnut na uchazečům o zaměstnání, kterým pro jejich zdravotní stav, věk, péči o dítě nebo z jiných vážných důvodů nelze zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem, a kterým ÚP ČR věnuje zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání (§ 33 zák. o zaměstnanosti).

DOPROVODNÁ OPATŘENÍ – mezi doprovodná opatření se řadí např. proplácení prokázaných cestovních výdajů, proplácení vstupních prohlídek u lékaře, popř. vyšetření nutná ke vstupu do rekvalifikací nebo do zaměstnávání nebo také využití služeb hlídání dětí a jiných závislých členů rodiny.

Realizace projektu v roce 2021 (realizace byla zahájena 1.1.2021)

Klientům, pokud splňují kritéria cílové skupiny, je aktivně nabízena možnost vstupu do projektu, jednak přímo na úseku zprostředkování, ale také při jednání s klienty při realizaci individuálních poradenských aktivit. Rovněž zaměstnavatelům, kteří se informují o možnostech čerpání příspěvku na nové zaměstnance, je přednostně nabízena možnost podpory sdílených pracovních míst, generačního tandemu nebo nově zkrácených pracovních úvazků v rámci projektu FLEXI.

Klienti (zájemci a uchazeči o zaměstnání), kteří mají zájem vstoupit do projektu se účastní vstupního pohovoru, při kterém dojde k objasnění práv a povinností účastníků pro vstup do projektu. Je podepsána dohoda o vstupu do projektu, seznámení se zařazením do projektu a bezpečnostní pokyny pro účastníky poradenského programu. V rámci vstupního pohovoru je provedena profilace účastníků projektu. Následuje přijetí žádosti od zaměstnavatele a kontrola potřebných náležitostí žádosti (povinné přílohy, bezdlužnosti aj.). V případě, že je žádost kompletní, dochází k posouzení žádosti a uchazeče/zájemce o zaměstnání hodnotící komisí. Poté dochází k sepsání dohody se zaměstnavatelem, zveřejnění dohody v Registru smluv, doložení pracovních smluv, dohod o sdíleném pracovním místě a mzdových výměrů. Dalším krokem je kontrola zaměstnavatelem zaslaných měsíčních výkazů vyúčtování mzdových nákladů a proplácení schváleného příspěvku.

Ze začátku byl o projekt spíše menší zájem, postupně, kdy se víc dostával do povědomí (hromadné rozesílání dopisů zaměstnavatelům, spolupráce se zprostředkováním v rámci okresu), se na nás začaly firmy obracet s dotazy na podmínky a možnosti projektu (často však nedošlo ani k podání žádosti, protože jim nevyhovovala nastavená cílová skupina, popř. další podmínky projektu). V průběhu realizace projektu jsme nenarazili na větší překážky; s klienty i zaměstnavateli se spolupracovalo dobře. Z podpořených osob se nejčastěji jednalo o osoby vracející se na trh práce po rodičovské dovolené, které jsme umístili na sdílená pracovní místa.

V srpnu 2021 byl zaměstnavatelům v celém Jihomoravském kraji rozeslán informační dopis o projektu FLEXI. Tento dopis rozesílalo každé Kontaktní pracoviště ÚP na své spádové zaměstnavatele. Celkem bylo rozesláno 3 739 dopisů (Brno 1 643, Blansko 298, Brno – venkov 535, Břeclav 187, Hodonín 337, Vyškov 541, Znojmo 198).

Zaměstnavatelé byli v rámci jiných jednání informováni o možnostech a podmínkách projektu FLEXI prostřednictvím specialistů monitoringu projektu EFES.

Po bližším seznámení a upřesnění podmínek u jednotlivých nástrojů jsme zaznamenali ze strany zaměstnavatelů převážně zklamání a neochotu přistoupit na stanovené podmínky pro neúnosnou administrativní náročnost, zejména u nástrojů Sdílené pracovní místo a Generační tandem. Navzdory tomu se podařilo uzavřít několik dohod i na tyto nástroje.

Výsledky projektu za rok 2021:

Počet zařazených osob celkem: 50

Počet vytvořených pracovních míst: 21

počet podpořených osob dle aktivit:

- Individuální poradenství: počet unikátních osob, kterým bylo poskytnuto individuální poradenství 50. Počet poskytnutého individuálního poradenství 62.
- SÚPM vyhrazené - Generační tandem: 1 uchazeč o zaměstnání + 1 Školitel
- SÚPM vyhrazené - zkrácený úvazek: 4
- Sdílené pracovní místo: celkem 16 (14 uchazečů + 2 zájemci)

V roce 2021 bylo na projekt vynaloženo celkem 0,8 mil. Kč (přesně 798 935 Kč).

REGIONÁLNÍ INDIVIDUÁLNÍ PROJEKTY (RIP)

I v roce 2021 nadále trvala na území České republiky zhoršená epidemická situace v souvislosti s výskytem koronaviru SARS-CoV-2. Nouzový stav, který trval od 5. října 2020, byl opětovně prodlužován a trval až do 11. dubna 2021. Další nouzový stav byl na základě Usnesení vlády České republiky vyhlášen od 26. listopadu 2021 do 25. prosince 2021. Byla přijata mimořádná opatření, která opět neumožnila realizovat klíčové aktivity projektů v plném rozsahu. Skupinové aktivity a poradenské programy byly realizovány v minimálním rozsahu a počtu a aktivity projektů byly realizovány zejména individuální formou (např. elektronickou nebo telefonickou formou).

I přes krátké rozvolnění v letních měsících bylo z těchto důvodů v roce 2021 nižší čerpání rozpočtu i nižší počet splněných indikátorů, než bylo plánováno.

- **Záruky pro mladé v Jihomoravském kraji**

Doba realizace: 1.1.2016 – 31.10.2022

Reg. č. projektu: CZ.03.1.48/0.0./0.0./15_004/0000009

Cílová skupina (2 460 osob):

- osoby do 29 let věku (včetně)
- pracovní zkušenosti max. 3 roky

- evidence na úřadech práce v Jihomoravském kraji

Projekt je určen pro uchazeče o zaměstnání.

Primárním cílem projektu je zvýšit zaměstnanost a uplatnitelnost cílové skupiny na trhu práce. Prostřednictvím aktivit projektu je snaha poskytnout klientům odborné dovednosti a znalosti pro výkon konkrétní profese, poskytnout odborné praxe s perspektivou dalšího uplatnění na trhu práce, předcházet opakované evidenci a snížit průměrnou dobu evidence mladých uchazečů o zaměstnání na úřadu práce. V případě uchazečů o zaměstnání bez dokončené odborné kvalifikace se usiluje o opětovné zahájení přípravy na budoucí povolání, resp. návrat do vzdělávání.

AKTIVITY PROJEKTU PRO KLIENTY (údaje k 31.12.2021):

VÝBĚR KLIENTŮ DO PROJEKTU – je realizován odbornými pracovníky projektu na všech kontaktních pracovištích, a to ve spolupráci s oddělením zprostředkování. Uchazeči o zaměstnání byli vybíráni, v souladu s požadavky na cílovou skupinu, jak dle jejich zájmu, tak s ohledem na konkrétní odborné praxe u zaměstnavatelů. Vybráno a podpořeno aktivitami bylo od počátku projektu celkem 2 463 klientů (z plánovaných 2 460 osob, což je 100,1 %). S každým klientem byla uzavřena dohoda o účasti v projektu. **Během roku 2021 vstoupilo do projektu 333 osob.**

PORADENSTVÍ – cílem této aktivity, opět realizované odbornými pracovníky projektu, je maximální možná podpora klientů projektu zvýšit motivaci a sebevědomí klienta a zajištění jeho pracovního potenciálu, které povede k uplatnění na trhu práce.

Typy poradenství:

- Individuální (absolvoval každý klient) – posílení motivace úspěšně absolvovat projekt, poradenství pro volbu povolání a rekvalifikace, získání a udržení odborné praxe atd. Rozsah je individuální dle potřeb klientů. Bylo poskytnuto 3 693 hodin individuálního poradenství, přičemž některým klientům opakovaně.
- Skupinové (absolvovalo od počátku projektu 218 osob z 216 plánovaných, což je 100,9 %) – v rámci skupinového poradenství je klientům poskytován celkový přehled v oblasti práva a zaměstnanosti, rozvoj sebe prezentace (sestavování životopisů, motivačních dopisů, práce s databázemi zaměstnavatelů apod.). Rozsah je zpravidla jednodenní.
- Pracovní diagnostika (absolvovalo od počátku projektu 257 klientů z plánovaných 270, což je 95,2 %) – pracovní diagnostiku absolvovali ti klienti, u kterých byla potřeba zjištění předpokladů k začlenění na trh práce, stanovení konkrétních dovedností, které je klient schopen získat dalším vzděláváním a možnosti pracovní uplatnění.

V roce 2021 bylo poskytnuto 479 hodin individuálního poradenství, skupinové poradenství absolvovalo 24 osob a pracovní diagnostiku dokončilo 25 osob.

REKVALIFIKACE – byly zaměřeny na získání odborných znalostí a dovedností, obecně vyžadovaných na trhu práce, s cílem připravit uchazeče o zaměstnání především na

konkrétní profesi (odbornou praxi) nebo přiblížit jejich kvalifikaci požadovaným nebo očekávaným potřebám trhu práce. Bylo možné absolvovat rekvalifikaci klasickou (vysoutěženou) či zvolenou. Celkem bylo od počátku projektu zahájeno 157 rekvalifikačních kurzů (z plánovaných 153). Úspěšně ukončeno bylo celkem 140 kurzů.

Během roku 2021 prošlo úspěšně rekvalifikací 19 klientů.

ODBORNÉ PRAXE – hlavní aktivita projektu. Odborné praxe byly realizovány u zaměstnavatelů na území ČR formou SÚPM vyhrazených. Praxe byly zpravidla sjednávány na dobu 12 měsíců (doba poskytování příspěvku max. do 31.8.2022). Výše příspěvku byla určena v souladu se Směrnicí GŘ č. 4/2019, kdy je měsíční příspěvek stanoven procentní sazbou z hrubé mzdy uvedené v Žádosti o poskytnutí příspěvku na SÚPM, a to podle míry znevýhodnění a délky evidence jednotlivého uchazeče dle přílohy Směrnice GŘ ÚP ČR v platném znění. Na odbornou praxi byli zařazeni uchazeči o zaměstnání s evidencí na ÚP delší než 3 měsíce.

Celkem od počátku projektu bylo uzavřeno, resp. podepsáno, 1 224 dohod (z 1 204 plánovaných, tj. 101,7 %). V případě potřeby a účelnosti byl poskytnut také finanční příspěvek na mentora (uzavřeno 102 dohod, z plánovaných 98). **V roce 2021 bylo podepsáno 120 dohod o SÚPM.**

KRÁTKODOBÁ PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOST – jedná se o doplňkovou aktivitu projektu. Cílem práce na zkoušku je zjistit připravenost cílové skupiny k nástupu na pracovní místo (odbornou praxi). Na tuto aktivitu, zvanou také práce na zkoušku, bylo zařazeno 13 klientů (aktivita celkem plánována pro 13 osob). Pracovní smlouva byla uzavřena s maximálním možným úvazkem 0,5 na maximální možnou dobu - 3 měsíce. **V roce 2021 nebyly podepsány žádné dohody o krátkodobé pracovní příležitosti.**

NÁVRAT DO VZDĚLÁVÁNÍ – doplňková aktivita (plánem je podpořit max. 20 osob). Doposud touto aktivitou prošly 3 klienti projektu. Jejím cílem je zajistit návrat do vzdělávání u uchazečů, u kterých bude tato potřeba zjištěna a zajistit tak jejich lepší uplatnění na trhu práce v budoucnu. Odborní pracovníci trhu práce uchazeče motivovali ke vstupu do vzdělávání, poskytli odborné informace, zprostředkovali kontakt s vhodnou školou. **V roce 2021 se žádný klient nevrátil zpět do vzdělávání.**

Z celkového počtu 2 463 klientů, kteří do 31.12.2021 vstoupili do projektu, jich 2 297 vystoupilo, přičemž 1 961 vystoupilo z důvodu nástupu do jakéhokoliv zaměstnání (tj. 85,4 %). **Během roku 2021 vystoupilo z projektu 313 klientů, z toho 247 z důvodu nástupu do jakéhokoliv zaměstnání.**

Z celkové částky rozpočtu 229,5 mil Kč (229 515 613 Kč) bylo **v roce 2021 vyčerpáno 28,6 mil. Kč** (přesně 28 613 929 Kč). Celkem od začátku realizace projektu pak bylo vyčerpáno 213,6 mil. Kč (přesně 213 610 318 Kč).

- **50 PLUS v Jihomoravském kraji**

Doba realizace: 1.1.2016 – 30.6.2022

Reg. č. projektu: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000041

Cílová skupina projektu (2 130 osob) - projekt je určen pro uchazeče o zaměstnání evidované na úřadech práce v Jihomoravském kraji, a to:

- osoby starší 50 let v evidenci déle než 5 měsíců
NEBO
- osoby starší 50 let bez ohledu na délku evidence v případě, že jim nevznikl nárok na podporu v nezaměstnanosti.

V roce 2021 došlo k prodloužení doby realizace projektu do 30.6.2022 a s tím spojené navýšení rozpočtu včetně navýšení cílových hodnot sledovaných indikátorů projektu. Počet zařazených uchazečů do projektu se zvýšil z 1 800 na 2 130 klientů, počet uzavřených dohod o absolvování rekvalifikačního kurzu ze 260 na 275 dohod, z nichž alespoň 210 klientů získá osvědčení. Počet plánovaných mzdových příspěvků formou tzv. společensky účelných pracovních míst se zvýšil z hodnoty 952 na 1 197 míst s tímto příspěvkem.

AKTIVITY PROJEKTU PRO KLIENTY (údaje k 31.12.2021)

VÝBĚR KLIENTŮ PROJEKTU – byl prováděn ve spolupráci s jednotlivými kontaktními pracovišti v rámci celého Jihomoravského kraje. Vhodní uchazeči o zaměstnání byli na základě doporučení zprostředkování pozváni na individuální nebo skupinovou schůzku s odbornými pracovníky projektu, kde jim byl představen projekt a jeho aktivity. Od začátku realizace projektu bylo zařazeno 2 255 uchazečů, což je o 125 klientů více, než bylo plánováno. Dá se očekávat, že se počet zařazených uchazečů ještě zvýší. **V roce 2021 vstoupilo do projektu 205 klientů.**

MOTIVAČNÍ PROGRAM – nabízel účastníkům rozvoj komunikačních a sociálních dovedností, odborní pracovníci předávali uchazečům informace z oblasti ekonomiky, práva či zaměstnanosti. Aktivity se účastnily skupiny zájemců v rozsahu 12 – 15 hodin dle jejich potřeb a možností. Motivační program od začátku realizace absolvovalo 433 klientů z plánovaných 440. **V roce 2021 prošlo Motivačním programem 18 klientů.**

PORADENSKÉ ČINNOSTI – cílem aktivity je formou poradenství zvýšení motivace klientů projektu a zjištění jejich pracovního potenciálu.

Aktivita zahrnuje:

- **Individuální poradenství** – klienti měli možnost konzultovat svoji aktuální situaci, schopnosti, dovednosti a možnosti za účelem zapojení se zpět na trh práce. Poradenství poskytovali jak odborní pracovníci projektu, tak odborný pracovník – psycholog, dle individuálních potřeb klientů, max. však 5 hodin na jednoho uchazeče. Od začátku realizace projektu bylo poskytnuto 3 227 hodin individuálního poradenství, některým opakovaně.

- **Pracovní diagnostika** – zjišťuje možnosti pracovního uplatnění pro klienty projektu. Za tímto účelem jsou využívány různé diagnostické testy, které byly v rámci projektu pořízeny. Aktivitu absolvovalo již 292 uchazečů z plánovaných 300.

V roce 2021 bylo poskytnuto 475,5 hodin individuálního poradenství a 20 klientů absolvovalo pracovní diagnostiku.

REKVALIFIKAČNÍ KURZY – umožňovaly klientům získání nové kvalifikace či prohloubení kvalifikace stávající, jeden uchazeč může absolvovat až 2 rekvalifikační kurzy. Od začátku realizace projektu se uskutečnilo celkem 281 kurzů a bylo vydáno celkem 237 osvědčení.

V roce 2021 bylo realizováno 18 rekvalifikačních kurzů a vydáno 15 osvědčení o úspěšném absolvování kurzu.

MONITORING TRHU PRÁCE A ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ – odborní pracovníci trhu práce a poradenství ve všech okresech Jihomoravského kraje soustavně monitorovali vhodná pracovní místa pro klienty projektu a poskytovali informace zaměstnavatelům ohledně možnosti využití mzdových příspěvků při zaměstnání klienta projektu. Výše příspěvku byla určena v souladu se Směrnicí GR č. 4/2019, kdy je měsíční příspěvek stanoven procentní sazbou z hrubé mzdy uvedené v Žádosti o poskytnutí příspěvku na SÚPM a to podle míry znevýhodnění a délky evidence jednotlivého uchazeče. Příspěvky byly poskytovány na dobu 6 – 12 měsíců. Od začátku projektu nastoupilo na toto místo 1 257 klientů.

V roce 2021 byla podepsána dohoda o poskytnutí příspěvku na společensky účelné pracovní místo pro 165 klientů projektu.

Z celkové částky navýšeného rozpočtu 220,6 mil. Kč (přesně 220 622 984 Kč) bylo **v roce 2021 vyčerpáno 33,9 mil. Kč** (přesně 33 911 909 Kč). Celkem od začátku realizace projektu bylo vyčerpáno 201,3 mil Kč (přesně 201 303 920 Kč).

- **ŽIVOT BEZ BARIÉR v Jihomoravském kraji**

Doba realizace: 1.4.2016 – 1.6.2022

Reg. č. projektu: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000037

Cílová skupina projektu (1 270 osob): Projekt je určen pro uchazeče o zaměstnání i zájemce o zaměstnání evidované na úřadech práce v Jihomoravském kraji, a to:

- osoby v evidenci delší než 12 měsíců
NEBO
- osoby se zdravotním postižením dle zákona č. 435/2004 Sb., § 67 odst. 2 bez ohledu na délku evidence

Cílem projektu v roce 2021 bylo pokračovat v realizačním režimu nastaveném v roce 2017 (realizace projektu vlastními silami a ne dodavatelsky, jak bylo uvedeno ve schválených projektech) za účelem naplnění plánovaných indikátorů.

Aktivity pro klienty projektu započaly v únoru 2017.

AKTIVITY PROJEKTU PRO KLIENTY (údaje za rok 2021)

VÝBĚR KLIENTŮ PROJEKTU – je prováděn ve spolupráci s jednotlivými úřady práce v kraji v časovém rozsahu cca 3 hodiny. Zařazení do projektu je podmíněno evidencí na kterémkoliv kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR v JmK. Klientem se může stát pouze osoba, splňující podmínky cílové skupiny. Celkem do projektu lze zařadit min. 1 270 klientů. Do projektu už bylo vybráno celkem 1 440 osob, z toho **182 osob v roce 2021**.

VSTUPNÍ BLOK – jednodenní (6 hodin, příp. 3 hodiny individuální) blok informací o projektu a jeho poradenských, motivačních a vzdělávacích aktivitách a legislativě z pracovní oblasti povinný pro všechny klienty projektu. **Dohodu o účasti v projektu** dosud **podepsalo** celkem 1 281 osob z 1270 plánovaných, z toho **171 osob v roce 2021**.

PLÁN ROZVOJE KLIENTA – každý klient projektu spolupracuje při individuálním pohovoru s odborným pracovníkem úřadu práce na sestavení svého vhodného rozvojového a výukového plánu aktivit. Na doporučení odborného pracovníka může být klient zařazen do následujících motivačních, poradenských a vzdělávacích aktivit.

INDIVIDUÁLNÍ PORADENSTVÍ – všichni klienti projektu mohou dle vlastního uvážení požádat o individuální poradenství odborného pracovníka úřadu práce za účelem zlepšení sebepoznání. Celková kapacita poskytovaných poradenských hodin v tomto projektu je 4 030 hodin, což odpovídá průměru 3,2 hodin pro klienta. Aktivitu využilo celkem 900 klientů, z toho **143 v roce 2021**.

MOTIVAČNÍ PROGRAM – obsahem aktivity je rozvoj sebe prezentace, rozvoj komunikačních a sociálních dovedností, všeobecný přehled v oblasti ekonomiky, práva a zaměstnanosti. Aktivita probíhá 4 dny po 5 hodinách denně a je určena pro min. 520 klientů. Program dosud absolvovalo celkem 435 klientů, z toho **30 klientů v roce 2021**.

PROGRAM FINANČNÍ GRAMOTNOSTI – cílem aktivity je podat všeobecný přehled v oblasti financí nebo nabídnout pomoc a poradenství klientům, kteří jsou v tíživé finanční situaci, naučit klienty orientovat se ve finančních rozhodnutích, spravovat osobní finanční podmínky, které mají dopad na materiální zajištění jedince, probírat témata peněz. Aktivita probíhá 4 dny (5+6+6+5 hod.) a je určena pro min. 520 klientů. Program dosud absolvovalo celkem 433 klientů, z toho **63 klientů v roce 2021**.

PORADENSKÝ PROGRAM a ERGODIAGNOSTIKA – pracovní nebo bilanční diagnostika je určena pro min. 520 klientů z řad uchazečů o zaměstnání, ergodiagnostika pro 45 klientů se statutem OZP. Dosud bylo vyhotoveno celkem 128 zpráv z pracovní diagnostiky, z toho 24 v roce 2021, 246 zpráv z bilanční diagnostiky, z toho 18 v roce 2021, 57 zpráv z ergodiagnostiky, z toho 2 v roce 2021.

REKVALIFIKACE – účast klientů v rekvalifikačních kurzech vychází z jejich sestaveného Plánu rozvoje klienta. Klienti si mohou vybrat z nabídky rekvalifikačních kurzů úřadu práce nebo si zajistit zvolenou rekvalifikaci. Celkem je plánováno zajištění min. 460 rekvalifikací. Dosud bylo vydáno celkem 422 osvědčení úspěšným absolventům kurzů, z toho **50 v roce 2021**.

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ – odborní pracovníci úřadu práce jsou nápomocni klientům projektu při hledání zaměstnání vyhledáváním vhodných potenciálních zaměstnavatelů. Celkem bude pro klienty projektu zajištěno min. 250 pracovních míst se mzdovým příspěvkem (Společensky účelná pracovní místa-vyhrazená). Z důvodu nástupu do jakéhokoliv zaměstnání vystoupilo z projektu celkem 726 klientů, z toho **138 klientů v roce 2021**.

DOPROVODNÁ A PODPŮRNÁ OPATŘENÍ – pomáhají formou příspěvku na úhradu nutných nákladů klientům s účastí na aktivitách projektu (úhrada cestovného, poplatků zdravotních, správních a administrativních, jako například založení živnosti, výpis z rejstříku trestů v souvislosti s nástupem na rekvalifikaci, příspěvek na hlídání dětí a dalších závislých osob).

Z celkové částky rozpočtu 69,1 mil. Kč (přesně 69 134 500 Kč) bylo **v roce 2021 vyčerpáno 9,4 mil. Kč** (přesně 9 424 630,62 Kč). Celkem od začátku realizace projektu bylo vyčerpáno 45,9 mil. Kč (45 906 922 Kč).

- **Šance pro rodiče v Jihomoravském kraji**

Doba realizace: 1. 4. 2016 – 1. 6. 2022
Reg. č. projektu: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000042

Cílová skupina projektu (1 200 osob): Projekt je určen pro uchazeče o zaměstnání i zájemce o zaměstnání evidované na úřadech práce v Jihomoravském kraji a pečující o dítě do 10 let věku.

Cílem projektu v roce 2021 bylo pokračovat v realizačním režimu nastaveném v roce 2017 (realizace projektu vlastními silami a ne dodavatelsky, jak bylo uvedeno ve schválených projektech) za účelem naplnění plánovaných indikátorů.

Aktivity pro klienty projektu započaly v únoru 2017.

AKTIVITY PROJEKTU PRO KLIENTY (údaje za rok 2021)

VÝBĚR KLIENTŮ PROJEKTU – je prováděn ve spolupráci s jednotlivými úřady práce v Jihomoravském kraji v časovém rozsahu cca 3 hodiny. Zařazení do projektu je

podmíněno evidencí na kterémkoliv kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR v JmK. Klientem se může stát pouze osoba splňující podmínky cílové skupiny. Celkem do projektu lze zařadit min. 1 200 klientů. Do projektu už bylo **vybráno** celkem 1 543 osob, z toho **156 osob v roce 2021**.

VSTUPNÍ BLOK – jednodenní (6 hodin, příp. 3 hodiny individuální) blok informací o projektu a jeho poradenských, motivačních a vzdělávacích aktivitách a legislativě z pracovní oblasti povinný pro všechny klienty projektu. **Dohodu** o účasti v projektu dosud **podepsalo** celkem 1 435 osob z 1 200 plánovaných, z toho **149 osob v roce 2021**.

PLÁN ROZVOJE KLIENTA – každý klient projektu spolupracuje při individuálním pohovoru s odborným pracovníkem na sestavení svého vhodného rozvojového a výukového plánu aktivit. Na doporučení odborného pracovníka může být klient zařazen do následujících motivačních, poradenských a vzdělávacích aktivit.

INDIVIDUÁLNÍ PORADENSTVÍ – všichni klienti projektu mohou dle vlastního uvážení požádat o individuální poradenství odborného pracovníka za účelem zlepšení sebezpoznání. Celková kapacita poskytovaných poradenských hodin v tomto projektu je 3 810 hodin, což odpovídá průměru 3,2 hodin pro klienta. Aktivitu využilo celkem 976 klientů, z toho **96 v roce 2021**.

MOTIVAČNÍ PROGRAM – zvýšení motivace a sebevědomí klienta pro uplatnění na trhu práce, získání základních znalostí z oblasti informačních technologií, posílení právního vědomí a zvýšení orientace v problematice trhu práce při využití přednášek, nácviku a tréninku, rozvoj dovedností při hledání zaměstnání. Aktivita probíhá 4 dny po 5 hodinách denně a je určena pro min. 380 klientů. Program dosud absolvovalo celkem 437 klientů, z toho **14 klientů v roce 2021**.

PROGRAM FINANČNÍ GRAMOTNOSTI – cílem aktivity je podat všeobecný přehled v oblasti financí nebo nabídnout pomoc a poradenství klientům, kteří jsou v tíživé finanční situaci, naučit klienty orientovat se ve finančních rozhodnutích, spravovat osobní finanční podmínky, které mají dopad na materiální zajištění jedince, probírat témata peněz. Aktivita probíhá 4 dny (5+6+6+5 hod.) a je určena pro min. 435 klientů. Program dosud absolvovalo celkem 408 klientů, z toho **61 klientů v roce 2021**.

PORADENSKÝ PROGRAM – zjištění pracovního a osobnostního potenciálu klienta a posouzení jeho předpokladů pro uplatnění na trhu práce formou pracovní nebo bilanční diagnostiky. Určeno pro min. 520 klientů z řad uchazečů o zaměstnání. Dosud bylo vyhotoveno celkem 151 zpráv z pracovní diagnostiky, z toho 25 v roce 2021, 266 zpráv z bilanční diagnostiky, z toho **14 v roce 2021**.

REKVALIFIKACE – účast klientů v rekvalifikačních kurzech vychází z jejich sestaveného Plánu rozvoje klienta. Klienti si mohou vybrat z nabídky rekvalifikačních kurzů úřadu práce, nebo si zajistit zvolenou rekvalifikaci. Celkem je plánováno zajištění 544 rekvalifikací.

Dosud bylo vydáno celkem 557 osvědčení úspěšným absolventům kurzů, z toho **40 v roce 2021**.

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ – odborní pracovníci úřadu práce jsou nápomocni klientům projektu při hledání zaměstnání vyhledáváním vhodných potenciálních zaměstnavatelů. Celkem bude pro klienty projektu zajištěno min. 330 pracovních míst se mzdovým příspěvkem (Společensky účelná pracovní místa vyhrazená). Z důvodu nástupu do jakéhokoliv zaměstnání vystoupilo z projektu celkem 1 011 klientů, z toho **160 klientů v roce 2021**.

DOPROVODNÁ A PODPŮRNÁ OPATŘENÍ – pomáhají formou příspěvku na úhradu nutných nákladů klientům s účastí na aktivitách projektu (úhrada cestovného, poplatků zdravotních, správních a administrativních, jako například založení živnosti, výpis z rejstříku trestů v souvislosti s nástupem na rekvalifikaci, příspěvek na hlídání dětí a dalších závislých osob).

Z celkové částky rozpočtu 63,8 mil. Kč (přesně 63 837 260 Kč) bylo **v roce 2021 vyčerpáno 10,2 mil. Kč** (přesně 10 231 467 Kč). Celkem od začátku realizace projektu bylo vyčerpáno 49,6 mil. Kč (přesně 49 607 765 Kč).

6.4 Vyhodnocení cílů APZ stanovených na rok 2021

Aktivní politika zaměstnanosti v kraji byla v souladu s přijatou Strategii APZ pro rok 2021 zaměřena především na podporu uchazečů o zaměstnání znevýhodněných na trhu práce.

Hlavní pozornost byla věnována aktivním a preventivním opatřením pro uchazeče o zaměstnání nejvíce znevýhodněné na trhu práce, ohrožené dlouhodobou nezaměstnaností a sociální exkluzí. Nejvíce podporovanými kategoriemi byly uchazeči s evidencí delší než 24 měsíců a uchazeči starší 55 let. U uchazečů o zaměstnání ohrožených ztrátou pracovních návyků a ztrátou motivace k hledání vhodného pracovního uplatnění bylo využíváno nástrojů a opatření APZ jako motivačního a aktivizačního prvku.

Přednostně byly do nástrojů APZ zařazovány tyto cílové skupiny uchazečů o zaměstnání:

- dlouhodobě evidovaní uchazeči o zaměstnání (déle než 12 měsíců)
- uchazeči do 25 let věku, zejména absolventi škol bez praxe
- rodiče pečující o dítě do 10 let věku
- uchazeči starší 50 let věku
- osoby se zdravotním postižením
- ženy vracující se z mateřské nebo rodičovské dovolené
- uchazeči, kterým bylo potřeba věnovat zvýšenou péči z jiného důvodu bránícího jejich vstupu na volný trh práce, např. ohrožení sociální exkluzí z důvodu setrvávání v dlouhodobé nezaměstnanosti

Zvýšená pozornost byla věnována především klientům, u nichž docházelo ke kumulaci handicapů ve vztahu k trhu práce (nepříznivý zdravotní stav, vyšší věk, absence kvalifikace apod.).

Pro umístění uchazečů byly využívány zejména nástroje **Veřejně prospěšné práce a Společensky účelná pracovní místa**.

Stanoveny byly tyto cíle:

1. Zaměřit se na co nejrychlejší návrat osob propouštěných v důsledku pandemie Covid 19 na trh práce pomocí poradenských aktivit a rekvalifikací.

Zvýšit počet klientů zařazených do rekvalifikací o 50%

Tento cíl sice nebyl naplněn, avšak nejedná se o výsledek negativní. Hlavním důvodem je, že díky fungujícímu programu Antivirus nedocházelo k masivnímu propouštění, a tedy ani nárůstu počtu uchazečů v evidenci ÚP a potřebě vracet tyto uchazeče na trh práce. Přestože v důsledku pandemie Covid 19 byla realizace rekvalifikací sice stále do jisté míry omezena, zvýšil se počet rekvalifikovaných osob oproti roku 2020 o **30 %**. (V roce 2020 bylo do rekvalifikací nově zařazeno 719 klientů, v roce 2021 to bylo 929 klientů.)

2. Podporovat uplatnitelnost osob dlouhodobě nezaměstnaných a osob starších 55 let.

- z podpořených osob **na pracovních místech** bude minimálně:

20 % UoZ starších 55 let

Tento cíl se podařilo naplnit.

Na 27,8 % pracovních míst byli umístěni uchazeči starší 55-ti let.

Tab. 49 Podíl umístěných z cílové skupiny 55+ na pracovních místech v rámci APZ v roce 2021

Podíl UoZ nad 55 let (%)	Blansko	Brno-město	Brno-venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	Celkem JMK
počet UoZ na pracovních místech celkem	146	356	235	149	308	153	330	1 677
počet UoZ 55+ na pracovních místech	27	99	48	46	95	40	111	466
Podíl UoZ 55+	18,5 %	27,8 %	20,4 %	30,9 %	30,8 %	26,1 %	33,6 %	27,8 %

Pramen: Statistiky OK Práce, 2021

3. Věnovat zvýšenou pozornost rodičům vracejícím se na trh práce a pečujícím o děti, a to kombinací nástrojů a opatření za využití rekvalifikací nebo poradenství.

Cílem je podpořit minimálně **400 uchazečů pečujících o děti do 15 let.**

Tento cíl se podařilo naplnit.

Podpořeno bylo celkem 553 osob pečujících o dítě do 15 let.

Tab. 50 Podíl cílové skupiny „rodiče pečující o děti do 15 let“ na podpořených uchazečích celkem

	Blansko	Brno-město	Brno-venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	Celkem JMK
Celkem podpořených UoZ	257	710	384	257	561	317	423	2909
podpořených UoZ_PéčeODítě	70	97	78	46	126	65	71	553
Podíl UoZ péče o dítě	27,2 %	13,7 %	20,3 %	17,9 %	22,5 %	20,5 %	16,8 %	19,0 %

Pramen: Statistiky OK Práce, 2021

7 Cíle APZ pro rok 2022

1. Zaměřit se na co nejrychlejší návrat osob propouštěných v důsledku pandemie COVID-19 na trh práce pomocí poradenských aktivit a rekvalifikací.

Zvýšit počet klientů zařazených do rekvalifikací o 30%

2. Podporovat uplatnitelnost osob se zdravotním postižením na otevřeném i chráněném trhu práce.

Z podpořených osob na pracovních místech bude minimálně:

15 % UoZ se ZP

3. Věnovat zvýšenou pozornost dlouhodobě evidovaným uchazečům s nízkou kvalifikací, kteří jsou nejvíce ohroženi sociálním vyloučením.

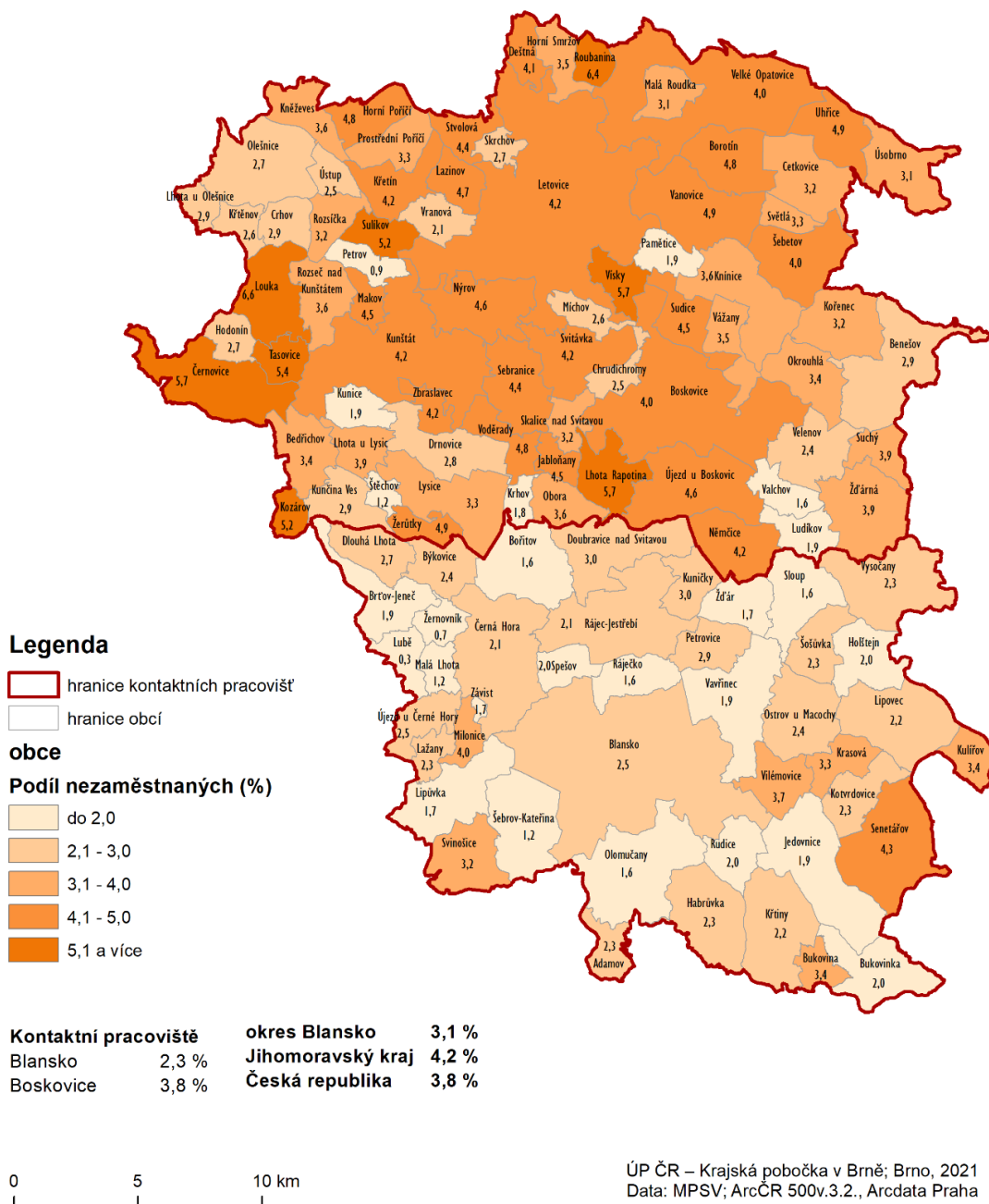
Cílem je podpořit **na pracovních místech (SÚPM a VPP)**
minimálně 200 uchazečů s délkou evidence nad 12 měsíců

8 PŘÍLOHY

PŘÍLOHA 1

PODÍL NEZAMĚŠTNANÝCH NA OBYVATELSTVU VE VĚKU 15-64 LET v roce 2021 v obcích okresu Blansko (roční průměr)

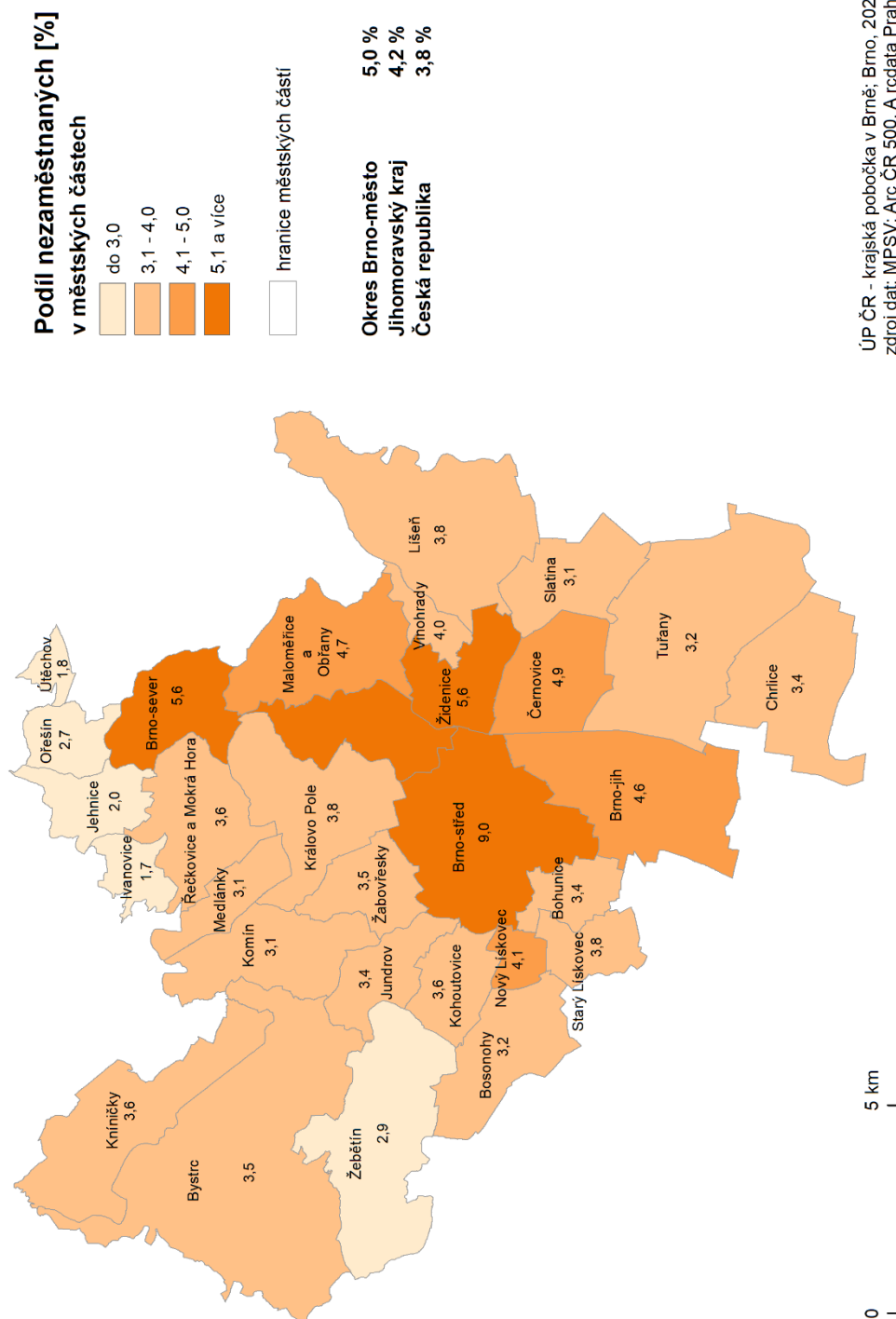

PŘÍLOHA 2

PODÍL NEZAMĚSTNANÝCH NA OBYVATELSTVU VE VĚKU 15 - 64 LET

v roce 2021 v Městských částech Brna (roční průměr)

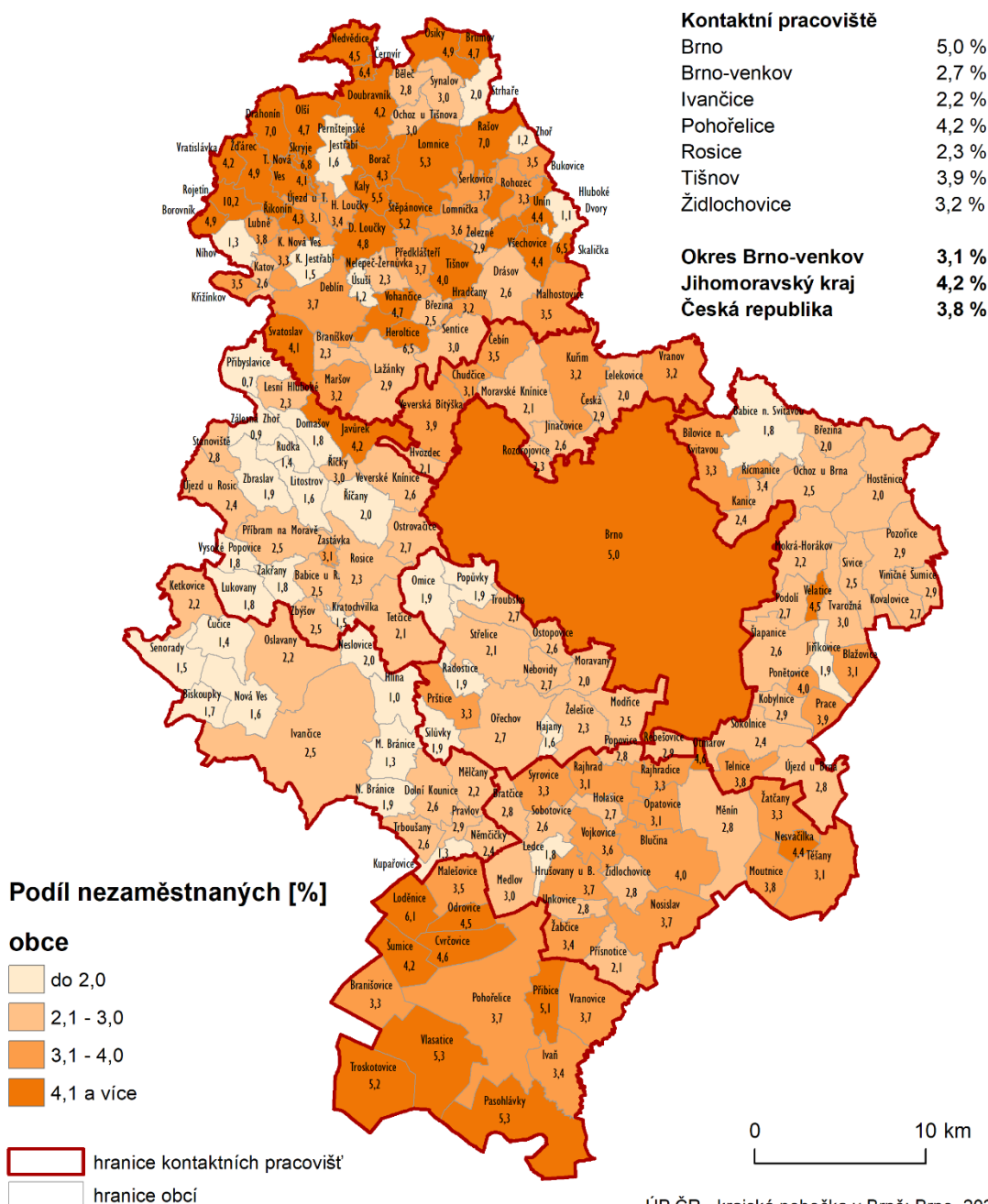

ÚP ČR - krajská pobočka v Brně; Brno, 2021
zdroj dat: MPSV; Arc ČR 500; Arcdata Praha

PŘÍLOHA 3

PODÍL NEZAMĚŠTNANÝCH NA OBYVATELSTVU VE VĚKU 15 - 64 LET
v roce 2021 v obcích okresů Brno - venkov a v Brně (roční průměr)

PŘÍLOHA 4

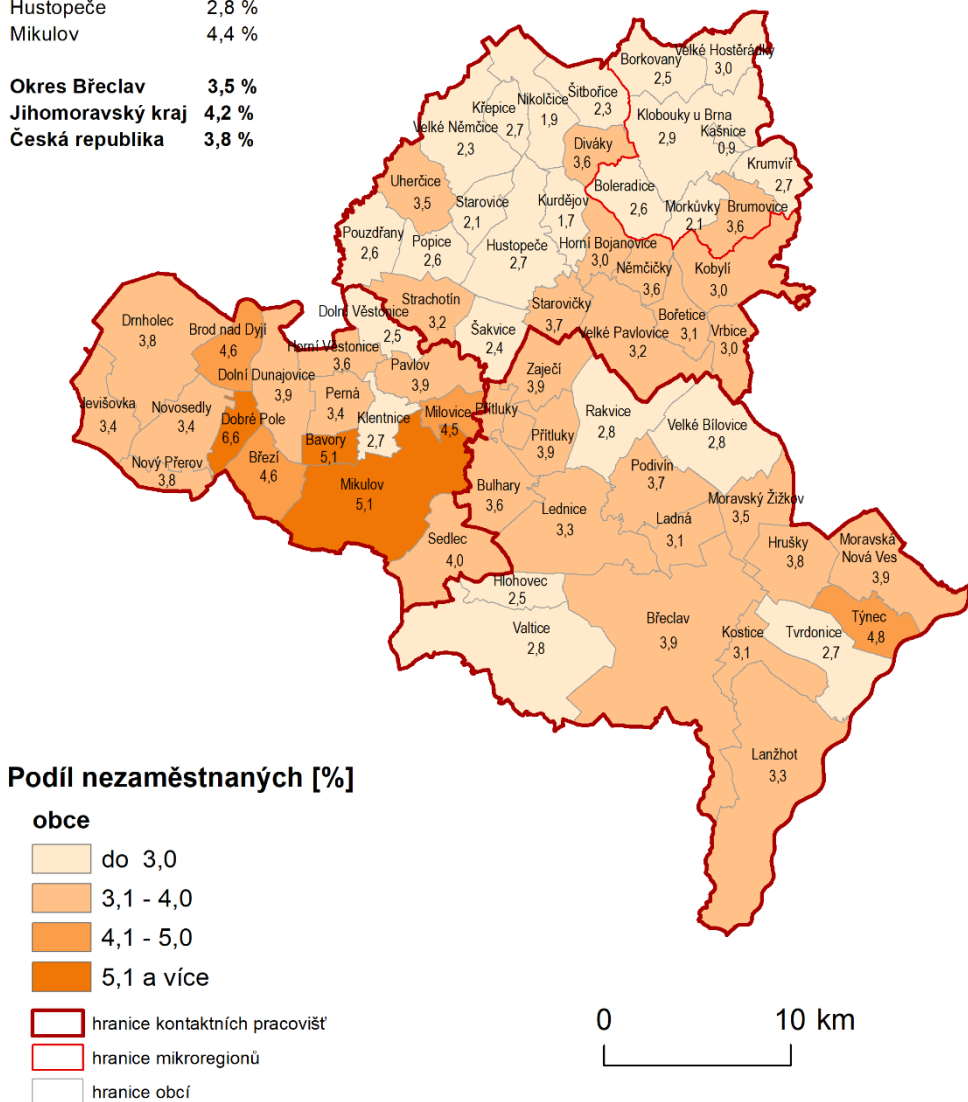
PODÍL NEZAMĚSTNANÝCH NA OBYVATELSTVU VE VĚKU 15 - 64 LET

v obcích okresu Břeclav v roce 2021 (roční průměr)

Kontaktní pracoviště

Břeclav	3,5 %
Hustopeče	2,8 %
Mikulov	4,4 %

Okres Břeclav	3,5 %
Jihomoravský kraj	4,2 %
Česká republika	3,8 %

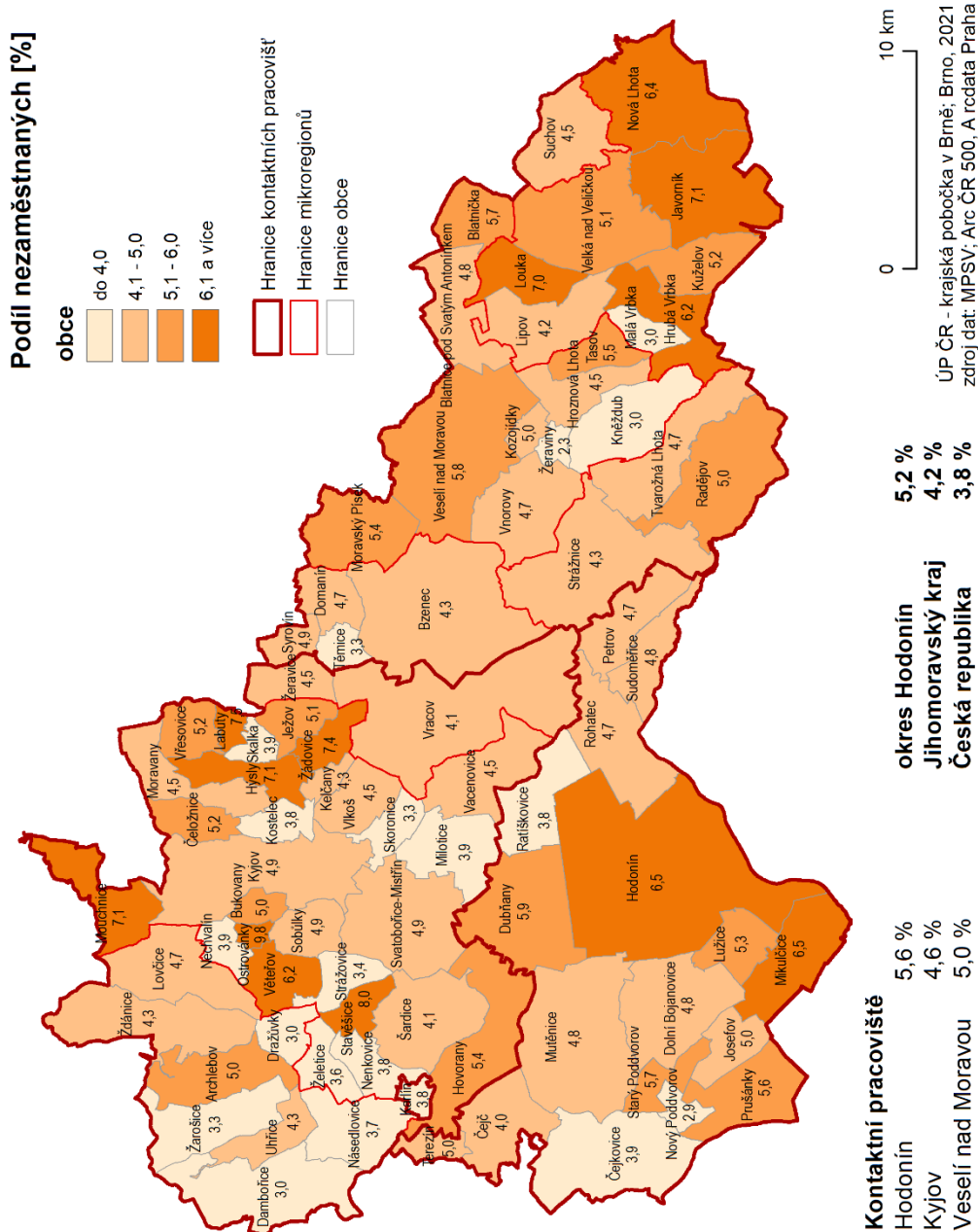
ÚP ČR - krajská pobočka v Brně; Brno, 2021
zdroj dat: MPSV; Arc ČR 500, A rcdada Praha

PŘÍLOHA 5

PODÍL NEZAMĚSTNANÝCH NA OBYVATELSTVU VE VĚKU 15 - 64 LET

v roce 2021 v obcích okresu Hodonín (roční průměr)

PŘÍLOHA 6

PODÍL NEZAMĚSTNANÝCH NA OBYVATELSTVU VE VĚKU 15 - 64 LET
v roce 2021 v obcích okresu Vyškov (roční průměry)

Kontaktní pracoviště

Bučovice	3,3 %
Slavkov u Brna	2,7 %
Vyškov	2,2 %

Okres Vyškov

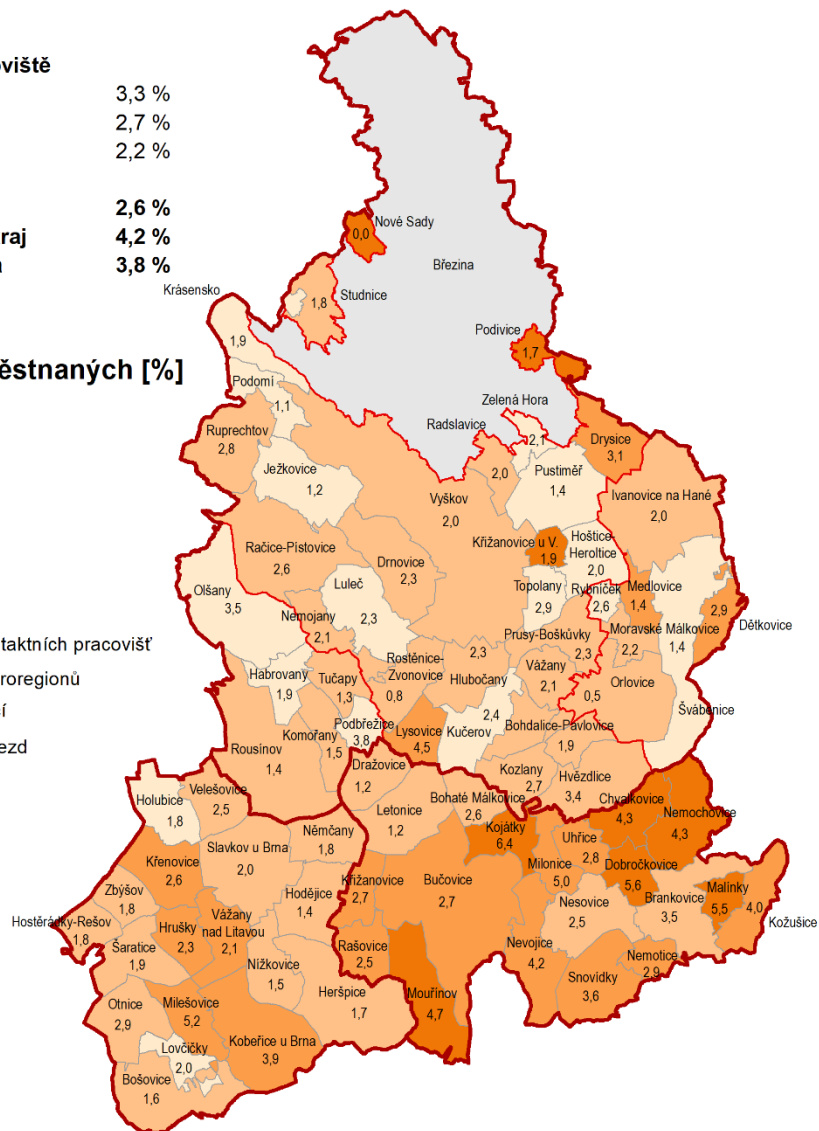
Okres Vyškov	2,6 %
Jihomoravský kraj	4,2 %
Česká republika	3,8 %

Podíl nezaměstnaných [%]

v obcích

	do 2,0
	2,1 - 3,0
	3,1 - 4,0
	4,1 a více

	hranice kontaktních pracovišť
	hranice mikroregionů
	hranice obcí
	vojenský újezd

ÚP ČR - krajská pobočka v Brně; Brno, 2021
zdroj dat: MPSV; Arc ČR 500, A rcdata Praha

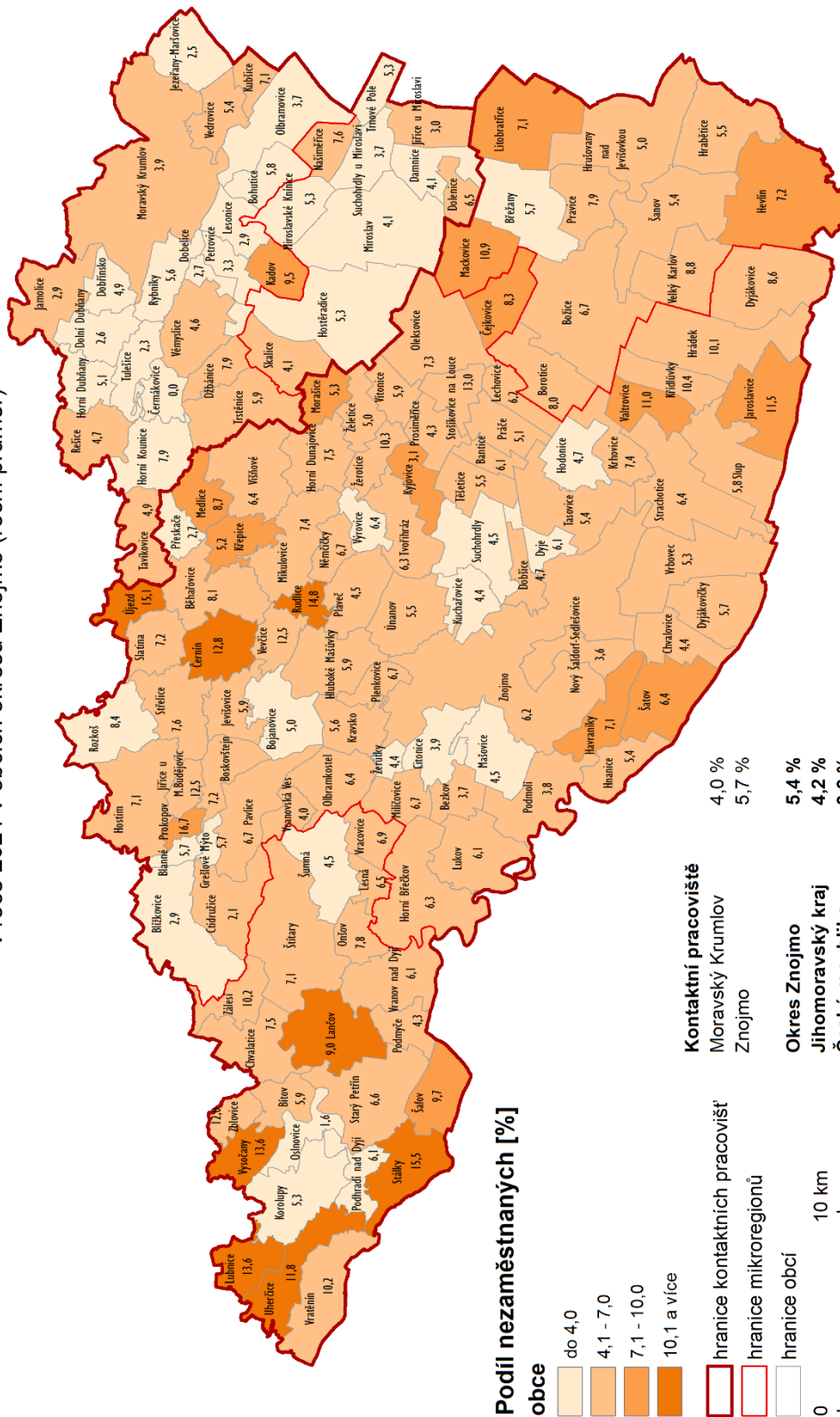

PŘÍLOHA 7

PODÍL NEZAMĚSTNANÝCH NA OBYVATELSTVU 15 - 64 LET

v roce 2021 v obcích okresu Znojmo (roční průměr)

ÚP ČR - krajská pobočka v Brně; Brno, 2021
zdroj dat: MPSV; Arc CR 500, A rcdata Praha